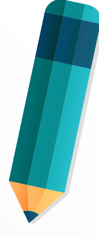
4-6 YAŞ GRUBU

Kur'an Kursları Öğretici Kitabı

1

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

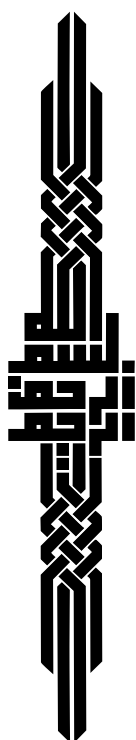

KUR'AN KURSLARI ÖĞRETİCİ KİTABI-1

4-6 Yaş Grubu

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

بسم الله الرحمن الرحيم

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 1039
ÇOCUK KİTAPLARI: 270

Genel Koordinatör
Prof. Dr. Huriye MARTI

Yayın Yönetmeni
Dr. Fatih KURT

Yayın Koordinatörü
Bünyamin KAHRAMAN

Proje
Prof. Dr. Ali ERBAŞ
Kadir DİNÇ
Saliha BİLGİÇ
Belgin KONARILI

İçerik Danışmanları ve Editörler
Prof. Dr. İsmail SAĞLAM
Dr. Öğr. Üyesi Bilal YORULMAZ
Fatma KOTAN

Metin Yazarları
Öğr. Gör. Nurten GÜNEŞ
Fatma KOTAN
Dr. Z. Nezahat CİHANDİDE
Aynur BULUT
Zeynep Özli ÖZDEMİR
Ayşegül GÖZERİ
Ayşe Şeyma AKALIN
Abdurrahman TOPRAK
Elif ERPİK
Elif Aydın VURAL

Son Okuma
Zeynep Ulviye ÖZKAN
Ayşe KAYA
Ayşegül GÜRBÜZ

Tashih
Sümeyye ÖZGEN
Zeynep AKNAR

Resimleyen
Fatma Hande SOYYİĞİT

Kapak Tasarımı & Grafik Tasarım
Ali ÇINKI

8. Baskı, Ankara Eylül 2019

Eser İnceleme Komisyon Kararı
26.07.2013/33

ISBN 978-605-7730-03-9
2019-06-Y-0003-1039

Baskı
Korza Yayıncılık Basım San. Tic. AŞ.
Yenice Mah. Çubuk Yolu Üzeri No: 3
Esenboğa Ankara
Tel: (0312) 384 20 03

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Tel: (0312) 295 72 93 - 94
Faks: (0312) 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Sunuş

Kur'an-ı Kerim ve sünnet başta olmak üzere, on dört asırlık İslam medeniyeti birikimi ve yapılan araştırmalar, bizlere din eğitiminin küçük yaşlardan itibaren gerekliliği hususunda pek çok örnekler sunmaktadır.

Kur'an-ı Kerim, çocuğun henüz zihnî gelişim aşamasında, davranışlarının olgunlaşması ve hayat felsefesinin oluşabilmesi için eğitime tabi tutulması gerekliliğini ifade etmektedir. Allahu Teâlâ, Hz. Lokman'ın dilinden, "Yavrucuğum! Şüphesiz yapılan iş, bir hardal tanesi ağırlığında olsa ve bir kayanın içinde yahut göklerde ya da yerin içinde bile olsa, Allah onu çıkarır getirir. Çünkü Allah en gizli şeyleri bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır." (Lokmân, 16) buyurmaktadır. Aynı şekilde Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), "Çocuklarınıza yedi yaşına gelinceye kadar namaz kılmayı öğretiniz…" (Ebû Dâvûd, Salât, 26, 495) buyurarak çocuk ve din eğitimi konusuna dikkat çekmektedir.

Dünyamızın yaşadığı değişim, değerler eğitimiyle ilgili çalışmaları bir zorunluluk hâline getirmiştir. İnsanlığın dinî ve millî değerlere yabancılaştığı, anlam ve amaç boşluğu yaşadığı günümüz dünyasında pek çok ülke, bu durum için çareler arayarak, bu alana yönelik faaliyetlerini hızlandırmışlardır.

Topluma dinî konularda rehberlik etmekle görevli Diyanet İşleri Başkanlığımız, Kur'an kurslarında yürütülen yaygın din eğitimi hizmetinden toplumun tüm kesimlerinin etkin ve verimli bir şekilde yararlanabilmesine büyük önem vermektedir.

Başkanlığımızın yaygın din eğitimi faaliyetleri kapsamında hizmet sunduğu muhatap kitle, gelişen ve değişen şartlara uygun olarak her geçen gün çeşitlenmektedir. Din eğitiminde yaş sınırının kaldırılmasıyla birlikte bu profil çeşitliliğine 4-6 yaş grubu çocuklar da dâhil olmuştur.

Dinî ve ahlaki eğitimin 4-6 yaş grubu çocukların şahsiyet oluşumunda ve sosyokültürel kimlik gelişimindeki etkisi, çocuğun bu dönemde, ahlak ve inanç muhtevalı eğitimini ihtiyaç hâline getirmektedir. Bu yaş döneminde, çocuğun dinî nitelikli ilgi ve merakının gelişigüzel bir şekilde cevaplandırılması veya cevapsız bırakılması, ileriki yaşlarda din ile alakalı birtakım olumsuz düşünce ve davranışların oluşmasına neden olmaktadır.

Dolayısıyla çocukların ihtiyacı olan dinî eğitimin, hedef kitlenin temel özellikleri göz önünde bulundurularak pedagojik ilkeler çerçevesinde verilmesi gerekmektedir. Bu durum, Kur'an kurslarında bu döneme ilişkin programlı öğretim etkinliklerini önemli kılmaktadır. Bu sebeple

Başkanlığımızca, 4-6 yaş grubu çocuklar için evrensel değerler olarak da adlandırabileceğimiz temel değerlerle birlikte, dinî bilgi ve Kur'an'ı Kerim öğretimini içeren "Kur'an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş)" hazırlanmıştır.

Elinizdeki "Öğretici Kitabı-1" isimli çalışmanın hazırlanmasında, söz konusu öğretim programı esas alınmıştır. Öğretici Kitabı-1'in ilk bölümünde 4-6 yaş grubu çocuğun gelişim özellikleri, din eğitimi verirken dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Bu kitapta, Kur'an-ı Kerim öğretimi, temel dinî bilgiler ve ahlaki değerler, üniteler hâlinde ele alınarak drama, eğitsel oyun, hikâye, boyama, şiir, şarkı vb. etkinliklerle desteklenmiştir. Ayrıca her hafta bu etkinlikleri pekiştirecek, sürece veliyi de dâhil edecek performans ödevlerine yer verilmiştir.

Bu kitabın hazırlanmasında ve basım aşamasına kadar tüm süreçlerde emeği geçenlere teşekkür ediyor, öğreticilerimize ve sevgili çocuklarımıza başarılar diliyoruz…

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

içindekiler

4-6 YAŞ ÇOCUKLARDA GELİŞİM ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİMLERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İLKELER

Dr. Z. Nezahat CİHANDİDE • Pedagog

4-6 YAŞ ÇOCUKLARDA GELİŞİM ÖZELİKLERİ

Eğitim doğumla başlar ve hayat boyu devam eder. Bu uzun sürecin belki de en önemli evresini insan beyninin ve sinir sisteminin en hızlı geliştiği ilk beş yaş dönemi oluşturur. En yoğun öğrenme bu dönemde görülür. Yapılan araştırmalar, 4-6 yaş döneminde kazanılan tecrübelerin, bireyin sağlıklı bir kişilik yapısı oluşturmasında, yeteneklerini en verimli şekilde geliştirebilmesinde, inanç ve değer yargılarının şekillenmesinde ve toplumda sorumluluk sahibi olabilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. İnsanın hayatı boyunca öğreneceği şeylerin üçte ikisini üç-altı yaş arasında öğrendiği araştırmalarla ortaya konmuştur. Bu nedenle 4-6 yaş dönemde çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal, dinî ve ahlaki gelişimi için onu destekleyici, uyarıcı ve eğitici bir çevre son derece önemlidir.

Her çocuk ilk doğduğu andan itibaren psikomotor, dil, duygusal, sosyal, bilişsel, dinî ve ahlaki açıdan belirli gelişim aşamalarından geçer. Eğitim uygulaması yaparken, çalışılan grubun gelişim özelliklerini bilmek gerekir. Her dönem için hazırlanan eğitim programları çocuğun gelişimine uygun olmalıdır. Çocuğun gelişim aşamaları bilindiğinde o dönem çocuğun neler yapıp neler yapamayacağı konusunda bilgi sahibi olunur. Bu nedenle 4-6 yaş çocuklarının gelişim özelliklerini bilerek okul öncesi din eğitim programı hazırlanmalıdır. Aşağıda 4-6 yaş çocuğunun gelişim özellikleri kısaca verilmiştir:

PSİKOMOTOR GELİŞİM:

- İskelet kasları ve diğer kasları yavaş yavaş bağımsız bir hâle geldiği için hareketlerini yardımsız yapabilir.
- Rahatça yürür, koşar, zıplar, merdivenleri yardımsız ve ayak değiştirerek tırmanır, yardım edilirse uzun bir merdivenden ayak değiştirerek inebilir.
- Motor becerileri geliştiği için beden hareketlerini istediği gibi, ustalıkla yönlendirebilir; koşma, ani durma ve tekrar koşma ile ani dönüşleri büyük başarıyla becerir.
- El-göz koordinasyonu geliştiği için ince motor becerilerinde ustalık kazanmıştır.

- El ve parmaklarını çok iyi şekilde kullanabilmektedir.
- Kalemi yetişkin gibi tutup başarıyla kullanırken, makası kabaca kullanabilmektedir.
- Kendi giysilerini giyebilir, ilikleyebilir ve çözebilir.
- Elini yüzünü yıkayabilir, dişlerini fırçalar, saçını tarar.
- Ayakkabısını doğru giyer, bağcıklarını ancak bir süre sonra bağlayabilir.
- Suyunu kendisi koyabilir. Bu yaşta çocuk bedenen çok kontrollü olduğu için akılcı biçimde hareket edebilir.
- Hareketli oyunları oynayabilir, oturarak, çömelerek, ayakta devamlı konum değiştirerek oyunlar oynamayı sever.
- Ayrıca çeşitli kuralları bulunan her çeşit top oyununu başarıyla oynayabilir.
- Müziğe uygun hareketler yapabilir, müzikteki ritim ile ilgilenir ve müziğe uygun bir tempoyla yürüyebilir.

DİL GELİŞİMİ:

- Hemen hemen bir yetişkin gibi konuşur.
- Konuşması dil bilgisi kurallarına uygundur ve anlaşılabilir. Çocukça ifadeler azdır.
- Tek cümlede neden-sonuç, zaman, şart, yer ilişkileri bulunan bileşik anlamları ifade edebilir.
- Canlılık ve merak özelliğine bağlı olarak çocuk "Neden?", "Ne zaman?" ve "Nasıl?" gibi ayrıntılı cevap isteyen soruları sorar.
- Soruları ile ilgili olarak verilen cevapları dikkatle dinler.
- Kelime hazinesinin oldukça zenginleştiği görülür. Adını, soyadını, ev adresini ve çoğunlukla yaşını söyleyebilir. Cinsiyetini bilir.
- Olayları, öncelik, sonralık sırasına dizerek geçmiş, gelecek ve şimdiki zaman ayrımları yaparak anlatır.
- Duygularını ve isteklerini ifade edebilecek karmaşık bir gramer yapısını kullanabilecek duruma gelir.
- Her şeyin neden ve niçinini merak eder. Bu nedenle sürekli "Bu şey nasıl çalışır? Bu niçin böyledir? Şu nasıl kullanılır?" gibi bilgi toplayıcı sorular sorar.
- Kelimelerin anlamlarını da öğrenmek ister. Soyut şeyler hakkında sorular sorar.
- Söylemek istediğini dile getirmeden önce düşünür sonra konuşur.
- Şarkı söylemekten, ezbere şiir okumaktan, bildiği tekerlemeleri tekrarlamaktan hoşlanır.
- Sayılar giderek daha fazla ilgisini çeker. Ezberden rakamları yüze ve daha fazlasına kadar saysa bile ancak on, on iki rakamına kadar akıl erdirebilir. Çevresinde gördüğü her şeyi saymaya çalışır.

- Karşısındakini bıktırana kadar hikâye dinlemek isteyebilir. Kendisi de hikâye anlatmayı çok sever. Kitaba bakarak hikâyeyi anlatıyorsa okuyormuş gibi yaparak sayfaları çevirir. Kitaplara karşı büyük ilgi duyar. Hayale dayalı hikâyelerden çok gerçeğe ait şeyler öğrenmek ister.
- Ana renkleri iyi tanır ve isimlerini rahatlıkla kullanır.
- Uzun, kısa, büyük, küçük, yaşlı, genç, birçok, daha fazla, hepsi, bazı gibi kelimeleri serbestçe kullanabilir.

DUYGUSAL GELİŞİM:

- Bağımsızlık isteği taşımaktadır ve oldukça inatçıdır, kendi isteği doğrultusunda hareket etmek ister, sosyal uyum yeteneği gelişmesine rağmen, her şeyi hemen kabul etmez.
- Çevresinde bulunan yetişkinleri model alarak, emir vermekten hoşlanır. Yani çevresindekilerle özdeşleşme özelliği gösterir. Erkek çocuklar genellikle babasıyla, kız çocuklar annesiyle özdeşleşirler. Bu eğilimleri çok güçlüdür.
- Cinsler arasında ayrım yapmaya başlarlar. Kızlar kızları, erkekler erkekleri tercih ederler. Kendi kendini eleştirir ama kendine güveni de vardır.
- Söylenenlere inanır ve hemen yapar, karşısındakileri hoşnut etmeyi sever. Kendisine verilen adil cezaları itirazsız kabul eder. Kendisi ve çevresi ile çatışma hâlinde değildir.
- Merak, cesaret, yarışmacılık duyguları artar.
- Girişimciliğe yönelik faaliyetlerinin engellenmesi, yani cezacı tutum içinde olunması ve bağımsızlığın kısıtlanması çocukta saldırganca davranışlara neden olabilir.

SOSYAL GELİŞİM:

- Yetişkinlerle ve diğer çocuklarla olumlu ilişkiler kurabilen sosyal bir varlık hâline gelir.
- Evine ve annesine bağlı olmasına rağmen, ev ortamının dışına çıkma isteği vardır. Çevresini genişletmek ister.
- Bedensel gelişimi ve dil olanakları çocuğun çevresiyle daha bağımsız ilişkiler kurmasına olanak verir.
- Bu yaş çocuğunda yetişkinin davranışlarını model alıp tekrar etme özelliği vardır. Özellikle yetişkinin sosyal davranışlarını örnek alarak, kendi davranışı gibi uygulamaya başlar. Çevresinde gördüğü davranış modellerini kendi oyunu içinde sergiler.
- Toplumsal kuralları öğrenmeye başlamıştır. Çocuk yaşıtlarıyla oynamaktan hoşlanır. Arkadaşları ile oyunu sırasında bazı uyumsuzluklar yaşayabilir. Oyunun kurallarına uymaya başlamıştır.
- Erkek ya da kız olarak cinsiyetine bağlı bir kimlik kazanmaya başlar. Kendi cinsiyetinden arkadaş seçer. Çocuklar oyun oynarken oyuncaklarını paylaşır, arkadaşı ile iş birliği yapabilir. Oyun içinde sırasının gelmesini bekleyebilir.

- Düşle gerçeği henüz ayıramadığı için hayalî oyunlar oynar ve hayalî oyun arkadaşları edinir.
- Hayal ürünü olan hikâyeleri anlatmaktan hoşlanır. Uzun hikâyeler anlatarak gösteriş yapar.
- Giyeceğini kendisi seçmeye çabalar, ayakkabısını kendisi bağlamak ister, sokağa çıkıp oynamak ister.
- Oyunlar dışında evdeki işlere, yetişkinlerin yaptıklarına, ilgi duyar. Anne babasına ev işlerinde yardımcı olmaya çalışır. Sorumluluk alabilir. Alışveriş yapabilir, basit ev işlerini beceriyle yapar.
- Ben kavramının yanında "biz" kavramını da geliştirir. Biz kavramında anne, baba, kardeşler ve yakın akrabalar yer alır.
- Şaka yapmaktan hoşlanır.

BİLİŞSEL GELİŞİM:

- İşlem öncesi (2-7 yaş) dönemin özelliklerini gösterir. Bu dönemde art arda gelen iki dönemi geçirir. Bu dönemler 2-4 yaş arasında kavram öncesi dönem ve 4-7 yaş arasındaki sezgisel dönemdir.
- Kavram öncesi evrede simgeler bulma, simgesel işlevler yapma ve zıtlıkları birleştirme özelliği gösterirken; sezgisel evrede, kendine yönelik sezgi ve her seferinde bir boyut üzerinde sezgi geliştirme özelliklerini gösterir.
- Konular arasında mantıksal ilişkiler kuramaz. Çünkü henüz olayları oluşturan neden-sonuç ilişkilerini anlayacak bilişsel yeterlikten yoksundur.
- Belirli bir zamanda bir durumun yalnızca bir yönünü ele alma yeteneğine sahiptir. Dili kullanmaya başlar. Böylece sembolik biçimde düşünme becerilerini geliştirir. Nesneleri simgeler ve sözcüklerle temsil etmeyi öğrenir.
- Diğer çocuklarla oynarken, bir nesneye başka bir nesneymiş gibi davranır. Ancak düşünce hâlâ görüntünün kontrolü altındadır.
- Eylemlerinde, düşüncelerinde, bakış açılarında benmerkezcidir. Bu dönemde çocuk başkasının bakış açısından dünyanın ne olduğunu düşünemez. Bu evrede çocuk kendini olayların merkezinde görür. Her olayı kendi açısından değerlendirir.
- Göz önünde bulunmayan ve bir anlamda onun açısından mevcut olmayan bir nesneyi ya da bir kişiyi temsil eden bir kelime, sembol veya başka bir varlık geliştirmeye çalışır. Bir sopaya binip at diye dolaşabilir.
- Hiyerarşi fikrine dayanarak sınıflandırma ve gruplandırma yapabilir, fakat sınıf içermelerini kavrayamaz. Mesela; ağacın ne olduğunu bilir ama ağacın bir bitki olduğunu bilemeyebilir.
- Cansız varlıkları, canlıymış gibi düşünme eğilimindedir.

- Doğal olayların, insan eliyle ya da Allah eliyle yaratılmış olduğunu düşünmektedir. Doğal olaylar ile insan eylemleri arasında bir etkileşimin bulunduğunu düşünmektedir.
- Parçayla bütünü aynı zamanda düşünemez. Zihinsel kıyaslama yapamaz. Mantıksal düşünme işlemi gelişmemiştir.

DİNÎ GELİŞİM:

- Her konuda ne, neden, nasıl, niçin gibi sorular sorar.
- Özellikle kâinatın düzeni ve Allah hakkında çok soru sorar.
- Bilinçli veya bilinçsiz, çevresinde gördüğü her şeyi taklit eder. Ezberleyebildiği bazı dinî ifadeler veya cümleler onun için çok az anlam ifade eder.
- Dinî gelişimde ailenin, birlikte olduğu diğer yetişkinlerin tutumu ve dinî konuların doğrudan doğruya öğretilmesi rol oynar.
- Tabiatın, canlı-cansız varlıkların oluşması, devam etmesi, değişimi, canlıların doğup büyümesi, gelişmesi gibi olayları merak eder ve onların nereden gelip nereye gittikleri, sonlarının ne olacağı, ölümün ne olduğu, öldükten sonra ne olacağı gibi konularda çeşitli sorular sorar.
- Herhangi bir kavramı anlamaya çalışırken yaptığı gibi çoğu kez zihninde Allah'a ait zihinsel bir şema oluşturur. Bu şemalar ise bilişsel gelişimine paralel olarak farklılıklar gösterir.
- Antropomorfizm yani insana benzetme özelliğinden dolayı Allah tasavvuru da insana benzemektedir. Allah'ı aileden uzakta, gökyüzünde veya bulutların üzerinde yaşayan, onları her zaman koruyabilen özel bir insan olarak görür.
- Somut düşündüğünden dolayı, soyut kavramları anlayamaz ve kavrama kabiliyeti ancak görünen şeylere yöneliktir.
- Duaların Allah ile bağlantılı olduğunun farkında olmasına rağmen, duaların anlamlarını anlamaz.
- Dua çocuklar için niçin yapıldığı bilinmeyen ama her zaman (dua yatmadan önce, ibadet yerlerinde, yemekten önce veya sonra) yapılan dinî merasimdir. Çok fazla hissetmeden itaatkâr dua eder.
- Dualarının içeriği, kişisel maddi isteklerine yöneliktir.
- Etkilendiği ve en fazla merak ettiği konulardan birisi de ölümdür.
- Ölüm kelimesini bilmesinden çok önce, yokluk, kayıp ve var olmamak fikirlerini öğrenir.
- 4-5 yaşlarında ölümü uzun bir uykuyla bir tutar ve yavaş yavaş ölümden korkmaya başlar.
- 5-6 yaşlarında ölümle hastalık ve yaşlılık arasında bir ilişki kurmaya başlar, yaşlı insanların öleceğini kabul eder ancak yine de döneceklerine inanır.

AHLAKİ GELİŞİM:

- Doğruyu kurallara aynen uyma, otorite ve cezaya boyun eğme şeklinde algılar. Ahlaki kuralları biçimsel ve sözel olarak yorumlayarak yerine getirir.
- Bir şey kötüdür çünkü büyükler öyle öğretmişlerdir.
- Doğru ve yanlış sabittir, bir şey ya doğrudur ya yanlıştır.
- Doğruluk ve yanlışlığı hareketin sonuçlarına göre değerlendirir. Yani, sonuçta ceza alıyorsa davranışı yanlıştır. Kuralları, iyi ve kötüyü tam olarak algılayamaz.
- Ahlak anlayışı esnek olmayıp mutlak ve değişmez kuralları içerir.
- Doğru ve yanlışı ortadaki mutlak zarara göre ölçer, niyet gibi soyut kavramları değerlendiremez.
- Kurallara uymayıp fiziksel kazalara uğrayınca, Allah tarafından cezalandırıldığına inanır. Suç işlediğinde başına mutlaka kötü bir şey geleceğine inanır.
- Doğru, kural ve otoriteye körü körüne bağımlılıktır. Amaç cezadan ve maddi zarardan kaçınmaktır. Doğru, ceza ile sonuçlanan kuralların çiğnenmesinden sakınmaktır.
- Adaleti kanunla eş anlamlı görür ve otoriteden ayrı düşünmez.
- Kötü bir iş yapan insanın bu kötülüğü karşısında acı çekmesi gerektiğini düşünür.

4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İLKELER

1. Eğitim, çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır.
2. Çocukların bedensel, psikomotor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişmelerini sağlayacak bir eğitim ortamı hazırlanmalıdır.
3. Çocuklarla iletişim kurulurken "ben dili" kullanılarak iletişim kurulmalıdır. Örneğin; "Beni üzüyorsun." yerine "Bu davranış beni üzüyor." denilmelidir.
4. Eğitici, dersin başında çocuğa ne öğreteceğini ve bunu nasıl öğreteceğini (eğitim ortamının düzenlenmesi, materyal seçimi, kullanılacak yöntem ve teknikleri) belirlemelidir.
5. Eğitim uygulamasında görsel ve işitsel eğitim malzemelerinden yararlanılmalıdır.
6. Çocuğun, motivasyonu önemlidir. Çocuk motive olduğunda öğrenmeye başlar. Yapılan etkinlikler çocuğu motive etmelidir.
7. İstenilen davranışı kazandırmak için çeşitli ödüller kullanılmalıdır.
8. Eğitim kazanımları etkinliklerden yola çıkılarak verilmelidir.
9. Eğitim yapılırken çocukların kullanacağı eğitim malzemeleri önceden temin edilmelidir.
10. Uygulanan programın etkili olabilmesi için ailenin katılımı sağlanmalıdır.
11. Eğitim ortamı 4-6 yaş çocukların gelişimlerine uygun hâle getirilmelidir.

12. Eğitim; çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, yardımlaşma ve paylaşma duygularını geliştirici nitelikte olmalıdır.
13. Fırsat eğitiminden yararlanılmalı, kazandırılacak değerlerin, çocukların kendi tecrübelerine dayandırılmasına önem verilmelidir.
14. Çocuklara eşit davranmalı fakat ferdî farklılıklar da göz önünde bulundurulmalıdır.
15. Çocuklara toplumun dinî ve kültürel değerleri benimsetilmeli ve geliştirilmelidir.
16. Eğitim faaliyetleri yürütülürken çocukların kişiliklerini zedeleyici baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir. Eğitim sevgi ve şefkat anlayışı içinde yürütülmelidir.
17. Eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi yapılarak belirlenen amaçların ne kadarına ulaşıldığı tespit edilmeli, faaliyetler değerlendirmelerin sonuçları dikkate alınarak yürütülmelidir.
18. Allah sevgisi esas alınmalıdır. Çocuğa Allah korkusu yoluyla bazı davranışları uygulatma yoluna gidilmemelidir. Çocuğun zihninde cezalandıran, azap veren bir Allah anlayışı oluşturmamak gerekir. Bunun yerine çocuğun bilincinde insanlara çeşitli nimetler veren, seven, bağışlayan bir Allah anlayışı oluşturmak gerekir. Bu ise, çocuğu eğitirken Allah'ın olumlu sıfatlarından örnekler verilerek sağlanır.
19. Çocuğun zihnine yüklenilmemelidir. Çocuğun her şeyi istekle kabul etmesi, her söylenene inanması, her söyleneni kolay algılaması nedeniyle hayatın ilk yıllarındaki din eğitim ve öğretimi, dinî bilgileri bütünü ile çocuğa aktarmak demek değil, ruh ve zihin kabiliyetlerini geliştirerek onu vahyi anlamaya hazırlamaktır.
20. Çocukların soruları ciddiye alınmalı ve onların gelişim düzeyine uygun cevaplar verilmelidir. Cevaplar verilirken, çocuğun o anda neyi öğrenmek istediği ve ne ile ilgilendiği göz önünde bulundurulmalıdır.
21. Öğreticiler çocukların sorularını cevaplarken geciktirme veya cevapsız bırakma yolunu seçmemelidir. Sorularına cevap verilmezse çocukların öğrenme isteği köreltilmiş olur. Çocuğa cevap verirken samimi olunmalıdır. Eğer cevap verilmeyecekse belirtilmelidir.
22. Çocuğun din eğitiminde kolaydan zora doğru giden bir yöntem izlenmelidir.
23. Allah'ın varlığı ile ilgili deliller sunulmalıdır. Çocuğu kendi varlığı, tabiat ve kâinat üzerinde düşündürmek, ona soru sormasını, inceleme ve araştırma yaparak sonuçları değerlendirmesini öğretmek, Allah anlayışının güçlenmesine yardımcı olacaktır.
24. Çocuğun duayı her konuda ve her istediğinde, Allah'a yönelmesi olarak öğrenmesi sağlanmalıdır. Bu yaşta çocuklarla kalıp kısa duaların yanında kendi kelimeleri ile dua etmesi öğretilmelidir. Çocuğun küçük yaştan itibaren Allah'a yönelip bağlanması, O'nu yanında hissetmesi ve kendini güvende hissetmesini sağlamak için, dua eğitimine erken yaşta başlanmalıdır.
25. Ayrıca çocuklara belirli zamanlarda ve belirli günlerde dua edebilecekleri öğretilmelidir.
26. Din eğitimi açısından çocuklara Peygamberimiz ve peygamberler tanıtılmalıdır.

27. Ahiret anlayışı, çocuk bu konu ile ilgili soru sormadıkça verilmemelidir.
28. Kur'an'ın mahiyeti, Müslüman için önemi gibi konulara değinilmelidir. Kur'an-ı Kerim'in çocuğa tanıtılması, İslam'ın temel prensiplerinin oluşması açısından önemlidir.
29. Kur'an-ı Kerim öğretiminde 4-6 yaş dönemde harflerin tanıtımı okuma becerisi hedeflenmektedir. Çocuklar arasındaki ferdî farklılıklar dikkate alınarak eğitim düzenlenebilir.
30. Seçilen kısa sure ve dualar çocuklara ezberletilebilir.
31. Allah'ın sözlerinden çocukların bilişsel gelişimine uygun, onların anlayabileceği ayetler seçilerek çocuklara okunmalı ve bu ayetlerin ne demek istediği açıklanmalıdır.

OKUL ÖNCESİ DÖNEM DİN EĞİTİMİ VE TARİHSEL SÜRECİ

Yrd. Doç. Dr. Bilal YORULMAZ

Okul öncesi eğitimi, 0-6 yaş arasındaki dönemde çocuğun bedensel, psikomotor, sosyal, duygusal, zihinsel ve dilsel gelişimine yönelik olan eğitim sürecidir.[1]Birçok yetenekle donanmış hâlde dünyaya gelen çocuk, çevreden aldığı uyarıcılarla bu yeteneklerini geliştirir. Çocuk karşılaştığı her yeni olay karşısında bir tepkide bulunur, bunları değerlendirir, bu değerlendirme sonucunda kabul ederek ya da reddederek çevreye uyum sağlar. Çevrenin insanın gelişimindeki rolü büyüktür. Çevrenin çocuğun yeteneklerini açığa çıkarma, güçlendirme ve pekiştirme gibi etkileri vardır. Uygun çevre koşullarının bulunmadığı ya da oluşturulamadığı durumlarda çocuğun yetenekleri körelir.[2]

İnsanın sonraki hayatını derinden etkileyecek olması nedeniyle okul öncesi eğitiminin önemi büyüktür. İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimde başarının yakalanması okul öncesi eğitiminin niteliğine bağlıdır. Kavramsal olarak okul öncesi eğitimi her ne kadar XVIII. yüzyılda pedagoji ve psikoloji alanında yapılan çalışmaların bir neticesi olarak J. H. Pestalozzi (1746-1827), F. Fröebel (1782-1852) ve M. Montessori (1870-1952) gibi öncü isimlerin çalışmaları sonucunda geliştirilen erken çocukluk eğitimi girişimi şeklinde değerlendirilse de çocukların yaklaşık üç-dört yaşlarından itibaren bir eğitim kurumuna devam etmelerinin tarihi oldukça eskidir. Zira İslam eğitim tarihinde Fârâbî (870-950), İbn Miskeveyh (?-1030), İbn Sînâ (980-1036) ve Gazâlî (1058-1111) gibi Müslüman düşünürlerin eserlerinde oldukça erken yaşlardan itibaren çocuk eğitimi ile ilgili teorik temellerin yanı sıra okul öncesi eğitimini de kapsayan yaklaşık altı yaşlarına kadarki çocukların da devam edebildikleri "küttab" ve "sıbyan mektebi" gibi kurumsal yapılar geliştirilmiştir.

Küttab aslında Hz. Peygamber'in İslam'ı tebliğden evvel var olan ve büyük oranda okuma yazmanın öğretildiği kurumsal bir yapı idi.[3] İslam'ın yayılmasıyla küttabın söz konusu fonksiyonuna ayrıca Müslümanlar için önemli bir yere sahip olan Kur'an'ın öğretimi gibi

1 Neriman Aral vd., *Okul Öncesi Eğitim-I*, Ya-Pa Yayınları, İstanbul 1981, s. 15.

2 Cemil Oruç, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*, Dem Yayınları, İstanbul 2011, s. 16.

3 Ziya Kazıcı, *Ana Hatlarıyla İslam Eğitim Tarihi*, İFAV Yayınları, İstanbul 1995, s. 17.

bir rol yüklenmiştir. Yani yazmanın öğretildiği küttab, ilk misyonunu korumakla birlikte, dinî bir hüviyet kazanmış ve Müslüman çocukların başlangıç düzeyinde genel kültür ve dinî bilgi edindikleri bir kuruma dönüştürülmüştür.[4] Zaten İmam Şâfiî'nin "Annem beni küttaba gönderdi. Kur'an öğrenimi bitince mescide gittim." şeklindeki değerlendirmesi de bu duruma işaret eder.[5] Öyleyse küttab kendi içerisinde farklı yaş gruplarına hitap eden ve farklı gelişim dönemlerindeki çocukların devam ettikleri kurumlar olmakla beraber, hem kalem tutma, çizgi çizme, sayı sayma gibi, günümüz okul öncesi kurumlarının fonksiyonunu üstlenmiş hem de öncelikli olarak Kur'an eğitiminin yapıldığı kurumlara dönüştürülmüştür.

Hz. Ömer zamanında sistemleşen küttab, Abbasiler zamanında beş-altı yaşlarındaki çocukların on yaşına kadar eğitim gördükleri, camilerin içerisinde yer alan yapılar olmuşlardır. Bu yapılar zamanla mahalle ve sokaklara yayılmış, sıbyan mektebi, mahalle mektebi mahiyetindeki kurumlara dönüşmüştür. Böylece belirli bir ücret karşılığında eğitim veren bir meslek kolunun gelişmesini sağlamıştır.[6] Bu kurumlar bütün İslam devletleri tarafından desteklendiği için İslam dünyasında hızla yayılmış ve yaygınlık kazanmıştır. Örneğin Abbasiler Dönemi'nde bu okullar köylere kadar yayılırken Endülüs Emevi hükümdarı Hakem, yoksul öğrenciler için 27 okul açmış ve öğretmenlerin ücretlerini kendisi karşılamıştır.[7]

Öyle görünüyor ki İslam eğitim tarihinde başlangıçta özel evlerde, camilerde, kütüphanelerde verilen eğitim, "yazı okulları" olarak çevirebileceğimiz küttab aracılığıyla sistemleşmiştir. Bu anlamda küttabı 'yazı okulları' olarak başlayan ve "Kur'an-ı Kerim"in öğretildiği ilk "din eğitimi" kurumlarından biri olarak değerlendirebiliriz.[8] Özetle bu kurumda okuma yazmaya yönelik çalışmaların yanı sıra temel eğitime yönelik bir hazırlık programı uygulanmıştır. Bu anlamda küttab müfredatının okuma-yazma ve Kur'an etrafında şekillendiği, bununla birlikte Arap dili gramerinin, Peygamber'in kıssalarının, Hz. Peygamberin hadislerinin ve şiirlerin öğretildiği günümüzde anaokulları ile ilköğretimin ilk üç veya dört yıllık dönemini kapsayan bir eğitim kurumu olmuştur.[9]

---

4 Cemil Oruç, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*, s. 21.

5 Ahmed Çelebi, *İslam'da Eğitim-Öğretim Tarihi*, Damla Yayınları, İstanbul 1975, s. 20-30.

6 İrfan Başkurt, *Din Eğitimi Açısından Kur'an Öğretimi ve Yaz Kur'an Kursları*, Dem Yayınları, İstanbul 2007, s. 44.

7 R.A. Nicholson, *Literary History of The Arab*, Curzon Press, Surrey 1993, s. 419'dan aktaran: Cemil Oruç, age., s. 22.

8 Raşid Öymen-Mehmet Dağ, *İslam Eğitim Tarih*i, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1974, s. 70.

9 Geniş bilgi için bkz., K.A. Totah, *The Contribution of the Arabs to Education*, Gorgias Press LLC., Piscataway 2002, s. 10-15; George Makdisi, *The Rise of Colleges-Institutions of Learning in Islam and the West*, Edinburgh University Press, Edinburgh 1981, s. 20-35; *İslâm'ın Klasik Çağında ve Hristiyan Batı'da Beşeri Bilimler*, Klasik Yay., İstanbul 2009, s. 55-60; Ziya Kazıcı, *İslâm Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, İfav. Yay., İstanbul 2009, s. 325-328.

Osmanlı Dönemi'nde sistemli bir hâle gelmiş olan küttabın fonksiyonunu üstlenen okullara "dâru't-talim", "mekteb", "mektebhane", "muallimhane", "daru'l-ilm" isimleri verilmiştir. Resmî adı bu şekilde olan okullara halk arasında; sabi çocuklar eğitim gördükleri için "sıbyan mektebi", hemen hemen her mahallede bulundukları için "mahalle mektebi" veya taşla yapılan binalar oldukları için "taş mekteb" denilmiştir.[10] Bu okullar her mahalle ve köyde yer almış ve genellikle camilere bitişik mekânlarda faaliyetlerini yürütmüşlerdir.[11] Bu okullar için genellikle sıbyan mektebi ifadesi kullanılırdı. Osmanlı Devleti'nde, üç yaşını tamamlamış erkek çocuklara sabi denirdi. Sıbyan ise bu kelimenin çoğuludur. Bu okullara kız çocukları da devam edebilmekte idi. Çocuklar 4-5 yaşlarında sıbyan mektebine "Amin alayı" denilen oldukça teşvik edici ve mektebi özendirici bir törenle başlarlardı. Amin alayı mektebe başlayacak küçük çocuğun öğretmenleri ve mektebin diğer öğrencileri tarafından bir tören eşliğinde evinden alınması ve mektepteki ilk dersini yine bu tören eşliğinde vermesi şeklinde özetlenebilir. Mektebe bu şekilde başlayan bir öğrenciye, küttabda olduğu gibi namaz surelerini ve duaları düzgün okuyacak derecede Kur'an okuma, tecvid ve namaz kılma gibi dinî bilgiler verilir, ilmihal öğretimi yapılır, tekbir, salavat, ilahi türünden dinî musiki eğitimi verilirdi. Eğitimin süresi konusunda dört yıl gibi bir süre telaffuz edilse de öğrencinin zekâ, çalışkanlık ve bilgi seviyesi asıl belirleyici olurdu.[12]

Sıbyan mektebi öğretmenleri medrese hocalarından farklı olarak öğretim yöntem ve teknikleri mahiyetinde "âdâb-ı mubâhase ve usûl-i tedris" dersi alma zorunluluğu var idi. Fatih Sultan Mehmed'in bu talebi kendisinden sonra gerektiği kadar uygulanmasa da, o dönem açısından ileri bir adım olarak görülmüştür. Ayrıca yine sıbyan mektebi öğretmenlerinin fıkıh dersi alma zorunluluğu yoktu.[13] Bu durum eğitim sisteminin bütünüyle dinî temellere dayandığı bir devlette yine küçük çocuklar için bu derece ileri dinî bilginin gerekmediği anlamı taşıyordu. Sıbyan mektebi öğretmenleri ile ilgili bu iki önemli gelişme aslında günümüz öğretmen yetiştirme programlarına da ışık tutar mahiyettedir.

Kısaca Osmanlı Devleti'nde sıbyan mektepleri dört-beş yaşlarından itibaren çocukların devam ettikleri, başlangıç düzeyinde okuma-yazma, Kur'an-ı Kerim, temel dinî bilgiler, ahlaki içerikli şiirler, Hz. Peygamber'in hayatı ve sosyal kuralları öğrendikleri günümüzdeki anaokulu ve ilkokul döneminin ilk yıllarını kapsayan okullardır.

Cumhuriyet Dönemi'nde ise eğitim yatırımlarının yoğunluğu ilköğretime kaydırılmış, 1925 ve 1930 yıllarında yayınlanan tamimlerle anaokulları kapatılmıştır. Böylece ülkemizde okul öncesi dönem eğitimi annesi çalışan çocukların bırakıldığı kurumların dışında tamamen

10 Ziya Kazıcı, *Osmanlı'da Eğitim Öğretim*, Bilge Yayınları, İstanbul 2004, s. 86.

11 Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1997, s. 72.

12 Bkz., Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca Türkçe Lügat*, Ankara 1997, s. 905; Ş. Pınar Yavuztürk Özyalvaç, *"Mektebe İlk Merhaba: Sıbyan Mektepleri"*, (ed. H. Şahin, N. Şafak), *Osmanlı Dünyasında Çocuk Olmak*, Dem Yay., İstanbul 2012, s. 95-128.

13 Yahya Akyüz, *age.*, s. 77.

son bulmuştur. Bundan sonra 1974'teki IX. Milli Eğitim Şûrası'na kadar da önemli bir çalışma yapılmamıştır. Bu tarihten sonraki Milli Eğitim Şûralarında okul öncesi eğitimin güçlendirilmesine yönelik kararlar alınmıştır. 2006 yılında düzenlenen XVII. Milli Eğitim Şûrasında; okul öncesi eğitiminin zorunlu hâle getirilmesi çalışmalarının yapılması, bu kurumların yapılandırılması için devlet teşvik ve desteğinin sağlanması, 2023 yılına kadar okul öncesi alanında okullaşma oranının % 80'e ulaşması ve genel bütçeden okullara pay ayrılması gibi kararlar alınmış ve büyük oranda kararların uygulamaya konulması sağlanmıştır.[14]

İslam eğitim düşüncesinin oluşum sürecinde Kur'an-ı Kerim hem okunuşu ve yazılışı hem de anlaşılması ve aktarılması konusunda merkezî bir konuma sahiptir. İslam eğitim sisteminde Kur'an, eğitim ve öğretimin öznesi olmasıyla birlikte eğitimle ilgili ilkeler belirleyen bir yapıya da sahiptir. Klasik dönem İslam düşünürlerinin çoğunda ve temel eğitimden yükseköğrenime kadar bütün eğitim kurumlarının programlarında Kur'an eğitimi en temel konudur. Böyle bir yapıya sahip eğitim sisteminde 4-6 yaş dönemindeki çocukların eğitimi de doğal olarak dinî bir özellik göstermektedir. Bu eğitimin temeli, dini bilgilere aşina olma, Kur'an okumayı öğrenme, onu ezberleme, bazı ahlaki değerleri kazanma gibi konulardan oluşmaktadır.[15]

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan Kur'an Kursları Müfredatı (4-6 yaş) ve bu müfredata göre hazırlanan kitaplar bu tarihî birikime uygunluk arz etmektedir. Elinizde bulunan bu kitapta 4-6 yaş dönemi çocukların din eğitiminde onların Kur'an-ı Kerim'i ve harflerini tanımaları, kısa sure ve duaları ezberlemeleri ve İslam'ın temel dinî değerlerini kazanmaları hedeflenmiştir. Hedeflenen davranışların etkin bir şekilde kazandırılabilmesi amacıyla modern öğretim yöntem ve tekniklerine yer verilmiştir. Müfredatı ve kitapları oluşturan komisyonda din eğitimi ana bilim dalından akademisyenler, başkanlık eğitim uzmanları, pedagoglar, anaokulu öğretmenleri, Kur'an kursu öğreticileri, imam hatip ve çocuk kitabı yazarları yer almıştır.

Yaptığımız 4-6 yaş dönem din eğitimi çalışmalarının ülkemizin geleceği çocuklarımıza sağlam bir din eğitimi temeli oluşturabilmesi ümidi ve duasıyla…

Yard. Doç. Dr. Bilal Yorulmaz

14 Cemil Oruç, *age.*, s. 46-48.

15 Cemil Oruç, *age.*, s. 24-25.

4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN DİN EĞİTİMİ

*Doç. Dr. İsmail SAĞLAM**

Türkiye'de ilköğretim 4. sınıftan önceki yaşlarda ve sınıflarda çocuklara dinî bilgi verilmediği için okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilen etkinliklerde ve kullanılan materyallerde, dinî bilgi ve semboller kullanılmamaktadır. Dünyada pek eşine rastlanmayan bir uygulama ile ülkemizde ilköğretim dördüncü sınıftan itibaren dinî bilgi verilip daha önce verilmemesinin, pedagoji ve psikoloji bilimleri açısından nasıl bir gerekçeyle açıklandığı doğrusu merak konusudur. Dünyadaki uygulamalarda ya uygulanan sistem gereği eğitimin hiçbir kademesinde din eğitimine yer verilmez, ya da 4-6 yaş dönemden itibaren pedagojik ilkeler doğrultusunda çocuklar din eğitimlerini almaya başlarlar. Bu eğitim, diğer gelişim alanlarını destekleyici etkinliklerde olduğu gibi, çocuğun dinî ve ahlaki gelişimlerini de destekleyici nitelikte devam eder. Dolayısıyla söz konusu dönemde din eğitimine yer verilmemesi, çocuğun temel gelişim alanlarından birisi olan dinî ve ahlaki gelişiminin ihmal edilmesi anlamına gelmektedir.

Öte yandan bir anne baba 4-6 yaş dönemden itibaren çocuğunun dinî ve ahlaki gelişimini destekleyecek bir eğitim isteyebilir mi? Eğer isteyebilir denilecekse bu ne anlama gelir, içeriği nasıl olur ve pratikte bunun karşılığı nedir? Bu sorular, cevap bekleyen sorulardır. 4-6 yaş dönemindeki din eğitimi kendine has özellikleri olan bir eğitim olduğuna göre, eğitim biliminin ilkelerine ters düşmeyen din eğitiminin nasıl verileceğine kapı aralayabilmek için Hz. Peygamber'in uygulamalarına göz atmamız gerekecektir.

Hz. Peygamber'in, küçük yaşlardan itibaren çocuklara hangi eğitimi verdiğine değinmeden önce, çocuklara kazandırmaya çalıştığı insani değerlerden bahsetmek istiyoruz. Sevgi, hoşgörü, değer verme, selamlaşıp hâl hatır sorma, arzu ve isteklerini dikkate alma, aralarında adaleti gözetme gibi değerleri çocuklarla olan doğal ilişkilerinde yaşayarak onlara kazandırmaya çalışmaktadır.[1]Saydığımız bu insani değerlerin içerisine "doğruluk, adalet, insan sevgisi, üretken olma, haksızlığa karşı durma gibi, günümüzde değerler eğitimi kapsamına giren, vicdani hassasiyete sahip her insanın kabul edebileceği bütün değerleri koyabiliriz.

---

* Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

1 Konuyla ilgili hadisler için bkz. Ebû Dâvûd, *Edeb,* 66; Buhârî, *Edeb,* 18, *Cenaiz,* 44, *Nikâh,* 12; Müslim, *Fedail,* 63 ve 65; İbn Mâce, *Edeb,* 14; Dârimî 2/189; el-Hâkim, Müstedrek 1/62.

Bununla beraber Hz. Peygamber'in küçük yaşlardan itibaren çocukların eğitiminde, onların bazı becerileri kazanmalarını ve temel gelişimlerini tamamlamalarını dikkate alma yanında,[2] iman-ibadet öğretimi ve Kur'an ile yüzleşmeleri konusunda hassas davrandığını görmekteyiz.

Çocuklara iman esaslarının öğretiminde Allah'ı kendi seviyelerinde tanımaları ve diğer iman esaslarından haberdar edilmeleri, yine bu çerçevede Allah-kâinat-insan arasındaki ilişkiyi, basitten karmaşığa doğru kavrayabilecek entelektüel birikimi elde edebilmeleri dikkate alınmaktadır, diyebiliriz. Hz. Peygamber'in ilk konuşmaya başlayan çocuklara dahi imanla ilgili şu cümlelerin öğretilmesini tavsiye ettiğini görüyoruz:

"Hamd O Allah'a olsun ki, O ne bir çocuk edinmiştir, ne de mülkünde bir ortağa sahiptir."[3]

"Allah'tan başka İlah yoktur."[4]

Yukarıdaki cümlelerin kalıp hâlinde yeni konuşmaya başlama yaşından itibaren çocuklara öğretilmesinin istenmesi, 4-6 yaş dönemde çocuklara koro hâlinde veya tek olarak söylenen özlü cümleler gibi değerlendirilebilir. Bu cümleler tam olarak telaffuz edilemese ve çocuk tarafından anlaşılmasa da onların hem dil gelişimine hem de yetişkinlerle iletişim kurup sosyalleşmelerine katkı sağladığı, bu uğraşla yetişkinlerin takdir, övgü ve sevgilerini topladıkları bilinen bir gerçektir. Ayrıca onların zamanla ilerleyen yaşlarına göre Allah'a olan imanlarını güçlendirecek ve fikrî temel bulacak uygulamalara da başvurduğunu görmekteyiz. On üç yaşına kadar Hz. Peygamber'in (s.a.s.) yanında kalan Abdullah b. Abbas'la aralarında geçen şu konuşma dikkat çekicidir:

Birgün Peygamberimiz devesine binmiş, beni de terkisine almıştı.

Bana şöyle buyurdu:

"Delikanlı! Sana bazı şeyler öğreteceğim. Allah'ı gözet ki, Allah da seni gözetsin. Allah'ı gözet ki, Allah'ı daima yanında bulasın. Bir şey istediğinde Allah'tan iste. Yardıma muhtaç olduğunda Allah'tan yardım dile. Şunu bil ki bütün insanlar sana fayda vermek için toplansa Allah'ın takdiri dışında sana fayda veremezler. Ve yine bütün insanlar sana zarar vermek için toplansa, Allah'ın takdiri dışında sana hiçbir şeyde zarar veremezler. Bu konuda kalemler kaldırılmış yazılar kurumuştur."[5]

---

2 Geniş bilgi için bakınız. Sağlam, İsmail, "Hz. Peygamber'in Çocuk Eğitiminde Öne Çıkardığı Hususlar" *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 11, sayı: 2, Bursa 2002, s. 180-185.

3 İsrâ, 17/111, Bkz. Abdurrezzak, İbn Muhammed es-San'ani, *Musannefu Abdurrezzak,* Beyrut 1970, 4/334.

4 Abdurrezzak, age., 4/334.

5 Müsned, 1/293.

Yukarıda anlatılan olay zamanında Abdullah b. Abbas'ın kaç yaşında olduğunu bilmiyoruz ama Allah ile sevgi ve güven bağlamında bir ilişki kurulmasının hedeflenmesi okul öncesi dönem çocuğunun dinî gelişimi açısından önem arz etmektedir diyebiliriz.[6]

İbadet öğretimi konusuna gelince; ibadetlerin neler olduğunu ve nasıl yapıldığını öğrenmek ibadetin bilgi boyutunu, öğrenilen bu ibadetleri içtenlikle yerine getirmek ve ibadetlerini yerine getiren bir insan olmak da davranış boyutunu oluşturmaktadır. Hz. Peygamber'in asıl hedefi de ergenlik yaşına ulaşmayla beraber severek isteyerek ibadetlerini yerine getiren bireyler yetiştirmektir.

4-6 yaş dönem çocuklarının ibadet öğretimine gelince; yetişkinlerin yaptıkları ibadetleri görmeleri ve duygusal atmosferi hissetmeleri hedeflenmektedir diyebiliriz. Hz. Peygamber'in, çocukların mescitlere, beş vakit namaza, cuma ve bayram namazlarına götürülmelerini istemesinden, ibadet öğretimi açısından zenginleştirilmiş çevre ile çocuğun irtibatını kurmayı hedeflediği sonucuna ulaşılabilir. Yine yeri geldikçe yetişkinlerin oruç, dua, hac ve diğer ibadetleri yerine getirirken hem çocukların anlayabilecekleri ölçüde bilgilendirilmeleri hem de yerine getirilen ibadetle beraber yetişkinlerin kutsal ile ilişkilerini hissetmeleri, bu dönemdeki çocukların ibadet öğretimi için önemli etkinliklerdir.[7] Ayrıca bu etkinliklerle topluma karışan ve sosyal hayatı tecrübe eden çocuk, dinî gelişimin yanı sıra, diğer temel gelişimlerini destekleyecek fırsatları yakalama imkânını da elde edebilecektir.

Hz. Peygamber döneminde 4-6 yaşındaki çocukların Kur'an ile ilişkilerine gelince, okuma yazma olgunluğuna erişmeyen çocukların okuryazarlık anlamında Kur'an'la yüzleştiklerini söylemek güçtür. Ancak daha önce belirttiğimiz gibi konuşmaya başlamayla beraber Kur'an'dan kısa bazı ayetlerin ezberletildiğini söylememiz mümkündür. Durum böyle olunca çocuğun ne zaman okuryazarlık olgunluğuna eriştiğini tespit etmek önem kazanmaktadır. Bunu belirlemek ise günümüzdeki ilgili uzmanların işidir ve diğer yazıları okuma ile paralel düşünülecek bir olgudur diyebiliriz. Öte yandan gerekli olgunluğa erişmiş çocukların ve diğer bireylerin Kur'an okumalarını teşvik edici ayet ve hadisler bulunduğu bilinmektedir.[8]

---

6 Çocuklara iman esaslarını öğretimi konusunda geniş bilgi için bkz. Ay, Mehmet Emin, *Çocuklarımıza Allah'ı Nasıl Anlatalım?*, Ankara 1987, s. 93 vd.; Ay, Mehmet Emin, "Çocuklara İman Esaslarının Öğretimi", Çocuk Gelişlimi ve Eğitimi Sempozyumu, İstanbul 1998, s. 239 vd.; Ay, Mehmet Emin, " Hz. Peygamber (s.a.s.) ve Çocuklar" *Diyanet İlmî Dergi, Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Özel Sayısı*, Ankara 2000, s. 173-177; Ulvan, Abdullah Nasih, *İslam'da Aile Eğitimi* (Çev. Celal Yıldırım), Konya ts., c. 1, s. 171 vd.; Özyılmaz, Ömer, *İslam'a Göre Çocuk Eğitimi ve Psikolojik Temelleri*, Bursa 1995, s. 86-91.

7 *Neylü'l-Evtar*, I/348 ve 349; Darakutni, Ali b. Ömer, *Sünenü'd-Darakutni*, (Thk. Seyyid Abdullah Haşim Yemani el-Medeni), Medine 1966, I/231.

8 Konu ile ilgili hadisler için bkz. Abdurrezzak 4/154; Müslim, Hacc, 409; Nesâî, Menasik, 15; İbn Mâce, Hacc, 11, 68. Ayrıca bu hadislerin yorumu için bkz. Sağlam, *Hz. Peygamber'in Çocuk Eğitiminde Öne Çıkardığı Hususlar*, s. 173-177.

4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARA DİN EĞİTİMİ NASIL VERİLEBİLİR?

Yukarıda okul öncesi eğitimi ilkelerini, çocuğun temel gelişim ihtiyaçlarını ve yapılan bilimsel çalışmalarla dinî ve ahlaki gelişimin 4-6 yaş döneminden itibaren nasıl bir seyir izlediğini açıklamaya çalıştık. Bunun yanında Hz. Peygamber'in, çocuğun temel gelişimini sağlamasına, bazı bilgi ve becerileri kazanmasına, aynı paralelde dinî ve ahlaki gelişimini de sürdürmesi için inanç ve ibadetle yoğrulmuş hayatın içerisine katılmasına özen gösterdiğini ifade etmeye çalıştık. Bütün bunlardan 4-6 yaş döneminde din eğitimi ihtiyacının en azından istekli anne babaların çocukları için bir vakıa olduğunu söylemek mümkündür.

4-6 yaş döneminde din eğitimini dikkate almak hiçbir zaman müstakil bir din dersi şeklinde anlaşılmamalıdır. Bu dönemde, gerçekleştirilen etkinlikler ön plandadır. Sözlü öğretim, oyun, taklit, öz bakım, pratik beceri, bireysel yetenek ve sanatsal kabiliyet geliştirme etkinliklerinin hepsi, çocuğu diğer gelişim alanlarıyla beraber dinî ve ahlaki gelişimlerini de hedefleyen nitelikte olmalıdır. Yoksa okul öncesi eğitiminin etkinliklerinden bağımsız, ilköğretim dönemi çocuklarına uygulanan ders ve sınıf mantığıyla hazırlanmış haftanın belli bir saatinin din eğitimine ayrılması düşünülmemelidir. Yukarıda saydığımız bütün etkinlikler içerisinde varlığını hissettirecek bir din eğitimi daha doğal ve bu dönem çocukları için daha anlamlı olacaktır.

Bu eğitimi yaptıracak öğretmen bulmak sorun olabilir. Çünkü üniversitelerin okul öncesi bölümlerinden mezun olan öğretmenler, okul öncesi eğitiminin özelliğini ve yapılacak etkinlikleri öğrenerek mezun oluyorlar. Ancak çocukların dinî içerikli sorularına cevap vermekte zorlanıyorlar ve mevcut etkinlikler içerisinde dinî ve ahlaki gelişimi sağlayacak argümanları kullanmada desteğe ihtiyaç duyuyorlar. Öte yandan dinî konularda bilgi sahibi olan fakat okul öncesi eğitimi konusunda eğitim görmemiş öğretmenler/öğreticiler de bu dönem çocuğunu tanıma ve hangi etkinliklerin nasıl gerçekleşeceği konusunda yeterli donanıma sahip olmayabiliyor. Her iki durumda da çocuğun diğer gelişim alanlarıyla beraber dinî ve ahlaki gelişimlerinin de dikkate alındığı ideal bir okul öncesi eğitimden bahsetmemiz mümkün olmayacaktır.

Uzun ve yoğun çalışmalar sonucu ortaya çıkan bu eser, akademik bilgilerden yaralanmanın yanı sıra, Diyanet İşleri Başkanlığında eğitim uzmanı, pedagog, okul öncesi öğretmeni, Kur'an kursu öğreticisi ve çocuk yayıncısı arkadaşlarımızın tecrübelerini de içermektedir. Öngörülen etkinlikler bu yaş dönemindeki çocuğun gelişim basamaklarına uygunluğu yanında, uygulamalardan elde edilen pozitif veriler üzerine kurgulanmıştır. Bu kitapta yer alan etkinlikler, verilen yönergeler doğrultusunda gerçekleştirildiğinde, eğlenceli, oyun atmosferi içerisinde ve hedef davranış açısından zenginleştirilmiş bir ortamda öğrencilere ulaştırılacaktır. Özellikle eğitici konumundaki görevlilerin, 4-6 yaş dönemi çocuklarının eğitiminin kendine mahsus özellikleri olduğunu göz ardı etmeden, etkinlikleri ileri yaşlardaki çocuklara uygulanan derslerden farklı olarak algılamaları ve gerçekleştirmeleri önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen bütün kurum ve kişileri saygıyla anıyor, yapılan hazırlıkların uygulamada başarılı olmasını temenni ediyorum.

PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİCİLERİN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

Başkanlığımız, okul öncesi dönem din eğitimi ilkelerine uygun ve öğrenci merkezli eğitim anlayışını esas alan bir müfredat ve öğretici kitabı hazırlamıştır. Hazırlanan öğretici kitabı, aktif öğrenmeyi sağlayan uygulamaya yönelik etkinlik örnekleri içermektedir. Etkinlik örnekleri, çocukların sosyal, dilsel, duygusal, bilişsel vb. gelişim alanlarını desteklemekte ve öğreticilere kendi etkinliklerini düzenlemek için fikir vermektedir.

Öğretici kitabında temel dinî bilgiler, değerler, Kur'an alfabesi, sure ve dua ezberlerine yer verilmiştir. Bu alanlarla ilgili programda yer alan bütün kazanımlar için etkinlikler hazırlanmıştır. Ayrıca her hafta bu etkinlikleri pekiştirecek, sürece veliyi de dâhil edecek performans ödevlerine yer verilmiştir. Bu performans ödevlerinin amacına ulaşabilmesi için öğrenci velilerinin aktif katılımı önemlidir. Dokuz haftalık sürecin tamamına yayılan bir proje ödevi ile de etkinlikler zenginleştirilmiştir. Öğretici kitabına ek olarak bu kitapta yer alan etkinlikler, performans ödevleri ve projelerde kullanılacak materyalleri ihtiva eden bir öğrenci etkinlik kitabı da hazırlanmıştır.

Öğretici kitabı ve etkinlik kitabı öğretici için birbirini tamamlayan iki temel kaynaktır. Öğretici öğrenme sürecini düzenlerken öğretim programından ve öğretici kitabından aşağıdaki hususlara dikkat ederek yararlanmalıdır:

- Öğretici kitabı ve etkinlik kitabı sakin bir ortamda, dikkatli ve özenli bir şekilde okunmalıdır.
- Öğrenme ortamları güvenli, sevgi dolu, neşeli, öğreticiler ise motive edici, teşvik edici ve telaşsız olmalıdır.
- Eğitim-öğretim dönemi başlamadan önce öğrenci etkinliklerinin sergileneceği bir pano temin edilmelidir.
- 4-6 yaş, din eğitimi programına katılacak olan öğrencilerden yıl içerisinde kullanacakları şahsi malzemelerinin neler olacağı (makas, boya kalemleri, defter vb.) kayıt esnasında bildirilmelidir.

- Öğrenci etkinlik kitabında yer alan materyaller öğrenci sayısınca çoğaltılmalı, öğrenci etkinlik kitabında örneği bulunmayanlar ise önceden temin edilmelidir.
- Öğretici, etkinlik kitabında verilen etkinlikleri, yaratıcılığını ve araştırmacı kişiliğini kullanarak çeşitlendirmelidir.
- Öğretici, etkinliklerin sonunda bulunan değerlendirme sorularını öğrencilere sorup, cevabı kendisi vermek yerine, soruların sayısını artırarak doğru cevabı öğrenciye bul-durma yolunu takip etmelidir.
- Öğretici kitabı ve etkinlik kitabı başvuru kitabı olarak devamlı el altında bulundurulmalıdır.

4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN KURSA UYUM SÜRECİ

Öğrenim yaşamları boyunca tüm çocuklar okul öncesi dönemden başlayarak eğitim hayatlarının sonuna kadar uyum gerçeğiyle yüz yüze gelirler. Başkanlığımızın yaygın din eğitimi faaliyetleri kapsamında hizmet sunduğu 4-6 yaş grubu çocuklar için de aynı uyum süreci söz konusudur.

Kursa uyum, çocuğun dinî gelişim ve öğrenmesini destekleme, kursa devamını sağlama ve yetişkinlikte milli-manevi değerlere sahip bir birey olarak hayatını sürdürmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Uyum zaman alan bir süreçtir. Bu sürecin başarıyla atlatılması genellikle yeni ortamların gerektirdiği bilgi ve becerilerin çocuğun sahip olduğu sosyal, duygusal, davranışsal ve akademik becerilerle uyumuna bağlıdır.

Kursa uyum sürecinde çocuğun hazır olması, ailenin ve kursun hazır oluşuyla yakından ilişkilidir. Bu üçü arasındaki sağlam ilişki neticesinde çocuk; kursa yabancılık çekmez, yeni ortama kolayca uyum sağlar, akranlarıyla iyi ilişkiler geliştirir ve kendisine verilen sorumlulukları yerine getirir.

KURSA UYUM SÜRECİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Kursa gelecek çocukların kayıt işlemleri sırasında önceden hazırlanmış olan çocuk tanıma formunun aile tarafından doldurulması istenir.
2. İlk gün, bütün çocuklar ve aileleri için küçük bir tanışma toplantısı düzenlenir. Bu tanışma toplantısında;

    a) Eğitimci kendini tanıtır.

    b) Çocuklara küçük hediyeler verebilir.

    c) Eğitim yapılacak kursun bölümleri gezdirilir. Varsa kurstaki diğer görevliler tanıtılır.

    d) Eğitim saatleri, geliş gidiş zamanları, genel kurallar, beslenme saatiyle ilgili bilgiler kısaca belirtilir.

e) Genel uyarılar ve beklentiler iletilir.

f) Ailelerin ve çocukların soruları üzerinde konuşulur.

g) Çocuklar için eğlenceli bir oyun oynatılabilir.

h) İlk gün çocuklar çok yorulmadan aileleriyle birlikte evlerine gönderilir.

3. İkinci gün, çocuklar küçük gruplara ayrılarak (yaş, cinsiyet vb.) birbiriyle çakışmayacak saatlere randevu verilir. Kursa alışma sürecindeki çocuklar için süre uzun tutulmaz. (9.30-10.30 arası kız öğrenciler, 10.30-11.30 arası erkek öğrenciler, 11.30-12.30 arası en küçük öğrenciler gibi…)

Eğlenceli bir tanışma oyunu ile eğitim sürecine başlanır. Bunun için de çocukların eğlenebilecekleri etkinlikler (boyama, müzik, oyun vb.) yaptırılır.

4. Üçüncü gün, çocukların durumuna göre iki grup hâlinde ders yapabileceği gibi toplu hâlde de eğitime başlanabilir. Eğitim süresi ilk iki günden daha uzun tutulur.

5. Oryantasyon süresince tam eğitim süresine kademe kademe geçilir.

UYUM SÜRECİ ETKİNLİKLERİ

KAZANIMLAR

1. Kendini grup önünde tanıtır.
2. Arkadaşlarını tanır.
3. Kurallara uyar.
4. Güvenlik kurallarına uygun davranır.
5. Sınıf içi etkinliklere isteyerek katılır.
6. Temizlik kurallarına uygun davranır.
7. Kuralların oluşturulmasında sorumluluk alır.
8. Görev ve sorumluluklarını bilir.
9. Kursta görevli personeli tanır.
10. Kursun bölümlerini tanır.
11. Eğitim ortamındaki materyalleri amacına uygun kullanır.
12. Yeterli ve dengeli beslenir.

Kullanılan Materyaller	: Yoklama panosu (Öğretici öncesinde sınıfı ve evi temsil eden ve tüm sınıf mevcudunun fotoğraflarının sığabileceği büyüklükte iki pano hazırlar. Birine "SINIFIM" diğerine "EVİM" yazılır. Pano mukavva ya da keçe gibi dayanıklı malzemelerden üretilebilir.), el kuklası ve müzik.

Kursa Hoşgeldim

Öğrenme Süreci:

Çocuklar ve öğretici çember şeklinde oturur. Öğretici ilk olarak çocuklara kendini tanıtır. Kısaca sevdiği sevmediği şeylerden bahseder. Daha sonra "Sınıfımızda sizin henüz tanışmadığınız bir üyemiz daha var. Acaba kim olabilir?" sorusunu yöneltir. Çocuklardan gelen tahminleri dinler ve arkasına ya da bir kutuya sakladığı kuklasını çıkartır. Öğretici çocuklara "Çocuklar bu yeni arkadaşımız. Adını size söyleyecek ama öncesinde hepinizin adını öğrenmek istiyor. Hadi hep birlikte ona yardım edelim. Şimdi herkes sırayla arkadaşımızı eline alsın ve ona kendini tanıtsın." der. "Bir de sorun bakalım o kimmiş? Bakalım o ne zaman adını söyleyecek?" Öğretici kukla çocukların elinde gezerken ara ara yeni sorular sorarak çocukların ilgisini etkinlikte tutar ve merak uyandırır. (Öğretici çocukların ilgi ve merakına göre kuklayı, dilediği öğrenciyle tanıştırabilir ya da en sona bırakabilir.) Aynı isimden olan çocukların ayırt edilebilmesi için birlikte bir çözüm bulunur. (Soyadı ya da ikinci ismin kullanılması gibi)

Çocuklar kendilerini tanıtırken diğer arkadaşlarının isimlerini akıllarında tutmalarını ister. Çünkü yeni oyun için arkadaşlarının isimlerini bilmeleri gerektiğini belirtir.

Tanıtma süreci tamamlandığında çocukların hareket ihtiyacı da göz önünde bulundurularak yeni oyun için çocuklar ayağa kaldırılır. Kukla, gözleri kapalı olarak sınıfta dört çocuk seçer. Seçilen çocukların sırayla sınıfta adını bildikleri birer çocuğun isimlerini söylemesi beklenir. Adını söylediği çocuk arkasına geçer. Böylelikle tren oluşturulur. Bu sınıftaki tüm çocukların isimleri söylenip trenlerden birine dâhil olana kadar devam ettirilir. Trenler tamamlandığında öğretici şimdi bir müzik açacağını ve trenlerin birbirinden kopmadan ve diğer trenlere çarpmadan hareket edeceklerini söyler. Kopan veya çarpan tren olursa o trenin üyeleri diğer trenlere dâhil olur. Oyun tüm trenler birleşip sınıf trenini oluşturana kadar devam eder. Sonunda sınıf treni oluşturulduğuna vurgu yapılır.

Öğretici bu aşamada hazırladığı panoları sınıfa gösterir. Panolardan birinin çocukların evlerini, diğerinin ise sınıfı (sınıfım panosunu tren şeklinde de yapabilir) temsil ettiğini söyler. Bu panolarda herkesin bir yeri olduğunu ve yarın bu yerlerini dolduracaklarını söyler. Panoda yer bulmak için herkesten, fotoğrafını getirmesi istenir.

Panoyu çocukların uzanabilecekleri kapıya yakın ve rahatlıkla görülebilecek bir duvara ya da kapı üzerine asar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kuklamızın adı ne?
2. Senin treninde bulunan arkadaşlarının ismi ne?
3. Sınıf treninde kimlerin adını biliyorsun?
4. İlk treninde kaç kişi vardı?
5. Sınıf treninde hareket ederken zorlandın mı? Sorularını sorar.

Kullanılan Materyaller : Arka planda kullanılacak fonlar, Süsleme malzemeleri, Aksesuarlar, Sınıf mevcudu kadar rakam kartları, Bir kese ya da kutu, Sınıf kuklası.

İlk Hafta Anısı

Öğrenme Süreci:

Öğretici uyum sürecinde çocukları kapıda güler yüzle karşılar. Çocukların yoklama panosu için fotoğraf getirip getirmediğini kontrol eder. Getirmeyen çocuklar için küçük kartlar hazırlar ve çocuklara verir. Yoklama panosu için fotoğraf getirmeyen çocukların küçük kartlara kendilerini temsil eden küçük resimler çizmesi için yönlendirir.

Tüm çocuklar geldiğinde önceki gün duvara asılan yoklama panosunun önünde yarım ay şeklinde oturulur. Öğretici panoyu hatırlatır ve herkesin panoda bir yeri olduğunu söyler. Ama yerlerinin neresi olduğunu bulmak için bir oyun oynayacaklarını söyler. Öğretici önceki gün çocuklarla tanıştırdığı kuklayı ve içinde rakamlar olan keseyi çıkarır. Kukla, keseyi sırayla çocukların önünde gezdirerek her bir çocuğun bir rakam çekmesini bekler. Çocuklar sırayla panonun önüne gelir çektiği rakamın eşini panoda bulur ve uhutak, cırt cırt ya da mıknatıs gibi çıkar tak yapabileceği bir malzeme ile fotoğrafını panoda seçtiği rakamın üzerine yapıştırır (Bu aşamada çocukların rakamları tanımaları beklenmez. Sadece rakamların şekillerine bakıp panoda eşleştirmesi beklenir.) Panoya fotoğrafını yerleştiren çocuğa seçtiği rakam söylenir. Bu rakamlar artık sınıf düzeni oluşturmada kullanılacaktır. Bu nedenle çocuklar ellerinde bulunan rakamları sınıfta kendilerine ait dolap (dosya vd. eşyalarının) üzerine yapıştırır.

Çocuklar büyük grup şeklinde masaya geçirilir. Sınıfın bir duvarına fotoğraf çektirmeye uygun bir fon hazırlanır. Bu fon hazırlanırken çocuklardan da yardım istenir ve onların katkı sağlaması beklenir. Fon farklı süs malzemeleri ile süslenir. Üstüne "İLK HAFTA ANISI" yazılır. Çalışma sonunda sınıf, çocuklarla birlikte temizlenir. Sınıfın temizliğinden çocukların sorumlu oldukları hatırlatılır.

İlk günlerde tek başına ve/veya grup olarak fotoğraf çektirmek isteyen çocuklar poz verir ve öğretici tarafından fotoğrafları çekilir.

Hafta sonunda bu resimlerden oluşan sınıf albümü hazırlanır.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Fotoğraf çekilirken en çok hangi eşyayı kullandın? Neden?
2. Fotoğrafın çekilirken kendini nasıl hissettin? Niçin?
3. Albümde en çok hangi fotoğrafı beğendin? Niçin?

Kullanılan Materyaller : Günlük Akış Panosu (Öğreticinin gün içinde yapılan çalışmaların görsellerini sıra ile içeren bir pano)

Kardeşimi Gördün Mü?

(Tanışma Oyunu)

Öğrenme Süreci:

Öğretici sabah çocukları çembere alır yoklama panosuna dikkat çekilir. Sınıfa gelen ya da gelmeyen öğrenciler tespit edilir. Gelmeyenlerin neden gelmemiş olabileceğine dair sohbet edilir. (Bu sohbetle çocuklara; sınıfın bir parçası olduğu ve sınıfa gelmediği zaman merak edildiği mesajı verilir.) Öğretici çocuklara “Kursumuzda neler yapıyoruz?” diye sorar. Çocuklardan günlük yapılan etkinliklere dair paylaşımlar alınır. Çocukların günlük akışı takip edebilmeleri için günlük akış panosu hazırlanır. (Kahvaltı, temizlik, oyun, çember saati, etkinlik, değerler, Kur’an-ı Kerim gibi gün içinde yapılan çalışmalar görselleştirilerek uygulandıkları sıraya göre asılır.) Bu pano çocukların gün içinde yapacakları etkinlikleri takip etmesini, uyum haftasında eve ne zaman gidebileceklerini görmesini ve ortama güven duymasını sağlar. Öğretici gün içinde panoyu hatırlatarak “Şimdi ......yapıyoruz, bahçe zamanı gelmiş.” gibi yönlendirmelerle çocukların panoyu takip edip kullanmasını sağlar.

Öğretici çocuklara oyun zamanın geldiğini panoda gösterir ve oyunun kurallarını anlatır. Sınıftan bir ebe seçmek için yoklama panosunu ya da çocuklara verilen rakamları kullanır. Öğreticinin ebeyi seçerken tarafsız olduğunu çocuklara göstermesi şarttır. Bunun için gözleri kapalı olarak yoklamadan bir fotoğrafa dokunur ya da kuklayı eline takarak ona seçtirebilir. Bir ebe seçilir ve ebe dışarı çıkarılır. Ebeye sınıftaki çocuklardan biri kardeş seçilir.

Öğretici, içerideki çocukların ebeden gelecek sorulara kolaylıkla cevap verebilmeleri için kardeş olarak seçilen çocuğun saçını, gözünü, boyunu, elbiselerini incelemelerini ister.

Ebe içeriye alınır. Arkadaşlarına tek tek sorar:

- Kardeşimi gördün mü?

- Saçı ne renk?

- Gözü ne renk?

- Kazağı ne renk?

- Pantolonu ne renk, gibi sorular sorar.

Ebe, verilen ipuçları doğrultusunda kardeşini bulursa, bulduğu kardeşi, ebe olur ve oyun böyle devam eder. Oyun sonunda "Herkes kardeşinin elini tutsun." denir. Zincirleme bir kardeşlik olduğu için tüm sınıf birbirinin elini tutar. "Sınıfta hepimiz kardeşiz." vurgusu yapılır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sizce sınıf içindeki arkadaşlarımızla ortak özelliklerimiz nelerdir?
2. Kendini bize nasıl tanıtırsın?
3. Kardeşinin nasıl özellikleri vardı?
4. Gün içinde kursumuzda neler yapıyoruz?
5. Hangi etkinlikten sonra eve gidiyoruz?
6. Gün içinde en çok sevdiğin etkinlik hangisi?

Kullanılan Materyaller : Kukla, sınıf kuralları ile ilgili görseller. (MEB kaynaklarından indirilebilir.)

Sınıf Kurallarımız

Öğrenme Süreci:

Öğretici, çocuklarla birlikte yarım halka şeklinde oturur ve çocuklara "Sınıfta daha mutlu olmak için nelere dikkat etmemiz gerekir." diye sorar. Bu aşamada çocukların fikirlerini söyleyebilmeleri için öğretici örnekler verebilir. "Mesela; oyuncaklarla oynarken bazen sorun yaşayabiliyoruz ve bu bizi mutsuz ediyor. Ama paylaşma kuralımız olsa ve tüm oyuncakları paylaşsak daha mutlu oluruz değil mi?" gibi sorularla kurallara örnekler verebilir. Çocukların bu aşamada sürece katılmaları çok önemlidir. Karar sürecinde aktif olan çocukların, kurallara uyma oranı çok daha yüksek olacaktır. Öğretici bu aşamada çocuklardan gelen fikirleri toparlar ve kurallar belirlenir. Diğer önemli konu ise kuralların net, kısa ve olumlu cümle olmasıdır. (Sınıfta koşma yerine, sınıfta yürü. Çöp atma yerine, sınıfı temiz tut. Etkinliklere katıl, güzel kelimeler kullan, yönergeleri dinle, sesine dikkat et, paylaş, arkadaşlarına güzel davran gibi.) Sınıf kurallarının 5'ten fazla olmamasına dikkat edilmelidir. İlk olarak uyulması acil olan beş kural seçilir. Görselleştirilir ve duvara asılır. Öğretici sınıfta kuralların neden olması gerektiğini açıklar. (Birbirimize saygılı olmak, daha keyifli zaman geçirmek gibi örnekler verir.) Amaç çocukların kuralları süreç içinde içselleştirmesi olmalıdır. Tüm sınıfın uyduğu kurallar süreç içinde listeden kaldırılır ve ihtiyaç oldukça çocukların da katılımıyla yeni kurallar eklenebilir.

Çocuklara başka nerelerde nasıl kurallar olduğu hakkında sohbet edilir ve örnek olması açısından kurallı bir oyun oynanır. Oyunun adı "Ses ve Hareket" tir. Oyunun başında öğretici herkesin eşlik edebileceği bir müzik açar ve çocuklar sınıfta hareket edip şarkı söyleyerek oynamaya başlarlar. Öğretici "SES" dediğinde herkes susar ve sadece hareket eder. Öğretici "HAREKET" dediğinde herkes kıpırdamadan durur ve şarkı söylemeye devam eder. Çocukların ilgisi doğrultusunda oyuna devam edilir. "SES ve HAREKET" kelimeleri aynı anda söylenerek oyun bitirilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sınıfta daha mutlu olmak için hangi kurallara ihtiyacımız var?
2. Bugün sınıfımızda hangi kuralları belirledik?
3. Kuralları neden koyduk?
4. Neden kurallara ihtiyaç duyarız?
5. "Ses ve Hareket" oyununun kuralları nelerdir?
6. Oyunun en çok hangi aşamasında zorlandın?

Kullanılan Materyaller : Kutu, kutu süslemek için boya kalemleri ve renkli kâğıtlar, resim yapmak için kâğıt.

Dilek Kutusu

Öğrenme Süreci:

Öğretici çocukları çembere alır yoklama panosu yapılır. Ardından günlük akışta o gün neler yapacakları hakkında konuşulup çocuklarda merak ve heyecan oluşturulur. Sınıf kuralları tekrar edilir. Öğretici bu aşamada daha eğlenceli olması için kuralları bazı basit hareketlerle birleştirilebilir. Örneğin sınıfta yürürüz kuralını söylerken parmak uçlarına basıyor gibi hareket eder. Gün içinde sesli uyarı yapmadan bazı hareketlerle de kurallar çocuklara hatırlatılabilir.

Çocuklara günün etkinliği olarak bir dilek kutusu yapacakları söylenir. Dilek kutusunu yapmak için sınıf büyük bir grup olarak masaya oturur. Masanın üzerine boş bir kutu konur ve birlikte süslemeleri istenir. Kutu çocukların istekleri doğrultusunda süslenir. Hazırlanan kutu sınıfın bir köşesine konulur.

Çocuklar sınıfta olmasını ya da kursta yapmak istedikleri şeyin resmini çizerler. Resimlerinin ne olduğunu öğreticiye söyleyip resim kâğıdının arkasına yazdırırlar ve kutunun içine atarlar. Kutudan her gün bir kart çekileceğini ve mümkün olduğunca bu dileğin gerçekleştirileceği söylenir. (Öğretici çocuklar hayallerini çizerken gerçekleştirilebilecek hayaller olması konusunda yönlendirmeler yapabilir. Çekilen karttaki hayali birebir değil de daha makul çerçevede gerçekleştirebilirler.) Bu uygulama ile çocukların kursa devamlılığı ve ortama duydukları ilgi artacaktır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kursta neler görmeyi bekliyordun?
2. Kursta gördüğünde seni sevindiren şeyler nelerdi?
3. Kursta seni en çok mutlu eden şey ne?

Kullanılan Materyaller : Yapıştırıcı, yapraklar, resim kâğıdı.

Kimlikli Çocuk

Öğrenme Süreci:

Öğretici ve çocuklar hep birlikte otururlar. Öğretici yoklama, günlük akış ve sınıf kurallarını tekrar ettikten sonra oyuna geçer.

Öğretici, çocuklara "Çocuklar şimdi hepimiz saç rengimizi, göz rengimizi, saçımızın kısa mı uzun mu olduğunu, saçımızın düz mü, kıvırcık mı olduğunu söyleyeceğiz. Önce ben başlıyorum." der. Kendi özelliklerini sayar. Öğretici bunu yaparken eline yaprak alabilir. (Şartlara göre uygun materyal kullanabilir.) Kendine ait her bir özelliğini söylediğinde bir yaprak alır.

Sırayla tüm çocukların kendi özelliklerini söylemelerine fırsat verilir. Kim konuşuyorsa ona bir yaprak verilir ve söylediği özellikler kadar yaprak almasına izin verilir. Tüm çocuklar konuştuktan sonra öğretici ve çocuklar ayağa kalkarlar. Ellerine kopardıkları yaprakları alıp masalara geçerler ve ellerindeki malzemelerle koparma ve yapıştırma tekniği ile resim kâğıtlarına istedikleri (isteyenler kendi figürlerinin) resimleri yaparlar. Yapılan çalışmalar sergilenmek üzere duvara asılır.

Öğretici çocukların hareket ihtiyacını karşılamak için çocukları ayağa kaldırır. "Yönergelere Dikkat" oyunu oynayacaklarını söyler. Öğreticinin söylediği özelliğe uygun olan çocuklar öğreticinin söylediği hareketi yaparlar (Örneğin mavi gözlüler yerde sürünsün, kıvırcık saçlılar zıplasın gibi) Bu oyun sayesinde çocuklar birbirlerinin benzer özelliklerini fark eder. Öğreticinin burada farklılıklardan çok benzerliklere vurgu yapması beklenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kendinle ilgili nelerden bahsettin?
2. Kimle en çok benzer özelliğin var?
3. Oyunda hangi hareketleri yaptın?
4. Kendini tanıtırken zorlandın mı?
5. Arkadaşlarınla ilgili neler öğrendin?

Kullanılan Materyaller : Kartondan hazırlanmış sembollü kolyeler.

Günlük Sorumluluklarımız

Öğrenme Süreci:

Öğretici, çocuklar için sınıftaki görevleri gösteren sembolleri içeren kolyeler hazırlar. (Günlük hava durumunu belirleyecek çocuk için hava durumu sembollü kolye, resim etkinliğinde materyal dağıtımı yapacak çocuk için bir sembol kolye, oyuncakları toplayacaklar için uygun sembol kolye gibi)

Öğretici, ilk olarak çocukları çembere toplar günlük rutinleri yapar. Çocuklara, öğretmen olmanın görev ve sorumluluklarından bahseder. Hayattaki diğer sorumluluklarını anlatır. Sohbet esnasında çocukların kendi hayatlarındaki sorumluluklarını anlatmaları için teşvik eder. Çocuklara sınıfta da bazı görev ve sorumluluklar olduğundan bahseder. Çocukların fikirlerini alır. Çocuklara sınıftaki görevleri gösteren sembol kolyeleri tanıtır ve her gün birkaç çocuğun bu görevleri yerine getirmekten sorumlu olacağını, sorumlu olanların bu kolyeleri takacaklarını söyler. Her gün farklı kişilerin sorumluluk alacağını açıklar.

Görevleri daha yakından tanımak için bir oyun oynayacaklarını söyler. Oyunun adı: "Benim Görevim Ne?" Öğretici oyunu sessiz sinema gibi kurgular. Çocukları karşısına oturtur ve rastgele seçtiği bir çocuğun, kalkıp elindeki görevli kartına bakıp, sadece hareketlerle bu görevi arkadaşlarına anlatmasını ister. Görevin ne olduğunu ilk bilen çocuk, ikinci görevi anlatmak için ayağa kalkar. Bu şekilde görevler ve yapılması gerekenlerle ilgili bir pekiştirme yapmış olur. Oyun sonunda sınıfın o gün için görevlileri seçilir.

Görevli olan çocuklar kolyelerindeki sembollere uygun olan sorumlulukları yerine getirirler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Evde ne gibi görevlerimiz var?
2. Okulda hangi görevlerimiz var?
3. Görevler neden önemlidir?
4. Karttaki görevi arkadaşlarına nasıl anlattın?

Kullanılan Materyaller : Yumak

Boylu Boyunca

Öğrenme Süreci:

Çocuklar çembere alınır günlük rutinler yapılır ve çemberin ortasına bir ip yumağı konur. İp ile bir oyun oynanacağı söylenir. Bu çalışma ile çocukların arkadaşlarının isimlerini bilip bilmediği kontrol edilmek istenmektedir. Öğretici "Ben şimdi adını bilmediğim bir arkadaşınıza ipi atacağım. Ben ipi atınca, sizler hep birlikte o arkadaşınızın adını söyleyeceksiniz. Ben de öğreneceğim. Daha sonra bu arkadaşınız adını bilmediği başka arkadaşınıza ipi atacak ve bu sefer de biz ona adını söyleyerek yardımcı olacağız." der. Oyun ip herkese gidene kadar devam ettirilir.

İlk günlerde çocukların boyları ip yardımıyla ölçülür. Boyları kadar iki ayrı ip kesilir.

İpin biri çocuğa verilir diğeri yıl sonunda boyları ölçüldüğünde, karşılaştırmak amacıyla çocukların gelişim dosyalarında saklanır.

Çocuklar iplerinin uzunluklarını karşılaştırırlar.

Sınıftaki materyallerin veya sınıfın enini, boyunu ellerindeki iplerle ölçerler.

Ölçmek için ellerindeki iplerin boyları yetmediğinde nasıl ölçme yapabilecekleri tartışılır. (Örneğin iplerini uç uca ekleme.) Yaptıkları ölçümler hakkında sohbet edilir.

İp ile oynayabilecekleri başka oyunlar konuşulur. (Halat çekme, seksek, ip atlama gibi oyunlar çocuklarla birlikte oynanabilir.)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sen kimin adını unutmuştun, öğrendin mi?
2. Sınıfımızda boyu en uzun olan kimdi?
3. Ölçmek için ipimiz yetmediğinde neler yaptık?
4. İp ile başka nasıl oyunlar oynayabiliriz?

Kullanılan Materyaller : Sınıf materyalleri

Kim Ne İster?

Öğrenme Süreci:

Çocuklarla birlikte çember olunur. Günlük rutinler yapılır. Öğretici bugün saklambaç oynayacaklarını söyler. “Ama saklanan biz değil eşyalar olacak.” der. Öğretici sınıfta bulunan materyallerin özelliklerini ve kullanımlarını anlatır ve bahsedilen materyali çocukların tahmin etmesini ister. İlk doğru tahmin edip materyali bulan çocuk nasıl kullanıldığını arkadaşlarına gösterir. Sınıfta bulunan materyaller çocuklar tarafından bulunana kadar oyuna devam edilir. Oyunun sonunda “Şimdi de başka bir bulmacaya geçiyoruz. Bunun için kursun tamamına bakmamız gerekecek” der. Öğretici bu aşamada kurs görevlileri ve bulundukları yerlerle ilgili bilmeceler sorar ve çocuklarla bulmacaları çözmek için kursta gezilir. Örneğin; aşçı için “Onu en çok mutfakta bulabiliriz, karnımız acıkınca yanına gideriz, en güzel çorbaları yapar bil bakalım bu kim?” gibi mekânı ve görevi tanımlayan cümleler kurar. Çocuklar doğru cevabı bulduğu zaman mutfağa gidilir ve aşçı ziyaret edilir. Dengeli beslenmenin öneminden, yemeğin israf edilmemesinden bahsedilir. Bu şekilde kursun bölümleri ve çalışanlar çocuklara tanıtılır. Bu çalışma için öğretici öncesinde kursun bölümleri ve çalışanlarla ilgili kendisi bilmece kartları hazırlayabilir. Bu çocuklar için daha eğlenceli olur.

Sınıfa geçilir ve öğretici çocuklara: “Çocuklar sizce tavşan ne sever?”, “Köpekler ne sever?" gibi sorular sorar.

“Bugün öğreneceğimiz şarkıda hayvanların neler istediği bize anlatılıyor. Haydi, bakalım, hayvanlar neler severmiş?" der ve şarkıyı hareketleriyle birlikte söylemeye başlar. Hareketleri çocukların da yapmasını ister.

“Köpeğim hav hav hav der, köpeğim benden ne ister?
Hadi gel, hadi gel cici köpeğim hadi gel sana ben et vereyim.
Kedicim mırnav mırnav der, kedicim benden ne ister?
Hadi gel hadi gel cici kediciğim hadi gel sana ben süt vereyim."

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sınıfımızda hangi materyaller var?
2. Materyalleri nasıl kullanıyoruz?
3. Kursumuzda sınıftan başka nereler var?
4. Kursumuzda kimler çalışıyor?
5. Kursumuzda çalışanların görevleri neler?
6. Hayvanlar ne sever?
7. Tüm hayvanlar aynı şeyleri sever mi?
8. İnsanlar neler sever?

Kullanılan Materyaller	: Kırmızı ünlem işareti olan büyük bir kart, boyama yapılabilecek küçük kartlar ve bant.

Dikkat

Öğrenme Süreci:

Çocuklar güler yüzle karşılanır ve çembere alınır. Günlük rutinler yapılır. Çocuklara kırmızı ünlem işareti olan büyük kart gösterilir ve sesli bir şekilde "DİKKAT" denir. Öğretici çocuklara bu kelimenin anlamını sorar. Bu kelimeyi duyduklarında neler yapmaları gerektiği hakkında konuşulur. "Tehlikeli durumlar nelerdir? Kursumuzda ne olursa tehlikeli olur? Biz gün içinde nelere dikkat etmeliyiz?" gibi sorular etrafında sohbet edilir.

Masalara geçilir ve çocuklar kendilerine dağıtılan içi boş ünlem işaretini istediği renge boyar. Boyanan kartlar sınıf içinde, kurs genelinde ve bahçede gezilerek dikkat edilmesi gereken noktalar konuşularak bantlarla bu noktalara asılır. Örneğin; merdiven varsa buraya bir ünlem işareti asılır ve burada neye dikkat edilmesi gerektiği konuşulur. Bahçede tehlikeli noktalar varsa ünlem işareti asılır ve dikkat edilmesi gereken şeyler konuşulur.

Tüm kurs gezildikten sonra sınıfa geçilip konu ile ilgili canlandırma, kaza anında müdahale yöntemleri ile ilgili drama çalışması yapılır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. "Dikkat" ne demek?
2. "Dikkat" kelimesini ne zaman kullanırız?
3. Sınıfta nelere dikkat etmemiz gerekir?
4. Kursta nelere dikkat etmemiz gerekir?
5. Bahçede nelere dikkat etmemiz gerekir?
6. Kazalar olduğunda ne yapmamız gerekir?

01

DUA, ŞÜKÜR ve ÖZÜR DİLEME

KAZANIMLAR

1. Dua ile ilgili ifadeleri kullanır.
2. Şükür ile ilgili ifadeleri kullanır.
3. Özür dileme ile ilgili ifadeleri kullanır.
4. Allah'a her zaman dua edebileceğini bilir.
5. Kendisine yapılan iyilikler için teşekkür eder.
6. Allah'ın verdiği nimetlere şükreder.
7. Hata yaptığında özür diler.
8. Dua etmenin olumlu sonuçlarını fark eder.
9. Teşekkür etmenin olumlu sonuçlarını fark eder.
10. Özür dilemenin olumlu sonuçlarını fark eder.
11. Dua, şükür ve özür dilemenin Allah'ın sevdiği davranışlar olduğunun farkına varır.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P1, Siyah Karton

Dua Yıldızları

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara EK-P1'deki kâğıtlar verilerek evde aileleriyle performans ödevlerini yapmaları istenir. Çocuklar evde hazırladıkları dua yıldızlarını kursa getirirler.

Performans ödevleri evde tamamlanarak kursa geri getirilir. Öğretici, yıldızların üzerindeki duaları tek tek okur. Daha sonra çocukların hazırlamış oldukları yıldızları siyah renkli fon kartonunda istedikleri yerlere yapıştırmalarını ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dua eder misiniz?
2. Ne zaman dua edersiniz?
3. Niçin dua edersiniz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D1, Yeşil Karton, Kahverengi Karton, Mukavva

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici yeşil-kahverengi karton ve mukavvadan en az çocukların boyunda, çokça dalları olan büyük bir ağaç hazırlar ve sınıfın uygun bir köşesine koyar. (Bu ağaç daha sonra eğitim-öğretim boyunca her hafta o haftanın değerine uygun sembollerle süslenecektir.)

Eğitim-öğretime başlanan ilk haftada çocuklara dua ve şükretmenin ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından öğretici, çocuklara daha önceden hazırladığı ağaç maketini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağaç sınıfımızın değer ağacı ama gördüğünüz gibi yaprakları, çiçekleri ya da meyveleri yok, kupkuru dalları var. Bu ağacın dalları bizim sevgimizle yapraklanıp süslenecek ve meyve verecek. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bundan böyle yaptığımız her bir güzel davranış için size bir yaprak, çiçek, meyve vb. resimler vereceğim. Siz de bu resimleri değer ağacımızın dallarına yapıştıracaksınız. Bu hafta gösterdiğiniz dua ve şükür davranışları için size birer yaprak vereceğim." der.

Çocuklarla sınıfın dua ve şükür ağacının yaprakları olmadan nasıl göründüğü, yaprakları olduğunda nasıl olacağı hakkında konuşulur.

Öğretici, hafta boyunca çocuklara, ettikleri her dua ve teşekkür için EK-D1'den çoğaltarak hazırladığı yaprak resimlerinden verir. Verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı dua, şükür ve özür davranışlarını yazar. Çocuğun bu yaprağı ağacın dalına yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde sergiledikleri teşekkür davranışları da sorulur, onlar için de birer yaprak resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

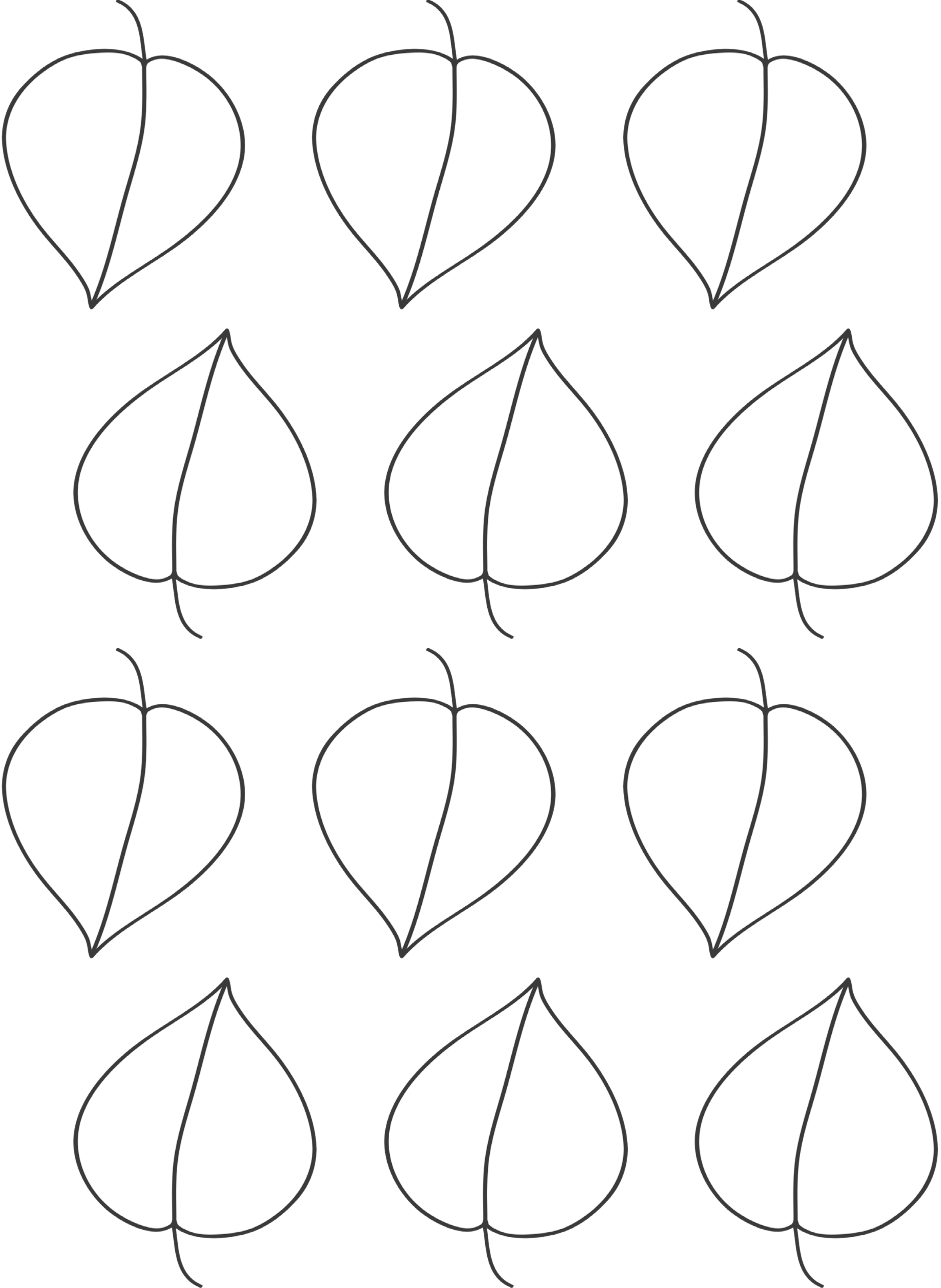
Haftanın sonunda öğretici, ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir. Projenin sonunda bütün fotoğraflar bir araya getirilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dua ve şükür nedir?
2. Dua etmek ve teşekkür etmek neden önemlidir?
3. Biz neden dua etmeliyiz? Neden teşekkür etmeliyiz?

EK-D1: Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Ali Teşekkür Ediyor Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, sınıfa farklı renkli şekerlerle dolu bir şekerlikle gelir. "Çocuklar bugün tatlı yiyelim ve sizlerle tatlı tatlı konuşalım." diyerek, şekerlikten bir şeker alıp iştahla yemeye başlar. Şekerliği çocuklara da uzatır.

Çocuklar şekerleri alıp yediklerinde "Şekerlerin tadı güzeldi değil mi? Peki, şeker yerken mutlu oldunuz mu?" diye sorar. Çocukların cevaplarını dinler. "Sevgili çocuklar bizleri mutlu eden durumlarda, ne yaparız biliyor musunuz? Haydi, öğrenelim." diyerek aşağıdaki hikâyeyi okur:

> Ali, yüzünde kocaman bir gülümsemeyle uyanmıştı. O kadar güzel bir rüya görmüştü ki, mutluluktan içi içine sığmıyordu. Hemen yatağından doğruldu. İçinden, "Bugün ne kadar güzel bir gün." dedi. Pencereyi açıp, dışarıya sevinçle baktı.
>
> Güneş etrafı aydınlatıyor, kuşlar uçuşuyordu. Derin bir nefes aldı. Hava çok güzel kokuyordu. "Elhamdülillah, Allah'ım seni çok seviyorum. Her şey ne kadar da güzel, hepsi için teşekkür ediyorum." dedi.
>
> Elleri ile yüzünü yıkamak için, lavaboya gitti. Mutfaktan çok güzel kokular geliyordu. Annesi, her zaman yaptığı gibi, güzel bir masa hazırlamıştı. Ali iştahla karnını doyurdu.
>
> Annesi ,"Aliciğim bugün çok mutlu görünüyorsun. Senin mutlu olman beni de çok mutlu ediyor, biliyor musun?" dedi. Oğlunun yanağını sevgiyle okşadı. Ali, "Çok güzel bir kahvaltı hazırlamışsın anneciğim, ellerine sağlık." diyerek, odasına gitti.
>
> Arkadaşlarıyla oynamak için hazırlanmaya başladı. Ama bir türlü kazağını bulamıyordu. "Anneciğim kazağım nerede? Bir türlü bulamadım, bana yardım edebilir misin?" diyerek annesini çağırdı. Annesi de Ali'nin kazağını bularak ona yardım etti. Ali annesine teşekkür ederek boynuna sarıldı.

Öğretici çocuklara; "Peki sizce Ali gün boyu başka neler yapmış olabilir?" diye sorar. Çocukların cevaplarını dinler. Ali'nin gün boyunca yapmış olabileceği teşekkür ve özür davranışlarının, neler olabileceğini sorularla yönlendirerek çocuklara buldurur.

Derse devam ederek "Bizler birileri bize yardım ettiği zaman, teşekkür ederiz." der. Öğreticinin amacı çocuklara şükür kavramını öğretmek olduğu için, şükür ve teşekkür kavramlarını

açıklar. “Allah, bizlere sevdiğimiz her şeyi vermiştir. Bizler Allah’a, bize verdiği her şey için şükrederiz. Biri bize iyilik yaptığında da teşekkür ederiz. Hata yaptığımızda af dilemeye de özür dilemek denir.” der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Ali kahvaltısını bitirince annesine ne dedi?
2. Annesi Ali’nin kazağını bulduğu zaman, Ali ne yaptı?
3. Birileri bize yardım ettiği zaman ne söylemeliyiz?
4. Bizlere sevdiğimiz her şeyi kim verdi?
5. Bizlere verdiği her şey için Allah’a ne yapmalıyız?
6. Bir hata yaptığımızda neler yaparız?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Allah Görür Her Şeyi

Etkinlik:

Öğretici çocuklara aşağıdaki şiiri okur ve birlikte tekrar ederler.

Allah görür her şeyi
Korur gözetir bizleri,
Sevgi dolu gönülleri
Kuşatır onun rahmeti

Allah duyar her şeyi,
Boş çevirmez elleri,
İşitir dua edenleri,
Onu sevip bilenleri

Allah bilir her şeyi,
Kalbimden geçenleri
Kapalı, açık ve gizliyi
Yalnız bırakmaz bizleri.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah'ın her şeyi görüyor olması size ne hissettiriyor?
2. Allah'ın her şeyi duyuyor olması size ne hissettiriyor?
3. Allah'ın her şeyi biliyor olması size ne hissettiriyor?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-1, EK-2, EK-3

Dua Ediyorum

Etkinlik:

Öğretici EK-1, EK-2, EK-3'teki dua eden insan resimlerini çocuklara gösterir. (Mümkünse resimleri kartona yapıştırarak kullanır.) Çocuklara bu resimlerde ne gördüklerini sorar. Verilen cevapları dinler. İnsanların her zaman her yerde ve her şekilde dua edebileceklerini söyler.

Öğretici çocuklara; "Haydi birlikte dua edelim." der. "Allah'ım ailemi koru.", "Allah'ım bize yardım et." şeklinde duaları çocuklara tekrar ettirir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Resimlerde neler gördünüz?
2. Nerelerde dua edebiliriz?
3. Ne zaman dua ederiz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-4

Şükür Çiçeği

Etkinlik:

Öğretici çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ister ve çizimleri boyayarak kesmelerini söyler. Çocuklardan çiçeğin ortasına var olduğu için Allah'a teşekkür ettikleri bir şeyin resmini çizmeleri istenir. Öğretici, çocuklara sorar: "Çocuklar Elhamdülillah ne demek biliyor musunuz?" Çocuklardan gelen cevaplar değerlendirilir. Öğretici çocuklara Elhamdülillah'ın manasını açıklar: "Çocuklar, Elhamdülillah; Allah'ım sana teşekkür ederim demektir."

"Biz neler için Elhamdülillah deriz?" sorusu sorulur ardından çiçeğin yapraklarına, çocukların verdikleri cevaplar yazılır. Çocuklara Peygamber Efendimizin "Allah'ın verdiği nimetlere karşılık kulun Elhamdülillah diyerek şükretmesi/O'na teşekkür etmesi o nimetten daha değerlidir." hadis-i şerifi okunur. (İbn Mâce, Edeb, 55)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar, neden Allah'a şükrederiz?
2. Allah'a neler için şükretmemiz gerekir?
3. Birisi size teşekkür ettiğinde neler hissedersiniz?
4. Siz Allah'a şükrettiğinizde neler hissedersiniz?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap

Allah Bizi Duyuyor Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıfa girer masasına oturur. Ses çıkarmadan ellerini kaldırıp, çocukların duymayacağı bir şekilde dudaklarını kıpırdatarak dua etmeye başlar. Bir süre sessizce dua etmeye devam eder. Çocukların dikkatini çeken öğretici, onların şaşkın bakışları üzerine duasını tamamlar ve konuşmaya başlar, "Çocuklar! Neden duama amin demediniz? Beni dinlemediniz mi?" diye sorar.

Öğretici, çocukların "Ama biz sizi duyamadık." demeleri üzerine, "Neden beni duyamadınız?" diye sorar. Çocukların, "Çünkü siz yüksek sesle dua etmediniz." dediklerinde, "Ben yüksek sesle dua etmediğim için sizler benim duamı duymadınız ve amin demediniz. Oysa Allahu Teâlâ ne kadar kısık sesle konuşursak konuşalım bizi duyar. Dualarımızı her zaman işitir. Sadece dualarımızı değil, bizim her konuştuğumuzu duyan bir Allahımız var.

Her konuştuğumuzu bilen, dualarımızı işiten bir Allahımızın olması ne güzel değil mi? Çok üzüldüğümüzde ona dua ettiğimizde, çok sevindiğimizde, içimizden çok şükür dediğimizde veya bir şey istiyorsak onun için dua ettiğimizde Allah bizi hep duyar. Her zaman onu andığımız ve hep ondan istediğimiz, ona dua ettiğimiz için de bizleri çok sever. Hadi çocuklar, o zaman hep birlikte dua edelim mi?" diye sorar ve çocuklara dualarında neler isteyebileceklerine dair örnekler verir. Çocukların bireysel olarak kısık sesle dua etmeleriyle etkinlik tamamlanır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dua edince ne hissedersiniz?
2. Her zaman her yerde dua etiğinizde sizi duyan biri olduğunu bilmek size neler hissettiriyor?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Kur'an-ı Kerim

Ömer'in Duası Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici sınıfa elinde bir Kur'an-ı Kerim ile girer, "Çocuklar bugün sizlere Kur'an-ı Kerim'den bazı ayetler okuyacağım." der. Sonra öğretici;

"Bana dua edin, duanıza cevap vereyim." (Mü'min, 40/60) ayetini okur. Ardından *"... Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracağım..."* (İbrâhîm, 14/7) ayetini okur.

Öğretici "Çocuklar beni dikkatle dinleyin şimdi sizlere Ömer'in başından geçenleri anlatacağım." der ve hikâyeyi okumaya başlar.

> Ömer yemek yemeyi pek istemiyordu. Annesi bu duruma çok üzülüyordu. Oysa annesi ona en çok sevdiği yemekleri yapıyordu. Ömer onlardan da çok az yiyordu. Annesi hasta olmasından endişeleniyordu. Ömer bahçeye çıkıp oyun oynamak istedi. Annesinden izin alıp mavi topuyla bahçede oynadı. Çok yoruldu ve eve girdi. Susadığı için buzdolabından terliyken soğuk su içti. Uykusu geldiği için yatağına yatıp uyudu. Akşam olduğunda annesi onu çağırdı. Fakat Ömer'in yüzü kıpkırmızı olmuştu ve gözlerini açamıyordu. Boğazı acıdığı için de konuşamıyordu. Annesi Ömer'in bu hâlini görünce, Doktor Mehmet amca'yı çağırdı. Doktor amca Ömer'i muayene etti ve:
>
> "Ömer, boğazın kötü görünüyor, sen soğuk su mu içtin?" diye sordu. Ömer üzgün bir şekilde kaşlarını eğdi, kısık bir sesle "evet" dedi.
>
> Doktor:
>
> "Ömer soğuk sulardan içme, iyileşmek istiyorsan, yemeklerini bitirmeden masadan da kalma yoksa iyileşmen çok uzun sürer." dedi.
>
> Ömer, doktor amca gittikten sonra annesinin gözlerinin içine baktı. "Anneciğim yemeklerimi yiyerek enerji ve güç kazanarak iyileşeceğim merak etme, seni üzdüm özür dilerim." dedi. Annesi Ömer'in başını okşadı.
>
> "Annesinin bir tanesi, nar tanesi sen yeter ki iyileş annen yine çok güzel yemekler yapacak sen de afiyetle yiyeceksin." dedi.
>
> Ömer annesinin bu sözlerine mutlu oldu. Sonra ellerini açıp "Allah'ım ne olur iyileşeyim yemeklerimi yiyeceğim, sağlığıma dikkat edeceğim." diyerek Allah'a dua etti.
>
> Ömer sabah ezanıyla uyandı. "Allah'ım bana ve bütün hastalara şifa ver." dedi.

> Ertesi gün kendini daha iyi hissetti. Çünkü artık önüne gelen yemekleri hemen reddetmiyor, tadına bakıyor ve çok lezzetli olduğunu görüyordu. Annesine söz verdiği gibi yemeklerin hepsini bitirdi. Ömer sağlıklı olmanın ve yemek yemenin önemini anladı. İyileştiğinde " Allah'ım verdiğin güzel nimetler için ve bana sağlık verdiğin için sana şükürler olsun." dedi. O günden sonra Ömer hiçbir akşam dua etmeyi unutmadı.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dua ne demektir? Kime dua edilir?
2. Şükür ne demektir?
3. Ne zaman özür dilenir?
4. Ömer hastalandığında ne yaptı?
5. Ömer iyileştiği zaman ne yaptı?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Yemek Duası

Etkinlik:

Öğretici, duanın Allah'la iletişim kurmanın bir yolu olduğunu, bu yollardan birinin de yemek sonrası yapılan dua olduğunu söyleyerek, çocukları konuya hazırlar. Öğretici; "Elhamdülillah, Elhamdülillah, Elhamdülillahillezi." der çocukların bu sözleri koro hâlinde tekrar etmelerini sağlar.

Sağ elinin parmak uçlarını birleştirip elini ağzına doğru sallayarak "mmm" sesini çıkarır ve "et'amena" der. Çocukların koro hâlinde bu sözleri tekrar etmelerini ister.

Sağ elini sanki su bardağı tutuyor gibi yapıp ağzına götürür. "veseganâ" der. Çocukların koro hâlinde bu sözleri tekrar etmelerini ister.

Eli ile çevresini bir halka şeklinde göstererek "vecealena" der ve çocukların koro hâlinde bu sözleri tekrar etmelerini ister. Son olarak iki elini kalbinin üzerinde birleştirip "minel müslimin" diyerek, duayı bitirir.

Sonra çocuklar hem hareketlerini yapıp, hem de koro hâlinde yemek duasını tekrar ederler.

Yemek duası sonrasında çocuklara aşağıdaki dörtlük tekrar ettirilerek ezberlemeleri sağlanır.

Yemeğimi yedim Elhamdülillah
Ne güzel nimetler verir Allah
Rabbimize şükürler olsun
Sofralarımız bereketle dolsun

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yemeklerden sonra neden dua ederiz?
2. Yemeklerden sonra nasıl dua ederiz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-5a, EK-5b, Kâğıt, Makas, Yapıştırıcı

Sofra Duası

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan ilgili etkinlik sayfasını açmalarını ister. Her birine boş bir A4 sayfası vererek çocuklara neler yapmaları gerektiğini sırasıyla anlatır.

Öğretici, çocuklara sayfada ne gördüklerini sorar ve onlarla tek tek resimler hakkında konuşur. "Çocuklar ne görüyoruz? Bu yiyeceğin veya yemeğin adı nedir? Bu yiyeceğin tadını bilen var mı? Bu yiyecek ekşi mi, tuzlu mu, tatlı mıdır?" ve buna benzer sorular sorar. Daha sonra çocuklardan, boş kâğıdın üzerine büyük bir masa resmi çizmelerini ister. Çocuklar masayı çizdikten sonra onlara EK-5a, EK-5b'deki resimlerden istedikleri yemek veya yiyecek türlerinden seçmelerini ister. Seçtikleri yiyecekleri kesip boş masanın üzerine yapıştırmalarını ister. Çocuklar böylelikle kendi sofralarını oluşturur. Çocuklar resimleri yapıştırdıktan sonra, isteyen olursa resmini diğer çocuklara gösterir. Ardından çocuklar resimleri boyar.

Öğretici, çocuklardan daha önceki derste öğrendikleri sofra duasını, hareketleriyle birlikte okumalarını ister. Öğretici şükretmenin Allah'ın verdiği nimetlere teşekkür etmek olduğunu, verilen nimetler için 'Elhamdülillah' demenin Allah'ın çok hoşuna gittiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Elhamdülillah ne demektir?
2. Yemekten önce ne deriz
3. Yemekten sonra ne deriz?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Unuttum Hatırlat Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara "Unuttum-hatırlat" oyunu oynayacaklarını söyler. Çocuklara; "Şimdi ben dışarı çıkacağım daha sonra tekrar içeri girdiğimde siz yokmuş gibi davranacağım ve sizinle "Unuttum-hatırlat" oyunu oynayacağız, ben kafamı kaşıdığım vakit unuttuğumu anlayın ve hatırlatın olur mu?" der.

Öğretici dışarı çıkar, kısa bir süre sonra kapıyı tıklatıp içeri tekrar girer.

"Bir yere girerken, birini ilk gördüğümüz anda bir şey söyleniyordu." der ve başlar kafasını kaşımaya.. Çocuklardan bilen veya hatırlayan olursa söyler, aksi takdirde "Doğru ya se... sel... sela... selamün... Tamam, hatırladım "Selamun Aleyküm idi." der.

Sessizce biraz da yorgun bir ifadeyle;

"Bugün çok yoruldum karnım da öyle acıktı, öyle acıktı ki! Dur bakalım inşallah annem yemek hazırlamıştır." der.

Birkaç adım atar bir odadan diğer bir odaya geçermiş gibi eliyle kapı açma hareketiyle içeri girermiş gibi yapar.

"Yaşasın canım anneciğim sofrayı hazırlamış." der. Çocukları karşısına alacak şekilde sanki sofraya oturuyormuş gibi yapar.

Eline kaşığı alıp sıcacık çorbadan içiyormuş gibi yapar.

"Dur bir saniye yahu!" der ve kafasını kaşımaya başlar.

Öğretici; "Annem, babam yemeğe başlarken bir şey söylüyorlardı, dilimin de ucunda neydi, neydi! Yemeğe başlamadan önce ne söylenirdi?" (çocuklardan tepki alınmadığı takdirde)

"Bis... Bismm... Bismilla aaa öyle ya canım, Bismillahirrahmanirrahim…" der ve yemek yiyormuş gibi yapmaya başlar.

Öğretici bir taraftan yemek yerken diğer taraftan kendi kendine konuşur.

"Ya anneciğime ne kadar teşekkür etsem azdır, şöyle bir düşünüyorum da, beni hiç aç bırakmaz."

"Ohh... Karnım da ne güzel doydu." der. Karnını sıvazlama işaretiyle devam eder.

Yüksek ve tok bir sesle:

“Anneciğim teşekkür ediyorum ellerine sağlık.” der.

Bu arada hem kafasını kaşımaya hem de düşünmeye başlar;

“Anneme teşekkür ettim ama birine daha teşekkür etmek istiyorum.

Yemeği yapan anneme teşekkür ediyorum. Bütün canlıları, hayvanları, ağaçları ve bu nimetlerin hepsini bize veren Allahımıza tüm kalbimle teşekkür ediyorum.

Ama nasıl söyleniyordu? Onun bir söyleniş şekli vardı.

Ell... Elhaa... Elhamm... (çocuklardan tepki gelmezse)

Buldumm!... Elhamdülillah... Elhamdülillah... Elhamdülillah. Teşekkür ederim Allah’ım." der.

Öğretici, etkinliğin çocukların akıllarında daha kalıcı olabilmesi için evvela kendisi daha sonra çocuklarla ritmik olarak Elhamdülillah şiirini söylerler.

Yemekten önce Bismillah
Sonra da Elhamdülillah
Çeşit çeşitler Maşallah
Her zaman derim ben Allah

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yemeklerden önce ne söylenmesi gerekir?
2. Yemeklerden sonra ne söylenmesi gerekir?
3. İnsanlarla karşılaştığımız anda ne söylenmesi gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Çocuk Sayısınca Ekmek Dilimi, Biraz Un ve Buğday

Lezzetli Ekmek

Etkinlik:

Öğretici o gün sınıfa gelirken, küçük ekmek dilimleri ve ekmeğin ham maddesi olan un, buğday ve mümkünse başak getirir. Öncelikle çocuklara getirmiş olduğu ekmek dilimlerinden dağıtır, kendisi de bir dilim alır. Çocuklar ekmekten bir parça tattıktan sonra onlara;

“Eveeeet, çocuklar! Yemiş olduğumuz bu lezzetli ekmeğin soframıza gelene kadar nasıl bir yolculuk yaşadığını biliyor musunuz?” sorusunu sorar ve çocuklardan gelen cevapları dinler. “Hadi gelin, isterseniz bu yolculuğu birlikte görelim.” der.

Çocuklara ekmeğin nereden satın alındığını sorar.

Çocuklar bakkal cevabını verdikten sonra;

“Bakkala nereden gelmiş olabilir?” der.

Çocuklardan fırın cevabını aldıktan sonra ise;

“Aferin size. Peki, bu ekmeğin hangi malzemelerden yapıldığını biliyor musunuz?” der.

Öğretici çocuklara un, su, tuz, maya...vb. malzemeleri söylemelerine yardımcı olduktan sonra yanında getirmiş olduğu unu, çocuklara gösterir ve ekmeğimizin temel malzemesinin un olduğunu söyler.

“Bu unun nereden geldiğini biliyor musunuz?” diye sorar.

Un fabrikası cevabını, aldıktan sonra;

“Pekâlâ, un fabrikasına nerden geliyor?” diye sorar.

Onları sorularla yönlendirip, yardım ederek, tarladan buğday olarak geliyor cevabını alır. Çocuklara getirmiş olduğu buğdayları gösterip, dokunmalarını sağlar. Sonra onlara;

“Çocuklar, ellerinizdeki buğdayların toprakta büyüyerek başağa dönüşmesi için kimler emek harcıyor?” sorusunu sorar.

Öğretici çocukların cevaplarını dinledikten sonra devam eder;

“Bu uzun yolculuğun başlangıcında çiftçiler, tarlayı sürüp buğdayı ekiyorlar. Allah bu buğdayları güneş, yağmur ve topraktaki vitaminlerle besleyip filizlendiriyor. Filizlenen bu buğdaylar büyüyüp buğday başağı oluyorlar. Hasat mevsimi geldiğinde ise çiftçiler, onları toplayıp un fabrikasına gönderiyorlar.

Orada buğday, işçiler tarafından makinelerde öğütülerek un hâline getiriliyor. Bu unlar çuvallara doldurarak fırınlara gönderiliyor. Orada çalışan fırıncılar tarafından diğer malzemelerle karıştırılarak ekmek hâline getiriliyor. Fırında piştikten sonra arabalara konularak bakkallara ve marketlere dağıtılıyor. Bizler de oradan, yiyerek büyümemiz ve güçlenmemiz için satın alıyoruz ve böylelikle ekmek soframızdaki yerini alıyor." diye anlatır.

Öğretici: "İşte çocuklar, gördüğünüz gibi beslenmemizde çok önemli bir yeri olan bu lezzetli ekmek, soframıza ne kadar uzun ve zahmetli bir yoldan geliyor. Bu yolculukta pek çok insan emek harcıyor. Peki, bizlerin bunca emeğe karşı nasıl davranması gerekiyor?" sorusunu sorar.

Öğretici çocukların cevaplarını aldıktan sonra devam eder;

"Bizler de bunca emek ve zahmete karşılık, öncelikle yiyebileceğimiz kadar ekmek ve tabağımıza yemek alarak, sonra da kalanları israf etmeden, bu nimetleri tüketmeliyiz. Ardından da, hem bu ekmek hem de diğer nimetler için bunları bize veren Allah'a bol bol şükretmeliyiz." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yediğimiz ekmeğin içinde hangi malzemeler var?
2. Bu ekmek ve temel malzemesi olan un, hangi aşamalardan geçiyor?
3. Bu yolculukta kimler emek harcıyor?
4. Ekmeği ve diğer nimetleri bize veren kimdir?
5. Allah'ın bu ve diğer nimetlerine karşı nasıl davranmamız gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Örnek Olay İncelemesi, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-6

Kırılan Çiçek

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir olay anlatacağını söyler ve aşağıdaki metni okur:

“Taha yeni uyanmıştı. Annesi ona kahvaltıda çok sevdiği yiyecekleri hazırlıyordu. Taha annesi mutfaktayken salonda yeni aldığı topuyla oynuyordu. Topa sert vurunca yanlışlıkla çiçeğe çarptı. Çiçeğin dalları kırıldı, saksının toprakları da etrafa saçıldı. Taha’nın annesi geldi ve “Taha ne oldu?” dedi. Taha bir an durup ne diyeceğini düşündü… Bundan sonra öğretici yarım kalan bu hikâyeyi çocuklara;

“Taha sizce annesine ne demiştir?”

“Annesi Taha’ya ne cevap vermiştir?”

Siz Taha’nın yerinde olsaydınız annenize ne cevap verirdiniz?

Sorularını sorarak özür dileme davranışını benimsetecek şekilde tamamlatır.

Son olarak öğretici, çocuklardan ilgili sayfaları açmalarını ister. Doğru olan davranışı işaretleyerek resmi boyamalarını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Niçin özür dileriz?
2. Ne zaman özür dilememiz gerekir?
3. Hata yapıp özür dilemediğimizde insanlar ne hisseder?
4. Özür dilediğimizde ne hissederiz?

Yöntem ve Teknikler	: Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: EK-7, EK-8, Makas, Boya Kalemleri, Örgü İpi, İğne

Dua Kolyesi

Etkinlik:

Öğretici çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ister. Çizimi kuru kalemle boyadıktan sonra kesmelerini söyler. Çocuklara duanın ne olduğu, neden ve ne zaman dua ettiğimiz, nasıl dua ettiğimiz, kimler için dua ettiğimiz sorulur.

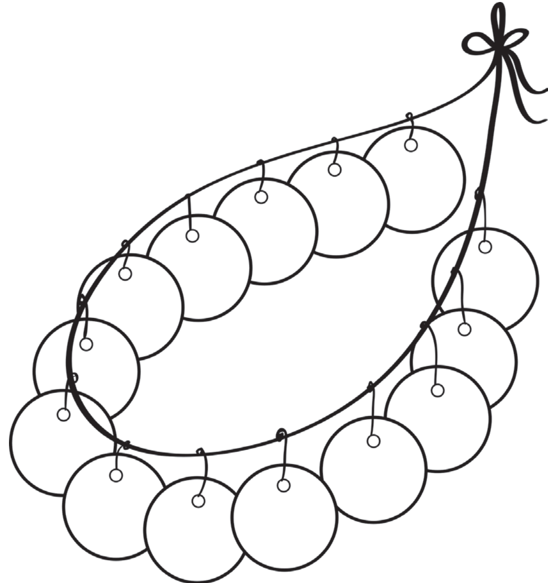
Çocuklara birlikte bir dua kolyesi yapacakları ve bu dua kolyesinde arkadaşları için yaptıkları duanın yazılacağı söylenir. Öğretici öncelikle, besmele ile başlayarak bir dua eder ve çocukların sırayla arkadaşları için bir dua etmelerini ister, edilen duayı çocuğun elindeki daireye ismi ile birlikte yazar.

Herkes duasını ettikten sonra toplanan bu daireler bir ip yardımıyla şekildeki gibi birbirine eklenir. Öğretici son olarak, kendi duasını da dairelerden birine yazar ve çocuklara dua etmenin bizi birbirimize yaklaştırdığını vurgular. Yapılan dua kolyesi panoya asılır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Neden dua ederiz?
2. Arkadaşlarımız bizim için dua ettiğinde neler hissettik?
3. Biz arkadaşlarımız için dua ettiğimizde neler hissettik?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım,Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-9, EK-10, EK-11, EK-12

Kandil Simidi Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, elinde kandil simidi resmi ile sınıfa girer, çocuklara resmi gösterir. Çocuklar kandil simidi, (EK-9) Müslümanların özel günleri arasında olan kandil günlerinde yapılır. Şimdi sizlere kandil simidi ile ilgili güzel bir hikâye okuyacağım der. Öğretici hikâyeyi okumaya başlar. (Sırası gelince resimleri gösterir.)

> "Şeyma uyurken burnuna mis gibi kokular gelmiş. Bu güzel kokulara uyanan Şeyma kokunun nereden geldiğini çok merak etmiş. Bu harika kokunun mutfaktan geldiğini fark etmiş. Üstünü giyindikten sonra mutfağa gitmiş. Annesinin fırının başında beklediğini görmüş.
>
> – Anneciğim bu güzel kokular nereden geliyor? diye sormuş. Annesi;
>
> – Yanıma yaklaş güzel kızım. Bak fırının içinde neler var, demiş.
>
> Şeyma fırına yaklaşmış ve gülümsemeye başlamış.
>
> – Anne, bunlar ne? demiş.
>
> Annesi Şeyma'ya gülümsemiş.
>
> – Kızım bunlar küçük kandil simidi. Bunları yiyeceğiz, demiş.(EK-10)
>
> Şeyma; "Kandil ne demek anne?" demiş. Şeyma'nın annesi kandillerin Müslümanlar için çok özel günler olduğunu, bu günlerde Müslümanların bol bol dua ve ibadet ettiklerini söylemiş.
>
> Şeyma annesine; "O hâlde ben de dua etmek istiyorum." demiş. Annesi Şeyma'nın bu düşüncesine sevinmiş ve ona; "Öyleyse akşam seninle camiye gidelim. Orada namaz kılıp dua ederiz. Üstelik kandil simitlerini camiye gelenlere sen dağıtırsın." demiş.
>
> Şeyma ile annesi kandil simitlerini küçük paketler hâlinde hazırlamışlar. Şeyma, akşamın olmasını heyecanla beklemiş. Bütün arkadaşlarına camiye gelmeleri için haber vermiş. Şeyma annesiyle camiye gittiğinde, oraya gelenlerin kandilini kutlamışlar. (EK-11) Camiye gelenler Şeyma'ya ve annesine teşekkür etmişler. İmam amca herkese namaz kıldırmış. Hep birlikte dualar etmişler. Güzel güzel ilahiler okumuşlar. (EK-12) Şeyma, kandil simitlerini arkadaşlarıyla beraber gelen cemaate dağıtmış. Gecenin sonunda ise Şeyma ve arkadaşları huzurlu bir şekilde evlerine dönmüşler."

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Şeyma'nın annesi neden kandil simitleri hazırladı?
2. Şeyma ve arkadaşları camide neler yaptı?
3. Kandil günleri evde neler yaparsınız?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-13, EK-14, EK-15

Minik Meşenin Endişesi Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara minik meşenin hikâyesini anlatacağını söyler ve ekleri göstererek aşağıdaki hikâyeyi okumaya başlar:

> Çok uzaklarda, yüksek dağların çevrelediği küçük bir orman varmış. Bu ormanda yemyeşil ağaçlar yaşarmış. Minik meşe ağacı da bunlardan birisiymiş. Onun yaprakları çok küçük ve tazeymiş. Bu güzel yapraklar ona yakışıyormuş. Yapraklarını hiçbir zaman kaybetmeyeceğini düşünüyormuş. (EK-13)
>
> Cıvıl cıvıl bir bahar ve sıcak bir yaz mevsiminin ardından sonbahar mevsimi gelmiş. Ormandaki tüm ağaçların yemyeşil yaprakları önce sararmaya başlamış kış geldiğinde ise tek tek dökülmüş. Minik meşe çok üzgünmüş. Çünkü onun da hiç yaprağı kalmamış. Babası küçük meşe ağacına üzülmemesi gerektiğini, bahar geldiğinde o taze yapraklarının yeniden çıkacağını söylemiş. (EK-14)
>
> Minik meşe ağacı ise:
>
> “Ama babacığım görmüyor musun, kupkuru bir ağaç olduk. Nasıl olur da tekrar yeşeririz? Yeşermek için gereken suyu nasıl buluruz, baksana her taraf karla kaplı ve soğuk?”
>
> Babası gülümsemiş ve şöyle demiş:
>
> “Yavrucuğum, sen daha dünyaya gelmeden öncede kupkuru bir tohumdun. Bizi yaratan Allah, yağmur gönderdi, seni filizlendirdi. Güneş ile büyütüp yapraklarını yeşertti. Üzülme, Allah, bahar geldiğinde dallarını yeniden yeşillendirecektir. Çünkü Allah, yarattığı tüm canlılardan haberdardır. Nerede olursa olsun onları görür, seslerini işitir ve ihtiyaçlarını giderir.
>
> Bak Kur’an-ı Kerim’de ne buyuruyor: “…O, karada ve denizde ne varsa bilir; O’nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyi dahi bilir…” (En’am, 6/59) Biz de yavrucum bizi gören işiten Allah’a dua edip, sabırla baharı bekleyeceğiz.” der. Çok geçmeden bahar gelir, minik meşe ağacı ve ormandaki bütün ağaçlar yeniden yeşillenir, her yerde çiçekler açar. (EK-15)

Öğretici çocuklara bazı güzellikleri elde etmek için sabırla dua ederek beklemeyi bilmenin gerekliliği üzerinde durur.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Minik meşe ağacı neden endişeleniyordu?
2. Babası minik meşenin endişelerini nasıl giderdi?
3. Kâinattaki bütün canlıları işiten, gören ve her şeyi bilen kimdir?
4. Kime dua eder kimden yardım isteriz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Allah Her Şeyi Görür Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir hikâye okuyacağını söyler. Çocuklara, şimdi size bir hikaye anlatacağım. Bu hikâyenin adı "Allah her şeyi görür." der ve hikâyeyi okumaya başlar:

> O gün babaları işten gelirken Zeynep ve Enes'e en sevdikleri çikolatalardan getirmişti. Çikolataları gören Zeynep ve Enes çok mutlu oldular. Sevinçle babalarının boynuna sarılıp ona teşekkür ettiler. Enes hiç beklemeden çikolatasının tamamını yedi. Zeynep ise daha sonra yemek istediği için çikolatasını dolabına koydu. Aradan biraz zaman geçtikten sonra Enes'in canı yine çikolata istedi. Ne yapacağını düşünürken, aklına Zeynep'in dolabına koyduğu çikolatası geldi, onu alıp yemek istedi. Sonra kendi kendine:

Hoca hikâyeyi burada bıraktı. Enes rolünü çocuklara vererek "Çocuklar, siz olsaydınız ne yapardınız?" diye sorar.

> "Ben şu an ne yapıyorum böyle? Bu çikolata bana ait değil, kardeşimin. Annem, babam, kardeşim görmese de Allah beni görüyor. Ben ise başkasına ait bir şeyi izinsiz, alıp yemek istiyorum. Allah'ın hiç hoşlanmadığı bir davranışı yapıyorum." dedi ve çikolatayı yerine bıraktı.
>
> "Allah'ım böyle hoş olmayan bir şeyi yapmak istediğim için senden özür diliyorum. Bir daha asla böyle bir şey yapmayacağıma dair sana söz veriyorum." diyerek, pişman olduğunu söyledi.
>
> Kardeşi Zeynep'e; "Ben az önce çikolatamı yemiştim ama canım hâlâ çikolata istiyor, senin çikolatandan biraz yiyebilir miyim?" dedi. Bunun üzerine Zeynep ayağa kalktı ve odasından çikolatasını getirdi. Paketini açtıktan sonra onu iki parçaya böldü ve yarısını Enes'e verdi. Beraber mutlu bir şekilde çikolatalarını yediler.

Hikâyenin ardından öğretici başkalarının eşyalarını izinsiz almanın Allah'ın sevmediği hoş olmayan bir davranış olduğunu vurgular. Ardından Allah'ın bütün yarattığı varlıkları her zaman gördüğünün, O'ndan habersiz hiçbir şeyin olamayacağının üzerinde durur. Daha sonra her insanın hata yapabileceğini, önemli olanın ise bu hataları fark ederek o hatadan vazgeçmek olduğunu vurgular. Ardından da fark edilen hatalardan sonra özür dilenmesi gerektiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Enes'in hatalı davranışı neydi?
2. Enes ne yaptı?
3. Enes Zeynep'ten ne istedi?
4. Başkasına ait bir eşyayı almadan önce ne yapmamız gerekir?

02

SEVGİ ve MERHAMET

KAZANIMLAR

1. Kendine dair olumlu düşüncelerini ifade eder.
2. Ailesine karşı sevgisini gösterir.
3. Arkadaşlarına karşı sevgisini gösterir.
4. Çevresindeki varlıkları sever.
5. Çevresindeki varlıklara merhamet gösterir.
6. Allah'a olan sevgisini gösterir.
7. Peygambere olan sevgisini gösterir.
8. Sevgi ve merhamet davranışlarının olumlu sonuçlarını fark eder.
9. Sevgi ve merhamet göstermenin Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
10. Allah'ın tüm varlıkları sevip onlara merhamet ettiğinin farkına varır.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P2, EK-P3

Sevgi Çiçeği
(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara sevgi ünitesinin başında EK-P2 ve EK-P3'deki kâğıtlar verilerek evde aileleriyle performans ödevlerini yapmaları istenir. Çocuklar evde hazırladıkları sevgi çiçeklerini kursa getirirler. Öğretici çocuklarla sevgi çiçekleri hakkında konuşur, onlara bu sevgi çiçeklerini sevdikleri insanlara hediye etmelerini söyler.

Daha sonra çocuklardan gönüllü olanların kendi sevgi çiçeklerini kimlere hediye edeceklerini ve nedenini anlatmaları istenir. Öğretici, öğrencilerden sevgi çiçekleri etkinliğini çocuklarla haftanın başında eve gönderir, haftanın sonunda ise ödevlerini kursa getirmelerini, evde veya kursta vermek istedikleri kişiye vermelerini ister.

Öğretici çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sevdiğimiz insanlara sevgimizi nasıl gösteririz?
2. Sevdiğiniz insanlara hiç çiçek verdiniz mi?
3. Size bir arkadaşınız çiçek hediye ederse ne hissedersiniz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D2

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara sevgi ve merhametin ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından öğretici, çocuklara sınıflarında bulunan değer ağacını gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız dua ve teşekkür dolu davranışlarla ağacımızı süslemiştik, bu hafta da sevgi ve merhametle çiçeklenecek ve süslenecek. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz sevgi ve merhamet davranışları için size birer çiçek vereceğim siz de bu çiçeği değer ağacımıza yapıştıracaksınız." der.

Çocuklarla sınıfımızın değer ağacının çiçekleri olmadan nasıl göründüğü, çiçekleri olduğunda nasıl olacağı hakkında konuşulur.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her güzel davranışları için EK-D2'deki şablondan yararlanarak hazırladığı çiçeklerden bir adet verir, verilen çiçeğin üzerine çocuğun adını ve yaptığı sevgi ve merhamet davranışını yazar. Çocuğun bu çiçeği ağacın dalına yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde yaptıkları sevgi ve merhamet davranışları da sorulur, onlar için de birer çiçek resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

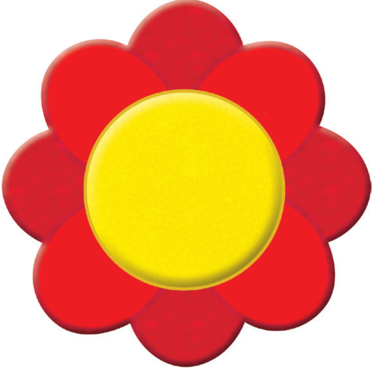
Haftanın sonunda öğretici ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

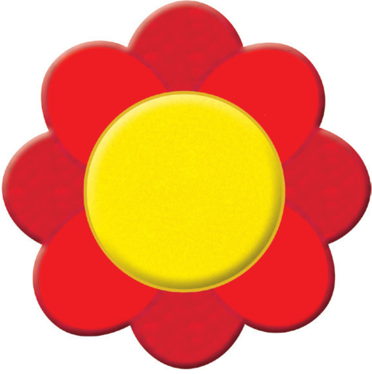
Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

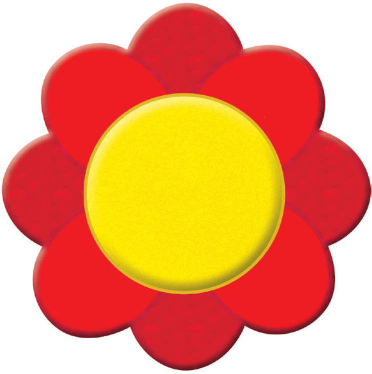
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

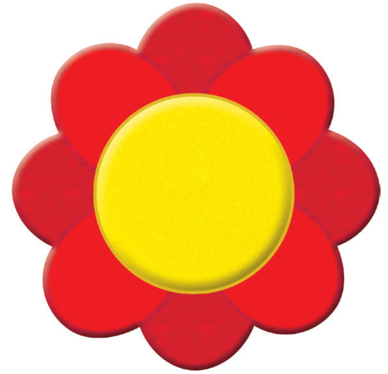
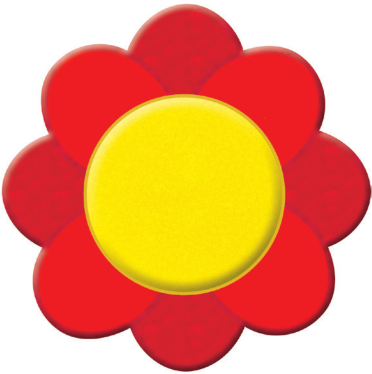
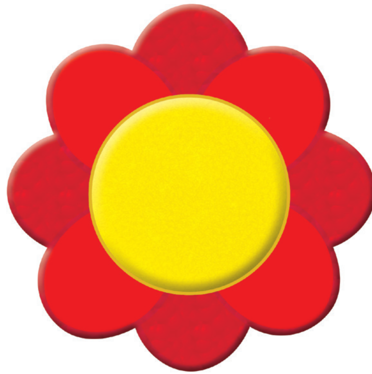
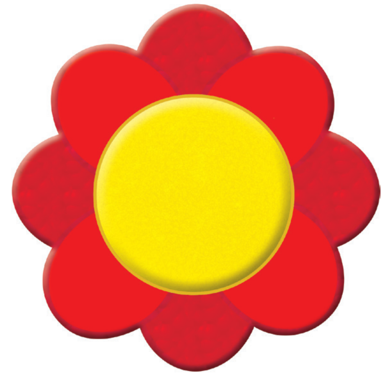
1. Sevgi neden önemlidir?
2. Kimleri, neleri seviyoruz ve onlara sevgimizi nasıl ifade ediyoruz?
3. Çevremizdeki canlıları sevmek bize ne kazandırır?
4. Sevgi hayatımızı ne şekilde etkiler?
5. Nasıl davranırsak sevgi dolu davranmış oluruz?
6. Neler yaparsak sevgimizi ifade etmiş oluruz?

EK-D2: Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni, Kırmızı Karton, Küçük Kağıtlar, Boya Kalemleri, Makas, Yapıştırıcı

İslam Dini Sevgi Dini Şiiri

Etkinlik:

Öğretici "İslam Dini Sevgi Dini" şiirini çocuklara melodik bir şekilde tekrar ettirir ve ezberlemelerini sağlar.

İslam sevgi dini
Herkes bunu bilmeli
Peygamberimizi tanımalı
Onu örnek almalı

Allah'a şükretmeli
Çokça dua etmeli
Allah'ın merhameti
Korur herkesi

Öğretici çocuklara bir sanat etkinliği yapacaklarını söyler. Kendisi kırmızı kartondan büyük bir kalp keser ve tahtaya yapıştırır. Çocuklara küçük kâğıtlar dağıtarak "Çocuklar İslam sevgi dinidir. Herkesin Allah'ın yarattığı her şeye sevgi ile yaklaşmalıdır. Çünkü Allah yarattıklarını sevmemizi ister." der ve çocuklara sevdikleri şeylerin resimlerini çizmelerini söyler. Daha sonra çocuklardan bu resimleri büyük kırmızı kalbin içine yapıştırmalarını ister. Öğretici çocuklara danışarak kalbe bir isim verir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dinimiz İslam bizden nasıl olmamızı ister?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Peygamberimizin Çocuklara Sevgisi

Etkinlik:

Öğretici çocuklara, Peygamberimizin çocuklara olan sevgisini aşağıdaki olayı okuyarak anlatır.

Peygamber Efendimiz Mekke'den Medine'ye (Hicret) bir yolculuk yapar. O'nun geldiğini haber alan Medineliler şehrin girişinde Peygamberimizi karşılamak için beklerler.. Medineli Müslüman kız çocukları onu "Ay doğdu üstümüze Veda tepelerinden" şarkısıyla karşılarlar. Tam önlerinden geçerken Hz. Muhammed (s.a.s.) onlara şu soruyu sorar:

– *Küçük kızlar beni seviyor musunuz?*

– Küçük kızlar "Evet" diye çığrışırlar (sevinirler). O da mutluluktan bütün yüzüne yayılan bir tebessümle konuşur:

– *Ben de sizi seviyorum!* (İbn-i Mâce, *Nikâh*, 21; Diyarbekrî, I, 341)

Çocuklar, peygamberimizin bu sözüne sevindiler ve gülüştüler.

"İşte böyle çocuklar! Bizim sevgi ve rahmet Peygamberimizin hayatı böylesine güzelliklerle ve sevgi örnekleriyle doludur. Bizler de O'nun gibi hayatta sevgi dolu olmalıyız." der.

Öğretici, çocuklardan kendi hayatlarından sevgi örnekleri resmetmelerini ister daha sonra çocuklarla resimler üzerinde konuşur.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar Peygamberimizi görünce neden sevindiler?
2. Peygamberimiz yolda gördüğü çocuklara nasıl davrandı?

Yöntem ve Teknikler : Dramatizasyon (Parmak Kuklası), Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-16

Bilge Kuş Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıfa güler yüzle girer ve çocuklara selam verir.

Öğretici; bilge kuşun ve diğer yavru kuşların kuklalarını EK-16'de tarif edildiği şekilde hazırlayarak parmaklarına geçirir ve aşağıdaki hikâye metnini canlandırmaya başlar.

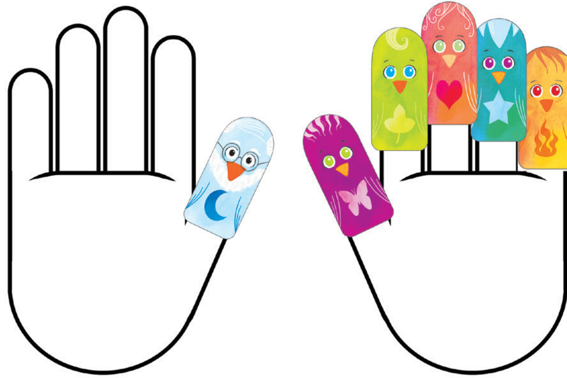
> "Bir ormanda yaşlı bir bilge kuş yaşardı. Günlerden birgün, yaşlı bilge kuş, her zaman yaptığı gibi diğer küçük kuşları etrafında toplayıp onlarla bilgilerini paylaştı.
>
> Bilge kuş:
>
> "Sevgili yavru kuşlar! Sizlere en çok sevdiğim, hatırladıkça mutluluktan ve sevinçten uçacak gibi olduğum, Peygamber Efendimizden bahsedeceğim. Biliyor musunuz? O Peygamber olmadan önce insanlar bizim yuvalarımızı bozup, yavrularımızı öldürüyorlardı. Bizler güvenle bir ağaçtan öbürüne uçamıyorduk."
>
> Küçük kuşlar:
>
> "Ne kadar da korkunç, hayali bile çok kötü. Peki, ne oldu da siz bu durumdan kurtuldunuz?"
>
> Bilge kuş:
>
> "İşte ben sizlere tam da bunu anlatıyordum. Lütfen beni güzelce dinleyin olur mu? Nerede kalmıştık. Tamam hatırladım. İşte o zor günlerde Hz. Muhammed Peygamber oldu ve insanların hayvanlara iyi davranmalarını, kuşların yuvalarını bozmamalarını ve onlara asla zarar vermemelerini emretti. Bizler de bu sayede güven, huzur ve rahat içinde yaşar olduk."
>
> Küçük kuşlar:
>
> "Hz. Peygamber ne kadar da merhametli birisiymiş."
>
> Bilge kuş:
>
> "Evet, Hz. Peygamberimiz bütün insanlara, hayvanlara, hatta bütün canlılara karşı sevgi ve merhamet dolu birisiydi. Herkesin de böyle olmasını isterdi." der.

Öğretici, hikâyeyi kuklalarla canlandırdıktan sonra sevgi ve merhamet kavramlarından bahseder. Çocuklara, canlıları neden sevmek gerektiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz gelmeden önce kuşlar nasıl yaşardı?
2. Peygamberimiz geldikten sonra kuşlar nasıl yaşamaya başladı?
3. Kuşların hayatı nasıl güzelleşti?
4. Bizler çevremizdeki canlılara nasıl davranmalıyız?

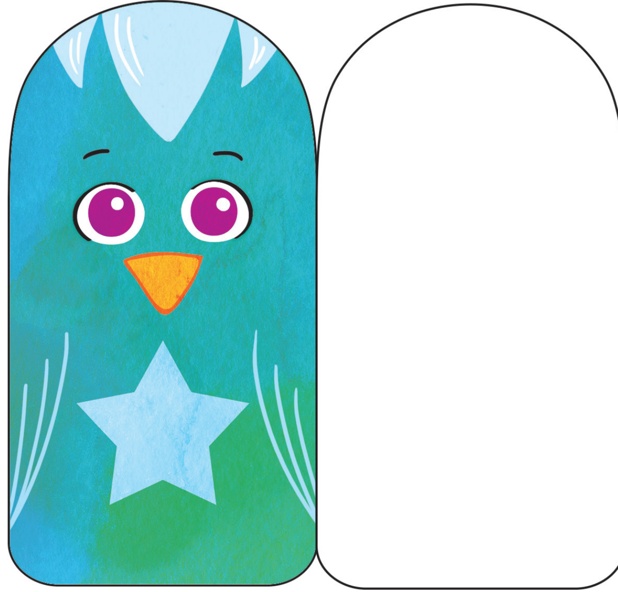

EK-16: Bilge Kuş Draması

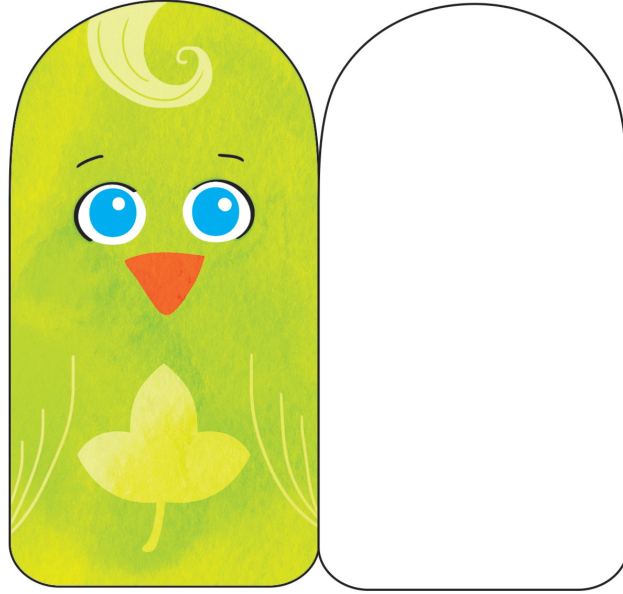

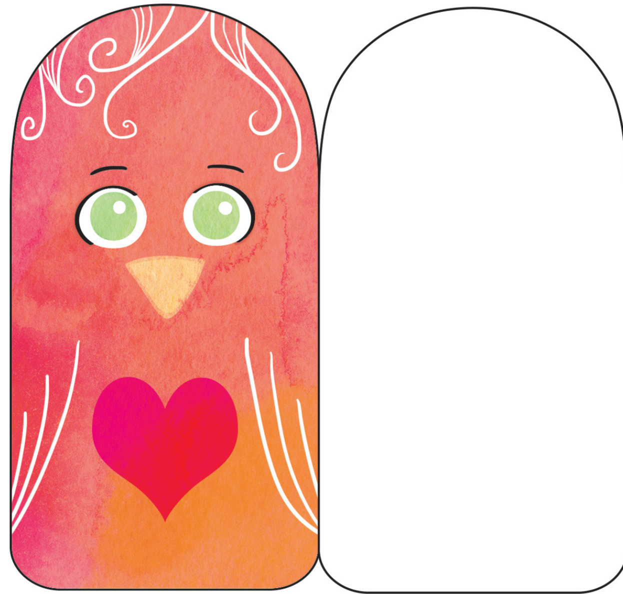
EK-16: Bilge Kuş Draması

EK-16: Bilge Kuş Draması

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Dramatizasyon, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni, EK-17

Kabak Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara Nasrettin Hoca'nın başından geçen bir olayı canlandıracağını söyler. Öğretici sınıf içerisinde tarlada dolaşıyormuş gibi yapar ve aşağıdaki metni canlandırır:

"Ahh çok yoruldum şuradaki elma ağcının dibinde oturayım da biraz dinleneyim." der.

Öğretici bir ağacın altında oturuyormuş ve sırtını bir ağaca yaslamış gibi yapar. Oturduğu yerden ağaca bakarken neler düşündüğünü sesli bir şekilde söyler:

> "Bugün hava ne kadar sıcakmış."
>
> O arada Nasrettin Hoca (Öğretici) yerdeki kabakları görür. Ağacın dibine uzandıktan sonra yukarı bakınca ağaçtaki elmaları fark eder. Kendi kendine düşünmeye başlar:
>
> "Allah Allah ne garip. Allah'ın işine karışılmış gibi olmasın ama koskoca ağaçta küçücük meyve büyümüş, ince dallarda ise kocaman kabaklar yetişmiş." der.
>
> Sonra uykuya dalar. Kısa bir zaman sonra hocanın başına ağaçtan bir elma düşer ve Nasrettin Hoca:
>
> "Off başım!" diye uyanır ve başını ovalar.
>
> "Ey Allah'ım bir daha işine karışmayacağım. Sen her şeyi ince ayrıntısına kadar düşünmüşsün ve her şeyi bir düzen içinde yaratmışsın, ya başıma kocaman kabaklar düşse idi." der.

Son olarak çocuklara EK-17'deki resmi göstererek resim hakkında sohbet eder. Öğretici; "Allah her şeyi bir düzen içerisinde yaratmıştır ve o düzende hiçbir noksan yoktur." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Nasrettin Hoca hangi ağacın altına oturdu?
2. Nasrettin Hoca uyumadan önce ne düşündü?
3. Nasrettin Hoca uyurken başına ne geldi?
4. Allah ağaçta kocaman kabaklar büyütmüş olsaydı ne olurdu?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-18, EK-19, EK-20, EK-21, EK-22

Rahman Olan Allah Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici çocuklara çok beğendiği bir hikâyeyi onlarla paylaşmak istediğini söyler. Eklerdeki resimleri sırası geldikçe göstererek hikâyeyi anlatmaya başlar: (Öğretici resimleri kartona yapıştırıp, ince bir çubuğa tutturarak kullanabilir.)

> "Sıcak bir yazın ardından sonbahar yavaş yavaş kendini hissettirmeye başlamıştı. Bu gece diğer gecelerden biraz daha serindi. Anne serçe titreyen yavrusunu kanatlarının altına alıp ona sımsıkı sarıldı. Minik serçe annesinin kendisine karşı ne kadar merhametli olduğunun farkındaydı. Yanağına bir öpücük kondurarak:
>
> "Anneciğim bana karşı ne kadar da şefkatlisin." dedi.
>
> Annesi ise:
>
> "Yavrucuğum, bütün anneler çocuklarına karşı çok şefkatlidir. Çünkü Yüce Allah yarattığı tüm canlıların kalbini merhametle doldurmuştur. İstersen yarın sabah bunu sana gösterebilirim." dedi.
>
> Çitlerle çevrili bir alanda anne at, yavrusunu emziriyordu. Ona zarar vermemek için ise bir ayağını havaya kaldırmıştı.
>
> Biraz ileride ise civcivlerini arkasına almış bir tavuk, kocaman bir köpeğin karşısında tüylerini kabartarak durmuş, onları korumaya çalışıyordu.
>
> Minik serçe ve annesi çiftlikten ayrılırken yol üstünde anne bir kanguru gördüler. Yavrusunu tehlikelerden uzak tutmak için onu kesesinde taşıyordu.
>
> Daha sonra çocukların neşe içinde oyunlar oynadıkları bir parka geldiler. Küçük bir çocuk düştüğü için ağlıyordu. Annesi koşarak yanına geldi ve acıyan yerini öptü. Ardından da şefkatle başını okşadı. Artık çocuk ağlamıyordu.
>
> Anne serçe, minik yavrusuna dönerek:
>
> – İşte yavrum, Rahman olan Allah bütün canlıları rahmet ve merhameti ile kuşatmış, onların da kalbine sevgi, iyilik ve merhamet duygularını yerleştirmiştir. O bütün varlıkların birbirine karşı sevgiyle ve merhametle yaklaşmalarını ister. Tıpkı kendisinin de onlara yaklaştığı gibi, der.

Öğretici çocuklara kâinattaki bütün canlıların kendi yavrularına karşı merhametle ve rahmetle davrandıklarını söyler. Allah'ın da yarattıklarına kâinattaki bütün varlıklardan daha merhametli olduğunu ifade eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

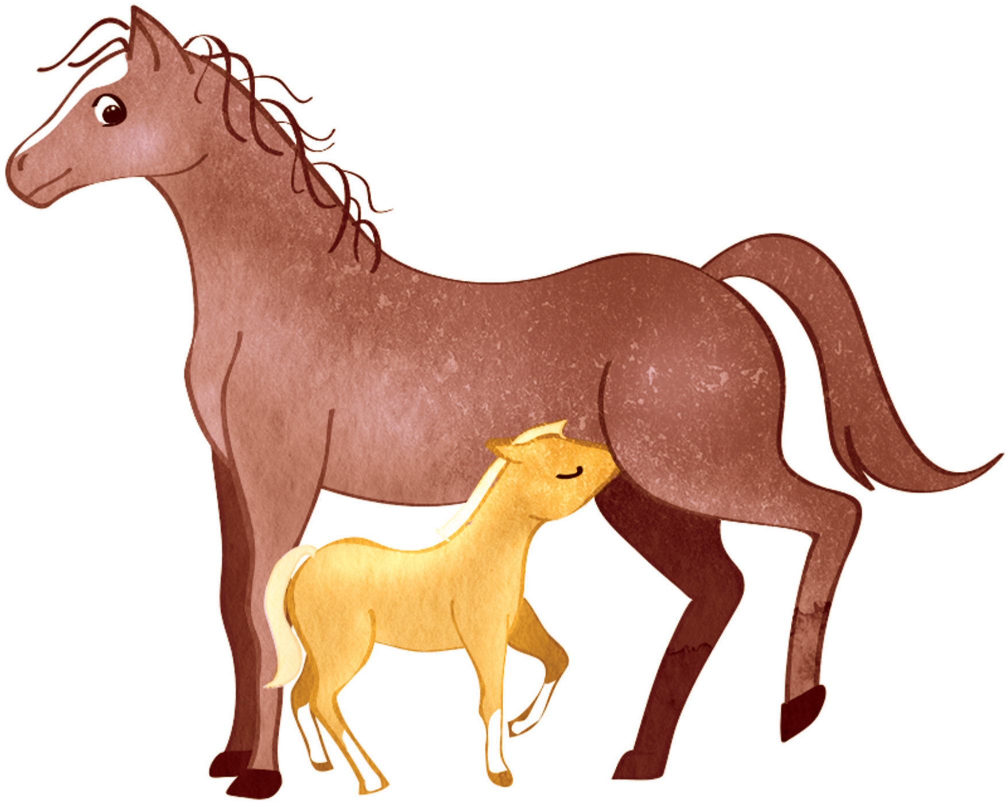
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Annesi minik serçeye kimleri gösterdi?
2. Annesinin gösterdiği canlılar neler yapıyordu?
3. Anne ve babalarınız sizlerle ilgilendiğinde neler hissediyorsunuz?
4. Allah'ın bizi sevdiğini nasıl anlarız?

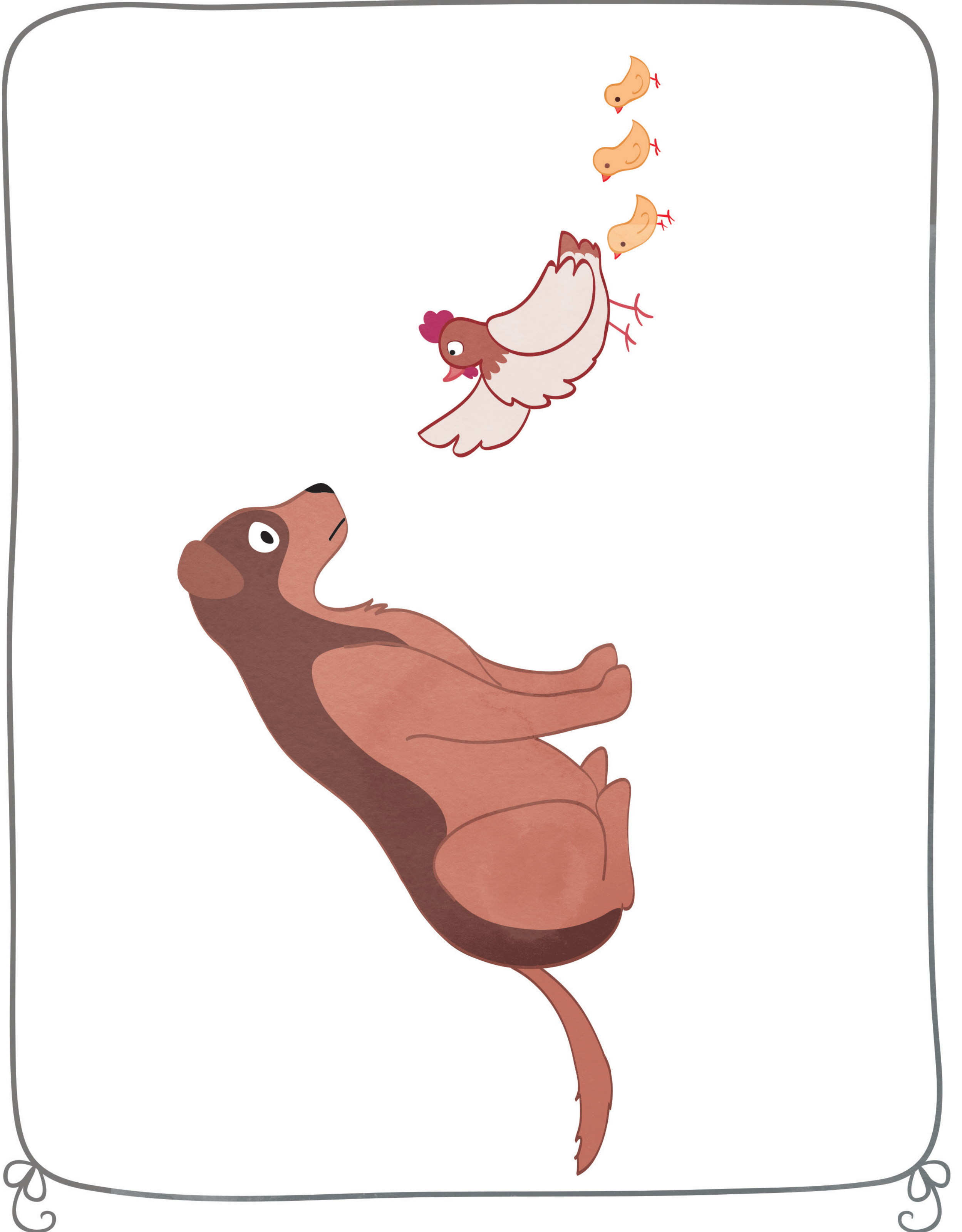
EK-18: Rahman Olan Allah Hikâyesi

EK-19: Rahman Olan Allah Hikâyesi

EK-20: Rahman Olan Allah Hikâyesi

EK-21: Rahman Olan Allah Hikâyesi

EK-22: Rahman Olan Allah Hikâyesi

Yöntem ve Teknikler : Drama (Parmak Oyunu), Soru-Cevap

Cami Parmak Draması

Etkinlik:

Öğretici camilerle ilgili kısa bir bilgi verip konuya giriş yaptıktan sonra; "Biliyor musunuz çocuklar, parmaklarım da camiyi size anlatmak istiyor." der ve parmak oyununa başlar.

Öğretici:

"İşte bir cami der (iki elini kenetler.)

Bu da minareleri (Elleri kenetliyken iki işaret parmağını havaya kaldırır.)

Hem de kocaman bir cami (Elleri kenetli vaziyette biraz genişletir ve işaret parmakları havada iken diğer parmaklarıyla kubbe görüntüsü verir.)

Hani cemaati nerde?" (Sorusundan sonra parmaklarını oynatır.)

Öğretici, hikâyeden sonra cami şiirini çocuklarla melodik bir şekilde tekrar ederek ezberlemelerini sağlar.

CAMİ

Cami Allah'ın evi
Uzundur minaresi
Geniş kubbe altında
Birleştirir bizleri

Namaz vakti gelince
Duyulur ezan sesi
Sesi duyan müminler
Doldurur camileri

Namazın yeridir burası
Ardından yapılır duası
İmam Kur'an okursa
Yankılanır sedası

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Siz hiç camiye gittiniz mi?
2. Camide neler hissettiniz?
3. Camide nasıl davranmamız gerekir?
4. Neden camiye gideriz?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şarkı Metni

Camiyi Seviyorum Şarkısı

Etkinlik:

Öğretici, camiyi seviyorum şarkısını tekrar ettirerek çocuklara ezberletir. (Şarkı cd den veya web sitelerinden dinletilebilir.)

CAMİYİ SEVİYORUM

Müslümanın kıblesi
Kabenin bir şubesi
Huzur sevgi köşesi
Camiye gidiyorum
Çocukların neşesi
Camiye gidiyorum
Yaşasın camiye gidiyorum
Camiyi seviyorum
Camiye gidiyorum
Camiyi seviyorum
Çünkü ben çünkü ben Allah'ı seviyorum
Çünkü ben çünkü ben Allah'ı seviyorum

Genç ihtiyar ve hasta
Zengin fakir bir safta
Hem sevinçte hem yasta
Camiye gidiyorum
Bulduğum her fırsatta
Camiye gidiyorum
Yaşasın camiye gidiyorum
Camiyi seviyorum
Camiye gidiyorum
Camiyi seviyorum
Çünkü ben çünkü ben Allah'ı seviyorum
Çünkü ben çünkü ben Allah'ı seviyorum

Proje: Mevlüt Güleç, Söz-beste: İsmail Uslu
Aranje: Taner Yüncüoğlu

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Camileri neden seviyoruz?
2. Camiye kimler gider?
3. Camiye neden gidilir?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Dön Dön Dönelim Oyunu

Etkinlik:

Çocuklardan el ele tutuşarak büyük bir halka oluşturmaları istenir. Öğretici bir melodi eşliğinde "Dön dön dönelim sevdiklerimizi söyleyelim." der ve bu esnada çocuklardan yavaş yavaş dönmelerini ister. Öğretici "Bir zamanlar bir çocuk vardı." der ve melodili bir şekilde tekrar "Dön dön dönelim sevdiklerimizi söyleyelim." der. Ardından öğretici "Allah o çocuğu çok severdi." der ve tekrar "Dön dön dönelim sevdiklerimizi söyleyelim." der. Daha sonra çocuklara "Neden Allah o çocuğu çok severdi?" sorusunu sorar ve çocuklardan birini işaret eder. Çocuktan bu sorunun cevabı istenir ve bulamaması durumunda öğretici çocuğa ipuçları verir. Öğreticinin ve çocukların dönmeleri çocuk cevap verirken durdurulur. Oyun çocukların tamamına söz hakkı verilene kadar devam eder. Cevaplar şunlar olabilir ve öğretici tarafından çeşitlendirilebilir.

- Allah'ı çok severdi.
- Hz. Peygamber'i çok severdi.
- Ailesini çok severdi.
- Arkadaşlarını çok severdi.
- Hayvanları çok severdi.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah hangi kullarını daha çok sever?
2. En çok kimleri seviyoruz?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Tercih Edilen Kurabiye Malzemeleri, Tuz, Biber, 2 Adet Hamur yoğurma kabı, 1 Çift Plastik Eldiven, Fırın, EK-23, EK-24

Sevgi Kurabiyeleri

Etkinlik:

Öğretici yapacağı kurabiyeler için gerekli malzemeleri temin ettikten sonra çocuklarla beraber hamur yoğurur. Hamuru iki parçaya böler. İki ayrı tepsi ayarlayarak yarıya böldüğü hamurun ilk kısmına çocuklarla birlikte şekil vermeye başlar. Bunu yaparken mütebessim bir ifade ile kurabiyenin lezzetli ve besleyici olması için güzel sözler söylemelerini ve dua etmelerini ister. İlk tepsinin kurabiyeleri güzelce şekillendirildikten sonra hamurun ikinci yarısına geçilir.

Diğer yarısında öğretici çok öfkeli bir ifade takınmalarını ve kızgın/olumsuz cümleler söylemelerini ister. Hamuru da özensizce koparıp öylece tepsiye (atar gibi) koyarlar. Son derece özensiz, farklı boyutlarda hazırladıkları kurabiyelerle sevgi ile hazırladıkları kurabiyeler pişirilip sınıfa getirilir.

Öğretici kurabiyeleri farklı şekilde pişirilen kurabiyeleri çocuklara gösterip aralarında ne fark olduğunu sorar. Bu farkın neden kaynakladığı üzerinde çocukların yorumlarını dinler. Hangi tepsideki kurabiyelerin daha güzel göründüğünü sorup nedenini söylemelerini ister.

Çocukları dinledikten sonra sevgiyle, güler yüzle, hoş sözler söyleyerek ve dualar edilerek yapılan her işin güzel sonuçlanacağını söyler. Bu kurabiyelere "sevgi kurabiyeleri" ismini verir. Kurabiyeler yenirken öğretici çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sevmeden yaptığımız kurabiyelerin görünüşü nasıldı?
2. Severek yaptığımız kurabiyelerin görünüşü nasıldı?
3. Severek yaptığımız işlerin sonucunda neler olur?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni, EK-25

Elmanın Yolculuğu Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıfa elinde en az çocuk sayısınca elmayla girer ve çocuklara ikram eder. Kendisi de elmalardan bir adet alır ve sınıfa dönerek, "Yediğimiz elmalar çok lezzetli değil mi? Her yiyecek gibi bu lezzetli elmalar da uzun bir yolculuktan sonra bize ulaştılar. Nasıl olduğunu merak ediyor musunuz? İsterseniz yaşadığı bu uzun yolculuğu kendisi anlatsın bize." der. Öğretici ekte yer alan elma resmini keser ve zımbalar. Kağıdı zımbalarken elinin rahatça girebileceği bir boşluk bırakmaya özen gösterir.

Öğretici hazırladığı el kuklasını kullanarak elmayı konuşturur:

> "Merhaba çocuklar, ben toprak altında küçücük bir elma çekirdeğiydim. Allah beni suyla besledi ve filizlendirip toprağın üzerine çıkardı. Güneşin yardımıyla da büyüyünce ben ve arkadaşlarım kimimiz yeşil, kimimiz kırmızı sulu sulu elmalar olduk. Çiftçiler bizi topladılar. Sizlerle buluşturmak için manavlara, marketlere, pazarlara getirdiler. Sizler için özenle dizdiler. Şimdi sizin ellerinizdeyiz. İşte çocuklar gördüğünüz gibi gayet uzun bir yoldan geldim. Peki, neden mi? Bizi sizlere gönderen Allah'ın sizi ne kadar çok sevdiğini düşünmeniz ve yedikten sonra da O'na bol bol şükretmeniz için."

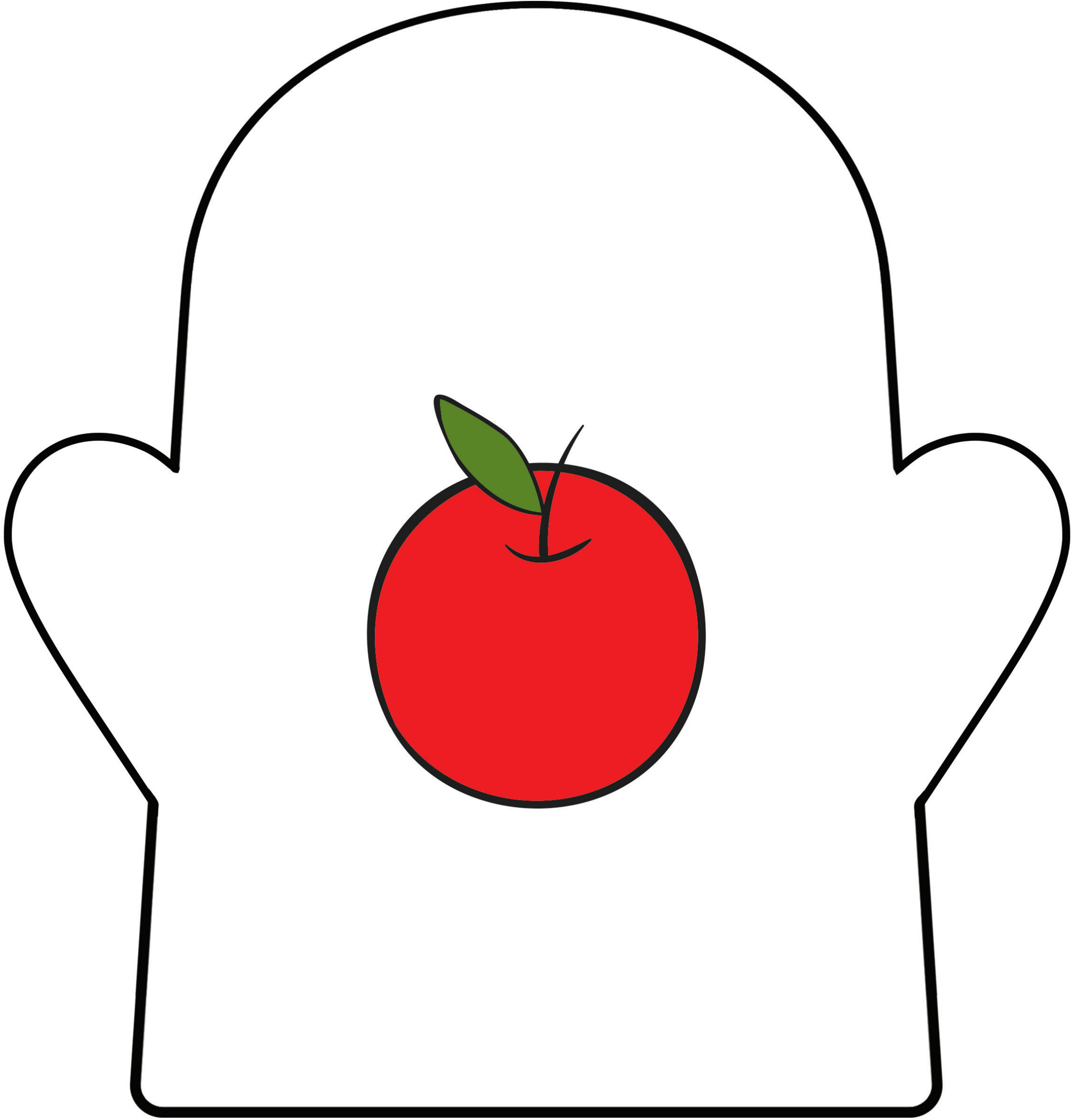
Öğretici, Allah'ın bize elma gibi daha pek çok nimetler vererek bizi ne kadar çok sevdiğini belirtir ve mutlaka verilen bu nimetlere şükretmemiz gerektiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

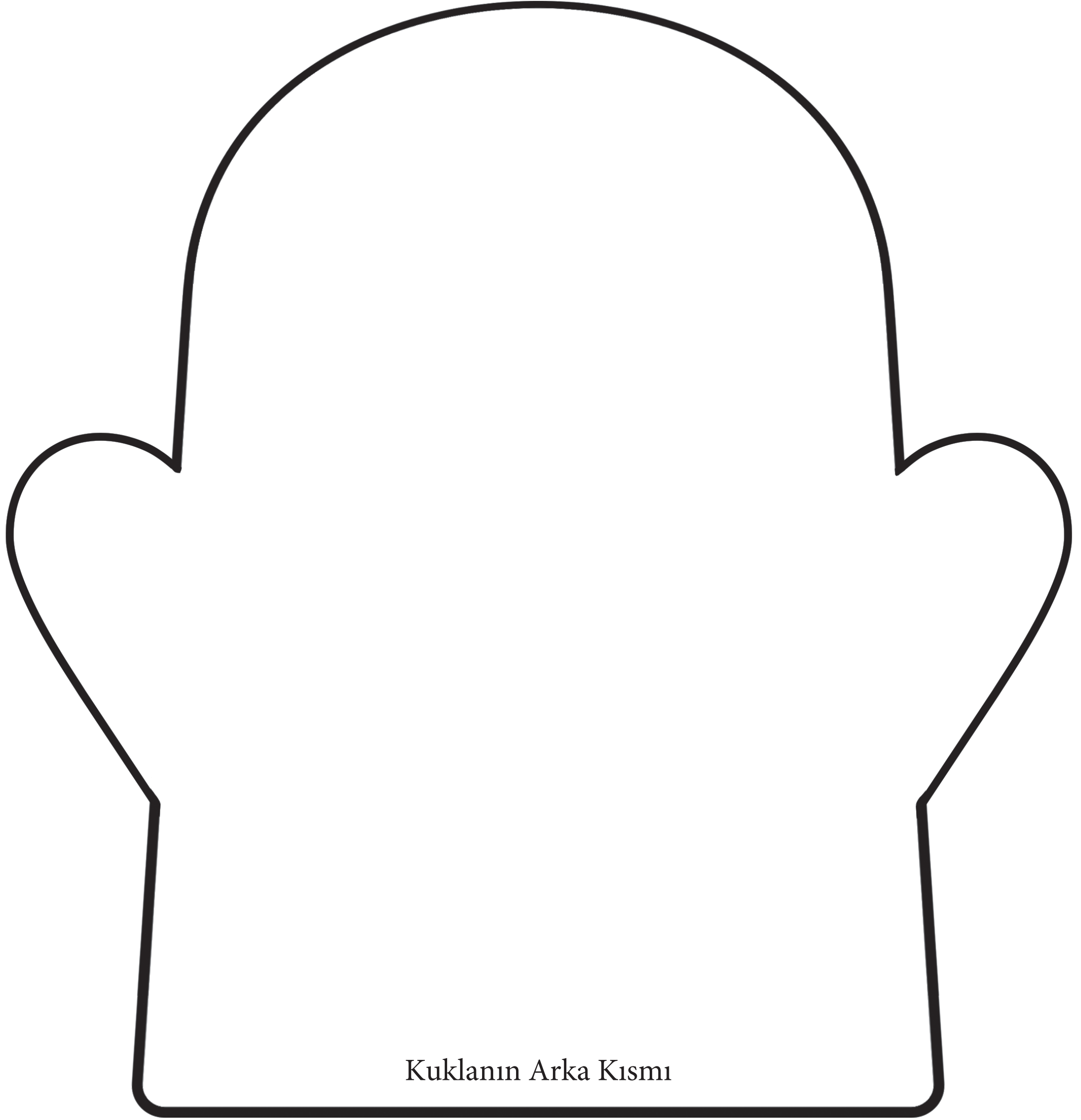
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Elmanın yolculuğu size neler düşündürdü?
2. Allah'ın bize verdiği ne tür nimetleri var?

EK-25: Elmanın Yolculuğu Draması

EK-25: Elmanın Yolculuğu Draması

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Tuvalet Kâğıdı, EK-26

Kelebek Draması

Etkinlik:

Öğretici drama için sınıftan üç çocuk seçer ve çocuklara görevlerini bildirir. Çocuklardan birisi kelebek olur, diğerleri de iki arkadaş olur.

Öğretici öncelikle bu üç çocuğa rollerini anlatır. Öğretici ve çocuklar, kozadaki kelebek rolündeki çocuğu kolları yukarıda bir şekilde tuvalet kâğıdıyla sarar ve hazırlar. İki arkadaş rolündeki çocuklar ormanda yürürken kozanın içindeki kelebeği görürler ve onu izlemeye başlarlar. Kelebek rolündeki çocuk zorlanarak kozadan çıkmaya çalışır. Bunu gören iki arkadaştan biri kelebeğe yardım etmeye çalışır. Arkadaşının tüm engellemelerine kulak asmadan:

“Görmüyor musun çıkmakta ne kadar zorlanıyor.” der ve tuvalet kâğıtlarını parçalayarak kelebeği kozasından çıkarır. Kelebek rolündeki çocuk, kozasından çıktıktan sonra kanatlarını çırparak uçmaya çalışır. Fakat güçsüz olan kanatları onun uçmasını yavaşlatır. Kozayı yırtan çocuk duruma çok şaşırır ve:

“Ne oluyor bu kelebeğe? Neden zorlukla uçuyor?” der. Arkadaşı cevap verir:

“Kelebekler uçabilmek için belirli bir süre kozalarının içinde kalmalıdırlar. Kozadan mücadele ederek çıkarken kanatlarını güçlendirirler. Sen bu kelebeğin kozasını vakti gelmeden yırttığın için kelebeğin kanatları güçsüz kaldı ve o şimdi uçmakta zorlanıyor.” der.

Öğretici EK-26’daki resmi göstererek bir süre çocuklarla konuşur. (Öğretici resmi bir kartona yapıştırabilir.) Daha sonra devam eder: “Mesela mevsimleri düşünün. İlkbaharda ağaçlar yeşeriyor. Yazın ağaçların çiçekleri meyveye dönüyor. Sonbaharda yapraklara ne oluyor? Sararıp dökülüyor. Kışın da ağaçlar karların altında uyuyup dinleniyor. Peki, meyveler kışın olsaydı ne olurdu? Soğuktan donardı. İşte Allah her şeyi biz insanları, hayvanları ve bitkileri sevdiği için yapmıştır. Bizler de, bizi bu kadar çok seven ve düşünen Allah’ı çok sevmeli ve tüm canlılarla sevgi içinde yaşamalıyız.” der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuk kelebeğin kozasını neden yırttı?
2. Gelişmeden kozadan çıkan kelebek neler yaşadı?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Allah'ın Rahim İsmi

Etkinlik:

Öğretici; çocuklara aşağıdaki soruları sorarak etkinliğe başlar:

– Canımızın çok sıkıldığı ve herhangi bir şeye çok üzüldüğümüz anlarda kimden yardım isteriz?

– Bizi en çok kim korur?

– Peki, bizi annemizden babamızdan bile daha çok seven biri var, sizce o kimdir?

– Haydi, hep birlikte söyleyelim mi?

– Allah!

Ardından öğretici:

"Bizi, annemizi, babamızı, çiçekleri, ağaçları, her şeyi yaratan Allah.

Sevgisiyle bütün dünyamızı kuşatan? Allah!

Bizi anne ve babamızı en çok seven? Allah!

Bizi bütün kötülüklerden koruyacak olan? Allah!

Ve bizi yaptığımız hataları affedecek olan? Allah!

Çocuklar Allahımızın bir diğer ismi de Rahim'dir, Rahim ne demek biliyor musunuz? Rahim; şefkatli olmak, esirgemek, korumak, affetmek, manasına gelir." der.

Diyelim ki yaptığımız bir yanlıştan dolayı annemiz bize çok ama çok kızdı ve bize bir ceza verdi!

Annemiz; "Hemen odana git ve ben izin verinceye kadar çıkma." dedi. Aradan bir süre geçti ve annemiz bizi hiçbir şey olmamış gibi yemeğe çağırdı. Acaba annemiz bize kızdığını mı unuttu? Hayır, aslında unutmadı sadece affetti, şefkatli davrandı yani merhametli oldu.

İşte bizi, annemizi, babamızı, çiçekleri, ağaçları yaratan Allahımız herkesten daha merhametlidir.

Haydi, hep birlikte bir daha söyleyelim mi?

Bizi, annemizi, babamızı, çiçekleri ağaçları, her şeyi yaratan Allah.

Sevgisiyle bütün dünyamızı kuşatan? Allah!

Bizi anne ve babamızı en çok seven? Allah!

Bizi bütün kötülüklerden koruyacak olan? Allah!

Ve bizi yaptığımız hatalardan affedecek olan? Allah! der. Öğretici, “Miniciktir ellerim” şiirini çocuklarla birlikte melodili bir şekilde söyler.

Miniciktir ellerim, kalkar duaya,
Dışı yere, içi bakar semaya,
Rahim’miş Allah’ın bir diğer ismi,
İnanırım ben Rahim olan Allah’a.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar dünyada en çok kimi seviyorsunuz?
2. Onu neden seviyorsunuz?
3. Sevdiğimiz kişiye nasıl davranırız?
4. Allah’ın bütün canlıları sevdiğini nasıl anlarız?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-27, Kırmızı Karton, İp, Makas, Süs Malzemeleri, Şiir Metni

Allah'ın Vedûd İsmi

Etkinlik 1:

Çocuklara, bizi en çok kimin sevdiği sorulur ve cevapları alınır. Çocuklardan annemiz babamız gibi cevaplar alındıktan sonra, bizi en çok sevenin bizi yaratan Rabbimiz Allah olduğu söylenir. Allah'ın isimlerinden biri olan Vedûd isminin manası çocuklara açıklanır, Öğretici: "Çocuklar, Allah'ın isimlerinden biri de Vedûd'dur, Vedûd isminin anlamı kullarını çok seven, sevgiyi yaratandır." diyerek, etkinliğe geçer.

Ek-27'deki şablondan yararlanılarak kırmızı kartona her çocuk için bir kalp şekli çizilir ve çocuklara dağıtılır. (İstenirse kırmızı A4 kâğıda fotokopi çekilerek çoğaltılabilir.) Çocuklardan kendilerine verilen bu kalp şeklini kesmeleri istenir.

Kesme işlemi bittiğinde çocuklara sorulan "En çok kimi severiz?" sorusu tekrar edilerek cevapları alınır. Kalbin üzerine "Allah" yazılır ve üzerine küçük bir delik açılır, ardından çocuklara pullar verilerek kalbin kenarlarını pullarla süslemeleri istenir.

EK-27'deki örnek dikkate alınarak, çocuklara bir parça ip verilir ve bu ipi kalbin deliğinden geçirerek bağlamaları istenir. Böylece kalpli kolyemiz hazırlanmış olur.

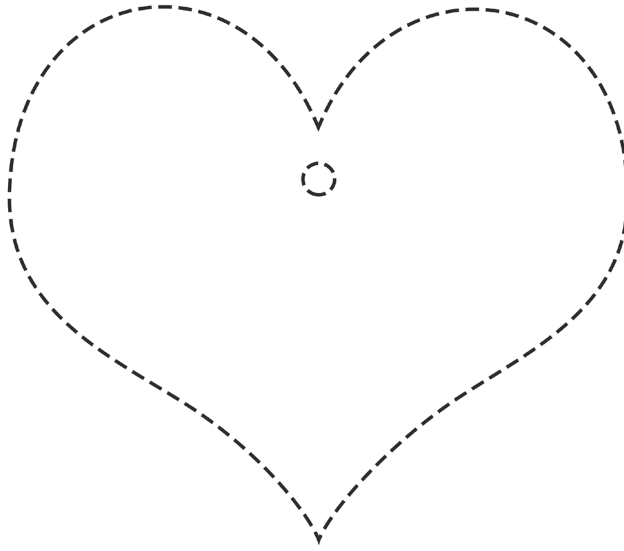
Ardından bizim en çok kimi sevdiğimiz sorulur, en çok Allah'ı ve Peygamberimizi sevdiğimiz vurgulanarak bu konuda çocuklarla bir süre sohbet edilir. Allah'ın bizi sevdiği için yarattığı ve yarattıktan sonra bize bahşettiği nimetlerden bahsedilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sizce Allah bizi neden seviyor?
2. Allah bize neler verdi?

EK-27: El Vedûd İsmi

Etkinlik 2:

Aşağıdaki şiir çocuklara okunur ve şiir çocuklarla birlikte birkaç kez tekrar edilir.

Fon müzik eşliğinde beden dili ile canlandırılabilecek mısralar canlandırılır, diğer kısımlarda ise müzik eşliğinde el ele tutuşularak ritim tutulur.

VEDÛD OLANDIR O

Ben Rabbimin
Küçücük bir kuluyum
Minicik kalbimde
Onun sevgisiyle doluyum

Her an Rabbimi düşünür
Ona dualar okurum
Rabbimin sevgisiyle ben
Hep huzur bulurum

Beni sevgiyle yaratan,
Vedûd olandır O
Beni kötülüklerden koruyan
Hep kollayandır O

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bizler kimin kuluyuz?
2. Kime dua eder kimden yardım isteriz?
3. Bizi koruyan ve gözeten kimdir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni, EK-28, EK-29, EK-30

Peygamberimiz ve Karıncalar

Etkinlik:

Öğretici sınıfa aşağıdaki "Peygamberimiz ve Karıncalar" isimli olayı ekteki çadır, ateş ve karınca resimlerini kullanarak anlatır. Bu resimleri tahtaya sırasıyla yerleştirir. Öğretici resimleri önce kalın bir kartona yapıştırıp sonra da tahtaya tutunacak özellikte hazırlar. Aşağıdaki metni okur.

> Peygamberimiz birkaç arkadaşı ile birlikte yolculuk yapar. Dinlendikleri yerde, içlerinden biri ısınmak için ateş yakmaya başlar. Ateşi yakacağı yerin yakınındaki karınca yuvasını fark etmez. Ateşi yakar ve birden Peygamberimizin "Bu ateşi kim yaktı! Ateşi kim yaktı?" sorusuyla karşılaşır. Ateşi yakan kişi şaşırır, Peygamberimizin neden telaşlandığını anlamaz. "Biz yaktık, ey Allah'ın Resûlü" diye cevap verir. (Ebû Dâvûd, Cihâd 112/2675, Edeb 163-164/5268)

Öğretici, çocuklara Peygamber Efendimizin, ateşin karıncalara zarar vermesinden korktuğu için telaşlandığını söyler.

Bu olay ile öğretici, çocuklara Peygamberimizin çok merhametli olduğunu ve tüm canlılara karşı iyi davrandığını anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz ateşin yakılmasına neden tepki gösterdi?
2. Bir canlıya yardım ettiğimizde neler hissederiz?
3. Canlılara neden iyi davranmamız gerekir?

03

SAYGI

KAZANIMLAR

1. Saygı ile ilgili ifadeleri kullanır.
2. Ailesine karşı saygı gösterir.
3. Arkadaşlarına karşı saygı gösterir.
4. Çevresine karşı saygılı davranır.
5. Allah'a olan saygısını gösterir.
6. Peygambere olan saygısını gösterir.
7. Saygı davranışlarının olumlu sonuçlarını fark eder.
8. Saygılı olmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
9. Peygamberimizin, çevresindeki tüm varlıklara karşı saygılı olduğunu bilir.
10. Kur'an-ı Kerim'e saygı gösterir.
11. Ezan okunurken saygı gösterir.
12. Farklılıklara saygı gösterir.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P4

Cami Maketi

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara EK-P4 kâğıdını haftanın başında vererek cami maketi etkinliğini evde aileleriyle yapmalarını ve haftanın sonunda ise ödevlerini kursa getirmelerini ister.

Çocuklar evde hazırladıkları cami maketlerini kursa getirirler, öğretmen bütün maketleri çocuklarla birlikte inceler ve resimlerini çeker. Çocukların bu cami maketlerini evlerine götürerek odalarına koymaları istenir.

Öğretici sevdiğimiz insanlara sevgimizi göstermenin yollarından birinin, onları ziyaret etmek olduğunu söyler ve çocuklara camileri neden ziyaret ediyor olabileceğimizi sorar. Camiye gitmenin Allah'a olan sevgimizin bir göstergesi olduğunu söyler. Camiye gidildiğinde namaz kılanlara ve dua edenlere saygılı davranılması, rahatsız edici söz ve davranışlarda bulunulmaması gerektiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar camilere neden gidiyoruz?
2. Camilerde insanlar neler yapar?
3. Camilerde nasıl davranmamız gerekiyor?
4. Camilere girerken nelere dikkat etmemiz gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D3

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara saygının ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından öğretici, çocuklara ağaç maketini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız sevgi ve merhamet dolu davranışlarla ağacımızı süsledik, bu hafta da saygımızla meyve verecek. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz saygı davranışları için size birer elma resmi vereceğim. Siz de bu elma resimlerini değer ağacımıza yapıştıracaksınız." der.

Çocuklarla sınıfımızın değer ağacının elmaları olmadan nasıl göründüğü, elmaları olduğunda nasıl olacağı hakkında konuşulur.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her saygı davranışı için EK-D3'deki şablondan fotokopi ile çoğalttığı elmalardan bir adet verir, verilen elmanın üzerine çocuğun adını ve yaptığı saygı davranışını yazar. Çocuklardan elmaları boyamaları istenir. Çocuğun, bu elmayı ağacın dalına yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde yaptıkları saygı davranışları da sorulur, onlar için de birer elma resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

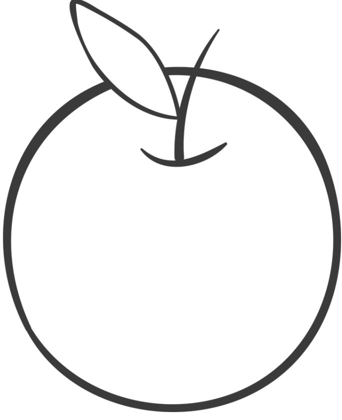
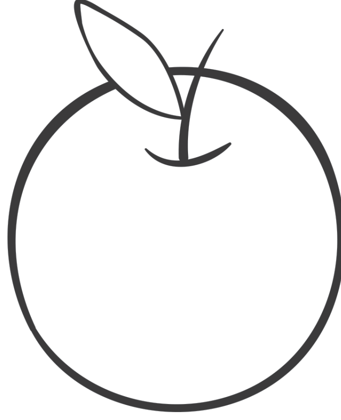
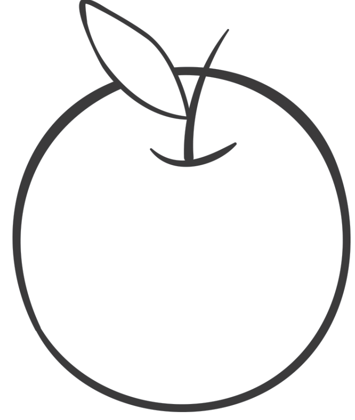
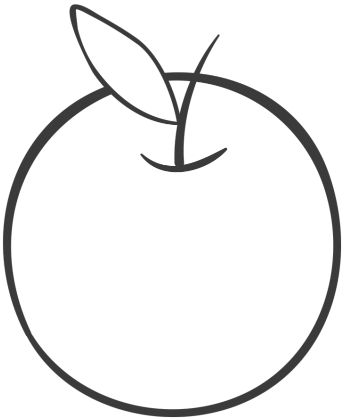
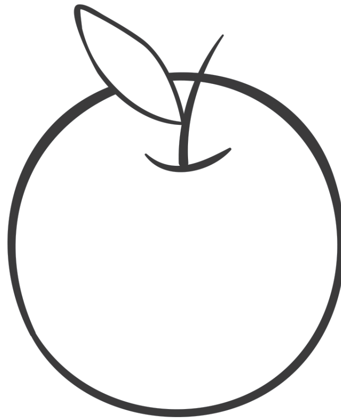
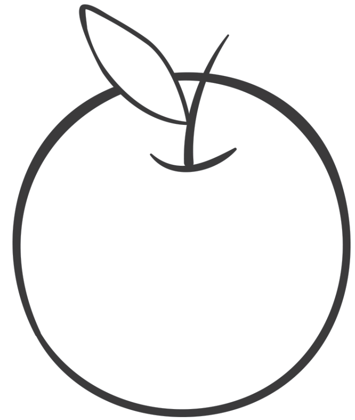
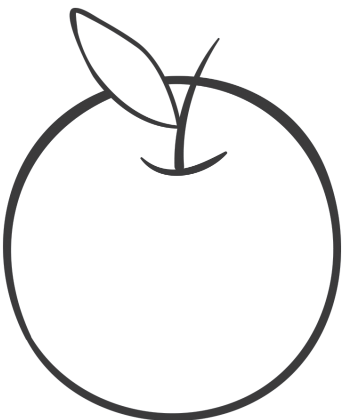
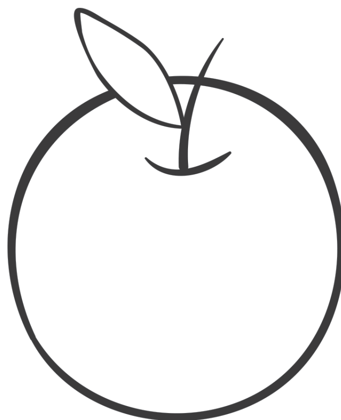
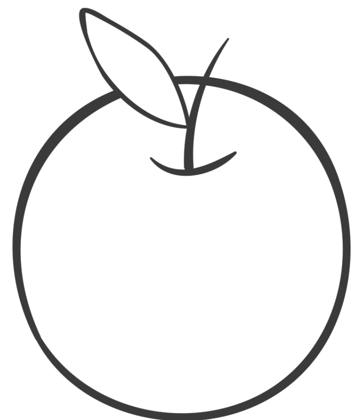
Haftanın sonunda öğretici ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Saygı nedir?
2. Saygı neden önemlidir?
3. Kimlere, nelere saygı duyuyoruz ve onlara saygımızı nasıl ifade ediyoruz?
4. Çevremizdeki canlılara saygı duymak bize ne kazandırır?
5. Nasıl davranırsak saygılı olmuş oluruz?
6. Neler söylersek saygımızı ifade etmiş oluruz?

EK-D3: Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Saygı Kelimeleri Oyunu

Etkinlik:

Öğretici çocuklara günlük hayatta "sayın, bey, hanım" gibi saygı ifadeleri kullanıldığını, Allah ve Peygamberimiz için de saygı ifadelerimizin bulunduğunu söyler ve örnekler verir. Allah için celle celaluhu, Peygamberimiz için "hazreti" ve "sallallahu aleyhi ve sellem" ifadelerinin kullanıldığını söyler ve bunları ezberletir.

Bundan sonra öğrencilerle birlikte bir oyun oynanır. Öğretici, Allah ve peygamber sözcüklerinin sık geçtiği bir metni öğrencilere okur. Öğrencilerden koro hâlinde Allah kelimesini duyduklarında celle celaluhu, Peygamberimiz ya da Muhammed kelimelerini duyduklarında ise sallallahu aleyhi ve sellem demelerini ister. (Daha küçük çocuklara aleyhisselam olarak öğretilebilir.)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah'ın ismi geçtiğinde hangi saygı kelimesini söylememiz gerekir?
2. Peygamberimizin ismi geçtiğinde hangi cümleyi söylememiz gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap

Salavat Melodisi

Etkinlik:

Öğretici; Peygamberimizin ismini söylediğimizde veya duyduğumuzda ne söylendiğini sorar ve bunu bilen çocuk var ise sesli söylemesi istenir. Daha sonra Salavat-ı Şerifin Türkçe anlamını çocuklara söyler. Salavat-ı Şerifi ve anlamını hep beraber çocuklarla sesli tekrar eder.

Salavatın, Peygamberimize gönderilen ve O'na olan saygımızı ifade eden bir selam olduğunu söyler. Çocuklarla sınıfın ortasında bir halka oluşturulur. Çocuklar el ele tutarlar ve sesli Salavat-ı Şerifi melodik ritimle söylemeye başlarlar. Söylerken hep beraber yavaş bir şekilde dönülür.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Salâvat-ı Şerif ne anlama gelir?
2. Neden Peygamberimizin ismi geçtiğinde salavat getiririz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kâğıt, Makas, Daire Şeklinde Kesilmiş Kartonlar, EK-31, EK-32, EK-33, EK-34

Allah'ın Hâlik İsmi

Etkinlik:

Öğretici çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ve boyamalarını ister. Daha sonra çocukların sınıfın ortasına halka şeklinde oturmalarını sağlar. Halkanın içerisine ortaya daha önceden çizilmiş ve hazırlanmış olan dünya resmi konulur. Öğretici, "Çocuklar, Allah'ın Hâlik isminin anlamı yaratan demektir." der. "Allah neler yarattı?" sorusu sorularak çocuklardan örnek vermeleri istenir. Allah Güneş'i yarattı cevabı alınırsa ortaya güneş resmi konulur. Allah'ın yarattıklarıyla ilgili başka cevaplar alınır. Cevaplar verildikçe verilen cevaba göre çocukların boyadıkları resimlerden yıldız, gezegen, ay, sebze-meyve, hayvan, insan, vb. resimleri dünya resminin etrafına konur. Örneklerden sonra öğretici:

- Allah evreni, gezegenleri, yıldızları, Ay'ı ve Güneş'i yaratmıştır, der.
- Allah denizleri, ırmakları, gölleri, şelaleleri yaratmıştır, der.
- Allah karada, havada, denizde tüm hayvan ve canlıları yaratmıştır, der.
- Allah insanları yaratmıştır, der.
- Allah çiçekleri, bitkileri, sebzeleri, ağaçları yaratmıştır, der.

Öğretici, çocukların hangi seçeneği çalışmak istediklerini sorar ve çocuklardan ikişerli gruplar oluşturur. Çocuklara daire şeklinde kesilmiş büyük fon kartonları dağıtır ve Allah'ın yarattıklarına verdikleri örnekleri kitaplarındaki sayfadan kesip boyamalarını ister. Hazırlanan resimler kartonlara yapıştırılarak sınıf içerisine asılır.

Öğretici, çocuklara; Allah'ın kâinattaki bütün güzellikleri bizim için yarattığını bizim de ona karşı saygı ve sevgi duyguları içerisinde olmamız gerektiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah'ın sıfatlarından olan El-Hâlik ne anlama gelir?
2. Allah neleri yaratmıştır?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Makas, EK-35

Maske Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara insanların birbirine benzemediğini söyleyerek farklı özelliklerde yaratıldığımızı ifade eder. "Eğer bu farklılıklar olmasaydı ne olurdu?" diye, sorar. Verilen cevapları dinler ve etkinliğe şu şekilde başlar.

Öğretici EK-35'i fotokopi ile çoğaltarak çocuk sayısı kadar hazırlar. Maskenin gözlere gelecek yerleri çocuklar önlerini görebilsinler diye kesilir.

Maskeler çocuklara dağıtılır, çocuklar maskeleri yüzlerine tutarlar. (Maskeler ip veya lastik yardımıyla çocuklara da takılabilir.) Maskeleri çocuklar yüzlerine tutarken birbirlerinin yüzlerini tarif etmeleri istenir. Çocuklar hep aynı yüz ifadesine sahip oldukları için anlatmakta sıkıntı çekeceklerdir.

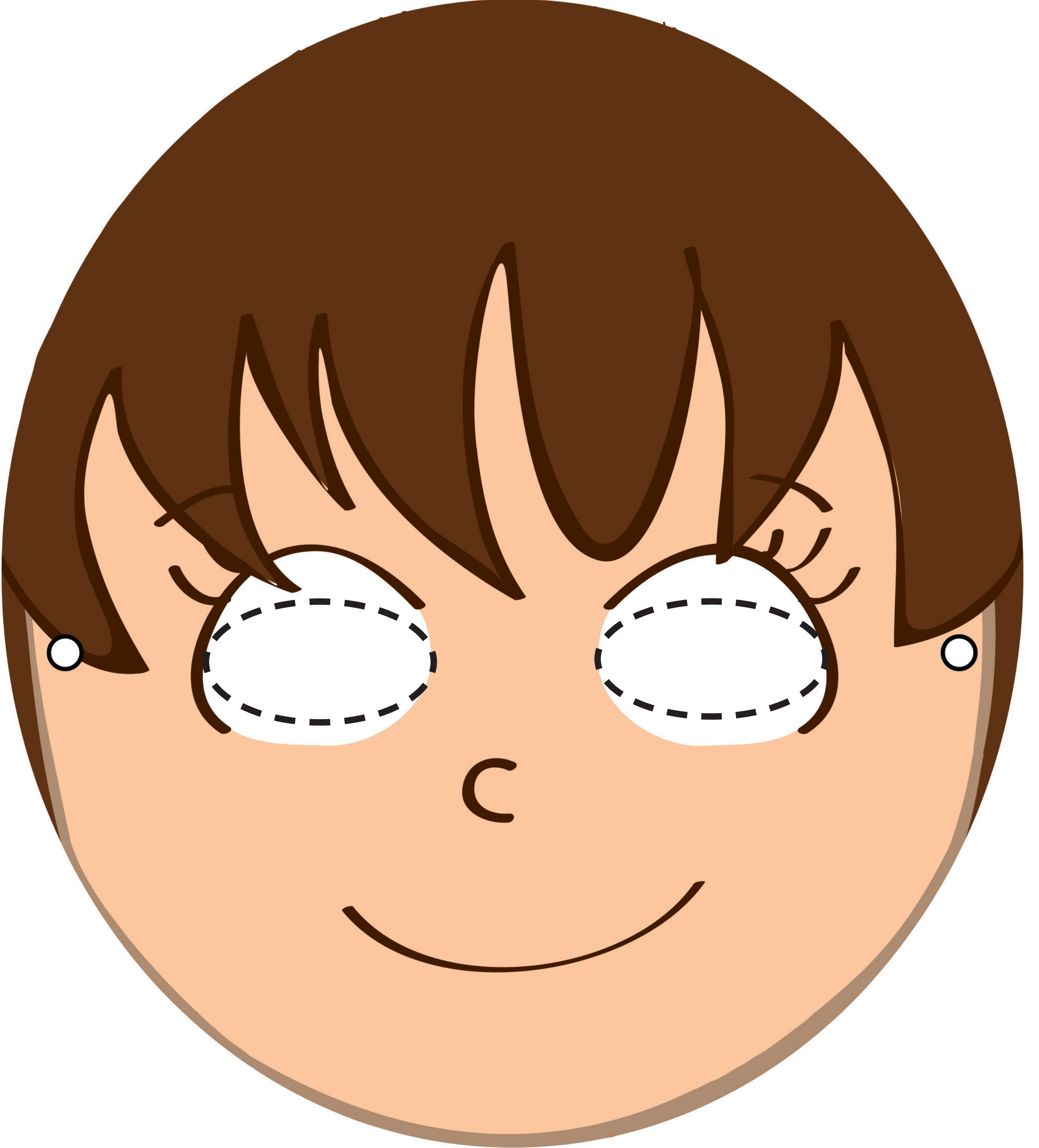
Öğretici tekrar çocuklara herkes aynı yüze sahip olduğu için neler hissettiklerini sorar. Verilen cevaplar dinlenir. Sonunda öğretici herkesin farklı özellikleri olduğunu ve bu özelliklerin kişiye özel olduğunu söyler. Bu özelliklerin insanları birbirlerinden ayırmaya yaradığını hatırlatır. İnsanların farklı olan özelliklerine saygılı olmak gerektiğinin üzerinde durur.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Herkes birbirine benzeseydi ne olurdu?
2. Allah herkesi neden farklı yarattı?
3. İnsanların farklılıklarına saygı göstermezsek ne olur?

EK-35: Maske Draması

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Seccade, Takke, Eşarp, Tespih

Namaza Hazırlık

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan daha önceden sınıfa namazda kullanılan herhangi bir eşya (takke, tesbih, namaz örtüsü veya seccade) getirmelerini ister. Aynı zamanda bu malzemelerden birer adet sınıfta hazır bulundurur.

Öğretici, çocuklara namazda kullandığımız eşyaları tanıyacaklarını söyler. Daha önceden getirmiş oldukları eşyaları çıkartmalarını ister. Çocuklar getirdikleri eşyaları diğerlerine gösterirler. Getirilen eşyaların namaz kılarken nerede ve nasıl kullanıldığı hakkında konuşulur.

Namaza başlamadan önce hangi hazırlıkların yapıldığı hakkında konuşulur. Namaz kılmadan önce abdest alındığı söylenir ve abdesti nasıl aldığımız sorulur. Eğer çocuklardan abdest almasını bilen var ise diğerlerine bunu göstermesi istenir.

Daha sonra neler yapıldığı sorulur. Namaza başlamadan önce hem beden temizliğine hem de namazı kıldığımız yerin temiz olmasına dikkat ettiğimiz söylenir. Bunu Allah'a olan saygımızdan dolayı yaptığımız söylenir. Namazın şekilleri sırasıyla gösterilir ve hep beraber sınıfta namaz kılınır. Öğretici, çocuklara namaz kılmaya başlayan bir insanla konuşulmayacağını, önünden geçilmeyeceğini, ona dokunulmaması gerektiğini ve ona saygı gösterilmesi gerektiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Namaz ibadeti için önceden nasıl bir hazırlık yaparız?
2. Namaz kılan kişiye nasıl davranmamız gerekir?

Yöntem ve Teknikler	: Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Yapıştırıcı, EK-36 (a, b, c, d, e, f, g, h) EK-37 (a, b, c, d, e, f, g, h)

Namaza Saygı Draması

Etkinlik:

Öğretici tahtaya eklerden kesilerek daha önceden hazırlanmış olan, namazın şekillerini gösteren resimleri asar. (Resimleri kartona yapıştırabilir.) Önce doğru sıralama ile namazın rükünleri tekrar edilir. Daha sonra resimlerin sırası bozulur ve çocuklardan doğru sıralanması istenir. Çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Namaz nerede, ne zaman kılınır?
- Namaz kılma vaktinin geldiği nasıl bilinir?
- Ezanı nerden duyarız? Ezan ne anlama gelir?

Öğretici ezanın namaz için bir davet olduğunu söyleyerek Allah'ın bizleri namaza çağırdığını anlatır. Bu Allah'ın çok özel bir daveti olduğu için saygılı davranmamız gerektiği söylenir. Dolayısıyla ezan okunurken sessiz ve saygılı olmamız gerektiği tekrar vurgulanır. Allah'ın sözü olan Kur'an okunurken de saygılı davranılması gerektiği belirtilir. Biz konuşurken başkaları konuşmamızı böldüğünde, ses yaptığında neler hissettiğimiz hakkında konuşulur.

Öğretici konuyu pekiştirmek için çocuklarla drama yapar: Birkaç çocuktan namaz kılıyormuş gibi yapmalarını ve birkaç çocuktan da namaz kılan kişilere saygılı davranmaları istenilir. Nasıl saygılı davranılacağı bilinemediği takdirde, önce sınıfa sorulur sonra öğretici, sessiz olunması veya namaz kılanların önünden geçilmemesi gerektiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Ezan okunurken nasıl davranılması gerekir?
2. Kur'an okunurken nasıl davranılması gerekir?
3. Namaz kılan kişilere nasıl saygılı olunur?

EK-36a: Namaza Saygı Draması

EK-36b: Namaza Saygı Draması

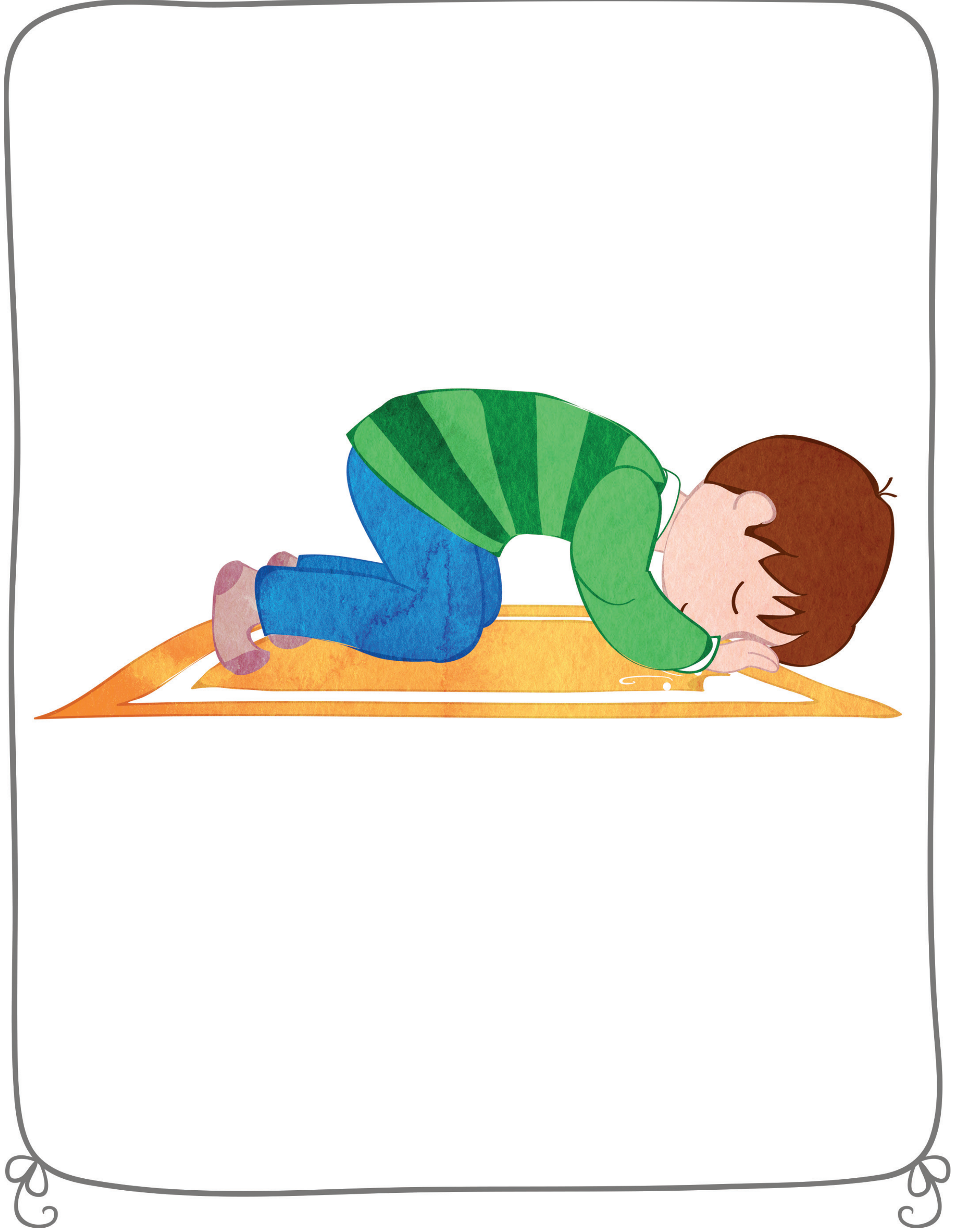
EK-36c: Namaza Saygı Draması

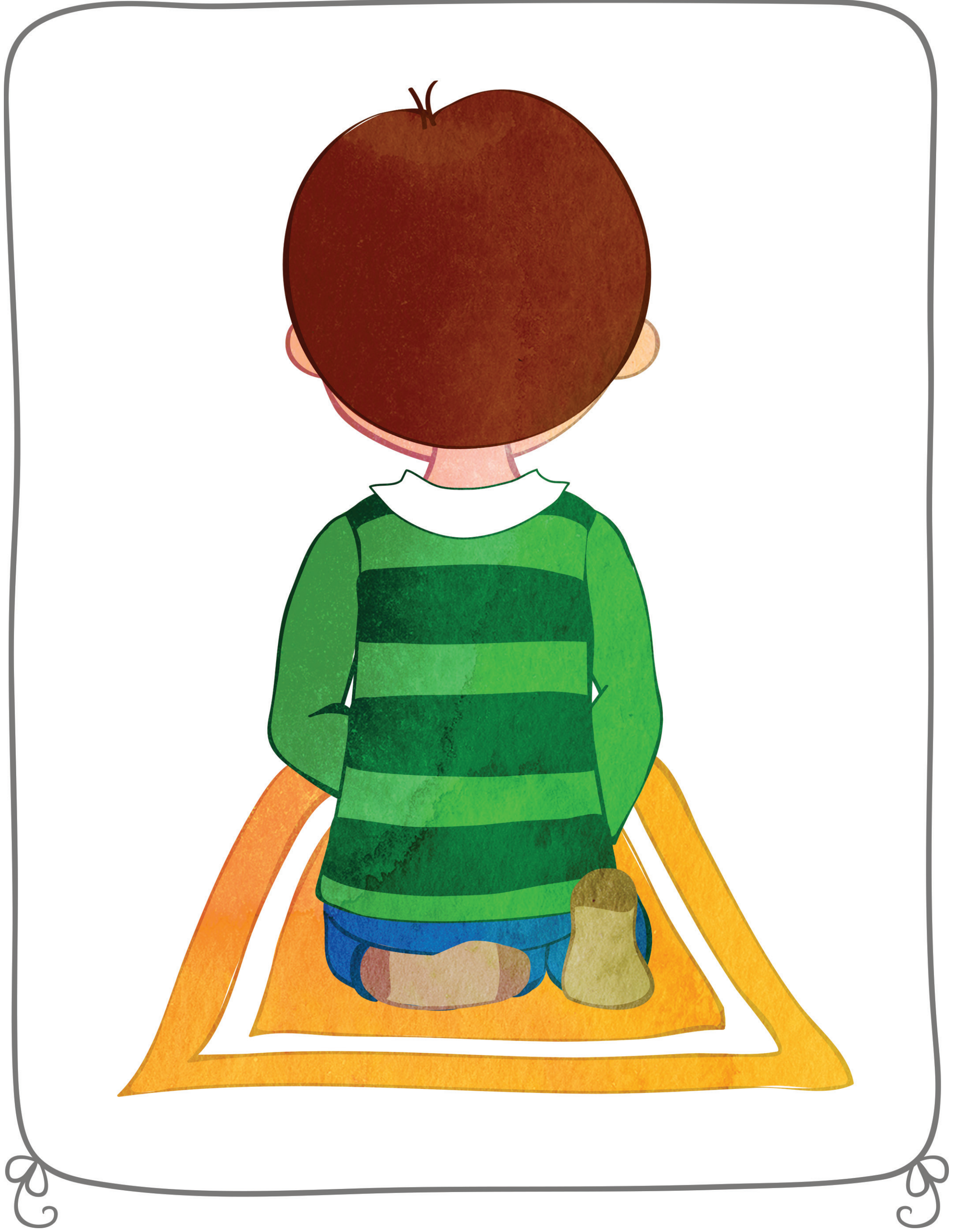
EK-36d: Namaza Saygı Draması

EK-36e: Namaza Saygı Draması

EK-36f: Namaza Saygı Draması

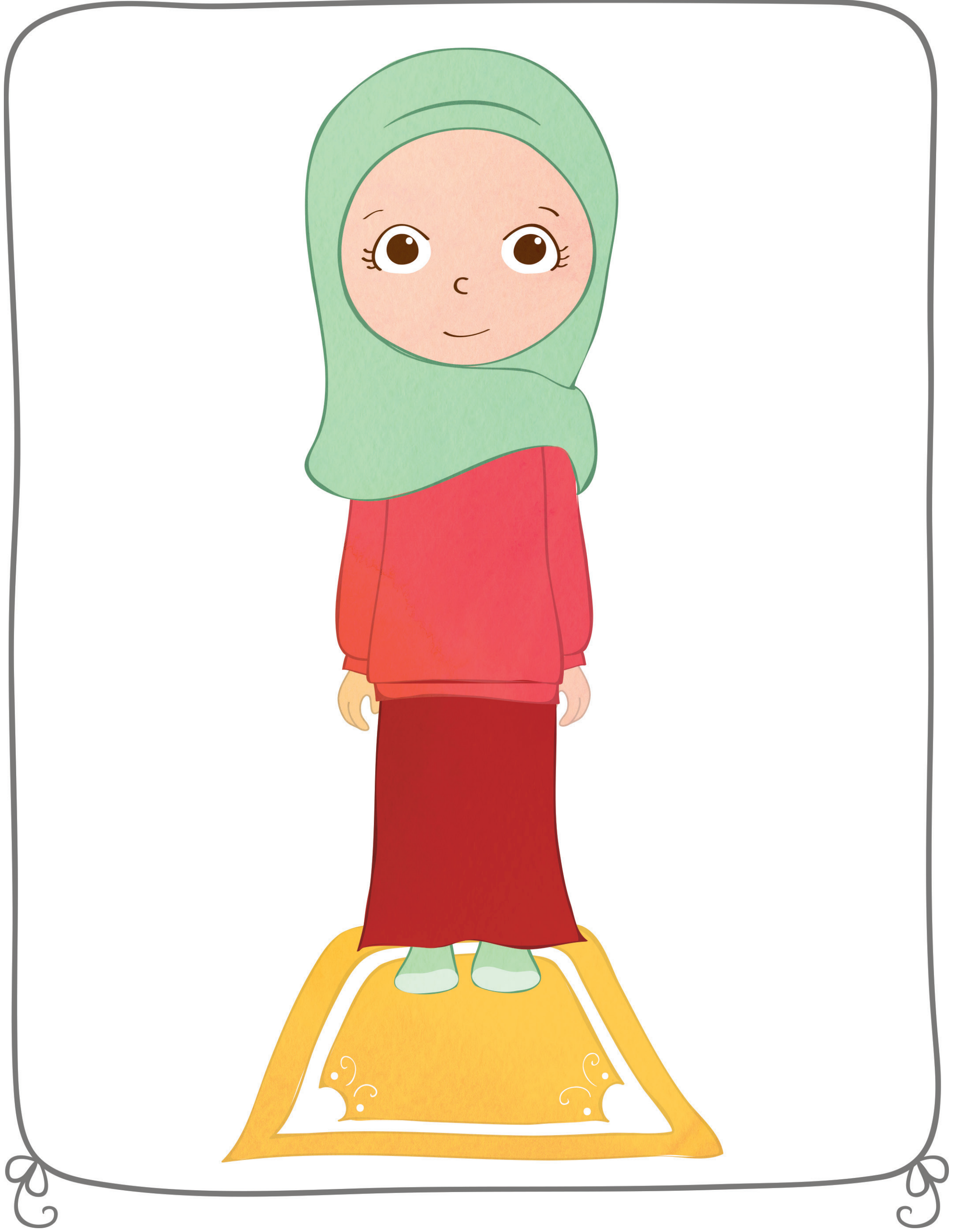
EK-36g: Namaza Saygı Draması

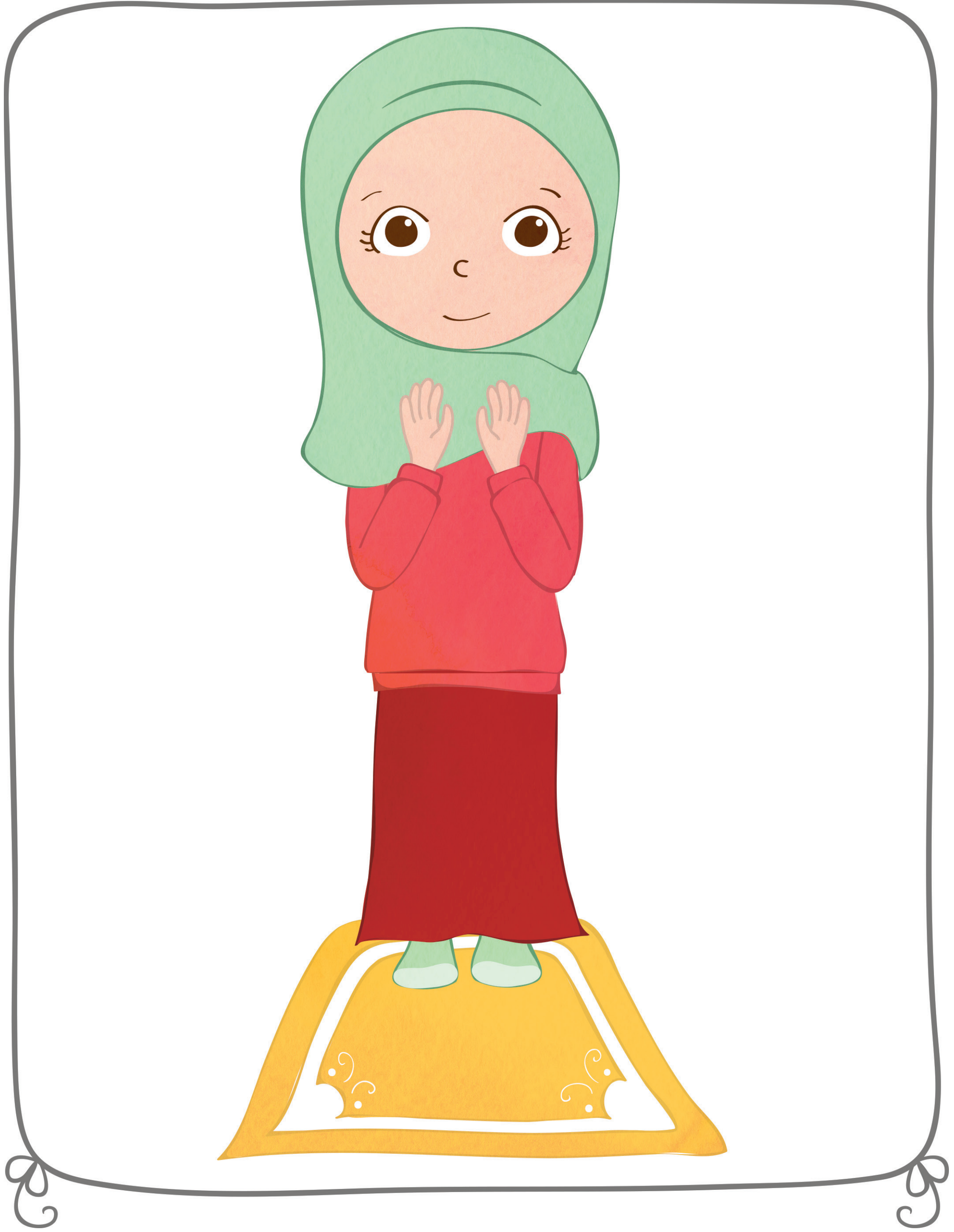
EK-36h: Namaza Saygı Draması

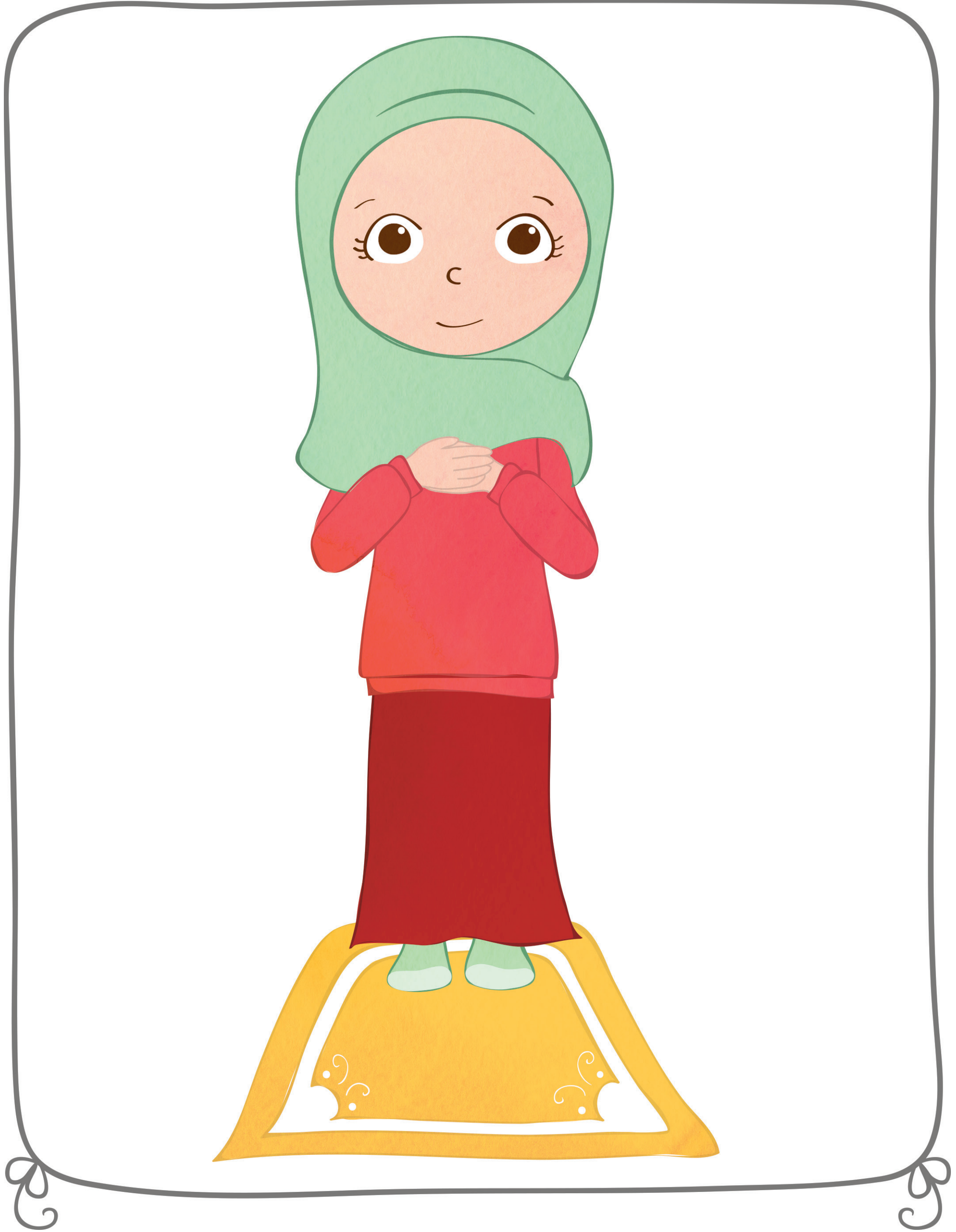
EK-37a: Namaza Saygı Draması

EK-37b: Namaza Saygı Draması

EK-37c: Namaza Saygı Draması

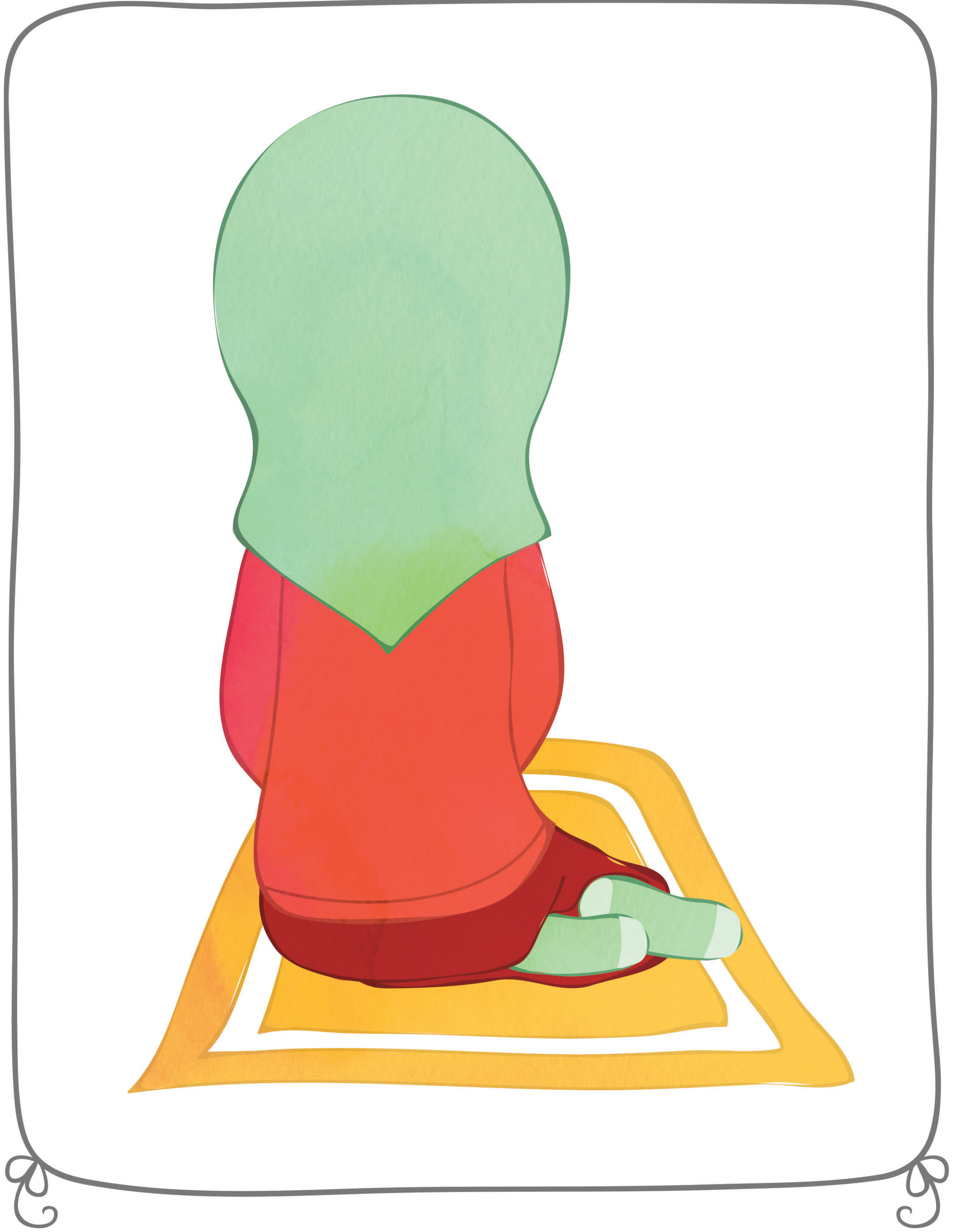
EK-37d: Namaza Saygı Draması

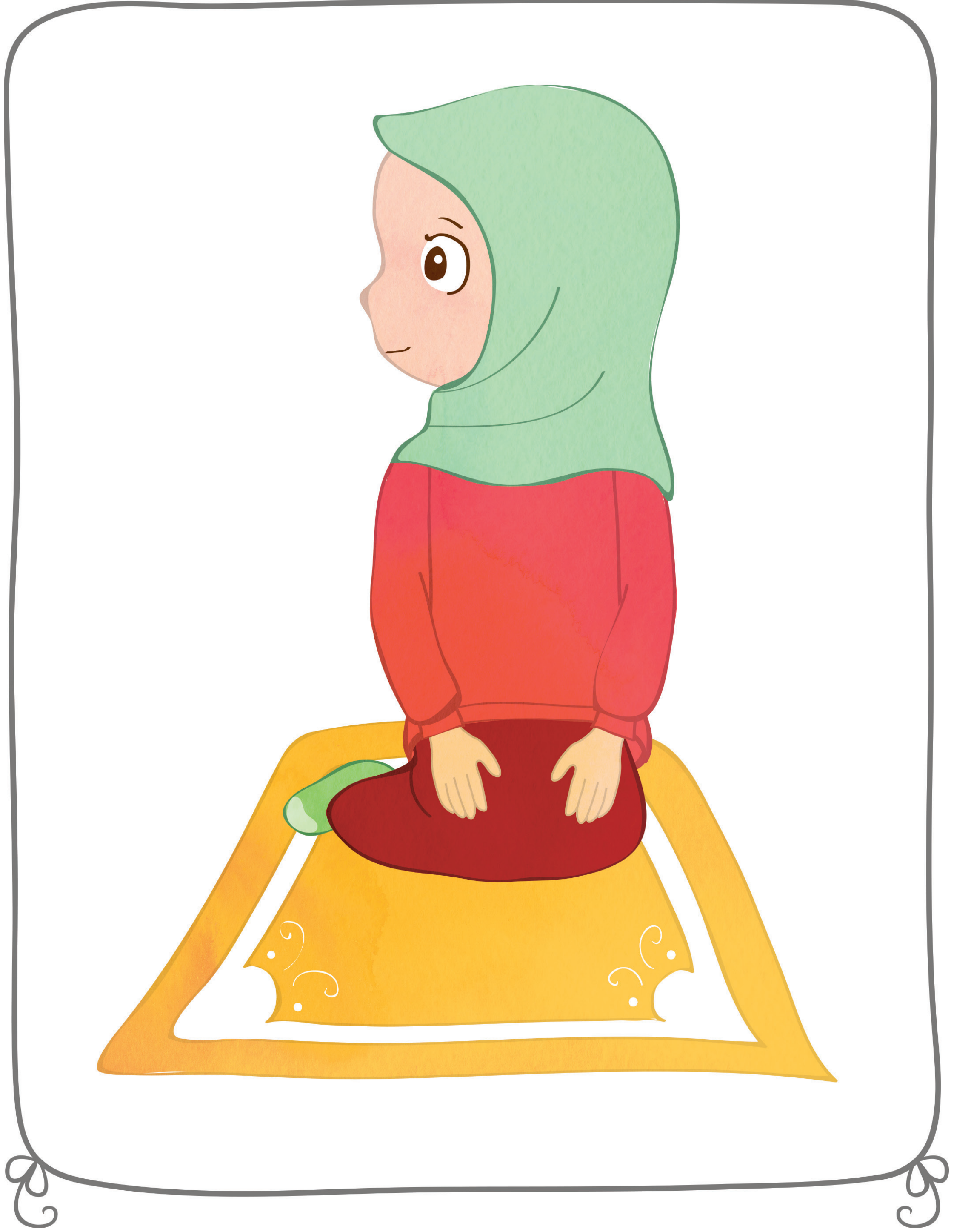
EK-37e: Namaza Saygı Draması

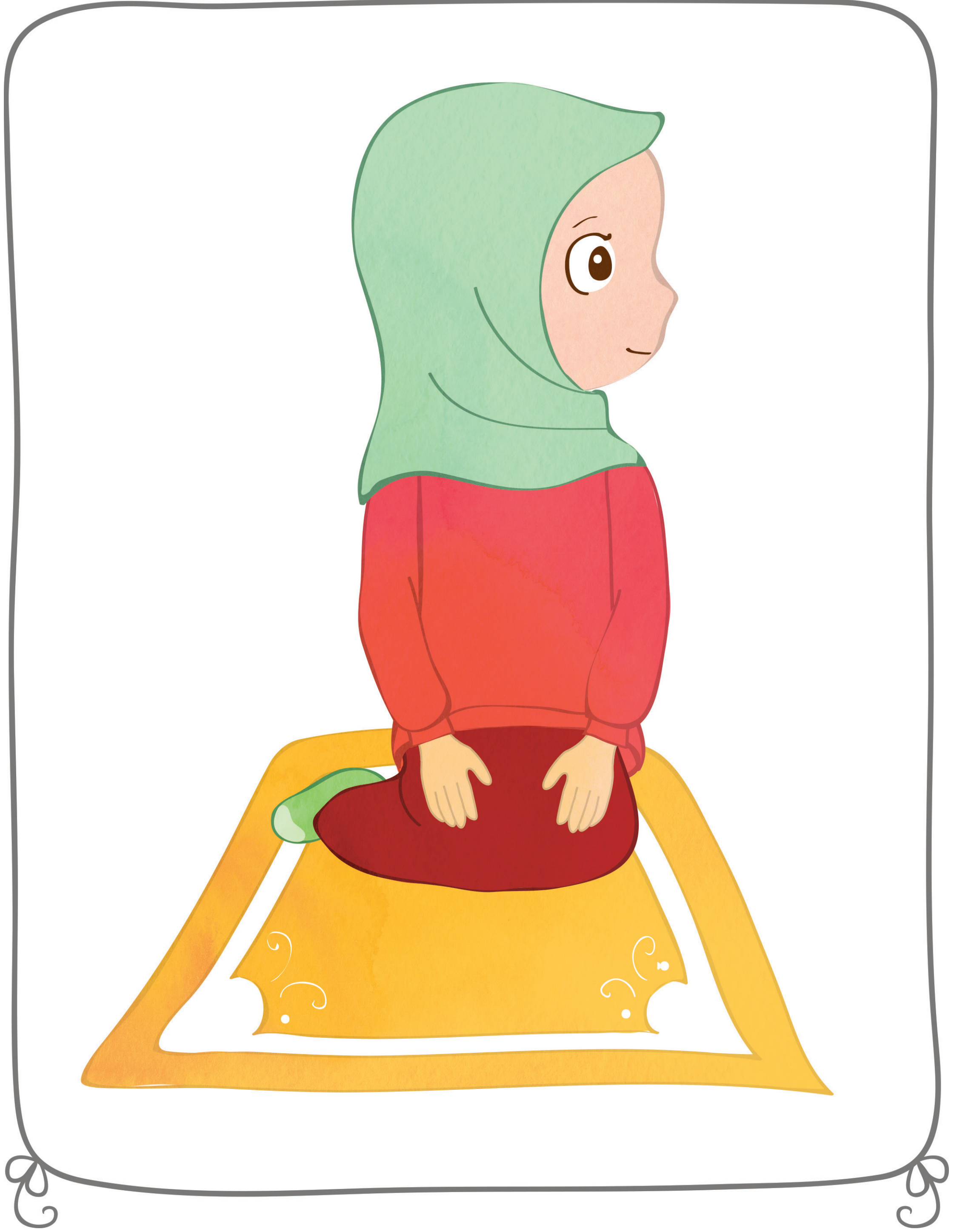
EK-37f: Namaza Saygı Draması

EK-37g: Namaza Saygı Draması

EK-37h: Namaza Saygı Draması

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-38, EK-39

Saygı Örnekleri

Etkinlik:

Öğretici, “Çocuklar! Saygılı olmak çok önemlidir. Özellikle büyüklere. Bugün çok sevindim neden biliyor musunuz?” der. “Gelirken yolda bir arkadaşımla karşılaştım ve konuşmaya başladık. Yanında siz yaşlarda kızı İrem de vardı. Ne yaptı biliyor musunuz?

Biz annesiyle konuşurken hiç sözümüzü kesmedi, o da konuşmaya katılırken bizden izin isteyerek katıldı.” Öğretici buna benzer başka bir olayla da konuyu pekiştirebilir.

Öğretici, çocuklara şöyle sorular sorar. “Sizler anne babalarınıza, büyüklerinize saygılı mısınız?” der. Öğretici, çocuklara, büyüklerimiz konuşurken bir süre beklemenin, büyüklerimizin sözünü dinlemenin, bizden bir şey istediklerinde yerine getirmenin, büyüklerimizin yanında bağırarak konuşmamanın, büyüklerimize yer vermenin, yaşlılara yardımcı olmanın birer saygı ifadesi olduğunu anlatır.

EK-38 ve EK-39’daki resimleri çocuklara göstererek yorum yaparlar ve çocuklardan kendi hayatlarından saygı ile ilgili örnekler vermelerini ister. Öğretici resimleri kartona yapıştırarak daha kullanışlı hâle getirebilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

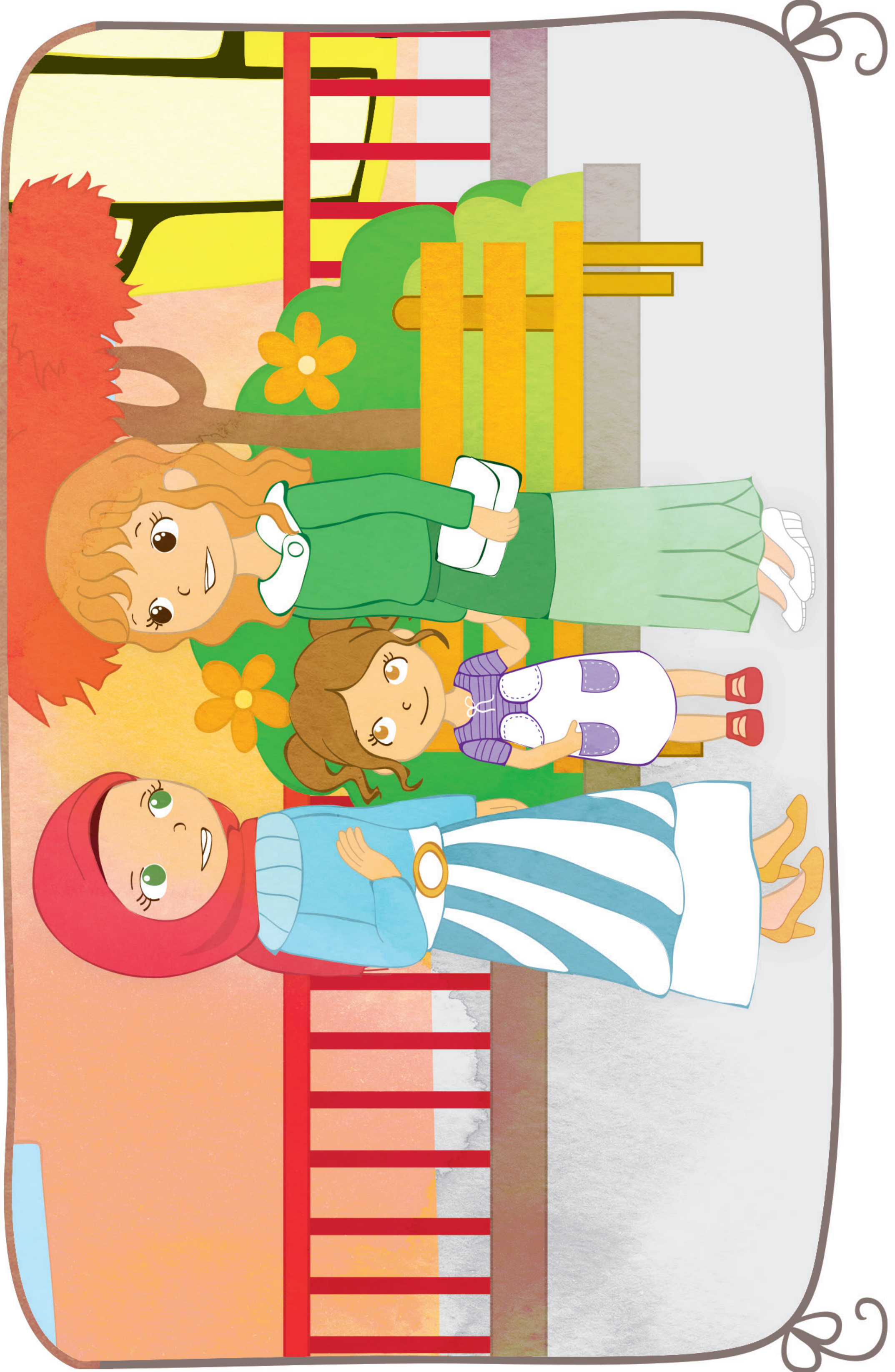
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Büyüklerimiz bizimle konuşurken ne yapmalıyız?
2. Büyüklerimiz bizden herhangi bir şey istediğinde ne yapmalıyız?
3. Büyüklerimiz birbirleriyle konuşurken ne yapmalıyız?

EK-38: Saygı Örnekleri

EK-39: Saygı Örnekleri

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Gürültü Yapan Can Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici konuya şöyle bir giriş yapar: “Çocuklar bugün size gürültü yapan Can’ın ne yaptığını anlatacağım.” der. Öğretici hikâyeyi okumaya başlar.

> “Fırıncı Ahmet amca, gece komşularından gelen televizyon sesinden dolayı uyuyamamış. Sabah çok geç kalkmış, ekmeklerini zamanında yapamamış. Fırına ekmek almak için gelenler ekmeğin çıkmadığını görünce kapıda sıra olmuşlar. Sıra git gide büyümüş, yolu kapatmış, arabalar geçemez olmuş, okula yetişmeye çalışan servisler okula geç kalmış. Ayakkabıcı Mustafa amca da ekmek sırasında bekleyenler arasındaymış. Sırada çok beklemiş.
>
> Bu yüzden ayakkabı dükkânını geç açmış. Tamir etmesi gereken ayakkabıların birçoğunu tamir edememiş. Ayakkabılarını almak için Can, Mustafa amcanın dükkânına gitmiş. Mustafa amca ayakkabılarını tamir edemediğini söylemiş.
>
> Can, ayakkabıları tamir edilmediği için o gün maça gidememiş ve maça gidemediği için takımı maçı kaybetmiş. Takımı maçı kaybettiği için Can çok üzülmüş.
>
> Eve gittiğinde yemek yemeden odasına çıkmış. Müzik dinlemeye başlamış, Can müziği sesli bir şekilde dinlemeyi çok seviyormuş. Sonra evin kapısı çalmış. Fırıncı Ahmet amca gürültüden rahatsız olduğunu, dün gece gürültüden uyuyamadığını ve işe geç kaldığını söylemiş. Can, Fırıncı Ahmet amcadan özür dilemiş. Artık daha dikkatli olacağını söylemiş. O günden sonra sesli müzik dinlememeye karar vermiş.” der.

Öğretici, insanların başkalarının hakkına saygı göstererek yaşamaları gerektiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Fırıncı Ahmet amca neden geç kalkmış?
2. Can neden maça gidememiş?
3. Can neden sesli müzik dinlememeye karar vermiş?
4. Başkalarını rahatsız etmemek için nelere dikkat etmeliyiz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Komşu Hakkı Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara kul hakkının çok önemli olduğunu ve kul hakkına çok dikkat edilmesi gerektiğini ve bununla ilgili bir hikâye okuyacağını söyler ve hikâyeyi okumaya başlar.

"Salih dede ameliyat olmuştu. Hastaneden eve yeni getirilmişti. Kendisi için hazırlanan oturma odasına yatırıldı. Kaç gündür gözüne uyku girmemişti. Herkes kapıyı çekti ve sessizce yanından ayrıldı. Pat Pat Pat! Salih dede bir anda gözlerini açtı. "Aman Allah'ım bu gürültü de ne?" Üst katta iki yaramaz çocuk hiç durmadan zıplıyordu. Salih dedenin gözleri doldu ve ağlamaya başladı. Evdekilere seslenerek çağırdı. Oğlu ve kızı yanına geldiler. Onlara: "Ne olur beni bu gürültülü odadan çıkarın dayanamayacağım." dedi. Salih dede için salonda bir yatak hazırlayıp oraya geçirdiler. Salih dede dinlenip biraz uyudu. Çok geçmeden üst kattaki komşu, elinde sıcak bir kâse çorba ile Salih dedeyi ziyarete geldi. Yanında çocuklar da vardı. Hepsi dedeye geçmiş olsun dediler. Salih dede çok hoş sohbet ediyordu, hastalığından hiç şikâyet etmiyordu. O sırada sokaktan geçen bir satıcının bağırması herkesi rahatsız etti.

Çocuklar;

– İsterseniz satıcıyı uyarabiliriz, dediler.

Salih dede, gülümseyerek başını salladı ve;

– İyi olur, yüksek sesten gerçekten rahatsız oluyorum, dedi.

Çocuklar hemen sokağa inerek satıcıyı uyardılar.

Üst komşu;

– Salih dede artık bize izin verirseniz evimize gidelim, biraz sonra misafirimiz gelecek, dedi. Salih dedenin izni ile evlerine döndüler. Çocukların yengesi ve kuzenleri misafir olarak gelmişti. Çocuklar hep birlikte ne oynayacaklarına karar vermeye çalışıyorlardı. Çocukların ikisi de kuzenlerine aynı anda;

– Ama gürültü çıkarabilecek bir oyun oynamayalım yoksa Salih dede rahatsız olur, dediler.

Öğretici hikâyeyi bitirdikten sonra, kendi evimizde yaptığımız çok sesli davranışların, komşuları rahatsız edeceğini ve hatta üzeceğini, bunun komşu hakkına girdiğini, başkalarının haklarına saygı gösterilmesi gerektiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Komşularınıza nasıl davranırsınız?
2. Evdeki bilgisayar, telefon vb. eşyaların seslerini ne kadar açıyorsunuz?
3. Oyun oynarken nelere dikkat etmeliyiz?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-40

Söze Saygı Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıftan bir çocuğu seçerek tahtaya çıkarır ve çocuğa "Dün evde neler yaptın?" gibi bir soru yöneltir. Çocuk anlatmaya başladığında öğretici sınıftaki bütün çocuklara "Siz de dün evde neler yaptığınızı yanınızdaki arkadaşınızla paylaşın." der. Bütün sınıf aynı anda arkadaşlarını dinlemeden kendi aralarında konuşurlar. Öğretici bir müddet sonra sınıfın susmasını ister ve tahtadaki çocuğa ve sınıftaki diğer çocuklara aşağıdaki soruları sorar:

- Kendi aramızda konuşarak, arkadaşımızın sözünü kestiğimizde ve onu dinlemediğimizde sizce neler hissetmiş olabilir?
- Siz tahtadaki arkadaşınızın yerinde olmak ister miydiniz?
- Konuşurken arkadaşların seni dinlemediğinde neler hissettin?
- Herkes konuştuğu için, sınıfta bir uğultu oldu, dinlediklerimizi anlayabildik mi?

Daha sonra öğretici konuşan kişiye saygılı davranmanın gerekliliğini anlatır ve çocuklardan ilgili sayfayı açıp boyamalarını ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Konuşan kişiyi neden dinlememiz gerekir?
2. Konuşan bir kişiye saygımızı nasıl gösteririz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Şiir Metni, EK-41, EK-42

Rüzgâr ve Güneş Draması

Etkinlik 1:

Çocuklara şiir okunarak birkaç kez tekrar edilir.

BEN SAYGILI ÇOCUĞUM

Ben saygılı çocuğum,
Kimseye kötü davranmam.
Herkese selam verir,
Kötü sözler kullanmam.

Arkadaşlarımı çok sever,
Onlarla iyi geçinirim.
Annemi, babamı, öğreticimi,
Hep sayar, söz dinlerim.

Öğretici çocukları; konuşanı dinlemenin, sıramızı beklemenin, günaydın, merhaba gibi sözcükleri kullanarak nazik olmanın, gerektiğinde teşekkür etme, izin alma ve benzeri davranışlar sergilemenin saygı davranışları olduğunu bulmaları için sorularla yönlendirir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Nasıl davranırsak saygılı oluruz?
2. Saygılı olmak bize neler kazandırır?
3. Saygılı çocuk nasıl davranır, neler yapar, neler yapmaz? vb.

Etkinlik 2:

Çocuklara, Rüzgâr ile Güneş hikâyesi okunur ve hikâyedeki roller çocuklara dağıtılır. Bu esnada EK-41 ve EK-42'deki resimler tahtaya asılır. (Öğretici, kartona yapıştırarak çocukların görebileceği bir yere koyar.)

Çocuklardan üç tanesi rüzgâr görevini alırlar ve kol kola girerler, çocuklardan üç tanesi güneş olurlar ve bir halka olurlar, bir tanesi de hikâyedeki adam olur.

Hikâye canlandırılır, çocukların isteği doğrultusunda farklı kişilerle yeniden canlandırılır.

RÜZGÂR İLE GÜNEŞ

> Rüzgâr bir gün Güneş'e, "Ben senden daha güçlüyüm." dedi ve bu iddiasını kolaylıkla kanıtlayabileceğini söyledi. "Şuradaki çocuğu görüyor musun?" dedi. "Kuvvetlice estiğimde onun sırtındaki paltoyu, senden daha çabuk söküp alabilirim." Güneş, rüzgârın bu sözlerini duyunca onunla yarışa girmeyi kabul etti ve bir bulutun arkasına çekilerek, rüzgârın yapacaklarını seyretmeye hazırlandı.
>
> Meydanın kendisine kaldığını gören rüzgâr, bir fırtına gücüyle esmeye başladı. Fakat şiddetini arttırdıkça, çocuk da paltosuna daha sıkı sarıldı. Rüzgâr, bu işi başaramayacağını anlayınca yarışı bırakmak zorunda kaldı. Onun tüm yaptıklarını bulutun arkasından izleyen Güneş, rüzgârın yarıştan vazgeçmesi üzerine bulutun arkasından sıyrıldı ve büyük bir sevecenlikle çocuğa bakarak, ona tüm içtenliğiyle sımsıcak bir biçimde gülümsemeye başladı.
>
> Güneş'in sıcaklığını giderek arttırması karşısında çocuğun yüzünde bir rahatlama ifadesi belirdi. Sırtından paltosunu çıkardı ve arkasındaki tümseğe yaslanarak, Güneş'in karşısında keyifle uzandı. Güneş, daha güçlü olduğunun bu kanıtı karşısında rüzgâra bir de şu öğütte bulundu: "Dostluk ve kibarlık, her yerde ve her zaman kabalık ve zorbalıktan daha etkilidir." (Alıntıdır.)

Son olarak hayatımızda neden kibar ve saygılı olmamız gerektiği konusunda bir süre sohbet edilir ve etkinlik sonlandırılır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sizce rüzgâr neden başarısız oldu?
2. Güneş neden başarılı oldu?
3. İnsanları ikna etmek için nasıl davranmak gerekir?

EK-41: Rüzgâr ve Güneş Draması

EK-42: Rüzgâr ve Güneş Draması

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Zeyd'in Kuşu

Etkinlik:

"Biliyor musunuz çocuklar! Bugün size Sevgili Peygamberimizin insanlara ve varlıklara karşı çok saygılı bir insan olduğunu anlatacağım." diyerek öğretici aşağıdaki metni okur:

> Zeyd 3 ya da 5 yaşlarında idi. Zeyd'in çok bağlandığı, çok sevdiği, adını Umeyr koyduğu küçük bir kuşu vardı. Hz. Peygamber Zeyd'i her gördüğünde "Umeyr'in babası" anlamında "Ebû Umeyr" diye hitap ederdi ona. Birgün Zeyd'in kuşu öldü. Onun ölümü Zeyd'i çok üzdü. Kuşun öldüğü günlerde Hz. Peygamber Zeyd'in evine gitti.
>
> – Ya Ebû Umeyr! Nüğayr (serçe kuşuna benzeyen bir kuş veya bülbül) ne oldu? dedi. (Ebû Dâvûd, Edeb, 69)

Öğretici, çocuklara;

"İşte böyle çocuklar! Peygamberimiz o küçük çocuğun üzüntüsüne saygı duymuş ve evine gidip onu teselli etmişti. Peygamberimiz her hâliyle saygı dolu bir insandı. Mesela O, birisi kendisine seslendiğinde, sesin geldiği tarafa sadece başını çevirmez, bütün vücuduyla dönerdi. Tokalaştığı zaman, karşısındaki insan elini bırakana kadar, elini bırakmazdı. (Burada öğretici, Peygamber'in yaptığı bu hareketleri beden diliyle gösterir.) Yemek için sofraya oturduğunda ise herkes gelmeden yemeğe başlamazdı. Kısacası Peygamberimiz tüm insanlara ve varlıklara karşı saygılıydı." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz kuşu ölen çocuk için ne yaptı?
2. Peygamberimiz çocuğun evine neden gitti?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Namaz Örtüsü, Takke, Tespih, Pusula, Seccade, EK-43, Boyama Kalemleri

Namaz Kılma Uygulaması

Etkinlik:

Öğretici, bir önceki derste evlerinden namaz eşyaları getirmelerini ister ve beraberce bir namaz köşesi hazırlanır. (Seccade, namaz örtüsü, takke, tespih vs.) Pusula sayesinde kıble bulunur. Kıblenin Kâbe olduğu ve namaz kılarken yöneleceğimiz yer olduğunu söyler. Çocuklara EK-43'deki Kâbe resmini verir ve boyamalarını ister.

Namazın, Müslümanların en sevdiği ibadetlerinden birisi olduğunu ve bütün Müslümanların, onları en çok seven Allah (c.c.) ile buluşma anının namaz olduğunu anlatır.

Kur'an-ı Kerim'i eline alır ve "Çocuklar bu nedir?" diye sorar. Çocuklar doğru cevabı bulduklarında "Evet, Kur'an-ı Kerim"dir çocuklar, biz namazda Kur'an'dan bazı ayetler ve sureler okuruz çünkü Allah Kur'an'da *"Rabbin için namaz kıl..."* (Kevser, 108/2) demiştir." der.

Öğretici şöyle devam eder: "Namaz kılmamızı Allah istiyor, fakat nasıl kılacağımızı kimden öğreniyoruz biliyor musunuz? Bunu da Peygamberimizden öğreniyoruz, çünkü Peygamberimiz: *"Namazlarınızı benim kıldığım gibi kılınız."* diye buyurmuştur der. (Buhârî, Ezan, 18; Edeb, 27)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Namaz kılan birini gördüğümüzde nasıl davranmalıyız?
2. Evde ve camide namaz kılmakla ilgili anılarınız var mı? Bunlar nelerdir?
3. Neden namaz kılıyoruz?
4. Namazı biz Müslümanlara ilk öğreten kişi kimdir?

04

SORUMLULUK

KAZANIMLAR

1. Öz bakım ile ilgili sorumluluklarını yerine getirir.
2. Ailesine karşı sorumluluklarını yerine getirir.
3. Arkadaşlarına karşı sorumluluklarını yerine getirir.
4. Sınıftaki sorumluluklarını yerine getirir.
5. Çevreye karşı sorumluluklarını yerine getirir.
6. Sorumluluk almaya istekli olur.
7. İnsanların farklı görev ve sorumlulukları olduğunu fark eder.
8. İnsanların sorumlu olduğu toplumsal davranışlara örnek verir.
9. İnsanların Allah'a karşı sorumlulukları olduğunu bilir.
10. Sorumlulukları yerine getirmenin olumlu sonuçlarını fark eder.
11. Sorumlulukları yerine getirmenin Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P5

Geri Dönüşüm Kutum

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara haftanın başında EK-P5'deki kâğıtlar verilerek evde aileleriyle performans ödevlerini yapmaları istenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Geri dönüşüm ne demektir?
2. Neleri geri dönüştürebiliriz?
3. Geri dönüştürdüğümüzde ne kazanırız?
4. Bizim çevremize karşı sorumluluklarımız nelerdir?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D4, Sarı Karton

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, sarı kartondan hazırladığı büyük boş bir daire resmini, ağaçtan daha yüksek ve çocukların ulaşabileceği bir noktaya gelecek şekilde duvara yapıştırır. Bu sorumluluk güneşini temsil eder ve çocuklar güneşlerini üzerine yapıştırdıkça ağacı aydınlatır.

Çocuklara sorumluluğun ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından, çocuklara ağaç maketini ve duvara yapıştırdığı güneş resmini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız saygı dolu davranışlarla ağacımızı süsledik, bu hafta da sorumluluklarımızla ağacımıza ışık saçacağız. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz sorumluluk davranışları için size minik birer güneş resmi vereceğim siz de bu resmi duvardaki büyük güneşe yapıştıracaksınız böylece onun ışığının ağacımızı aydınlatmasını sağlayacaksınız." der.

Çocuklarla sınıfımızın sorumluluk güneşi olmadan nasıl göründüğü, sorumluluk güneşi olduğunda nasıl olacağı hakkında konuşulur.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her sorumluluk davranışları için EK-D4'teki şablondan yararlanarak fotokopi yolu ile çoğalttığı güneş resimlerinden bir adet verir, verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı sorumluluk davranışını yazar. Çocuğun bu resmi sorumluluğu temsil eden güneş panosuna yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde yaptıkları sorumluluk davranışları da sorulur, onlar için de birer güneş resmi verilerek güneş panosuna yapıştırılır.

Haftanın sonunda öğretici ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sorumluluk nedir?
2. Sorumlulukların yerine getirilmediği bir dünyada yaşasaydık neler olurdu?
3. Bizim sorumluluklarımız nelerdir?

EK-D4: Değer Ağacı Proje Ödevi

Yöntem ve Teknikler : Dramatizasyon (Kukla Oyunu) Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-44a, EK-44b, 5 Tahta Çubuk

Ördek Kukla Oyunu

Etkinlik:

Öğretici önceden EK-44a ve EK-44b'deki ördek figürlerini kullanarak anne, baba ve üç yavrudan oluşan çubuk kuklaları hazırlar. Bunun için çubukların ucuna ördek resimlerini yapıştırır. Daha sonra sınıfa dönerek sırayla bu kuklaları konuşturmaya başlar.

Anne ördek: Merhaba çocuklar ben anne ördek. Ben ve ailem size bazı sorumluluklarımızdan bahsetmek için geldik. Anne ördek olarak ben, eşime ve yavrularıma güzel güzel yemekler hazırlarım. Çamaşır ve bulaşıkları yıkar, evimizi de devamlı temiz tutarım. Misafir geldiğinde onlarla ilgilenir, çocuklarımla oyunlar oynarım. İşte bunlar benim yapmam gereken bazı sorumluluklarım.

Baba ördek: Merhaba, ben baba ördek. Evimizin ihtiyaçlarını karşılamak için işe gidip çalışmak ve yuvamızı korumak benim bu ailedeki en önemli görevimdir. Bunun yanında bozulan eşyaları tamir eder, yavrularımın ödevlerini yapmada yardımcı olurum. Anne ördeğe ihtiyacı olduğu zaman yardım ederim, bazen de çocukların ellerinden tutar, eğlenmeleri için göle götürürüm.

Yavru ördekler: Merhaba arkadaşlar. Biz de sizler gibi minik çocuklarız. Küçük de olsak bizim de bu ailede birtakım sorumluluklarımız var. Peki sorumluluk ne demektir. Sorumluluk yapmamız gereken işlerdir. Mesela biz odamızı düzenli bir şekilde bırakır, oyuncaklarımızı kendimiz toplarız. Annemize sofra hazırlamada ve bazı temizlik işlerinde yardım ederiz. Babamıza da tamirat yaparken ve bahçeyle ilgilenirken yardımcı oluruz. İşte bunlar bizim sorumluluklarımızdır.

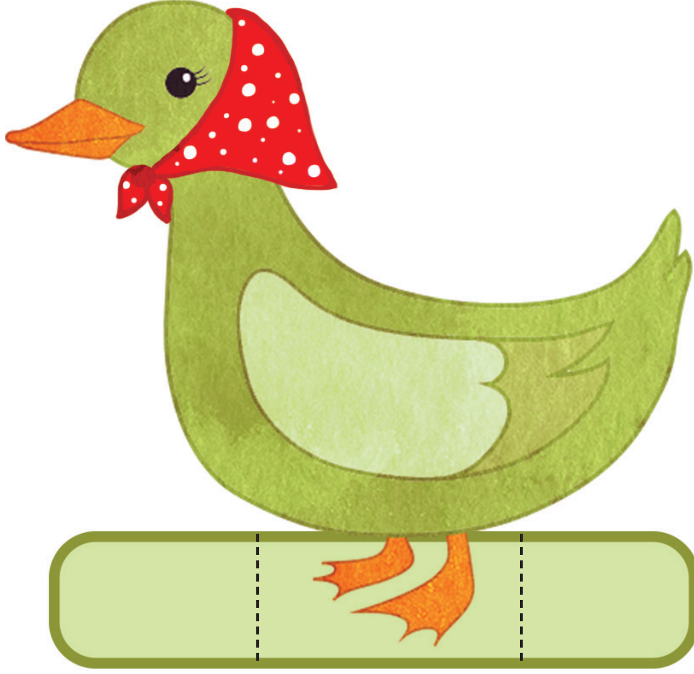
Peki, çocuklar söyleyin bakalım, sizin evde ailenize karşı ne tür sorumluluklarınız var?

Öğretici benzer sorularla devam eder ve etkinliği tamamlar.

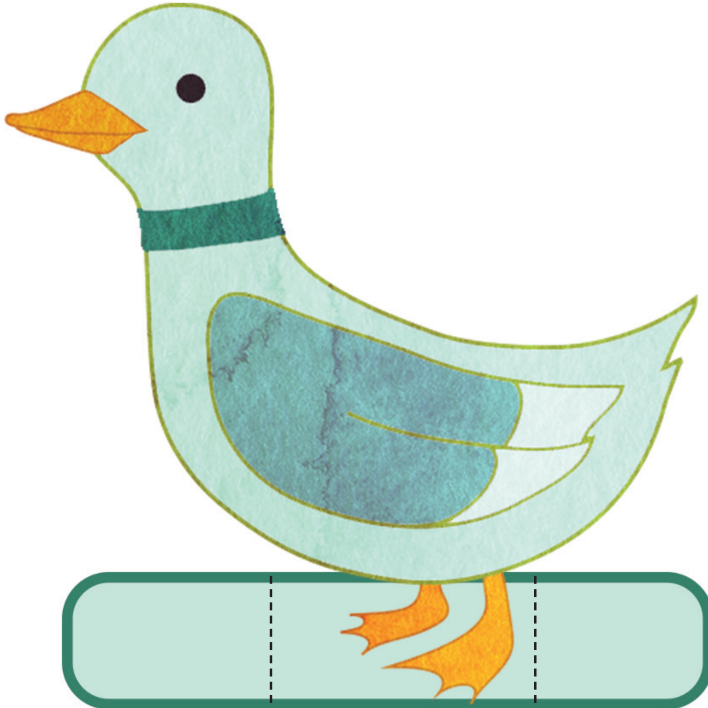
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

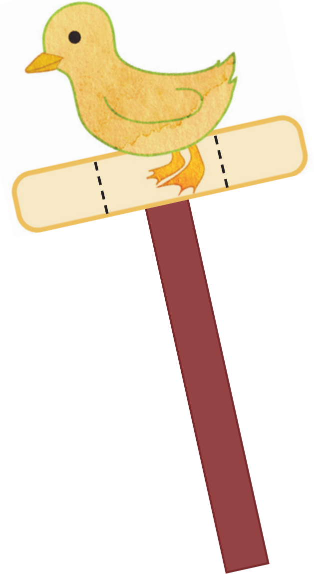
1. Anne ördeğin görevi nedir?
2. Baba ördeğin görevi nedir?
3. Yavru ördeğin görevi nedir?
4. Ailemizden başka kimlere ve nelere karşı sorumluluklarımız var?

EK-44a: Ördek Kukla Oyunu

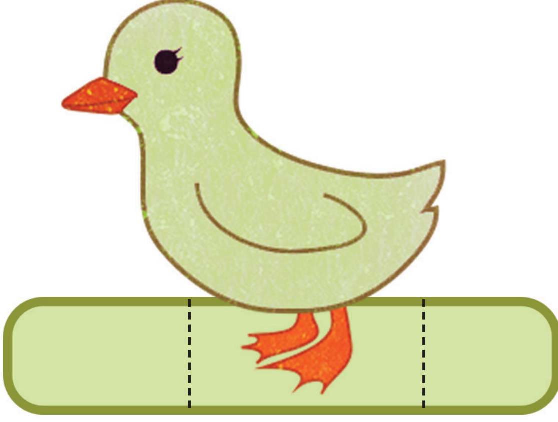

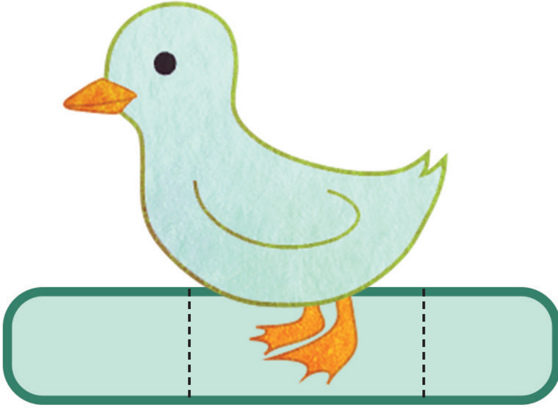
İşaretli yerlerden geriye doğru kıvırın ve çubuğa yapıştırın.

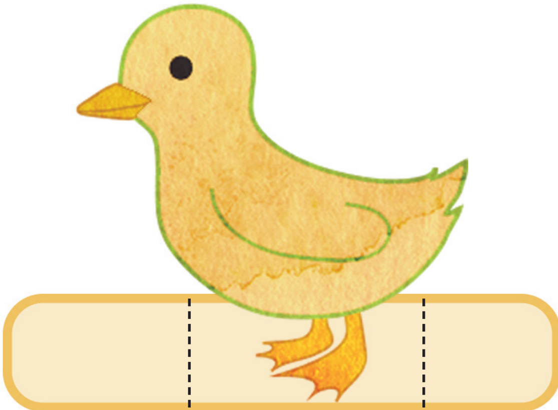

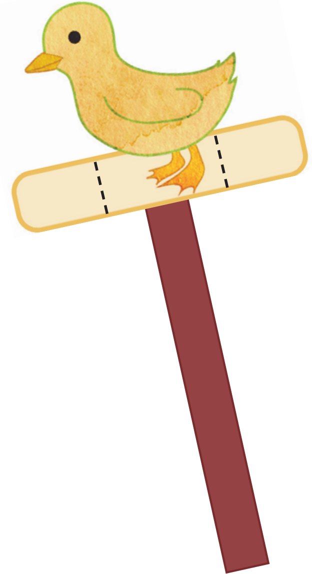
EK-44b: Ördek Kukla Oyunu

İşaretli yerlerden geriye doğru kıvırın ve çubuğa yapıştırın.

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Plastik Şişe, Gazete, Poşet, İki Farklı Müzik Parçası (Hareketli ve Rahatlatıcı)

Çevremizi Temiz Tutalım Draması

Etkinlik:

Öğretici çocukları iki gruba ayırır. Bir grup doğa grubu diğer grup ise insanlar grubu olur. Bir çocuk ise kenarda daha sonra oyuna girmek üzere bekletilir. Doğa grubundaki çocuklar çiçek olurlar. Önce doğa grubu rahatlatıcı bir müzik eşliğinde mutlu bir şekilde salınır. Öğretici hareketli müziği açar ve insanlar grubunun oyuna girmesini sağlar.

İnsan grubundaki çocuklar gezerken ellerindeki şişeden su içer, kabuklu yemiş yer gibi yaparlar ve yiyeceklerin çöplerini, içtikleri içeceklerin şişelerini yere atıyorlarmış gibi yaparlar. Bu esnada yere çöp atıldığı için doğa grubunda olan çiçekler, solmuş gibi yapar ve yavaş yavaş yere doğru eğilmeye başlarlar.

Müzik durdurulur, kenarda bekleyen bir çocuk gelir ve insanlar grubundaki çocukların dikkatini çekmek için tek tek hepsinin omzuna dokunur.

İnsanlar şaşırmış gibi yaparlar ve ne istediğini anlamadıkları için "Ne oldu neden çağırdın bizi?" diye sorarlar. Çocuk: "Baksanıza ne yaptınız?" der ve yerde yatan çiçeklere işaret eder. İnsanlar grubundaki çocuklar "Biz bir şey yapmadık ki." diye karşılık verirler. Çocuk "Çöpleri yere kim attı?" diye sorar. "Yere çöp atınca ne olur ki!" derler. "Çevremizi kirletiyoruz, doğaya zarar veriyoruz, yeşil alanlarımız yok oluyor." vb. cümleler söyler.

Çevremizi temiz tutmamız gerektiğini, dünyanın bize Allah'ın verdiği bir armağan olduğunu söyler. Kirli bir dünyadan hastalıkların çoğalacağını, temiz havanın azalacağını, top oynamak veya piknik yapmak için yeşil alanların yok olacağını vurgular. "Top oynamayı seviyoruz değil mi? Çileği, çilekli dondurmayı seviyoruz değil mi?" diye sorar.

Çevremizi kirlettiğimizde, doğayı korumadığımızda, tüm bunları yapamayacağımızı söyler. İnsan grubundaki çocuklar "Evet çok doğru haydi çöpleri toplayalım, çevremizi temiz tutmaya çalışalım." derler. Tekrar doğa grubuna ait olan rahatlatıcı müzik çalınır ve insan grubundaki çocuklar yerlere attıkları çöpleri toplarlar. Böylece solmuş olan çiçekleri yavaşça yerden kaldırırlar ve hep birlikte ritim tutarak şarkı söylerler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Doğaya ve çevremize karşı ne tür sorumluluklarımız vardır?

2. Yeşil alanlar yok olduğunda hayatımızda neler eksilir?
3. Çevre temizliğine nasıl özen göstermeliyiz?
4. Solan çiçekler gördüğünüzde neler düşünürsünüz?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-45, Çift Taraflı Bant

Mikrop Avı Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve içlerinde üç kişiyi seçer. Seçtiği çocukların üstüne ekteki mikrop, su ve sabun resimlerini yapıştırır ve oyunu çocuklara şöyle anlatır:

> "Bu oyunda su ve sabun rolündeki arkadaşlarınız hariç hepiniz mikrop rolündeki arkadaşınızdan kaçacaksınız. Mikrop rolündeki arkadaşınız sizi kovalayacak ve içinizden kime dokunursa o donup kalacak çünkü o artık hastalanmıştır. Mikrop rolündeki arkadaşınız ise bir yandan sizi kovalarken bir yandan da su ve sabundan kaçmaya çalışacak. Su ve temizlik görevindeki arkadaşlarınızsa beraber bir çember oluşturup hastalananları "Allah temizlenenleri sever." (Bakara, 2/222) diyerek, bu çemberin içine alıp yeniden iyileştirecek ve iyileşenler koşup oynamaya devam edebilecek. Oyun bu şekilde devam edecek aman mikroba yakalanmayasınız. Su ve sabun temizlik çemberine mikrobu da alıp onu temizleyebilirse hepiniz mikroptan kurtulmuş olursunuz." der.

Öğretici, oyunu başlatır ve gerekli yerlerde müdahalede bulunarak oyunun devamını sağlar.

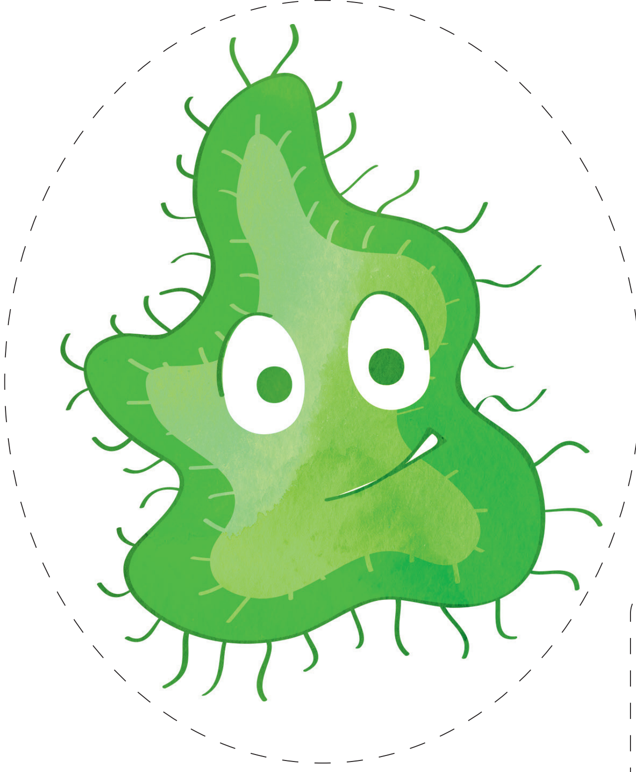
Oyun bittikten sonra öğretici çocuklara su ve sabunun sloganını sorar. Çocuklar cevap verdikten sonra öğretici "Allah'ın temizliği sevdiğini yeryüzüne bakarak da anlayabiliriz. Allah yağmurlar ve karlar yağdırarak, rüzgârlar estirerek yeryüzünü temizler. Bizler de su ve sabunla bedenimiz temizleyerek, hem mikroplardan korunup hasta olmayız hem de Allah'ın bizi sevmesini sağlarız." der.

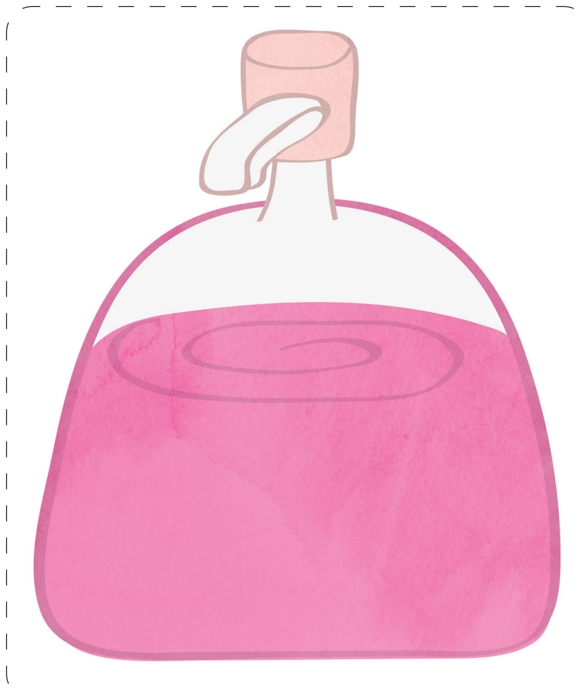
Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

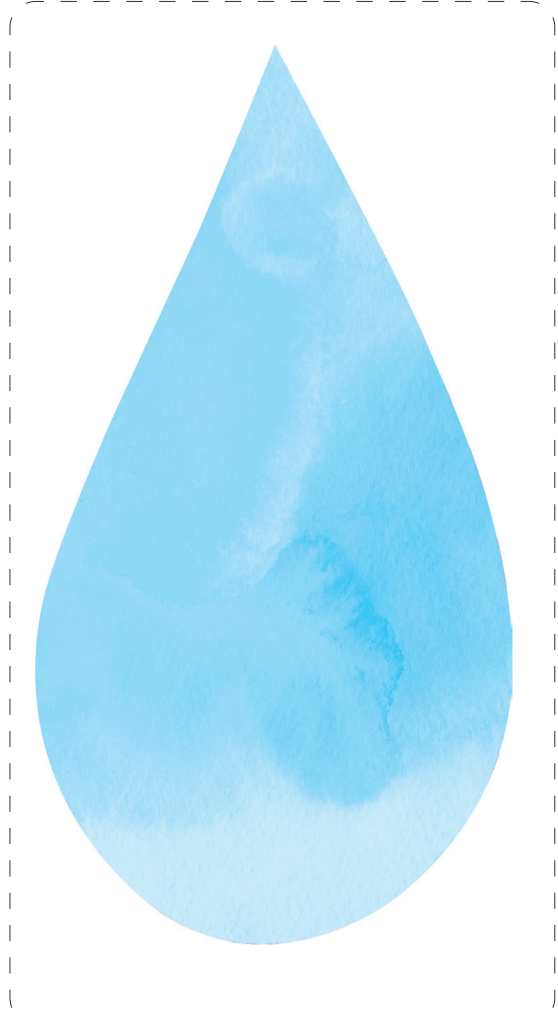
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah kimleri sever?
2. Bizim temiz olmak için neler yapmamız gerek?
3. Allah yeryüzünü nasıl temizler?

EK-45: Mikrop Avı Oyunu

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Dramatizasyon, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Şiir Metni, EK-46, EK-47

Elif'in Malzemeleri Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; "Çocuklar israf ne demek biliyor musunuz?" sorusu sorar. İsraf; bir şeyi gereksiz yere kullanmaktır, açıklamasını yapar. Daha sonra çocuklara aşağıdaki tekerlemeyi okur ve birlikte tekrar ederler.

Öğrendim 1 ve 2'yi,
Hem de israf etmemeyi.
Sıra geldi 3 ve 4'e,
Yemeklerimi bitiriyorum güzelce.

Öğrendim 5 ve 6'yı
Hem de eşyalarımı güzel kullanmayı.
7 ve 8'de geldi işte,
İsraf etmezsem ne güzel olur çevre.

9 ve 10 son sayıdır.
İsraf etmemek ne güzel alışkanlıktır.
Sayılar bitti diye üzülme,
Nimetler için gülümse.

Koru ve güzel kullan hep onları,
İsraf etme dünyayı.

Öğretici eklerdeki resimleri gösterir (Öğretici resimleri kartona yapıştırarak daha kullanışlı yapabilir.) ve aşağıdaki hikâyeyi okuyarak etkinliğe devam eder.

> "Elif, çok çalışkan bir çocukmuş. Her gün evde türlü türlü etkinlikler yapar, güzel güzel resimler boyarmış. Annesi Elif'e rengârenk kalemler ve bir sürü kâğıt alırmış. Ancak, Elif bu kalemleri ve kâğıtları çabucak bitirir ve annesinden yeniden kâğıt ve kalem istermiş.
>
> Aslında Elif çok dikkatli bir çocukmuş ve israfı hiç sevmezmiş. Suları boşa akıtmaz, ışıkları boşa yakmazmış. Tabağında yemek bırakmaz, yiyebileceği kadar alırmış. Ama gelin görün ki söz konusu resim yapmak olunca, Elif kâğıt ve kalem kullanırken biraz dikkatsiz olabiliyormuş. Çünkü resim yapmayı çok seviyor ve çok güzel resimler yapmak istiyormuş. Resim yapmaya başladığında beğenmediği bir yazı veya resim olursa hemen onu çöpe atıp yeniden çizmeye başlıyormuş ama o arada pek çok kâğıt ve kalem israfı oluyormuş. Kâğıtlar ve kalemler bu durumdan pek şikâyetçilermiş. Birgün kendi aralarında konuşmaya başlamışlar. (Öğretici canlandırır.)

Önce kâğıt söz almış:

– Elif çok iyi bir kız. Bizim üzerimize çok güzel resimler yapıyor. Bu kadar güzel resimler yapması beni çok memnun ediyor. Ama beni israf edip çöpe atması çok üzüyor.

Kalemlerden biri kâğıda hak vermiş:

– Evet, bizimle çok güzel boyamalar yapıyor ve çok güzel resimler çiziyor. Ancak bizi de ucumuz kırılmadığı hâlde çok sık açıyor ve bu bizi hemencecik bitiriyor. Kalemler ve kâğıtlar Elif'le konuşmaya ve onu uyarmaya karar vermişler. Ancak bunu nasıl yapacaklarını bilememişler. İçlerinden biri; "Ona bunu şarkıyla anlatalım. Çünkü Elif şarkı söylemeyi ve dinlemeyi çok seviyor." demiş.

Bu fikir hepsinin çok hoşuna gitmiş, tam o sırada Elif odaya girmiş ve kâğıtlar şarkı söylemeye başlamışlar. (Öğretici sesini değiştirerek ve canlandırarak melodik bir şekilde seslendirir.)

Ne zorluklarla üretildim,
Ağaçtım kâğıda geçtim,
İsraf etme sakın beni,
Küstürme resimleri

Hemen arkasından kalemler başlamışlar:

Çok uzak yoldan geldim,
Dallardan koptum geldim,
Boşa açma sakın beni,
Küstürme resimleri

Kâğıtlar ve kalemler birlikte devam etmişler şarkılarına:

Güzel resimler yapmak için,
Rengârenk boyamak için,
İsraf etme sakın bizi,
Bitirme sen malzemeni.

Elif şarkıyı duyunca sesin nereden geldiğini anlayamamış önce, etrafına bakınmış, şarkı söyleyen kâğıtlarını ve kalemlerini görmüş. Biraz düşünmüş ve onlara hak vermiş."

Öğretici çocuklarla israfın neden kötü ve zararlı bir davranış olduğu ile ilgili sohbet eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İsrafın ne gibi zararları vardır?
2. Allah sizce neden israf etmeyenleri sever?

EK-46: Elif'in Malzemeleri

EK-47: Elif'in Malzemeleri

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Bir Adet Çalar Saat, EK-48, EK-49, EK-50

Geciken Saat Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici o günün etkinliği için getirdiği çalar saatle ilgili öncelikle kısaca bilgi verir. Daha sonra çocuklara bu saatle ilgili bir hikâye anlatacağını söyler ve eklerde yer alan resimleri sırasıyla göstererek hikâyeyi anlatır (Resimleri kartona yapıştırarak kullanabilir.):

> – "Akrep ve yelkovan, şoför Ahmet amcanın yatağının başındaki saatte yaşıyorlardı. Her gün çalar saatin içinde ara ara buluşurlardı. Selamlaşıp, hâl hatır sorar sonra yollarına devam ederlerdi. Bir sabah altı buçukta yine buluştular. Selamlaştıktan sonra konuşmaya daldılar. Sohbetin sonunda aralarında şöyle bir diyalog geçti:
>
> Akrep:
>
> – Arkadaşım geç kalacağız istersen yolumuza devam edelim.
>
> Yelkovan:
>
> – Her gün bir dakika bile aksatmadan ilerliyoruz. Bugün de biraz sohbet etsek ne olur sanki?
>
> Akrep:
>
> – Galiba haklısın, biraz geciksek bir şey olmaz sanırım. (EK-48)
>
> Muhabbet öyle güzeldi ki bir saat nasıl geçti anlamadılar. Şoför Ahmet amca saate baktı.
>
> – Hımm ne güzel, daha bir saatim varmış. En iyisi biraz daha uyuyayım, dedi. Hâlbuki tam kalkması gereken vakitti. Ama saat bir saat geri olduğu için uyumaya devam etti.
>
> Şoför Ahmet amca saat çaldığında kalktı ve işine gitti. O gün durak her zamankinden çok daha kalabalıktı. Bekleyen insanların yüzünde ise sıkıntılı bir ifade vardı. Devamlı oflayıp pufluyorlardı. Otobüse binen yolcular: (EK-49)
>
> – Ahmet amca, sen her zaman vaktinde gelirdin, bugün ne oldu da bu kadar geciktin? dediler. Şoför Ahmet amca söylenenlere önce anlam veremedi. Kol saatine baktığında ise durumu anladı ve çok üzüldü. Geç kalan insanların her birinin ayrı ayrı yetişmesi gereken vazifeleri vardı.

> Doktor bey hastaneye gittiğinde kapısında biriken hastalar çok zor durumdalardı. Fırıncı amcanın ise fırınının önünde ekmek almak için bekleyen insanlar bayağı acıkmışlardı. Çalışkan bir öğrenci olan Zeynep ilk derse yetişemedi. Bu yüzden öğreticinin anlattığı önemli bir konuyu kaçırdı. Trafik polisi olan Ömer abi ise görev yaptığı kavşağa geldiğinde bütün arabaları birbirine karışmış bir şekilde buldu. (EK-50)
>
> Akrep ve yelkovan bütün bu olanlara çok üzüldü. Çünkü bütün bu aksaklıkların işlerini ciddiye almamalarından kaynaklandığını biliyorlardı. Üstelik şoför Ahmet amca bu yüzden mahcup olmuştu. İkisi de bir sorumluluğu yerine getirmemenin bu kadar ciddi sonuçları olabileceğini hiç düşünmemişti. Bundan sonra sorumluluklarına her zaman dikkat edeceklerine kendi kendilerine söz verdiler ve hızlıca dönerek olmaları gereken saate geldiler." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

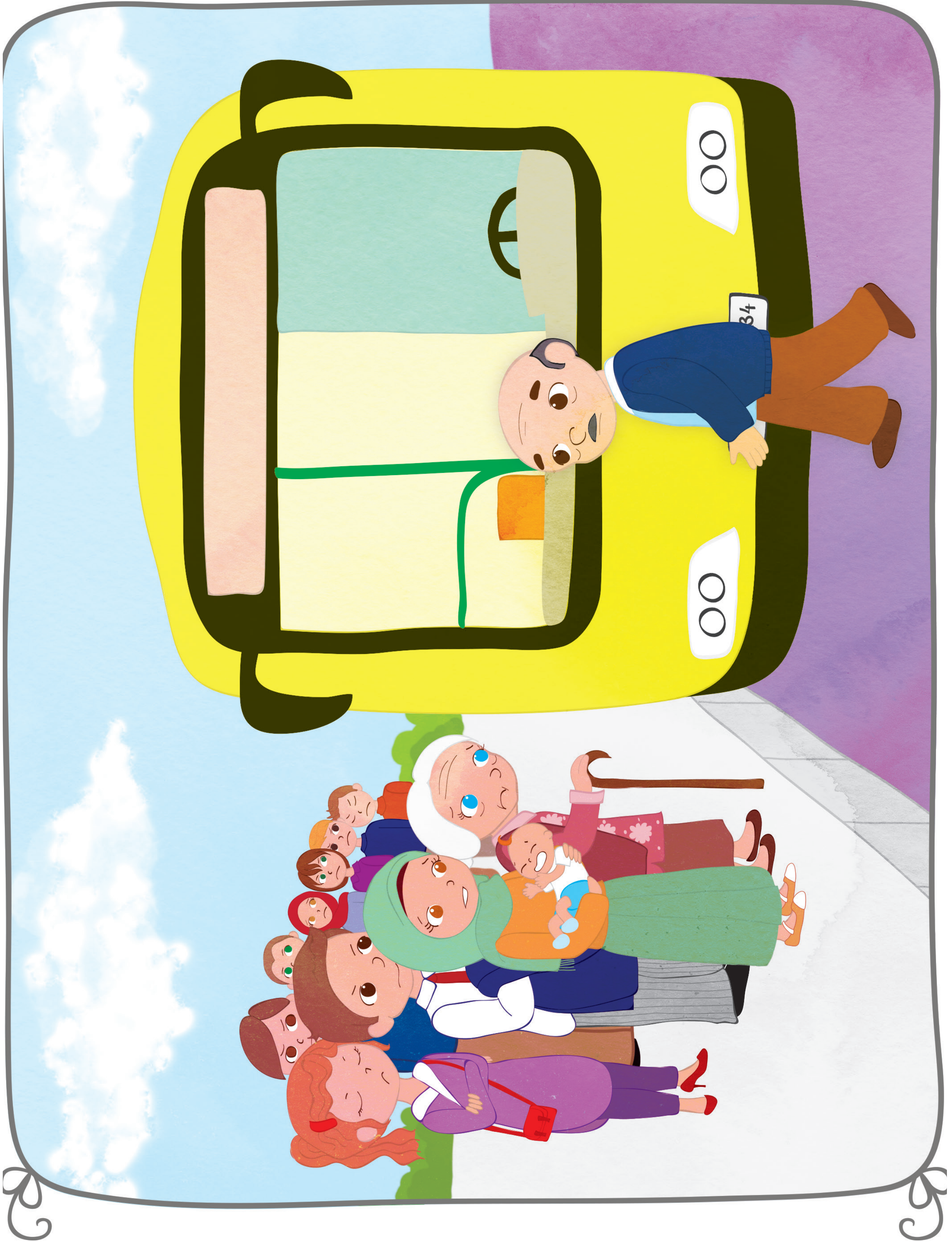
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Akrep ve yelkovanın bir saatlik ihmali hangi sıkıntılara neden olmuştur?
2. Siz de yerine getirmediğiniz bir sorumluluğunuzdan dolayı zor durumda kaldınız mı?

EK-48: Geciken Saat Hikâyesi

EK-49: Geciken Saat Hikâyesi

EK-50: Geciken Saat Hikâyesi

Yöntem ve Teknikler : Drama, Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Abdest Alma Draması ve Şiiri

Etkinlik:

"... Şüphesiz Allah, temizlenenleri sever." (Bakara, 2/222)

"Temizlik, imanın yarısıdır." Hadis-i Şerif (Müslim, Tahâret 1. Ayrıca bk. Tirmizî, Daavât 86-)

Öğretici, temizlikle alakalı ayet ve hadisleri çocuklarla paylaştıktan sonra, İslam'ın temizliğe çok önem verdiğini söyler. Temizlik davranışı olarak da abdest ibadetinden bahseder. Çocuklara bir canlandırma ile abdesti öğreneceklerini söyler. Hep birlikte bir şadırvanın veya çeşmenin yanına gelirler. (Mış gibi yaparlar.) Birlikte abdest alırlar. (Öğretici çocukların kavraması için sesli olarak ve kendisi de yaparak gösterir.)

Çocuklar 2'şer kişilik gruplar hâline getirilir biri çeşme olur, diğeri ise bu çeşmeden öğreticinin gösterdiği şekilde abdest alır. Abdest şiiri şarkı formatında öğretilir.

ABDEST

Besmele ile başla Bismillah
Önce eller şıp şıp şıp
3 kere ağza hüp hüp hüp
Sonra burna hıh hıh hıh

Yüzü unutma oh oh oh
Sıra sağ kolda vıj vıj vıj
Sol kola atla vıj vıj vıj
Eller başa hırt hırt hırt

Parmak kulağa gıcırt gıcırt
Eller boyna ooh ooh
Hanimiş ayaklar şıpır şıpır
Hanimiş ayaklar şıpır şıpır

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar temizlik neden önemlidir?
2. Abdest nasıl alınır?
3. Beden temizliğimize neden özen göstermeliyiz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-51, EK-52, EK-53, EK-54

İsraf Nedir?

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; "Çocuklar, bugün size Allah'ın hiç sevmediği bir davranışı yani israfı anlatacağım." der ve devam eder; "Allah yarattığı hiçbir şeyin bizim tarafımızdan israf edilmesini hoş görmez." der ve "Peki nedir israf?" sorusunu sorar.

"İsraf, gereksiz ve ölçüsüz harcamaktır. İsraf, suyun fazla akıtılması, ekmek kırıntılarının yenilmemesi, kekimizin yarısının yenilip yarısının bırakılması vb. gibi gereksiz ve yersiz harcanan her şeyde söz konusudur." der.

Öğretici, bizleri ve dünyadaki her şeyi yaratan Allah der ki; *"Yiyiniz içiniz israf etmeyiniz, Allah israf edenleri asla sevmez!"* (A'raf, 7/31)

Öğretici; ayeti okuduktan sonra çocuklara, Allah'ın, israfı neden sevmediğini açıklar.

Son olarak öğretici, çocuklardan, etkinlik kitabındaki ilgili sayfalarda yer alan doğru davranışlar içeren resimleri boyamalarını, yanlış davranışlar içeren resimlere ise çarpı işareti koymalarını ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çevrenizde gördüğünüz israf davranışları nelerdir?
2. Allah ve Peygamber Efendimiz israfı neden sevmez?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni, Gazete, Poşet, Koli Bandı

Sorumluluklarım Var

Etkinlik 1:

Çocuklara, birlikte çok güzel bir etkinlik yapacakları söylenir ve herkese bir gazete parçası verilir. Bu gazete parçasıyla ritim tutmaları istenir, çocuklar ellerindeki gazete parçalarıyla bir süre ritim tutarlar. Öğretici gazeteleri parçalamalarını ister, çocuklar gazeteleri küçük parçalara bölerler ve havaya fırlatarak bir süre gazete parçalarıyla oynarlar.

Öğretici çocukları gruplara ayırır. Parçalanmış gazeteleri verdiği poşetlere doldurmalarını ister. Gazete parçalarından bir araba yapacaklarını söyler. Birinci gruba arabanın ön ve arka kısmını, ikinci gruba arabanın yanlarını, üçüncü gruba kapıları, dördüncü gruba ise direksiyon yapma görevini verir.

Direksiyon yapma görevini alan gruba, görevini yapmadan önce bir süre beklemesini söyler. Diğer gruplar görevini tamamlar ve parçalar bir araya getirilir. Parçalar bir araya geldiğinde direksiyonu olmayan bir araba ortaya çıkar. Çünkü dördüncü grup üzerine aldığı direksiyon yapma görevini yerine getirmemiştir. İnsanların görev ve sorumluluklarını yerine getirmediklerinde yapmış olduğumuz etkinlikte de gördüğümüz gibi eksiklikler ortaya çıkmaktadır, diye anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İnsanların ne gibi görev ve sorumlulukları vardır?
2. Görevlerimizi yerine getirdiğimizde neler hissederiz?
3. Görevlerimizi yerine getirmediğimizde neler olur?

Etkinlik 2:

Öğretici çocuklara “Sorumluluklarım Var” şiirini melodili bir şekilde söyler ve onlarla birlikte tekrar eder. Çocuklarla şiirin sözleri canlandırılarak çocukların şiiri şarkı formatında öğrenmeleri sağlanır.

SORUMLULUKLARIM VAR

Sorumluluklarım var benim,
Her zaman yerine getiririm.
Ben çok önemli biriyim,
Görevlerimi bilirim.
Oyuncaklarımı kendim toplar,
Yemeğimi kendim yerim.
Elbiselerimi kendim giyer,
Anneme yardım ederim.
Ellerimi tertemiz yıkar,
Her zaman temiz gezerim.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

4. Sizin ne gibi sorumluluklarınız var?
5. Sorumluluklarınızı yerine getirince ne hissediyorsunuz?
6. Sabah uyandığında ilk görevin nedir?

Yöntem ve Teknikler	: Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Hikâye Metni, EK-55, EK-56, EK-57, EK-58

Musa'nın Domatesleri Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici çocuklara eklerdeki resimleri sırasıyla göstererek "Musa'nın Domatesleri" isimli aşağıdaki hikâyeyi okur. (Öğretici resimleri ayrı ayrı keserek bir kartona yapıştırabilir. Tahtaya asarak, yapıştırarak kullanabileceği gibi uçlarına çubuk takarak da çocuklara gösterebilir.)

> Musa sabah kahvaltısında annesinin hazırladığı domateslerden yiyordu. Annesine: "Anneciğim domatesler nasıl büyüyor, onları nasıl topluyorlar?" diye, sordu. (EK-55)
>
> Annesi Musa'ya "Yavrucuğum domateslerin küçük fideleri var. Fideler büyür, ağaçlar çiçeklenir ardından meyve verir. Meyveler kızardığı zaman domateslerin toplanma zamanının geldiği anlaşılır. Çiftçiler domatesleri toplayıp manavlara satar."
>
> Domateslerle ilgili öğrendiği bilgiler Musa'yı mutlu etmişti. Musa'nın domateslere olan merakını fark eden annesi, ona okuldan döndüğünde bir sürpriz hazırladı. Musa okuldan geldiğinde annesi onu bahçeye çağırdı. Bahçe de ona minik fideler gösterdi. Bu fidelerin domates fidesi olduğunu öğrenince sevinçten annesinin boynuna sarıldı. Annesi Musa için üç domates fidesi almıştı, Musa'ya;
>
> "Bu fideleri artık sen sulayacak ve onları ihmal etmeyeceksin, bu fidelerden sen sorumlusun onlara iyi bak." dedi. Musa annesiyle beraber fidelerini toprağa ekti. Evdeki herkes Musa'nın domateslerinin büyümesini heyecanla bekliyordu. (EK-56)
>
> Musa okula gitmeden önce domates fidesini suluyor ve yapraklarının üzerindeki tozları temizliyordu. Bazı zamanlarda da domates fidesiyle konuşuyordu. Bir süre sonra Musa domates fidesini sulamayı unutmaya başlamıştı. Bahçede oynarken babasının domates fidesini suladığını görünce "Eyvah!!! Ben yine domates fidemi unuttum." dedi. Babası gülerek "Musacım! Görev, bizim yapmamız gereken işlerdir. Bu da senin görevlerinden biridir." dedi.
>
> Musa tekrardan domates fidesiyle ilgilenmeye başladı. Domateslerini sularken hep besmeleyle başlıyordu. Artık daha da özen gösteriyordu. Kısa bir süre sonra Musa'nın domatesleri büyümeye başladı. (EK-57)
>
> Domatesler kızardı artık toplanma zamanı gelmişti. Musa'nın annesi Musa'nın domateslerinden biraz topladı. Sabah kahvaltısında herkes Musa'nın domatesinin tadını çok beğendi. Bu domates manavdan alınan domateslerden çok daha lezzetliydi.

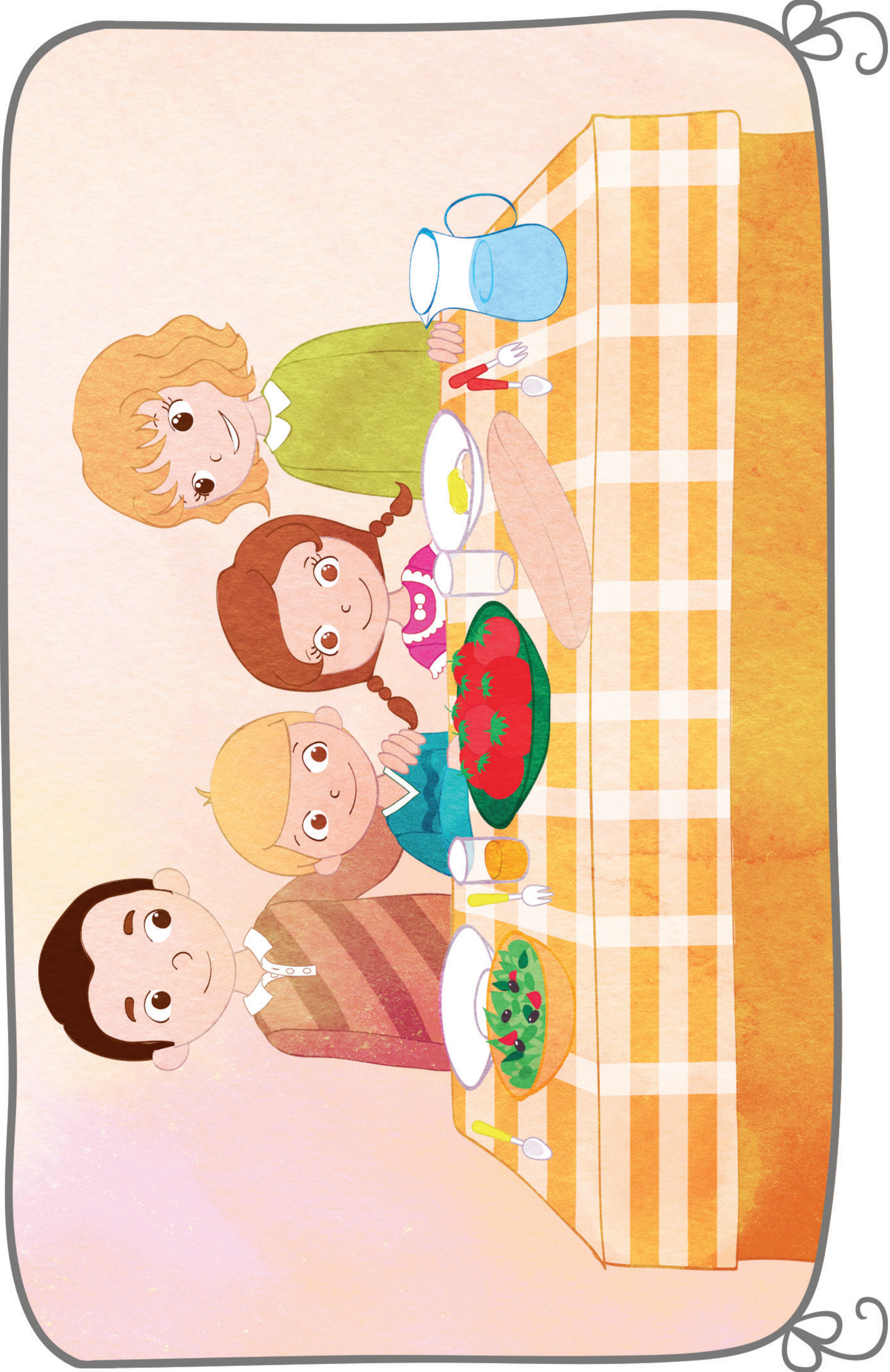
> Musa bu sözler karşısında çok mutlu oldu. Sorumluğunu yerine getirmenin mutluluğu daha başkaydı. (EK-58) (Bu hikâyeyle çocuklara kırmızı rengini ve yuvarlak şeklini öğretebilirsiniz.)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Görev ne demektir?
2. Musa'nın sorumluluğu neydi?
3. Musa, severek görevini yerine getirdiğinde neler oldu?
4. Sizin ne gibi sorumluluklarınız vardır?

EK-55: Musa’nın Domatesleri

EK-56: Musa’nın Domatesleri

EK-57: Musa’nın Domatesleri

EK-58: Musa’nın Domatesleri

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Yazı Tahtası, Kalem, EK-59

Kâinatta İsraf Yoktur

Etkinlik:

Öğretici şu cümlelerle konuya giriş yapar:

"Çocuklar kâinatta hiçbir şey tamamen yok olmaz. Varlıklarda devamlı bir dönüşüm söz konusudur." der ve çocuklara etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açtırarak konuyu anlatmaya devam eder.

"Evet, çocuklar; gökyüzünden toprağa yağmur damlası düşer. Bu yağmur damlasından bitkiler, hayvanlar ve insanlar faydalanırlar.

Ağaçta filizlenen yapraklar sararıp, ağaçtan toprağa düşerler. Bu yaprakların bir kısmı, minik böceklerin yemeği olur. Bir kısmı da toprağa karışır, gübre olarak yeniden ağacın gelişmesine yardımcı olur."

"Gördüğünüz gibi çocuklar israfı sevmeyen Yüce Allah, kendisi de hiçbir şeyi israf etmez. Bu nedenle bizim de hiçbir şeyi israf etmememizi ister ve israf etmeyenleri çok sever. Bakın Kur'an-ı Kerim'de Allahu Teâlâ ne söylüyor bize: "*…Yiyiniz içiniz, israf etmeyiniz…*" (A'raf, 7/31)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yağmur damlalarından hangi canlılar nasıl faydalanır?
2. Yaprak düştükten sonra neler olur?

Yöntem ve Teknikler : Dramatizasyon, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Eski Bir Defter

Eski Defter Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıfa elinde karalanıp yırtılmış bir defterle gelir. Çocuklara, bu defterin nasıl bu hâle gelmiş olabileceğini sorar.

Cevaplardan sonra "İsterseniz bunu defterin kendisine soralım." der ve defteri konuşturur:

> "Merhaba çocuklar! Karşınıza bu şekilde çıktığım için çok üzgünüm ve çok utanıyorum. Beni böyle görmenizi hiç istemezdim. Ama zannetmeyin ki ben hep böyle eski ve kirli bir defterdim. Rengârenk parlak kapağım, bembeyaz sayfalarım vardı. Aynı zamanda gayet temizdim de. Hep hayalim çalışkan ve düzenli bir öğrencinin defteri olmaktı. Öğrendiği faydalı bilgileri düzgün bir şekilde sayfalarıma yazacak, daha sonra da bana bakarak dersini çalışacaktı. Ben de faydalı bir defter olmanın mutluluğunu yaşayacaktım.
>
> Bir kırtasiyenin raflarında beni alacak olan öğrenciyi merakla bekliyordum. Beklediğim gün sonunda geldi ve küçük bir çocuk beni satın aldı. O kadar çok mutluydum ki.
>
> Küçük çocuk bana çok değer veriyordu. Beni özenle kullanıyordu. Bu küçük çocuğun kendisinden daha küçük olan iki yaşında bir kardeşi vardı. Birgün beni olduğum yerden alarak o güzel sayfalarımı karaladı, yırttı ve defalarca koparıp çöpe attı. Çok küçük yaşta olduğu için benim nasıl kullanılmam gerektiğini henüz bilmiyordu. Nasıl üzüldüm bir bilseniz. İşte sonunda bu hâle geldim. Şimdi tek isteğim diğer defter kardeşlerimin de bu hâle gelmemesi. Umarım onlar da benim yaşadıklarımı yaşamaz ve hep mutlu olurlar. Lütfen henüz çok küçük olan kardeşlerinizin ulaşabileceği yerlere defter ve kitaplarınızı koymayın, onlar çok küçük olduklarından bizim nasıl kullanılacağımızı sizin gibi bilemiyebilirler. Sizler de onlara kullanma konusunda örnek olun, olur mu?

Öğretici çocuklara, kendilerine ve başkalarına ait eşyaları temiz tutup korumaları gerektiğini söyler ve etkinlikten yola çıkarak buna dikkat etmemenin olumsuz sonuçlarına değinir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Defter nasıl bu hâle gelmiştir?

2. Sizin hiç böyle bir defteriniz oldu mu?
3. Defterin mutlu olması için sahibinin nasıl davranması gerekiyordu?
4. Eşyalarımıza nasıl davranmamız gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-60, EK-61, EK-62, EK-63

Minik Pirinç Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açtırarak hikâyeyi okur:

> "Minik pirinç, dalında rüzgârın esintisiyle sallanıyormuş. Sonra büyümüş, artık toplanma zamanı gelmiş. Bir el minik pirince dokunmuş. Avuç içinde minik pirincin yolculuğu başlamış. (EK-60)
>
> Minik pirinç hiç bilmediği yerlere doğru gidiyormuş. Bir torbanın içinde arkadaşlarıyla beraber nereye gideceklerini merak ediyorlarmış. Önce bir fabrikada ayıklanıp paketlenmişler, sonra yolculukları bir markette son bulmuş. Pirinç torbasını Osman amca açmış. Pirinçlerin hepsi yukarıya doğru şaşkınlıkla bakıyorlarmış. Çünkü çok farklı bir yere gelmişler. Ayşe teyze, Osman amcanın dükkânına alışveriş yapmaya gelmiş. Osman amcadan bir kilo pirinç almış. (EK-61)
>
> Minik pirinç, Ayşe teyzenin mutfağında bir kovanın içinde suda yıkanmış. Yıkanan pirinçler zıplaya zıplaya atlamışlar tencereye. Mutfaktan Neşe'nin odasına mis gibi pilavın kokusu geliyormuş. Neşe'nin karnı çok acıkmış. Mutfaktaki tencerenin kapağını açmış. Pirinçler suyun içinde hoplayıp zıplıyorlarmış. Neşe'yi görünce çok sevinmişler. Onun dikkatini çekmek için daha fazla hoplayıp zıplamışlar.
>
> Pirinçler yemek masasında tabağın içinde heyecanla bekliyorlarmış. Fakat bir türlü kaşık minik pirincin yanına gelmiyormuş. Neşe pilavını iştahla yiyormuş. Minik pirinç Neşe'ye uzaktan bakıyor ve onun dikkatini çekmek için elinden geleni yapıyormuş.
>
> Neşe yemeğinin hepsini bitirememiş, sofradan kalkarken annesine "Ellerine sağlık anneciğim." dedikten sonra masadan kalkmış. Minik pirinç Neşe'nin gidişini üzüntüyle izliyormuş. (EK-62)
>
> Bir ses duyulmuş; "Haydi bakalım herkes sofraya." Neşe annesinin sesiyle uyanmış. Meğer gördüğü her şey rüyaymış. O kadar yorulmuş ki okulda babasını beklerken sırada uyuyakalmış. Gördüğü bu rüya ise onu çok etkilemiş. Annesi tabağına pilav koyunca neşe gülümsemiş, tabağındaki bütün pirinç tanelerini bitirmiş. Annesine; "Annecim tıpkı Peygamber Efendimizin istediği gibi tabağımda yiyecek bırakmadım." demiş ve yemek duasını yapmış. Allah'a verdiği nimetler için dualar etmiş." (EK-63).

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Pirinç taneleri soframıza gelene kadar başından neler geçiyor?
2. Neşe, pilavını yedi mi?
3. Siz de sofra duasını biliyor musunuz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Veda Hutbesi Metni

Veda Hutbesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara “Sizlere görev ve sorumluluklarını en güzel şekilde yerine getiren birinden yani Peygamberimizden bahsedeceğim.” der ve metni okur.

> Peygamber Efendimiz (s.a.s.) haccını yaparken, oradaki bütün insanlara uzun bir konuşma yaptı. Bu konuşmaya veda hutbesi denir. Veda Hutbesi’ni yaparken herkesin gözü sevgi ve merakla Peygamber Efendimize yönelmişti. Peygamber Efendimiz konuşmasının sonunda, kendisini dinleyenlere sordu.
>
> – Ben size karşı görev ve sorumluluklarımı yerine getirdim mi?
>
> – Getirdin ya Resûlallah.
>
> – Ben size karşı görev ve sorumluluklarımı yerine getirdim mi?
>
> – Getirdin ya Resûlallah.
>
> Peygamberimiz son kez:
>
> – Ben size karşı görev ve sorumluluklarımı yerine getirdim mi?
>
> Cevap yine aynıydı:
>
> – Getirdin ya Resûlallah.
>
> Peygamber Efendimiz de görevini yapmanın sorumluluğu yerine getirmenin mutluluğu ile şöyle dedi: Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! (Buhârî, Hudûd, 9; Megâzî, 78)

Öğretici; bu metni okuyup Peygamber Efendimizin, Allah’ın insanlardan yapmalarını ve yapmamalarını istediği davranışları gösterme konusunda görev sorumluluklarını yerine getirmenin mutluluğunu yaşadığını söyler. Başarılı insanların aynı zamanda sorumlu insanlar olduklarını da söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamber Efendimiz insanlara ne sordu?
2. Peygamber Efendimiz hangi görevleri yerine getirdiği için mutlu olmuştur?
3. Siz de görevinizi yerine getirdiğinizde mutlu olur musunuz?

05

YARDIMLAŞMA

KAZANIMLAR

1. Yardım gerektiren durumların farkına varır.
2. İhtiyacı olduğunda yardım ister.
3. Aile bireylerine yardım eder.
4. Arkadaşlarına yardım eder.
5. Yardım edilmesi veya istenmesi gereken durumları bilir.
6. Yardımlaşmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
7. Peygamberimizin yardımsever bir insan olduğunu bilir.
8. Yardımlaşmanın olumlu sonuçlarını fark eder.
9. Yardımlaşma ve paylaşmaya istekli olur.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P6, Şiir Metni

Yardımlaşma Kumbarası

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara haftanın başında EK-P6'daki yazı verilerek, performans ödevlerini ailelerine götürmeleri sağlanır.

Çocuklara yapılacak bu kumbara hakkında bilgi verilir, bir hafta boyunca bu kumbarada ihtiyacı olanlar için para biriktirecekleri söylenir.

Yapılan kumbaralarda bir hafta evde para biriktirilir. Daha sonra kursa getirilir. Çocukların kumbaralarındaki paralar bir araya getirilir ve çocuklarla birlikte bir yardım kuruluşuna ya da yakın çevrede ihtiyacı olan bir aileye verilir.

Ardından öğretici yardımlaşma dörtlüğünü melodik bir şekilde çocuklara birkaç kez söyler ve birlikte tekrar ederler.

YARDIMLAŞMA

Yardımlaşalım kaynaşalım
Hep birlikte çalışalım
Yalnızken iş çok zor olur
Birlikten hep güç oluşur.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Neden kumbarada para biriktiririz?
2. Yardımlaşmak bize ne kazandırır?
3. Yardım ettiğimizde neler hissederiz?
4. Bize yardım edildiğinde neler hissederiz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D5

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara yardımlaşmanın ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından, öğretici çocuklara ağaç maketini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız sorumlu davranışlarla bu hafta da ağacımıza arılar konduracağız. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz yardımlaşma davranışları için size birer arı resmi vereceğim siz de bu resmi ağacımıza yapıştıracaksınız böylece ağacımıza arılar konmuş olacak." der.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her yardımsever davranışları için EK-D5'teki şablondan fotokopi çektirerek hazırladığı arı resimlerinden bir adet verir, önce arı resimlerini boyamalarını ister sonra resimlerin üzerine çocuğun adını ve yaptığı yardımlaşma davranışını yazar. Çocuğun bu resmi ağacın üzerine ve etrafına yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde yaptıkları yardımlaşma davranışları da sorulur, onlar için de birer arı resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

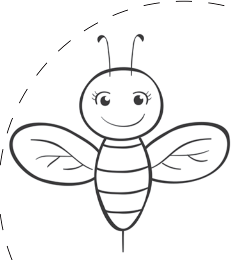
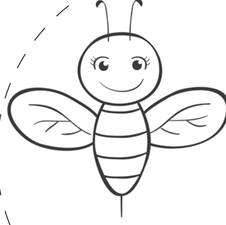
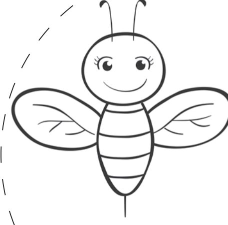
Haftanın sonunda öğretici ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

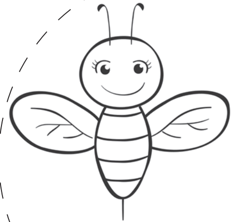
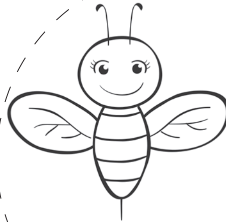
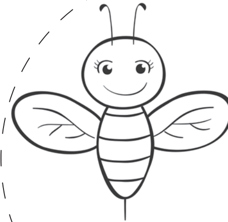
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

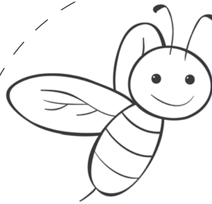
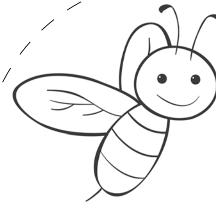
1. Yardımlaşma nedir?
2. Birbirimize yardım etmez ya da elimzde olanı birbirimizle paylaşmazsak neler olur?

EK-D5: Değer Ağacı Proje Ödevi

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Oyunda Kullanılabilecek Her Türlü Eşya

Ensar ve Muhacir

Etkinlik:

Öğretici, aşağıdaki ayeti okuyup birkaç cümle ile yardımlaşmanın öneminden ve Allah'ın yardımlaşan insanları çok sevdiğinden bahseder.

"İyilik yarışında önceliği kazanan muhacirler ve ensar ile onlara güzelce uyanlardan Allah razı olmuştur. Onlar da Allah'tan hoşnutturlar." (Tevbe, 9/100) Bu ayetten sonra öğretici, ensar ve muhacir kavramlarını açıklar ve şöyle devam eder:

Peygamberimiz bütün mallarını Mekke'de bırakıp Medine'ye gelen Müslümanlarla, Medineli Müslümanları bir araya toplamış ve onları kardeş yapmıştı. Ensarın muhacir kardeşlerine her konuda yardım etmelerini istemişti. Bu kardeşlik sonucunda büyük bir yardımlaşma ortaya çıkmış, herkes kardeşleriyle evlerini, yiyeceklerini ve giyeceklerini paylaşmıştı. Böylece ihtiyaç sahibi Mekkeli Müslümanların Medine'deki yaşantıları kolaylaşmıştı. Mekke'den gelen Müslümanlar sıkıntılarından kurtulmuş, Medineli Müslümanlarsa çok mutlu olmuştu. Bu kardeşlikten ve yardımlaşmadan dolayı Peygamberimiz çok mutlu olmuştu.

Bu girişten sonra öğretici çocukların yarısını ensar, yarısını muhacir olarak belirler. Ensar olanlar sınıfta kendilerine ev olarak yerler belirlerler, belirlenen yerlerde beklerken muhacir olanlar sınıfa gelir. Ensar olan çocuklar muhacirleri evlerine götürür ve evlerinde bulunan giyeceklerini yiyeceklerini, oyuncaklarını eşyalarını varmış gibi yaparak onlarla paylaşmalarını, onlara evlerinde odalar ve yatacak yerler göstermelerini ister.

Öğretici, çocuklara Allah'ın ensar ve muhacirin kardeşliğinden ve yardımlaşmalarından memnun olduğu gibi bizim de yardımlaşmamızdan hoşnut olacağını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Size birisi yardımda bulunduğunda ona karşı ne hissedersiniz?
2. Siz birine yardımda bulunduğunuzda ne hissedersiniz?
3. Muhacir ve ensar kimdir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-64, EK-65

Filli Kazağı Paylaşmak Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir hikâye okuyacağını söyler ve sessizce dinlemelerini ister. Hikâyeyi yeri geldiğinde ekleri göstererek okur. (Ekleri ayrı ayrı kartona yapıştırarak kullanabilir.)

> "Soğuklar yavaş yavaş yüzünü göstermeye başlamıştı. Annesi kışlık çamaşırları çıkarırken, Mustafa'nın çok sevdiği filli kazağı da çıkarmıştı. Mustafa kazağı görünce, annesine teşekkür ederek en sevdiği filli kazağı giymeye çalıştı. Ama bir türlü giyemiyordu. Bunu gören annesi, dizlerinin üzerine çökerek Mustafa'yı karşısına aldı. "Bak oğlum bu kazağı denedin ve artık sana olmadığını gördün. Sen bir yaş daha büyüdün." dedi. Bunun üzerine Mustafa "Anneciğim ben bu kazağı çok seviyorum. Bunu dolabımda saklayabilir miyim?" dedi. (EK-64)
>
> Onlar bu konuşmayı yaparken içeriye Mustafa'nın kardeşi Fatih girdi. Fatih, abisinin elindeki filli kazağı görünce; "Kazağın ne güzelmiş ağabeyciğim. Keşke benim de öyle bir kazağım olsa!" dedi. Fatih'in bu sözleri üzerine Mustafa ve annesi göz göze geldiler. Ertesi gün Mustafa, sana bir sürprizim var diyerek, filli kazağı kardeşine hediye etti. (EK-65)"

Öğretici, paylaşma ve yardımlaşmanın önemini, gerekliliğini ve Allah'ın böyle insanları sevdiğini söyleyerek konuyu pekiştirir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Size ait olan bir eşyayı aile bireyleriyle paylaşıyor musunuz?
2. Bir eşyanızı paylaşmak ve yardımlaşmak size ne hissettiriyor?
3. Daha önce biri sizinle bir eşyasını paylaştı mı?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Susayan Köpek

Etkinlik:

Öğretici çocuklara; "Bugün size Peygamber Efendimizin arkadaşlarına anlattığı bir olayı anlatacağım." der ve anlatmaya başlar:

> "Bir adam çölde yolculuk yaparken aşırı derece susamış ama su bulamamış. Epey bir yol kat ettikten sonra nihayet bir kuyu bulmuş. Kuyudan su içmek istemiş ama etrafta ne bakraç ne kova ne de suyu çekebileceği başka herhangi bir şey bulabilmiş. Susuzluktan nerdeyse ölmek üzereymiş. Düşünmüş kuyuya inmekten başka çare olmadığını anlamış ve kuyuya inmiş. Kuyuya inerken epey bir zorluk çekmiş. Eliyle sudan kana kana içmiş ve yukarı çıkmış. Yukarı çıktığında bir köpek görmüş. Köpeğin dili susuzluktan dışarı sarkmış. O da aynı kendisi gibi çok susamış. Adam köpeğe de su vermek istemiş ama suyu yukarı taşıyabileceği hiçbir şey bulamamış. Sonra aklına ayakkabısı gelmiş.
>
> Kuyuya aynı zorlukla inmiş, ayakkabısına su doldurmuş, yukarı doğru tırmanmaya başlamış. Yukarı tırmanırken su dolu ayakkabıyı dişleriyle tutmuş ve o şekilde yukarı çıkmış. Ayakkabıyı köpeğe doğru uzatmış ve suyu içmesini sağlamış. Bu davranış Allah'ın çok hoşuna gitmiş, onun hatalarını bağışlamış. Resûlullah'ın yanındakilerden bazıları, Peygamber Efendimize: "Ey Allah'ın Resûlü! Yani bize hayvanlara yaptığımız iyilikler için de sevap mı var?" diye sormuşlar.
>
> Peygamber Efendimiz ise: "Evet! Her 'Canlıya yapılan iyilik için bir sevap vardır." diye buyurmuş." der. (Buhârî, Şirb 9)

Öğretici; Allah'ın yarattığı bütün varlıklara insanların merhametle davranarak gerektiğinde yardım etmesini istediğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Adam köpeğe neden yardım etti?
2. Siz daha önce herhangi bir canlıya yardım ettiniz mi?
3. Yardım ettiğinizde neler hissettiniz?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : 6 Sandalye

Otobüs Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara yardım etmenin güzel bir davranış olduğundan birkaç cümle ile bahseder. Özellikle ihtiyaç sahiplerine yardım etmenin çok güzel bir davranış olduğunu vurgular. Sınıf içerisinde şöyle bir drama yaptırır:

Önce altı sandalyeyi sınıfın ortasına ikili olacak şekilde arka arkaya sıralar ve altı çocuğu sandalyelere oturtur. Beraber otobüste yolculuk ettiklerini hayal etmelerini söyler. Çocuklar sanki otobüsteler gibi bazen sağa, sola, öne, arkaya yavaşça sallanırlar. Sonra şoför rolünde olan öğretici arabayı durdurarak yolcuları alır.

Bu arada öne doğru eğilerek yaşlı taklidi yapan bir çocuk biner. Çocuk yürümekte zorlanır gibi yapar. Onun zorla yürüdüğünü gören birinci çocuk ona yer verir. Böylece birinci çocuk ayakta durur. Yaşlı taklidi yapan çocuk ise oturur.

Öğretici bu şekilde yoldan sırasıyla kucağında bebeği olan bir kadın taklidi yapan bir çocukla, engelli taklidi yapan bir çocuğu otobüse alır. İkinci ve üçüncü çocuklar da yerlerini bu bebekli kadına ve engelli çocuğa verirler. Daha sonra otobüse işten dönen bir amca ve teyze binerler, oturan çocuklar büyüklerine yer vererek saygılı davranırlar.

Oyun sonunda 5 çocuk ayakta 1 çocuk oturur durumdadır. Bu durumda bir müddet otobüste gidiyor gibi çocuklar bazen sallanırlar. Bazen de öne ve geriye giderler. Sonunda otobüs park eder.

Çocuklara teşekkür ederek drama bitirilir. Öğretici dramanın sonunda ihtiyacı olan insanlara her zaman yardım etmemiz gerektiğini vurgular.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Otobüse binenler ayakta yolculuk yapabilecek durumdalar mıydı?
2. Otobüsteki çocuklar kimlere yerlerini verdiler?
3. Çevrenizde ihtiyacı olanlara yardım ediyor musunuz?
4. Çevrenizde bu tür bir yardımlaşmaya şahit oldunuz mu?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Sahabenin İkramı

Etkinlik:

Öğretici; "Çocuklar kardeşinizle, arkadaşlarınızla veya aile fertleriyle nelerinizi paylaşırsınız?" gibi sorular sorar ve verilen bütün cevapları dinler. "Şimdi size Peygamberimizin arkadaşlarının nasıl yardımlaştığını anlatacağım." der ve aşağıdaki ayeti okur.

"Sevdiğiniz şeylerden vermedikçe iyiliğe ulaşamazsınız." (Al-i İmrân, 3/92)

Öğretici, çocuklara örnek vermek için aşağıdaki metni okur.

> "Birgün Peygamberimiz arkadaşları ile beraber oturuyordu. O esnada, bir adam Peygamberimizin yanına geldi. Hâlinden aç olduğu anlaşılıyordu. Peygamberimizin yanında o an için ikram edebilecek bir şey yoktu. O da arkadaşlarına: "Arkadaşlar! bu adamı hanginiz yemeğe davet edebilir?" diye sordu.
>
> Arkadaşlarından Ebû Talha ayağa kalkıp:
>
> "Ben misafir edebilirim ya Resûlallah" dedi.
>
> Hâlbuki evinde az bir yemek vardı ve bu da ancak bir kişiyi doyurabilirdi.
>
> Birlikte eve gittiklerinde Ebû Talha eşine bu olayı anlattı ve ona:
>
> "Lambayı söndürüp yemek yiyor gibi yapalım." dedi. Beraber oturup yemeğe başladılar. Onlar yemek yemiyordu. Adam, hiçbir şeyin farkına varmadan güzelce karnını doyurdu ve teşekkür ederek o evden ayrıldı.
>
> Sabah olunca Ebû Talha Allah Resûlü'nün yanına gitti. Peygamberimiz onu gülümseyerek karşıladı ve şöyle dedi: "Bu gece misafirinize (siz yemeden) yemek yedirmenizden dolayı Allah sizden hoşnut (memnun) oldu. (Buhârî, Menakıbül ensar, 10)

Öğretici; Allah'ın yarattığı bütün varlıklara insanların merhametle davranarak gerektiğinde yardım etmesini istediğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimizin yanına gelen adamın neye ihtiyacı vardı?
2. Ebû Talha ve hanımı neden yemeğe lambayı söndürüp oturdular?
3. Allah neden Ebû Talha'dan hoşnut oldu?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni, EK-66, EK-67

Göçmen Kuşlar

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ister. Yardımlaşma ve paylaşma ile ilgili çok güzel bir örnek anlatacağını söyler.

> Göçmen kuşlar kış gelmeden önce üşümemek için daha sıcak ülkelere göç ederler. "Göçmen kuşlar her mevsimde farklı farklı ülkelere göç ettiklerinden dolayı hep birlikte uçarlar, hep birlikte uçtukları için de her zaman birbirlerine yardım etmek zorundadırlar.
>
> Aralarından biri çok yorulursa hemen yanında uçan diğer arkadaşı ona iyice yaklaşır, onun seviyesinde uçar, düşmemesi için gerektiğinde kanatlarıyla ona yardım eder.
>
> Mola verdikleri zaman buldukları yiyecekleri hep birlikte paylaşarak yerler. Bu yardımlaşma ve paylaşmadan dolayı da kolay kolay kimse onları yollarından alıkoyamaz. Bu sayede güçlü bir grup olur, güvenle bir ülkeden diğer ülkeye uçarlar." der.

Öğretici devam eder;

> Yardımlaşma: Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanmaktır. Göçmen kuşların yorulan arkadaşlarına yardım ettiği gibi.
>
> Paylaşmak ise bölüşmek, pay etmek demektir. Tıpkı göçmen kuşların buldukları yiyecekleri birlikte paylaşarak yemeleri gibi, diye anlatır.
>
> Çocuklar, Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de:
>
> "… Haydi, hep hayırlara koşun, yarışın!..." diye buyuruyor. (Bakara Suresi, 2/148)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yardımlaşma ve paylaşma kelimelerinden ne anlıyorsunuz?
2. Yardımlaşma ve paylaşma size ne kazandırır?
3. Siz kimlerle neleri paylaşıyorsunuz?
4. Yardımlaşma ve paylaşma davranışlarından sonra neler hissediyorsunuz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-68

Mescid-i Nebevi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan EK-82'deki Mescid-i Nebevi boyama sayfasını açmalarını ister. Bu resmi boyarken herkesin arkadaşları ile kalemlerini paylaşarak boyamalarını ister. Çocuklar resmi boyarken öğretici resim hakkında bilgi verir:

"Çocuklar bu gördüğünüz caminin adı Mescid-i Nebevi'dir. Bu caminin bir yapım hikâyesi var. Ben de size bu konuda bilgi vereyim, der.

Öğretici konu ile ilgili şu bilgileri verir.

"Hz. Peygamber ve arkadaşları Mekke'den Medine'ye geldikten sonra Efendimiz evi olmadığı için bir müddet Ebû Eyyub el-Ensarî (Eyüp Sultan) isimli arkadaşının evinde misafir oldu. Ebû Eyyub evini, Efendimiz ile paylaşmıştı. Tıpkı şimdi sizin kalemlerinizi birbirinizle paylaştığınız gibi.

Bu misafirlik devam ederken Efendimiz ve arkadaşları bir yandan da şimdi sizin boyayacağınız bu mescidi yapmaya çalışıyorlardı. Ayrıca mescidin yanına da Peygamberimiz için bir ev yapıyorlardı. Peygamberimiz de arkadaşlarına yardım ederek bu evin ve mescidin yapım işlerinde çalışıyordu. Böylece işbirliği ve yardımlaşma içinde bir cami yapılmıştı. İşte bu cami Mescid-i Nebevi camisidir. Bu caminin kubbesi yeşildir. Bu yüzden hepinizden Mescid-i Nebevi'nin kubbesini yeşile boyamanızı istiyorum." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Arkadaşınız kalemini sizinle paylaştığında neler hissettiniz?
2. Siz kalemlerinizi arkadaşınızla neden paylaştınız ve paylaştığınızda neler hissettiniz?
3. Ebû Eyyub el-Ensari, Hz. Peygamber'le evini neden paylaştı?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kâğıt, Boya Kalemleri

Sevincimizi Paylaşalım

Etkinlik:

Çocuklara yardımlaşma ve paylaşmanın nasıl davranışlar olduğu sorulur, yardımlaşma ve paylaşma davranışlarının önemi hakkında konuşulur. Çocuklara daha önce kimlere nasıl yardım ettikleri ve kimlerle neleri paylaştıkları sorulur.

"Çocuklar sizce sevinçlerimizi yani mutlu olduğumuz anları paylaşabilir miyiz?" Sorusunun ardından öğretici, çocuklara haydi biz de sevincimizi yani mutlu olduğumuz anları paylaşalım der ve onlara birer kâğıt ve boya kalemleri verir.

Çocuklar bu kâğıtlara kendi hayatlarından paylaşma ve yardımlaşma anlarının resmini yaparlar. Resmini tamamlayan çocuk arkadaşlarına çizdiği resmi anlatır. Son olarak öğretici çizilen bütün resimleri bir araya getirerek birbirine zımbalar ve bir kitap hâline getirir. Bu kitap sınıfın "Mutluluk Kitabı" olarak isimlendirilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar, sizce yardımlaşmak ve paylaşmak bize ne kazandırır?
2. Arkadaşlarımız bizimle herhangi bir şey paylaştıklarında ne hissederiz?
3. Biz başkalarıyla herhangi bir şey paylaştığımızda ne hissederiz?
4. Siz daha önce biriyle sevincinizi paylaştınız mı?

Yöntem ve Teknikler : Dramatizasyon (Kukla Oyunu), Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-69, EK-70, EK-71, EK-72, Tahta Çubuklar

Kâinattaki Yardımlaşma Draması

Etkinlik:

Öğretici EK-69, Ek-70, EK-71, Ek-72'den yararlanarak etkinlik öncesinde dramada geçen hayvanların kuklalarını hazırlar. Bunun için eklerdeki resimleri keserek çubukların ucuna yapıştırır. Çocuklara, onları çok sevimli dostlarla tanıştıracağını, bu dostların onlara kâinatın her yerinde yardımlaşmanın olduğu konusunda örnekler vereceğini söyler. Daha sonra hazırlamış olduğu kuklalardan sincabı alarak, canlandırma etkinliğine başlar:

> Sincap:
>
> – "Merhaba çocuklar, ben sevimli sincap. Benimle meşe ağacı arasında çok güzel bir yardımlaşma var. Ben palamut denilen meşe tohumlarını yiyerek besleniyorum. Onları yerken devamlı uzayan dişlerim törpüleniyor ve hep aynı boyda kalıyor. Bu şekilde meşe ağacı bana yardım ediyor. Ben de buna karşılık onun palamutlarını toprağa gömerek, meşe ağacının çoğalmasında yardımcı oluyorum."
>
> Ardından arı kuklasını alarak canlandırmasını yapar:
>
> Arı:
>
> "Merhaba, ben vız vız arı. Bal yapmam için gerekli olan malzemeyi çiçekler vererek bana yardımcı oluyorlar. Malzeme toplamak için çiçekten çiçeğe konduğumda ise çiçek tozları ayaklarıma yapışıyor. Ben de bu tozları diğer çiçeklere taşıyarak onların çoğalmasında yardımcı oluyorum."
>
> Daha sonra balık kuklasını alarak canlandırmasını yapar:
>
> Balık:
>
> "Merhaba dostlarım, ben de minik balık. Bazı zamanlar acıktığımda yiyecek bir şey bulamıyorum. O zaman büyük balıkların dişleri arasında kalan yiyeceklerle besleniyorum. Onlar benim beslenmeme yardımcı olurken, ben de onların dişlerini temizlemiş oluyorum."
>
> Son olarak kuş kuklasını alıp canlandırmasını yapar:
>
> Kuş:

> "Merhaba, ben cici kuş. Beslenmemde ardıç ve porsuk ağaçları bana yardımcı oluyorlar. Acıktığımda onların tohumlarını yiyerek karnımı doyuruyorum.
>
> Bu tohumlar benim mideme girmeden çimlenemiyor. Ben de yedikten sonra artıklarını toprağa atarak çimlenmesine yardımcı oluyorum." der.

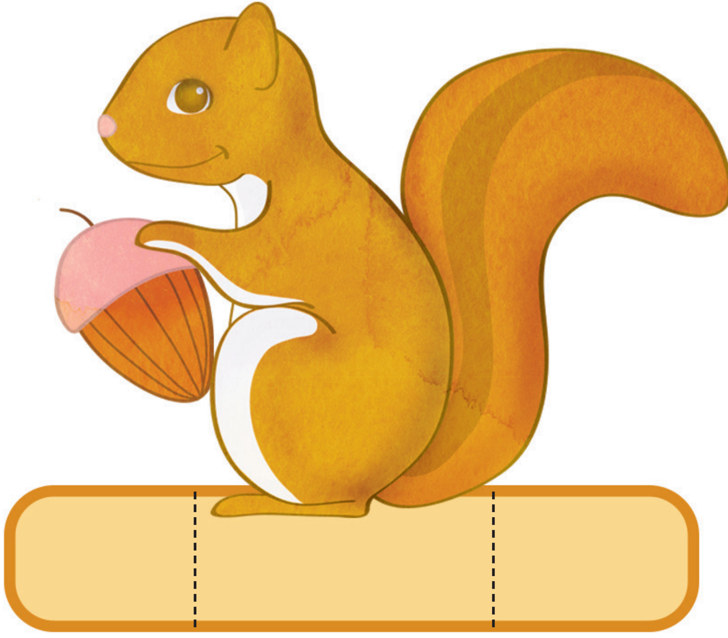
Öğretici, çocuklara: "Gördüğünüz gibi çocuklar, kâinatın her yerinde bir yardımlaşma örneği var. Hayvanlar, bitkiler, cansız varlıklar bile birbiriyle yardımlaşıyorlar. Bu nedenle biz insanların da birbirine ihtiyaç olduğu durumlarda yardım etmesi gerekiyor. Çünkü Allah bu örnekleri bize göstererek, bizim de birbirimizle yardımlaşmamızı istiyor." der ve etkinliği tamamlar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

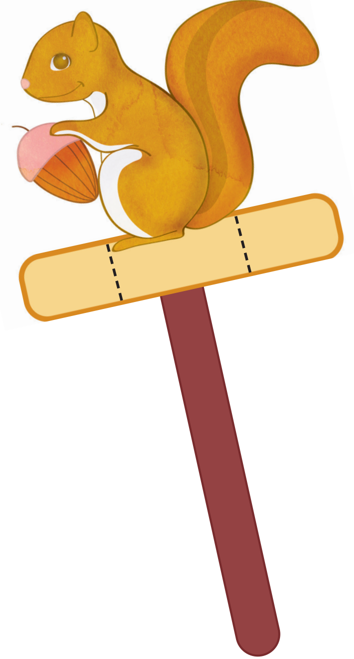
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

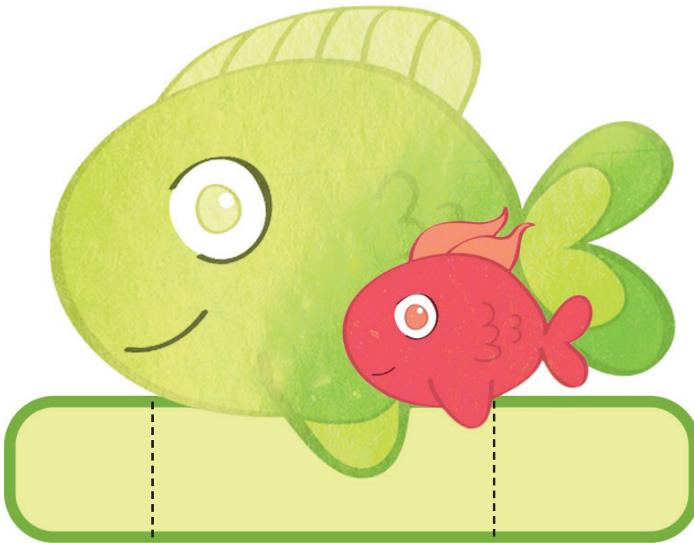
1. Sincap meşe palamuduna nasıl yardımcı oldu?
2. Arının nasıl bir görevi vardı?
3. Küçük balık, büyük balıklara nasıl yardımcı oluyordu?
4. Cici kuş ne ile besleniyordu?
5. Sizler de buna benzer örnekler verebilir misiniz?

EK-69-70: Kâinattaki Yardımlaşma

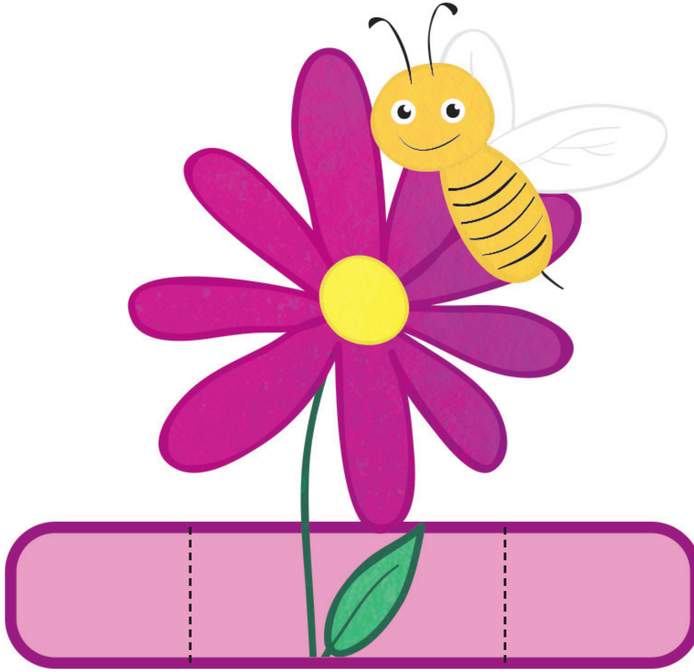

İşaretli yerlerden geriye doğru kıvırın ve çubuğa yapıştırın.

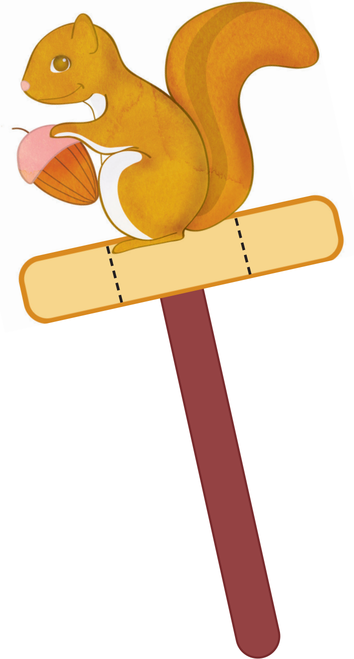

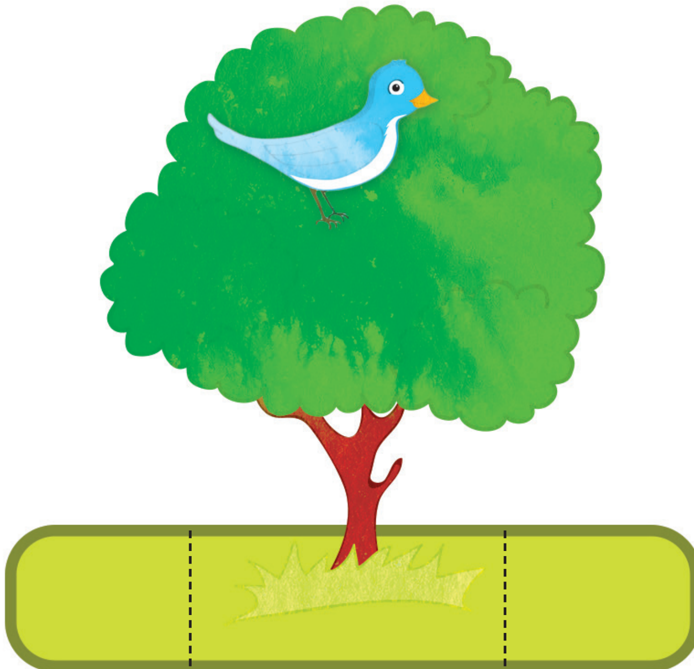

EK-71-72: Kâinattaki Yardımlaşma

İşaretli yerlerden geriye doğru kıvırın ve çubuğa yapıştırın.

Yöntem ve Teknikler	: Drama (Canlandırma), Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Hikâye Metni, Plastik Kaşık, Koli Bandı, Haşlanmış Mısır

Uzun Kaşıklar Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici çocuklara aşağıdaki hikâyeyi okur:

> Âlim bir kişi evinde bir yemek daveti vermiş. Herkes sofradaki yerine oturduğunda mis gibi kokan sıcak çorbalar gelmiş. Ardından tüm misafirlerin önüne uzun saplı kaşıklar konmuş. Ev sahibi, bu uzun saplı kaşıkları dağıtırken de bir şart koşmuş ve yemeklerini bu kaşıkların uçlarından tutarak, yemek zorunda olduklarını söylemiş.
>
> Kabul eden almış kaşığı ve çorbayı içmeye başlamış. Fakat o da ne? Kaşıkların sapı çok uzun olduğundan çorbayı bir türlü ağızlarına ulaştıramıyor ve sıcak çorbaları üstlerine başlarına döküp saçıyorlarmış. Sonunda bakmışlar ki olmuyor, beceremiyorlar; aç acına kalakalmışlar sofrada.

Sonra öğretici, hikâyeye burada bir ara verir ve çocuklara sorar; “Sizce sofradakiler bu kaşıklarla yemeklerini nasıl yemeliler?” der. Verilen cevapları dinledikten sonra; “Hadi gelin devam edelim, bakalım çorbayı nasıl içmişler?” diye, hikâyeye devam eder.

> Sonra sofradakilerden biri arkadaşlarına şu fikri önerir:
>
> “Her birimiz Bismillah” diyerek, elimizdeki kaşıkların ucundan tutalım ve kaşıklarımızla çorbalarımızdan alalım. Sonra da kaşıklarımızı karşımızdaki arkadaşımızın ağzına uzatalım.”
>
> Sofradakiler bu fikri beğenmişler ve her biri diğer arkadaşını doyurduğu için birbirlerine gülümseyip, şükrederek kalkmışlar sofradan. Âlim kişi de misafirlerine teşekkür etmiş ve yardımlaşma ve paylaşma ile yapılan her işin sonucunun güzel olacağını ve insanları birbirine yaklaştıracağını söylemiş.

Öğretici, hikâyeyi bitirdikten sonra çocuklardan bu hikâyeyi canlandırmalarını ister. 3 tane plastik kaşığı koli bandıyla uç uca tutturarak uzun saplı kaşıklar yapılır ve her çocuğa dağıtılır. Daha sonra öğretici, çocuklardan bir sofrada otuyormuş gibi bir düzen almalarını ister ve önceden hazırladığı haşlanmış mısırları da çocuklara dağıtır ve hikâyede olduğu gibi kaşıkların ucundan tutarak her birinin diğerine yedirmesini sağlar.

Öğretici, drama oyununu bitirdikten sonra çocuklara; “Eğer buradaki insanlar sadece kendilerini düşünmüş olsalardı, karınları aç olarak sofradan kalkacaklardı. Ama bu kaşıkların

sapları uzun olup kendi ağızlarına da götüremeyeceklerini anladıklarında, hiçbir şey yapmamak yerine kaşığı, arkadaşına uzatarak onu doyurmayı tercih etmiş.

Tabii karşısındaki arkadaşı da onu…

Böylece yardımlaşma ve paylaşma ile herkesin karnı doymuş ve mutlu olmuş oldular. Biz de hayatımızda yardımlaşır ve paylaşırsak hem etrafımızdaki insanlarla yakınlaşmış hem de mutlu olmuş oluruz.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sofradakiler, uzun saplı kaşıklarla yemek yemeye çalışınca ne oldu?
2. Sofradakiler, yemek yiyebilmek için nasıl bir çözüm buldular?
3. Siz birbirinize mısırları yedirirken ne hissettiniz?
4. Yardımlaşma ile yapılan işlerin sonucu nasıl olur?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-73

Kuş Sarayları Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ister ve resmi göstererek bu resimde ne olduğunu sorar. Çocukların tahminlerini dinledikten sonra; bu resimde kuşlar için yapılmış bir kuş sarayının olduğunu söyler. "Çocuklar şimdi size kuş sarayları adlı güzel bir hikâye okuyacağım." der ve hikâyeyi okumaya başlar.

> "Soğuk bir kış günüydü. Cikcike adındaki kuş, uzak ülkelerden yola çıkmış ve saatlerce uçmuştu. Sonunda güzel bir şehre gelmişti. Artık dinlenmek istiyordu. Karnı da bir hayli acıkmıştı.
>
> Bu güzel şehirde lapa lapa kar yağıyordu. Ağaçların dalları bembeyaz olmuştu. Cikcike konaklayacak bir yer arıyordu. "Allah'ım bana yardım et." diye dua etti içtenlikle. Yakındaki çam ağacının dallarına yumuşak bir iniş yaptı. Dal hafif hafif yukarı aşağı esnedi. Cikcike, ağaç dalından bir salıncağa binmişti sanki.
>
> O sırada ağacın yakınlarından geçmekte olan mavi bir kuş, Cikcike'ye selam verdi.
>
> – Yabancısın galiba buralarda. Bir yuvan yok mu senin? dedi. Cikcike:
>
> – Evet, kuş kardeş buralara yeni geldim. Korunacak, sığınacak bir yer arıyorum, dedi. Mavi kuş:
>
> – Bu şehre gelmekle çok nasiplisin biliyor musun? Çünkü burada yaşayan insanlar çok şefkatli ve yardımseverdir, diyerek sesini gizemli bir hâle getirdi.
>
> – Şimdi beni iyi dinle lütfen! "Güneşe doğru uç... Muhteşem camileri geç. Sonra da güzelliklerden güzellik seç." dedikten sonra pırr diye uçuverdi.
>
> Cikcike, mavi kuşun ne demek istediğini anlamamıştı. Bulunduğu daldan ayaklarını hafifçe esneterek, güneşin bulunduğu yöne doğru uçuşa geçti. Az sonra önüne muhteşem bir cami çıktı. Biraz daha uçtuktan sonra bahçeli bir ev gördü. Evin ön duvarında da minicik sevimli mi sevimli, güzel mi güzel bir saraycık vardı?
>
> Cikcike öyle mutlu olmuş, öyle şaşırmıştı ki gözlerine inanamadı.
>
> Bu ne kadar ince ne kadar güzel bir düşünceydi böyle. Burada yaşayan insanlar kuşları da düşünmüş evlerinin duvarlarına onlar için minik saraylar yapmışlardı.

> Cikcike usulca minik saraya yaklaştı. Kuş sarayı, oymalı balkonları, minik pencereleriyle harika görünüyordu. Cikcike minik sarayına huzurla yerleşti. Böyle iyi, böyle yardımsever insanlar yarattığı için Allah'a teşekkür etti."

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Cikcike yolculuğunu tamamladıktan sonra neye ihtiyaç duydu?
2. Cikcike, kuş sarayını görünce ne düşündü?
3. İnsanlar kuş saraylarını niçin yapmış olabilirler?
4. Etrafınızda herkese yardım eden insanlar tanıdınız mı?
5. Siz birine yardım ettiniz mi?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-74

Sadaka Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara aşağıdaki hikâyeyi okur ve yardımlaşmanın güzel sonuçlarına vurgu yapar.

> Ahmet ve babası beraberce daha önce hiç gitmedikleri bir aileyi ziyaret etmek üzere ellerinde çantalarla yola çıktılar. Gittikleri yer hiç kendi mahallelerine benzemiyordu. Babası yıkık dökük bir evin kapısını çaldığında Ahmet içeriden kendisi gibi küçük çocukların çıkabileceğine ihtimal vermiyordu. Eskimiş kıyafetleri ve zayıf vücutlarıyla karşısında duran çocuklardan biri neredeyse kendisiyle yaşıttı. Üç küçük çocuk ve nineleri çaresizce onlara bakıyordu. Babası ve yaşlı nine ayaküstü konuşurlarken Ahmet kapının önünde duran ayakkabıları inceliyordu. Top oynamak şöyle dursun bu ayakkabılarla yürümeleri bile mucizeydi. Yaşlı ninenin anlattıklarından çocukların anne ve babasının evde olmadığı, akşama kadar çalıştıkları hâlde kazandıkları paranın karınlarını doyurmaya zar zor yettiği anlaşılıyordu. Ahmet ve babası ellerindeki çantaları uzatırken çocukların gözleri ışıl ışıl olmuştu. Neşe içinde teşekkür edip çantaları kucakladılar. Onların bu sevinci Ahmet'i çok mutlu etmişti. Tekrar görüşmek üzere vedalaşıp ayrıldılar.
>
> Eve dönüş yolunda Ahmet, kendisini de bu sevince ortak ettiği için babasına teşekkür etti. Hiç tanımadıkları bu ihtiyaç sahibi insanlara yaptıkları yardımın aslında dini bir ibadet olan sadaka olduğunu öğrendi. Bu ziyaretle aynı zamanda bir ibadet yaptıklarını öğrenen Ahmet daha da mutlu oldu. Bir daha ki sefere çocuklar için neler yapabileceklerini konuşarak evlerine vardılar."

Öğretici hikayeyi okuduktan sonra aşağıdaki şiiri çocuklarla birkaç kez okuyarak tekrar eder.

Veren el huzur bulur
Alan kişi mutlu olur
Allah'ın emri yardımlaşmak
Ne güzeldir paylaşmak

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap

Bahçemizi Yapalım Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan ayağa kalkmalarını ve daire şeklinde sıralanmalarını ister.

Öğretici:

"Çocuklar! Bu boş alan bizim yeni yapılan Kur'an kursumuzun/camimizin bahçesi olsun. Hep birlikte kursumuzun bahçesini güzelleştirelim ister misiniz?" diye sorar.

Gelen olumlu cevaplar doğrultusunda nasıl güzelleştirilebileceğini sorar. Çocuklardan bahçeye ağaç ve çiçek dikme önerisi geldiğinde kabul eder. Bu öneri dile getirilmediyse kendisi sorularla bu cevaba yönlendirir. Hep birlikte sınıfta bir yer, kursun bahçe alanı olarak belirlenir. Öğretici çocuklardan "mış gibi yaparak" bahçeye istedikleri ağaçları, çiçekleri dikebileceklerini ve istedikleri düzenlemeyi yapabileceklerini söyler.

Çocuklara çalışmaları için 10 dk süre verilir. Süre tamamlandıktan sonra çocuklara sürenin bittiği bildirilir ve yaptıkları bahçeyi anlatmaları istenir. Hepsi dinlenildikten sonra daire olmaları istenir. Öğretici yardımlaşmanın önemi, gereği ve faydasını açıklar. Allah'ın yardımsever insanları ve paylaşanları sevdiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bahçeye hangi ağaçları, çiçekleri diktiniz? Neden?
2. Bahçeyi güzelleştirmek sizlere ne hissettirdi?
3. Yardım etmek sizlere neler hissettirdi?
4. Etkinlik boyunca hangi arkadaşlarınıza yardım ettiniz?
5. Birlikte yardımlaşarak çalışmanın faydaları nelerdir?

06

SABIR

KAZANIMLAR

1. İsteklerini ertelemesini bilir.
2. Gerektiğinde sırasını bekler.
3. Allah'ın sabırlı davranmayı sevdiğini bilir.
4. Peygamberimizin sabırlı bir insan olduğunu bilir.
5. Sabırlı olmanın olumlu sonuçlarını fark eder.
6. Sabırlı olmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
7. Sabırlı olmayı gerektiren durumlara örnekler verir.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P7

Sabır Mikrofonu

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara haftanın başında EK-P7'deki yazı verilerek performans ödevlerini ailelerine ulaştırmaları sağlanır.

Çocuklar, performans ödevi olarak yaptıkları mikrofonları, sabır haftasının sonunda kursa getirirler. Çocukların hazırladıkları mikrofonlar ile büyüklerinden hayatlarındaki sabır davranışına dair dinledikleri/röportaj yaptıkları örnekleri sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Öğretici, sabır örneklerini dinledikten sonra tüm çocuklar ellerine sabır mikrofonlarını alarak ortak bildikleri bir şarkıyı söylemeleri sağlanır. Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sabır ne demektir?
2. Siz röportaj yaptığınız kişilerin yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?
3. Sabrın sonunda insan ne kazanır?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Boş Koli, Beyaz Karton, EK-D6

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, ağaç maketinin yanına kendisinin hazırlamış olduğu ve kartonla kapladığı boş koliyi arı kovanı olarak ekler.

Çocuklara sabrın ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından, çocuklara ağaç maketini yanına konulan arı kovanı resmini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız yardımlaşma davranışlarıyla ağacımıza arılar konmuştu, bu hafta da arılarımız bal yapacak. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz sabır davranışları için size birer bal peteği resmi vereceğim siz de bu resmi boyarak ağacımızın yanındaki kovanımıza yapıştıracaksınız böylece arılarımız bal yapmış olacak." der.

Öğretici, hafta boyunca çocuklara her sabırlı davranışları için EK-D6'daki şablondan yararlanarak çoğalttığı resimlerinden bir adet bal peteği resmi verir, verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı sabır davranışını yazar. Çocuğun bu resmi arı kovanının üzerine yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde sergiledikleri sabırlı davranışlar da sorulur, onlar için de birer arı resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

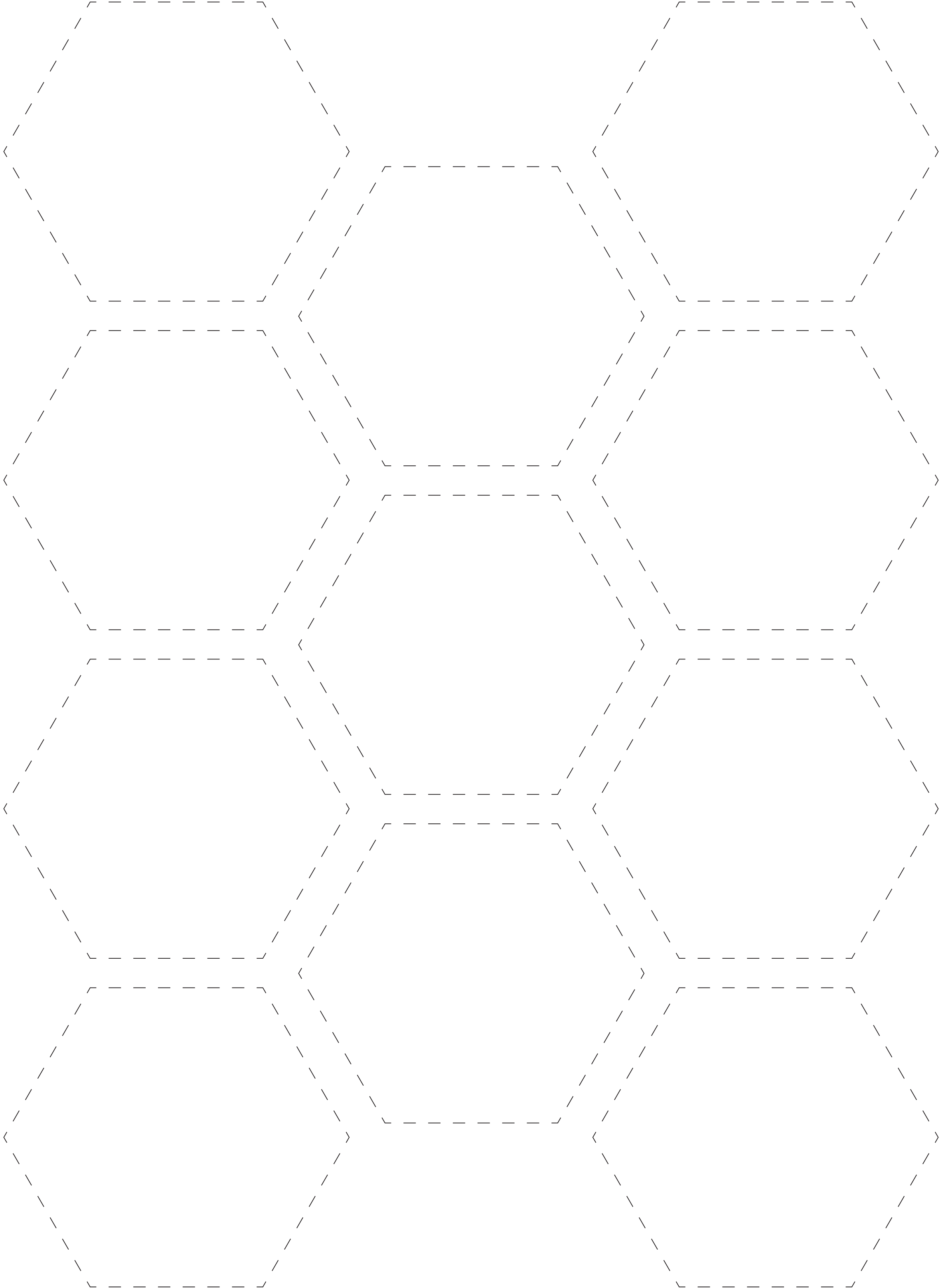
Haftanın sonunda öğretici, ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sabır nedir?
2. Sabırlı olmak neden önemlidir?
3. Biz neden sabırlı olmalıyız?
4. Sabırlı olmak hayatımızı ne şekilde etkiler?

EK-D6: Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler	: Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Çocuk Sayısınca Şeker ve Kalın İp

Şeker Kolyesi

Etkinlik:

Öğretici, önceden çocuk sayısınca temin ettiği şeker ve iplerle (İplerin ucuna ambalajlı şekerleri tutturarak) birer kolye yapar ve bu kolyeleri çocukların boynuna takar. Çok uzun olmamak kaydıyla bir süre belirlenir. Bu süre içerisinde çocuklardan sabırlı olup, o şekerleri yememeleri istenir. Sürenin sonunda ise çocuklar başarmanın sevinciyle hep beraber şekerlerini yerler. (Sonuna kadar bekleyenlere ikinci bir şeker daha verilebilir.)

Öğretici, sabrın ve beklemenin biraz zor olsa da gördükleri gibi sonuçlarının çok güzel olduğunu belirtir. Aynı şekilde büyüklerinin de oruç tutarken biraz zorlandıklarını, ancak iftar vakti geldiğinde çok mutlu olduklarını vurgular ve kısaca oruç tutmanın güzelliklerine değinir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Boynunuzda şekerlerle beklerken neler hissettiniz?
2. Belirlenen süre tamamlandığında şekerleri yerken neler hissettiniz?
3. Sabretmek nasıl bir duygudur?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Abdullah'ın Sabrı Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, "Çocuklar şimdi okuyacağım hikâyedeki kahramanımız Abdullah, bakın nasıl Allah'ın sevdiği bir insan olmuş!" der ve hikâyeyi okumaya başlar.

> Abdullah camın kenarındaki koltuğun üstüne oturmuş, camdan parktaki çocukların nasıl neşeyle salıncağa ve kaydırağa bindiklerine bakıyordu. Az ileride kreşten arkadaşı Selim'in diğer çocuklarla top oynadığını gördü. Bu duruma canı çok sıkıldı ama yapabileceği pek bir şey de yoktu. Çünkü daha dün, şimdi o seyrettiği parkta top oynarken düşmüş ve ayağını kırmıştı. Gittikleri hastanedeki doktor amca, Abdullah'ın ayağını beyaz alçıyla kaplamış ve iki hafta oyun oynamaması gerektiğini de tembihlemişti. Sürekli annesinden bir şeyler isteyip duruyordu.
>
> "Anne ne olur biraz parka çıksak da top oynamasam veya sadece salıncağa binsem, ne olur." diyordu. Annesi;
>
> "Bak Abdullahcığım, Allah Kur'an-ı Kerim'de diyor ki;
>
> … Allah, sabredenleri sever. (Al-i İmrân, 3/146)
>
> Başka bir sözünde de diyor ki,
>
> … Allah sabredenlerle beraberdir." (Bakara, 2/249)
>
> Sabır öyle güzel bir nimettir ki, karşımıza çıkan zorluklara sabredersek Allah hem bizimle beraber olur yardım eder, hem de sabrımızın karşılığında bizi sever. O'nun sevdiği insanlardan oluruz." dedi.
>
> Allah'ın sevdiği bir insan olabilmek Abdullah'ın hoşuna gitmişti. Abdullah camdan yine arkadaşlarını seyretmekteydi ama bu defa canı sıkılarak değil, sabredip ayağı iyi olduğu zaman parka çıkacak olmanın mutluluğunu düşünerek…

Öğretici, hikâyeden sonra çocuklarla daha önceden öğrendikleri sabır şarkısını tekrar eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Abdullah'ın annesinden istekleri nelerdi?
2. Annesi Abdullah'ın isteklerine karşı ona neyi tavsiye etti?
3. Abdullah nasıl bir çocuk olmaya karar verdi? Neden?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Sabrın Sonu Selamet Şiiri

Etkinlik:

Öğretici, çocukların aşağıdaki şiiri melodili bir şekilde birkaç kez tekrar etmelerini ve ezberlemelerini sağlar.

SABIR

Sabrın sonu selamet,
Sabırla buna devam et
Ayşe, Hasan, Fatma, Ahmet
Sabır bize bir nimet

Sabrın sonu selamet
Sakın etme şikâyet
Amaan... üff... püff... deme
Sen yoluna devam et.

Sabrın sonu selamet
Vardır bu işte rahmet
Sabır değildir zahmet!
Sabrın adıdır gayret

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sabır ne demektir?
2. Sabır ettiğimizde sonucu ne olur?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Pamuk, Küçük Bir Kâse, Buğday, Mercimek, Fasulye

Çimlenen Tohumlar

Etkinlik:

Öğretici, her çocuğun birgün önceden derse pamuk, küçük bir kap ve buğday, mercimek, fasulye vb. getirmelerini ister.

Öğretici çocuklara "Başarıya nasıl ulaşılır?" sorusunu sorar. Çocuklardan aldığı cevapları dinler ve kendisi de "Başarılı olmak isteyen kişi görevlerini yerine getirir. Başarılı olmak için sabırla çalışmak ve gayret etmek gerekir." der. Öğretici konuyu pekiştirmek için aşağıdaki etkinliği yaptırır.

Çocuklar o gün derse getirdikleri malzemeleri kullanarak etkinliğe başlarlar. Baklagilleri pamuğa sarıp ıslatarak kabın içine koyarlar ve düzenli olarak sularlar. Beraber birkaç gün beklerler ve baklagiller çimlenmeye başlar.

Öğretici, çimlenen baklagilleri çocuklara gösterir: "Bakın çocuklar biz sizinle önce tohumları pamuğa sardık ve düzenli olarak suladık. Siz de sabırla beklediniz ve baklagillerimiz çimlendi. O hâlde bizim de hayatımızda başarılı ve mutlu olmak için sabırlı olmamız gerekir. Sabır, bizim mutluluğumuzun anahtarlarından biridir.

Zaten Allah ve Hz. Peygamber de bizlere sabrı tavsiye etmektedir." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Başarılı olmak için neler yapmalıyız?
2. Getirdiğiniz tohumları ne yaptık?
3. Tohumları ıslatıp bekleyince ne oldu?
4. Sabır davranışı sonunda neler kazanılır?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Pandomim, Soru-Cevap

Pandomim ile Sabır

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara hep birlikte pandomim yapacaklarını söyler.

(Pandomim: Sözsüz oyun demektir. Düşünceleri ve duyguları kimi zaman müzik, kimi zaman çeşitli eşyalar kullanarak, gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan bir oyundur.)

Şimdi yapacağı hareketleri çok iyi takip etmelerini ve yaptığı pandomimin tam olarak ne manaya geldiğini anlayıp, cevabı bulduklarında parmak kaldırarak cevaplamalarını ister. Daha sonra öğretici, gün boyunca çok acıkmış ve yemek masasının kenarında, yutkunarak karnını doyurmayı bekleyen bir insanı canlandırır. Canlandırdığı insan, açlık ifadesi olarak iştahla yutkunur, karnını ovalar, arada bir kolundaki saatine bakar ama sabırlıdır ve önündeki yemeğe dokunmadan iftar saatinde ezanın okunmasını bekler.

Bu örnekteki gibi öğretici pandomim yöntemiyle, çocukların gündelik yaşantılarından sabır örneklerini kurgular ve canlandırır. Sonrasında parmak kaldıran çocuklara söz hakkı vererek, tahminlerini dinler. Doğru cevap gelene kadar aynı kurgunun canlandırmasını devam ettirir. Doğru cevap geldiğinde, çocuklara teşekkür eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sabretmek insana ne kazandırır?
2. Sabrettiğiniz olayların sonunda ne yaşadınız?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Sabırlı Peygamberim

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara "Sizlere Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'in sabrından bahsedeceğim." der ve aşağıdaki metni okur.

> Çocuklar Mekke'de belirli bir dönem Hz. Peygambere inanmayan bazı insanlar, Müslümanlara zorluklar çıkarmıştı. Müslümanlara yiyecek ve giyecek satmıyor, onlarla konuşmuyor ve onların yanına gitmiyorlardı. Müslümanlar ve Peygamberimiz bu dönemde çok sıkıntılar yaşadılar, yiyecek bulamadılar ve açlık çektiler. Fakat bu dönemde Peygamber Efendimiz ve Müslümanlar tüm bu yaşananlara sabrettiler ve dua ederek Allah'tan yardım dilediler. Belirli bir zaman sonra bu sıkıntılı günler geçti. Müslümanlar bu sabırlarının karşılığında güzel günlere kavuştular.

Öğretici, olayı anlattıktan sonra aşağıdaki sözü okur ve ne demek istediğini sorar.

"Sabır her işin yardımcısıdır."(Vecize) Öğretici, çocuklara sabretmenin zor olduğunu ama sonuçlarının çok güzel olduğunu söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz ve Müslümanlar hangi sıkıntıları yaşadılar?
2. Peygamberimiz ve Müslümanlar yaşadıkları zorluklara karşı nasıl davrandılar?
3. Peygamberimiz ve Müslümanlar yaşadıkları sıkıntılara karşı kimden yardım istediler?
4. Peygamberimiz ve Müslümanlar sabırlarının sonucunda neler yaşadılar?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-75, EK-76

Sabır Çiçeği Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, aşağıdaki hikâyenin adını söylemeden hikâyeyi çocuklara okur.

> Yavru ceylan Parıltı, çiçekleri çok seviyordu. Annesi ona güzel bir çiçeğin hikâyesini okudu. Anne ceylan, hikâyeyi bitirdikten sonra mutfaklarındaki kavanozlardan birini getirerek:
>
> – Parıltıcığım bu kavanozun içinde çeşitli çiçek tohumları var. İstersen onlardan birini ekebilirsin, dedi.
>
> Parıltı ışıl ışıl parlayan gözleriyle annesine bakarak sevincini ifade etti. Heyecanla kavanozdan bir tohum seçerek eline aldı:
>
> – Anneciğim! Bu tohum hangi bitkiye ait? Merak ediyorum çiçekleri ne renk, kokusu var mı?
>
> Anne ceylan gülümseyerek:
>
> – Hayır canım! Tohumun hangi çiçeğe ait olduğunu bilmiyorum. Bunu en az ben de senin kadar merak ediyorum. Sabırla bekleyip görmemiz gerekir yavrucuğum, dedi.
>
> Parıltı tohumu özenle tutup saksıya “Bismillah” diyerek ekti. Yavru ceylan, düzenli olarak tohumunu suladı, güzel çiçekler açması için dualar etti.

Öğretici EK-75’i göstererek hikâyeyi okumaya devam eder. Öğretici ekleri bir kartona yapıştırabilir.

> Parıltı her sabah kalktığında önce saksısına baktı, çiçeğini göreceği günü heyecanla bekledi. Günler geçmesine rağmen bir türlü çiçeği çıkmadı. Artık yavru ceylanın sabrı giderek azaldı.
>
> Anne ceylan gayet kararlı bir yüz ifadesiyle Parıltı’nın başını okşayarak:
>
> – Canım! Sabırla beklersek inşaallah sonuca ulaşırız. Yeter ki ümidimizi kaybetmeyelim, elimizden geleni sabırla yapalım, diyerek yavrusunun burnunun ucuna dokundu. Gülümseyerek ”Sabreden derviş, muradına ermiş.” dedi.
>
> Annesinin sakin ve kararlı hâli Parıltı’yı da etkiledi. El ele tutuşarak Parıltı’nın saksısının yanına geldiler. Aman Allah’ım bir de ne görsünler! İncecik yeşil bir filiz topraktan başını çıkarıp gülümsemiyor mu? Parıltı gülümseyerek:

> – Yaşasın! Tohumum filizlenmiş, dedi.
>
> Yine düzenli olarak fidesini sulamaya devam etti. Bakalım çiçeği ne zaman açacaktı.
>
> Fide günden güne büyüdü, tomurcuklandı. Bir sabah Parıltı yine uyanır uyanmaz saksısının başına koştu. Annesi saksının önüne geçmişti.
>
> Elleriyle Parıltı'nın gözlerini usulca kapattı.
>
> – Bil bakalım çiçeğin ne renk? dedi.
>
> Parıltı çok heyecanlandı. Hayalinden bütün renkler geçti. Kırmızı, sarı, mor, turuncu... Bütün renkler ve çiçekler çok güzeldi. Ama onun çok sevdiği bir renk vardı. Mavi... Acaba çiçeği mavi olabilir miydi?
>
> Annesi ellerini yavaş yavaş Parıltı'nın gözlerinden çekti. Parıltı gördüğüne inanamıyordu. Masmavi bir çiçek, karşısında ona gülümsüyordu. (EK-76) Parıltı çok mutlu olmuştu. Ona:
>
> – Hoş geldin çiçek, dedi.
>
> Annesi Parıltı'ya:
>
> – Bak canım! Sabrettin, bekledin ve sonunda çiçeğine kavuştun, dedi.
>
> Parıltı eğilip, çiçeğin mis gibi kokusunu içine çekti. Sonra annesiyle birbirlerine bakıp gülerek aynı anda:
>
> – Sabreden derviş, muradına ermiş, dediler.

Öğretici, çocuklara sabretmenin çok güzel bir davranış olduğunu, başarı ve huzura kavuşmak için sabretmek gerektiğini söyler. Sabredenlerin de sonunda mutlu olacaklarını ifade eder. Öğretici, çocuklara:

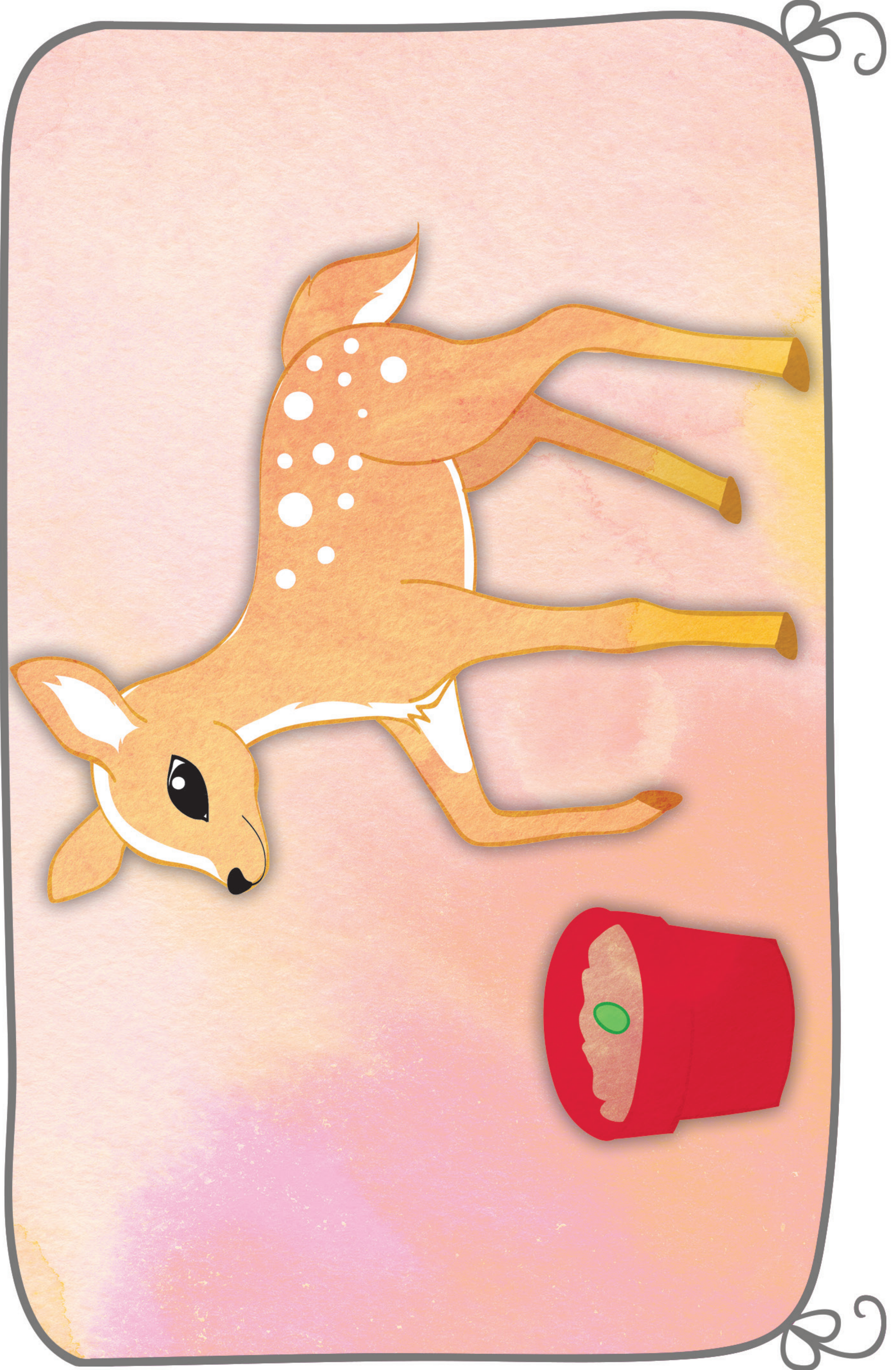
– Çocuklar hikâyemize hep birlikte bir isim bulalım. Sizce bu hikâyenin ismi ne olabilir? der. Çocukların fikirlerini alır. Konuşarak ortak bir isim belirlerler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

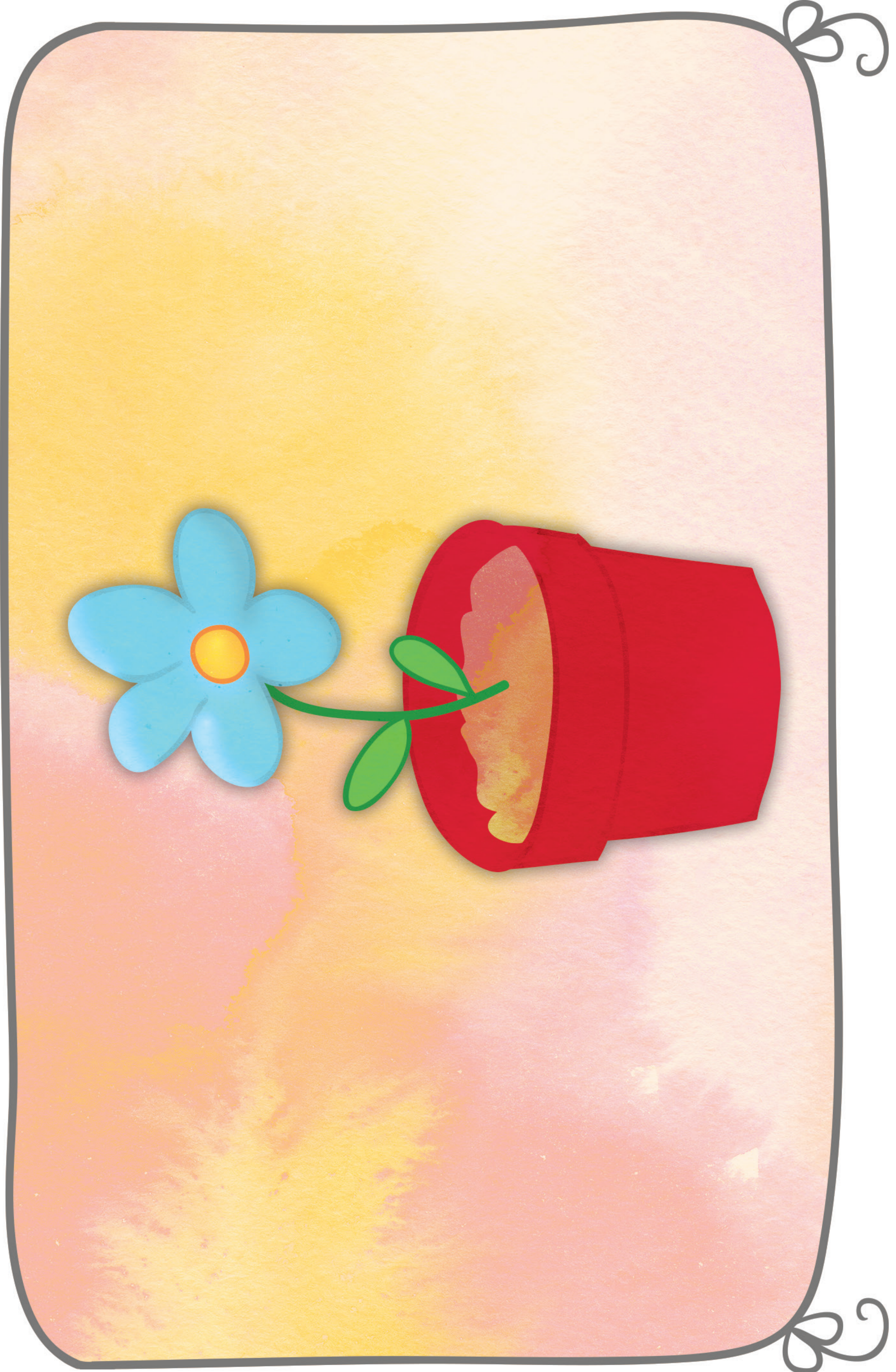
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Anne ceylanın getirdiği kavanozun içinde ne vardı?
2. Yavru ceylan sabrettikten sonra nasıl bir sonuca ulaştı?
3. Siz yavru ceylanın yerinde olsaydınız ne hissedersiniz?
4. Siz de sabretmeniz gereken durumlar yaşadınız mı?

EK-75: Sabır Çiçeği Hikâyesi

EK-76: Sabır Çiçeği Hikâyesi

Yöntem ve Teknikler	: Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Bidon, Sofra Bezi, Salatalık, Lahana, Domates, Sarımsak, Tuz

Turşu Kurma Etkinliği

Etkinlik:

Öğretici, birgün önceden çocuklara turşu kurmak için gerekli malzemeleri anlatır ve her birinden turşu için gerekli bir malzeme getirmesini ister. Ders başladığında öğretici, çocukların getirdikleri malzemeleri bir leğen içerisine doldurarak, çocukların hep birlikte yıkamalarını sağlar.

Yıkanan malzemeleri çocuklar hep beraber "Bismillah" diyerek, küçük bir bidona doldururlar. Tuzunu ve suyunu da koyup bidonun kapağını kapatırlar. Görülebilecek bir yere (masanın üzeri, camın önü) turşu bidonunu koyarlar.

Öğretici, çocuklara:

"Evet çocuklar! Kendi ellerinizle yaptığınız bu turşumuzdan yemek için sabırsızlanıyor musunuz?" der.

Evet, evet diye bağıran çocuklara;

"Eğer bu yaptığımız turşumuzu yemek istiyorsak, turşu lezzetli bir hâle gelene kadar sabırla beklemeliyiz." der.

Çocuklar bir hafta boyunca gelip gidip turşuya bakarlar. Öğretici ise turşunun olması için zaman gerektiğini, onlardan sabırla beklemelerini ister.

Öğretici ara sıra, turşunun olup olmadığını kontrol eder. Olduğunu anladığı zaman bir sonraki derste turşuyu açar, sabırla beklemenin ödülü olarak onlara tattırır ve "Çocuklar biliyor musunuz? Allah sabredenleri sever." der. Sabrın sonucunun güzel olduğunu anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Neden turşumuzu bidona koyar koymaz yemedik?
2. Turşumuzun olmasını nasıl bekledik?
3. Sabretmemizin sonucunda ne yaşadık?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Şiir Metni

Şeftali Ağacı Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, sabır konusuna bir giriş olarak şöyle bir konuşma yapar:

"Yüce Allah insanı kusursuz yaratmıştır. Örneğin, muhteşem bir vücut yapısına sahibiz, Rabbimiz vücudumuzun kontrolünü bizlere bırakmıştır. Konuşmak istediğimiz zaman konuşabiliyor, konuşmak istemediğimiz zaman konuşmuyoruz. Ellerimizi bacaklarımızı istediğimiz gibi hareket ettirebiliyoruz. Vücudumuz nasıl istediğimiz gibi hareket edebiliyorsa, duygularımızı da aynı şekilde kontrol edebiliyoruz. Öfkeliyken sakin olmaya çalışabiliyor, çok acele ettiğimiz durumlarda acele etmeden bekleyebiliyor, sabırlı olabiliyoruz. Sabırlı olmak, bizi mutlu olabileceğimiz sonuçlarla karşılaştırabiliyor. Sabır, Rabbimizin sevdiği ve övdüğü bir davranıştır."

Sonra öğretici, çocuklara bir hikâye okuyacağını söyler ve aşağıdaki hikâyeyi okur.

Güneş ışıl ışıl, ağaçlar hışır hışır, kuşlar da cıvıl cıvılmış. İnekler bol süt vermiş, tavuklar yumurtlamış, arılar tatlı mı tatlı bal yapmış. Şeker Nine her zamanki marifetiyle kahvaltı masasını hazırlamış. Torunlarını uykularından uyandırmış. Onlara çıtır çıtır ekmekler kızartmış. Şeker Nine'nin torunları kahvaltılarını yapmışlar. Hepsi sepetlerini kollarına takıp bahçeye çıkmışlar.

Bahçedeki çilekleri toplarlarken yeşil top gibi meyveleri olan bir ağacı fark etmişler ve seslenmişler:

– Şeker Nine, Şeker Nineee.

Şeker Nine:

– Kuzucuklarım, yavrucuklarım beni neden çağırdınız canlarım?

Torunları:

– Şeker Nine, tatlı nine buradaki ağacın ismi ne?

Şeker Nine:

– Torunlarım, canlarım bu ağaca şeftali ağacı derler, herkes bu ağacın meyvesini afiyetle yer, demiş.

Şeker Nine'nin torunları ağaçtaki şeftalilerden istemişler. Şeker Nine, şeftalilerin daha olgunlaşmadığını, biraz daha büyümesi gerektiğini söylemiş.

Torunları şeftaliyi ısrarla yemek istemişler. Torunları, Şeker Ninelerine yalvarmışlar.

Şeker Nine:

– Sabredin torunlarım! Bu meyvenin olgunlaşması için renginin turuncu olmasını bekleyin.

Dediği hâlde torunlar dinlememiş ve ağaçtan birkaç şeftali koparmışlar. Bir ısırık almışlar hemen bırakmışlar. Ağızlarını buruşturmuşlar, şeftaliyi yediklerine pişman olmuşlar.

Şeker Ninelerine:

– Yine sen haklı çıktın Şeker Nine, demişler.

Şeker Nine gülümsemiş:

– Torunlarım, yavrularım şeftalinin olgunlaşmasını bekleseydiniz onun nefis tadına hayran olacaktınız. Şeftali olgunlaşmadan tatlanmaz, tırtıl kelebek olmadan kozadan çıkamaz, muzun rengi sarıya dönmezse hiç yenmez. Tatlı torunlarım bundan sonra inşallah sabredersiniz, demiş.

Torunları sabretmenin önemini çok iyi anlamış. Hepsi şeker ninelerine söz vermiş. Kollarında sepetlerle çilek toplamaya devam etmişler. Çilek toplarlarken karşılarına kiraz ağacı çıkmış. Meyvelerinin rengi henüz olgunlaşmadığı için açık pembeymiş.. Hepsi birbirine bakıp gülümsemiş, aynı anda hep bir ağızdan “Sabretmeliyiiiiz.” demişler.

Daha sonra öğretici, çocuklara şu şiiri öğretir.

Sabır güzeldir,
Emek gerektirir.
Zorluklar karşısında,
Allah’ı an o anda.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Şeker Nine’nin torunları hangi olaya sabırsız davrandılar?
2. Bu davranışları sonunda ne oldu?
3. Sabırlı davransalardı ne olacaktı?
4. Şeker nine torunlarına ne tavsiye etti?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Hz. Eyyüp'ün Sabrı

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara "Çocuklar size çok sabırlı olan bir peygamberimizle ilgili bir metin okuyacağım." der ve okumaya başlar.

> "Kur'an-ı Kerim'de kendisinden bahsedilen Hz. Eyyüp insanlarla iyi geçinen çok iyi kalpli ve yardımsever bir peygambermiş. Günlerden birgün Eyyüp Peygamber hastalanmış. O kadar çok hastaymış ki elini kaldırıp yemek yiyecek hâli bile yokmuş.
>
> Hastalığı gün geçtikçe daha da artıyormuş. O ise iyileşmek için hekimlerin söylediği her şeyi yapmış. Günler böylece devam ederken Eyyüp Peygamber sabredip Rabbine duaya devam etmiş. "Ya Rabbi ben hastalandım. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin." (Enbiyâ, 21/83) diye dua ediyormuş. Allah, devamlı sabreden Eyyüp Peygamber'in duasını kabul edip onun hastalığını iyileştirmiş." der.

Öğretici, Hz. Eyyüb'ün sabrını anlattıktan sonra çocuklara; "Evet çocuklar, Eyyüp peygamber gibi diğer peygamberlerimiz de zor durumlarda sabretmişlerdir. Bu sabırlarının sonucunda Allah onları çok sevmiştir. Peygamberler de tüm insanlara sabırlı olmalarını tavsiye etmişlerdir. Çünkü Allah sabredenleri çok sever.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Hz. Eyyüp nasıl bir peygamberdi?
2. Yakalandığı hastalıktan nasıl kurtuldu?
3. Hz. Eyyüp'ün sabrının sonucunda ne oldu?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Namaz Örtüsü, Takke, Tespih ve Mutfak Önlüğü

Sabır Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bugün kendileriyle bir drama yapacaklarını, oyunda bir anne, iki çocuk, iki de yaşlı rolünün bulunduğunu söyler ve çocuklardan bu rolleri canlandırmak isteyenleri seçer. Öğretici daha önceden getirdiği eşyalardan namaz örtüsünü yaşlı olan nine rolündeki çocuğa, takkeyi ve tespihi dedeye, mutfak önlüğünü ise kendisi alır. Role girecek olan çocuklara, drama içerisindeki rollerinin gereklerini, neler konuşacaklarını anlatır ve çocuklardan rollerini mış gibi yaparak canlandırmalarını ister. Dramayı başlatır.

Çocuk rolünde olan iki kişi, anne rolündeki öğreticiye: "Bugün hava ne kadar güzel annecim, bizi parka götürebilir misin?" diye sorarlar.

Anne: "Çocuklar doğru söylüyorsunuz hava çok güzel sizi parka götürmeyi çok isterdim ama yapmam gereken sorumluluklarım var. Dedeniz ile nineniz istedikleri yemekleri pişirmeyi, ütü yapmayı ve çamaşırları asmayı düşünüyorum. Üstelik evi de toparlamalıyım." der.

Çocuklar: "Anneciğim evin toparlanmasına, çamaşırları asmana biz de yardım ederiz. Bizi parka götürmeni istiyoruz." derler.

Anneleri: "Peki, eğer siz de yardım ederseniz ve beni sabırla beklerseniz, işim bitince sizi parka götüreceğime söz veriyorum." der. Çocuklar sabırla bekleyeceklerini söylerler. Annelerine yardım ederler ve sabırla annelerinin işlerini bitirmesini beklemeye başlarlar.

Anneleri işini bitirince çocuklara: "Aferin çocuklar verdiğiniz sözde durdunuz. Hem bana yardım ettiniz, hem de beni gitme konusunda sıkıştırmadan, sabırla beklediniz. Artık parka gitme ödülünü kazandınız. Haydi, şimdi hazırlanın bakalım, parka gidiyoruz." der ve onları parka götürür.

Öğretici, canlandırma bittikten sonra sabrın insan hayatında ne kadar önemli olduğunu sabırlı davranan insanların sonunda istedikleri amaca ulaştıklarını anlatır.

Öğretici, çocuklara sorular sorarak etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Drama, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, Çocuk Sayısınca Balon

Penguen'in Sabrı Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; "Çocuklar imparator penguenlerini tanıyor musunuz? Size imparator penguenlerinin çok güzel bir hikâyesini anlatacağım." der ve aşağıdaki hikâyeyi okumaya başlar.

> İmparator penguenler kutuplarda yaşarlar. Kutuplarda hava nasıldır biliyor musunuz? Çok soğuktur. Her yer karlarla kaplıdır ve her tarafta buzdan kütleler vardır.
>
> Yavru penguenlerin dünyaya gelebilmesi için yumurtalarının içinde bir süre beklemeleri gerekir. Yavru penguenin yumurtadan sağlıklı bir şekilde çıkması için yumurtanın sıcakta durması gerekmektedir.
>
> Bu sebeple anne penguen yumurtladıktan sonra hiç yere bırakmadan baba penguenin ayakları üzerine koyar. Kendisi yiyecek bulmak için okyanusa dalar. Baba penguen yumurta ayaklarının üzerindeyken çok zor hareket eder. Hatta yumurtayı düşürmemek için hiç hareket etmemeye çalışır.

Öğretici, "Hadi bakalım biz de baba penguenin yaptığını deneyelim." der.

Öğretici, daha önceden içerisine çok az miktarda su koyarak şişirdiği balonları çocuklara verir ve çocukların ayaklarının arasına bu balonları koyarak onlarla yürümelerini ve baba penguen gibi yapmalarını ister. Öğretici, çocukların bu faaliyetinden sonra yorum yapmadan önce sözlerine şöyle devam eder:

> "Baba penguen, yumurtayı ayaklarının arasında taşırken yumurtanın hem çatlayıp kırılmaması hem de buza değip soğuktan donmaması için çok dikkatli davranır. Baba penguen aynı zamanda, okyanustan yiyecek bularak gelecek olan anne pengueni bekler. Baba penguen hem yavrusunu taşırken, hem de eşini beklerken çok sabırlı davranır. Dört ay boyunca yumurtayı ayaklarında taşımaya devam eder, ta ki yavru penguen doğuncaya ve anne penguen dönünceye kadar. Baba penguenin bu sabırlı davranışının sonunda sağlıklı bir yavru penguen dünyaya gelir."

Öğretici, çocuklardan bu kez de balonları ayaklarında tutarak düşürmeden bir süre durmalarını ister. Hep birlikte ne kadar dayanabileceklerine bakarlar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Baba penguenin yumurtayı nasıl taşıması gerekiyor?
2. Baba penguen yumurtayı taşırken anne nereye gider?
3. Baba penguen neden sabırlı davranır?
4. Baba penguenin bu sabırlı davranışının sonunda ne olur?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Mendil

Sabır Örnekleri

Etkinlik:

Öğretici: Şimdi sizinle bir oyun oynayacağız. Ve siz bu oyunda bize kendi hayatınızdan sabır örnekleri anlatacaksınız." der.

Öğretici oyunun nasıl oynanacağını anlatır. Tüm çocuklar yerde yüzleri birbirlerine bakar vaziyette halka şeklinde oturur. Öğretici, çocuklardan birini ebe olarak seçer. Ebe olan çocuk ayağa kalkar ve halkanın ortasına gelir. Elinde bir mendil vardır. Öğretici öncelikle, ebe olan çocuktan kendi hayatından bir sabır örneğini anlatmasını ister. Çocuk örneğini anlattıktan sonra arkadaşlarının arkasına geçer ve onların etrafında dönmeye başlar.

Ebe ve tüm çocuklar:

Sabrederim
Sabrederim
Bakalım neye
Sabrederim

der ve oyunun şarkısını söylerken, ebe olan çocuk da arkadaşlarının arkasında zıplayarak dolaşır. Şarkı devam ederken mendili arkadaşlarından birinin arkasına bırakır. Ebe mendili çocuklardan birinin arkasına bıraktıktan sonra halkanın etrafında koşmaya başlar. Herkes arkasına baktığında mendil arkasına koyulan çocuk mendili alıp halkanın etrafında ebeyi kovalamaya başlar.

Ebe mendili bıraktığı kişinin yerine oturur. Artık yeni ebe ayakta olan çocuktur. Mendil kimde ise yeni ebe odur. Ve aynı şekilde o da ortaya gelerek kendi hayatından bir sabır örneği verir. Öğrenciler sabır örneği hatırlayamazsa öğretmen yönlendirici sorularla yardımcı olur. Bu oyun tüm çocuklar ebe olup, kendi hayatından sabır örnekleri verene kadar yukarıdaki şekilde oynanır.(Oyunun formatı "Yağ satarım, bal satarım." oyunu gibidir.) Öğretici sabır örneği verme konusunda zorlanan çocuklara yardım eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sabrettiğimiz olaylar karşısında nasıl bir sonuca ulaştınız?
2. Sabırlı olduğunu bildiğiniz kimleri tanıyorsunuz?
3. Sabredenleri kim sever?

07

İYİLİK

KAZANIMLAR

1. İyiliğin karşılık beklemeden yapılması gereken bir davranış olduğunu bilir.
2. İyilik olarak nitelendirilebilecek davranışların neler olabileceğini ayırt eder.
3. İyilik yapmanın olumlu sonuçlarını fark eder.
4. İyiliksever bir insanın özelliklerini bilir.
5. İyilik yapmaya istekli olur.
6. İyilik yapmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
7. Peygamberimizin iyiliksever bir insan olduğunu bilir.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P8

İyilik Halkası
(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara EK-P8'deki kâğıtlar verilerek, evde aileleriyle performans ödevlerini yapmaları istenir. Çocuklar evde hazırladıkları iyilik halkalarını kursa getirirler.

Çocuklardan gönüllü olanların kendi iyilik halkalarındaki resimleri arkadaşlarına göstererek resimleri anlatmaları istenir. Son olarak öğretmen bunları bir ipe geçirerek bir iyilik halkası oluşturur ve halkaları sınıfın duvarlarına asarak sergiler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar iyilik ne demektir?
2. Ne yaparsak iyilik yapmış oluruz?
3. Siz daha önce hangi iyilikleri yaptınız?
4. Bu iyilikleri yaparken neler hissettiniz?
5. İyilik halkasını yaparken neler yaşadınız?
6. Bundan sonra hangi iyilikleri yapmak istersiniz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Gri Karton, EK-D7

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, gri kartondan hazırladığı büyük boş bir bulut resmini ağaçtan daha yüksek bir noktaya gelecek şekilde duvara asar.

Çocuklara iyiliğin ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından, çocuklara daha önceden hazırladığı ağaç maketini ve duvara astığı bulut resmini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız sabırlı davranışlar ile arılarımız bal yapmıştı, bu hafta da iyilik davranışlarımızla gökyüzünde bembeyaz bulutlar olacak. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz iyilik davranışları için size birer bulut resmi vereceğim siz de bu resmi ağacımızın üzerindeki bulut resminin üzerine yapıştıracaksınız. Böylece bembeyaz bir bulutumuz olacak." der.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her iyilik davranışları için EK-D7'den çoğaltığı bir bulut resmi verir, verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı iyilik davranışı yazar. Çocuğun bu resmi ağacın üzerindeki bulut resmine yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde sergiledikleri iyilik davranışları da sorulur, onlar için de birer bulut resmi verilerek ağacın üzerindeki bulut resmine yapıştırılır.

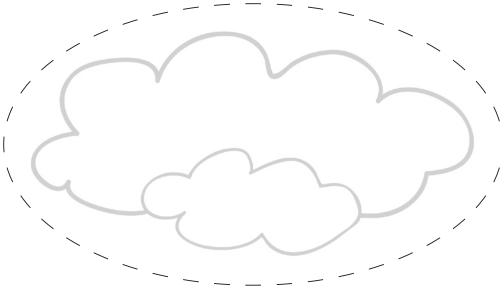
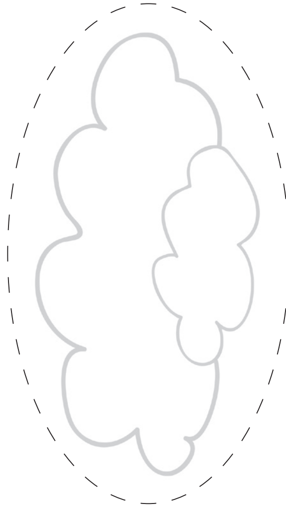
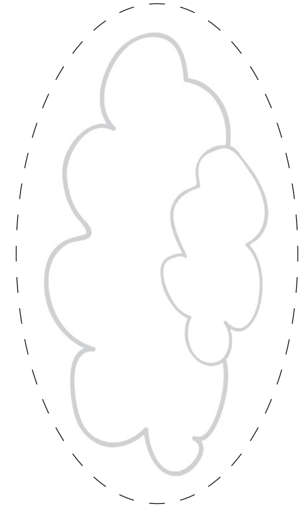
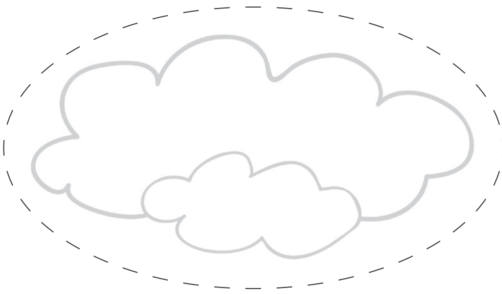
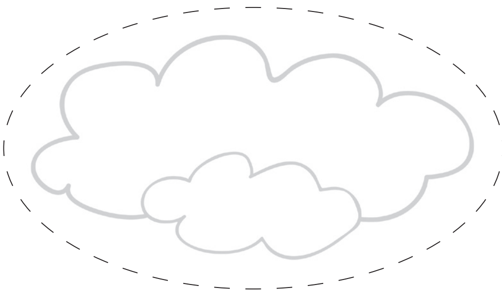
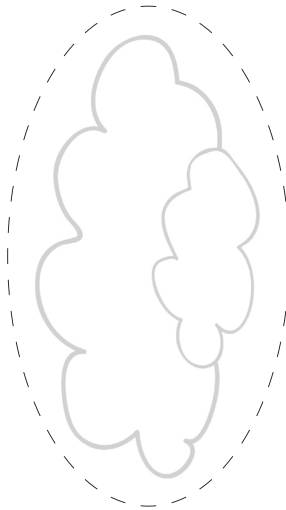
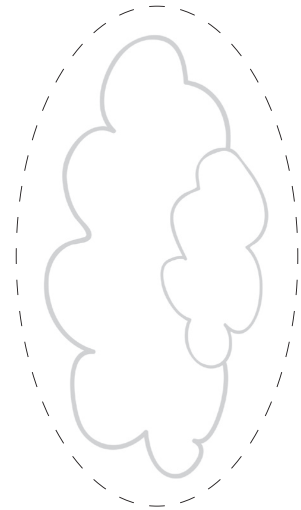
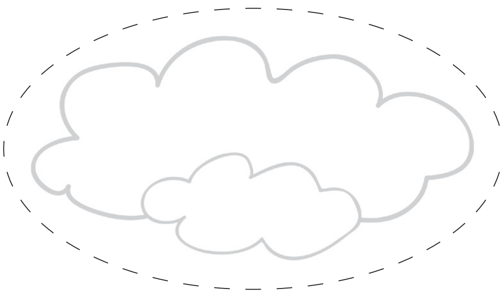
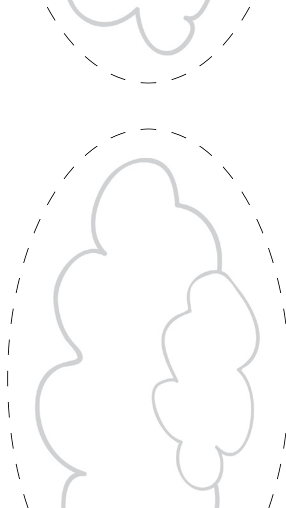
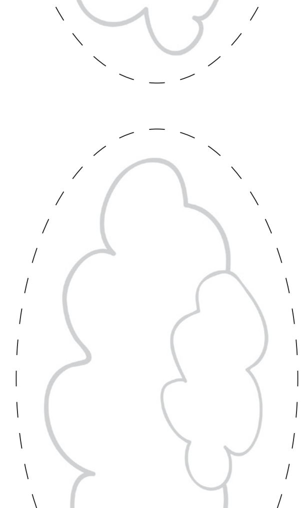
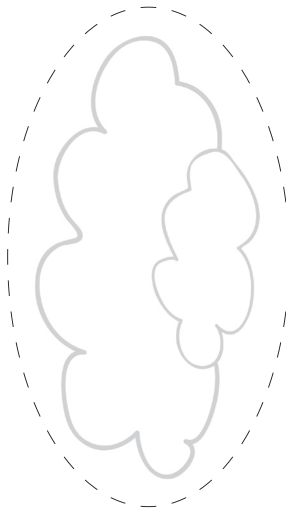
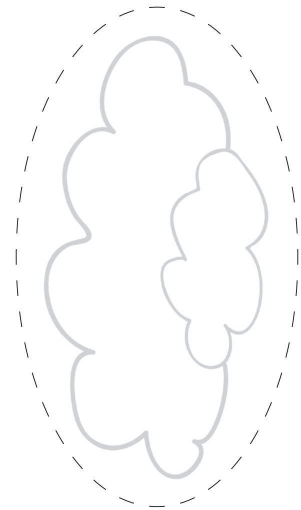
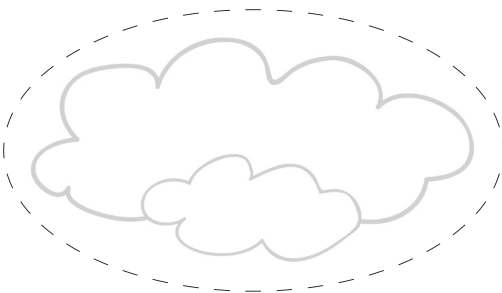
Haftanın sonunda öğretici ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İyilik nedir?
2. İyi olmak neden önemlidir?
3. İyiliğin olmadığı bir dünyada yaşasaydık neler olurdu?
4. Biz neden iyilik yapmalıyız?
5. İyilik yapmaz ve iyi insanlar olmazsak neler olur?

EK-D7 Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-77, EK-78, EK-79, EK-80

İyilik Fotoğrafları

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ister. Resimleri tek tek incelemelerini söyler ve neler gördüklerini sorar. Çocuklar gördüklerini anlatıp resimdeki davranışı yorumlarken, öğretici sorular sorarak iyilik kavramının anlaşılmasını sağlar.

Öğretici; Peygamber Efendimiz *"İyilik güzel ahlaktır."* (Müslim Birr, 14) *"İyilik insanın kalbini rahatlatan, gönlüne huzur veren şeydir."* (İbn Hanbel, IV, 227) buyurmuşlardır, der. (Müslim, Birr, 14-15)

Bütün iyi ve güzel davranışların birer iyilik olduğunu söyler. Yapılan yardımların, sadakaların ve hayırların da iyilik olarak sıralanabileceğini söyler. Kişinin kendisi, ailesi, çocukları ve başkaları için yaptığı fedakârlıkların ve yardımların hepsinin birer iyilik olduğunu anlatır.

Öğretici, çocukların hepsini dinledikten sonra resimler dışında iyilik davranışları içeren birkaç örnek daha verir ve çocuklardan da örnekler vermelerini ister. Öğretici çocuklara *"Allah iyilik yapanları sever."* (Âl-i İmrân, 3/134) ayetini okuyarak iyilik yapanları Allah'ın da seveceğini ifade eder.

İyilik kavramının anlaşılmasına dair bu etkinlik sonrasında öğretici, "İyilik Yap İyilik Bul" şarkısını çocuklara söyler ve onlara ezberletir.

İYİLİK YAP İYİLİK BUL

İyilik yap, iyilik bul
Kim kazanmış kötülükten(2)
Kötünün başına gelmedik olmaz
Kimsenin ettiği kimseye kalmaz(2)

İyilik yap, iyilik bul
Kim kazanmış kötülükten(2)
Kötünün başına gelmedik olmaz
Kimsenin ettiği kimseye kalmaz(2)

İyilik yap, iyilik bul
Kim kazanmış kötülükten(2)
Anonim

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İyilik nedir?
2. Fotoğraflardaki iyilik davranışları neydi?
3. Siz hangi iyilikleri yapıyorsunuz?
4. İyiliklerinizin sonucunda neler yaşadınız?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK- 81

Sorumu Cevapla Oyunu

Etkinlik:

Öğretici çocuklara iyilik yapmanın çok önemli olduğunu söyler. Çocuklar "İyi insan nasıl olur?" diye bir soru sorar. Çocukların cevaplarını dinledikten sonra kendisi de aşağıdaki örnek cümleleri söyler:

1. İyi insanlar başkalarının eşyalarını izin isteyerek alırlar.
2. İyi insanlar anne ve babalarına yardım ederler.
3. İyi insanlar tebessüm ederler.
4. İyi insanlar selam verirler.
5. İyi insanlar hayvanlara merhametli davranırlar.

(Bu etkinliği uygulayacak öğretici sadece bu davranışları söyleyebileceği gibi başka iyi davranış örnekleri de söyleyebilir.)

Öğretici, şimdi sizlerle sorumu cevapla oyununu oynayacağız diyerek, aşağıdaki oyunu oynatır.

Öğretici ayakta, çocuklar oturur durumdadır. Öğretici "İyi insanların özellikleri nedir?" diye sorup, başını sağ taraftaki birinci çocuğa çevirir ve yüzüne bakar. Çocuk biraz önce sayılan iyiliklerden birini söyler. Örneğin; "Çöpleri çöp kovasına atarlar." der. Öğretici, tekrar aynı soruyu sorup başını bu kez sol taraftaki çocuğa çevirip onun yüzüne bakar. O da örneğin; "Anne babasına iyi davranır." der. Çocuklar başka iyilik davranışı örneği de verebilirler. Oyun bütün çocuklar cevap verinceye kadar devam eder.

Öğretici, çocuklardan EK-81'i boyamalarını ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İyi insan nasıl olunur?
2. Kimler iyilik yapar?
3. İyilik yapan insanları kimler sever?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-82

Sadaka Taşları Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici derse selam vererek girer ve oturur. Bütün çocukların gözlerinin içine bakarak bir dakika boyunca gülümser. Böylece öğretici, çocukları ne yapacağı konusunda meraklandırmış olur.

Çocuklardan yerlerine oturup sessizce beklemelerini ister. Öğretici; "Biliyor musunuz çocuklar? Allah iyilik yapmayı emretmiştir ve iyilik yapanları çok sever, insanlara gülümsemeyi dahi bir iyilik olarak kabul eder." diyerek hikâyeyi okumaya başlar.

> Osmanlı Devleti'nde yaşayan insanlar birbirlerine iyilik yapar, iyilik yapmayı çok severlermiş.
>
> Her sabah kalktıklarında "Bugün hangi iyilikleri yapsam acaba?" diye, düşünürlermiş. Birbirlerine gülümseyerek selam verirlermiş. Allah da bu insanları çok severmiş.
>
> Zenginler fakirleri düşünür onları üzmeden yardım etmek isterlermiş. Onları üzmeden yardım etmek için ne yapmışlar biliyor musunuz? Sadaka taşları…
>
> Sadaka taşları neymiş biliyor musunuz, der ve çocuklara EK-82'yi gösterir.
>
> Öğretici bu iki soruyu sorarken çocukların yüzlerine merakla bakar ve onların da merak ettiklerini anlayınca hikâyeyi okumaya devam eder. Sadaka taşları zenginlerin fakirleri üzmeden para vermek için buldukları harika bir yardım şekliymiş. Paralar, herkesin kolayca alabilecekleri, hafifçe uzun silindir taşların üzerindeki oyuklara koyulurmuş. Fakirler de bu paralardan ihtiyaçları kadarını alıp kalanını diğer fakirler alsınlar diye bırakırlarmış.

Öğretici; "Sevgili çocuklar biliyor musunuz? Allah da Kur'an'da iyilik yapmayı emretmiş."der ve aşağıdaki ayet mealini okur.

"Şüphesiz ki Allah adaleti, iyiliği, yakınlara bakmayı emreder." (Nahl, 16/90)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Osmanlı Devleti'ndeki insanlar ne yapmaktan mutlu olurlardı?
2. Fakirlere yardım etmek için nasıl bir yol buldular?
3. Sadaka taşı ne işe yarar?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Yastık, Örtü, Minder, Tabak, Bardak, Kaşık vb.

Hasta Ziyareti Draması

Etkinlik:

Öğretici sınıftan bir çocuk seçer. Bu çocuğa hasta rolü, diğer çocuklara da hasta olan arkadaşlarını ziyaret etme rolü verir. Daha sonra hasta rolü verdiği çocuğu, kendisi için hazırlanan yatağa yatırır. Diğer çocuklar hasta olan arkadaşlarını ziyarete giderler. Bazı çocuklar hasta olan arkadaşlarına çorba ve nane limon getirip içirirler. Bazıları hastanın ağrıyan yerlerini ovalar ve yastığını yorganını düzeltir. Bazısı da ateşi varsa başına ıslak bez koyar.

Çocuklar bu davranışları yaparken mevcut materyalleri kullanırlar. Çocuklar hasta olan arkadaşlarına yardım etmeye çalışırken, Allah'ın izni ile iyileşeceği yönünde temennilerde bulunur ve ona moral verici sözler söylerler. İyileşmesi için Allah'a dua ederler.

Öğretici, hastaları ziyaret etmenin Allah ve Hz. Peygamber tarafından çok sevilen iyi davranışlar arasında olduğunu söyler ve diğer iyi davranışlara da örnekler vererek etkinliği tamamlar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Daha önce hiç hasta ziyaretine gittiniz mi?
2. Neden hastaları ziyaret ederiz?
3. Hasta ziyaretinde nelere dikkat ederiz?
4. Siz hastalandığınızda sizinle kimler ilgilenir?
5. Bu ilgi size neler hissettirir?

Yöntem ve Teknikler : Örnek Olay İncelemesi, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-83, EK-84

Doğru Davranış Hangisi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara iyilik nedir sorusunu sorar. Çocukların cevaplarını dinledikten sonra EK-83 ve EK-84'te bulunan resimleri tahtaya asar. Çocuklara; "Resimde ne görüyorsunuz?" sorusunu sorar. Çocuklarla resimler hakkında konuşur ve resimdeki hangi davranışın doğru hangisinin yanlış olduğunu sorar. Çocukların cevaplarını dinledikten sonra tüm varlıklara karşı iyilik yapılması gerektiğini, bu davranışın Allah'ın bir isteği olduğunu, Allah'ın ve Hz. Peygamber'in iyilik yapan insanları çok sevdiğini söyler.

Öğretici çocuklara, "Önce selam, sonra kelam.", "Selamı aranızda yayınız." hadislerini ezberletir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Selam vermek niçin önemlidir?
2. Biri bize selam verdiğinde neler hissederiz?
3. Biz birine selam verdiğimizde ne hissederiz?
4. İnsanlara iyilik yaptığımızda ne hissederiz?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kavanoz, Mısır

İyilik Mısırları

Etkinlik:

Öğretici, iyilik haftası başlamadan önce çocuklardan, evlerinden bir kavanoz getirmelerini ister.

Öğretici, iyilik haftası boyunca her günün sonunda çocuklara yaptıkları iyi davranışları sorarak her bir iyilik davranışı için onlara birer mısır tanesi verir. Çocuklardan mısır tanelerini kendi kavanozlarına koymalarını ister. Öğretici çocuklara kendisinin de gözlemlediği iyi davranışlar için kavanoza birer mısır tanesi atacağını söyler. İyilik haftasının sonunda tüm mısırlar birleştirilir ve patlatılır.

Mısırlar afiyetle yenirken öğretici çocuklara "Biliyor musunuz? Bizim kitabımız Kur'an'da bu etkinliğimizi açıklayan bir ayet var. Sizin iyilik mısırlarınızın kat kat çoğaldığı gibi yaptığımız iyiliklerin çoğalacağını Rabbimiz bize haber veriyor. Şimdi bu ayeti sizinle paylaşmak istiyorum." der.

"Kim bir iyilik yaparsa ona on katı verilir." (En'am, 6/160)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İyilik yaparak kavanozlarınızı mısırla doldururken neler hissettiniz?
2. İyiliklerin nasıl çoğaldığını anladınız mı?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

İyilik Şiiri

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara Allah'ın Peygamberimizi bize iyilik yapma konusunda örnek olması ve iyiliği yayması için gönderdiğini anlatır. Öğretici aşağıdaki şiiri çocuklara okuyarak tekrarlatır ve ezberlemesini sağlar.

İYİLİK

İyiliktir benim işim
Sevgi muhabbet kardeşim
Benim bu yolda rehberim
Biricik Peygamberim

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz neden gönderildi?
2. İyilikte rehberimiz kimdir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

İyilik Çiçekleri Draması

Etkinlik:

Öğretici çocuklara; "Sevgili çocuklar iyilik çok önemlidir. Bizler insanları mutlu etmek için iyilik yapmalıyız. Hem iyilik yapınca bizler de mutlu oluruz, Allah da bizleri sever, biliyor musunuz? Şimdi sizlere bir hikâye okuyacağım." diyerek aşağıdaki hikâyeyi okumaya başlar:

> "Bir zamanlar çok güzel bir şehir varmış. Güneş insanlara tatlı tatlı gülümsermiş. Rüzgâr sevgiyle eser, mis gibi çiçek kokusu taşırmış. Şehrin kenarında şırıl şırıl akan bir dere ve burada, sevimli mi sevimli pırıl pırıl balıklar varmış. Rengârenk kelebekler oradan oraya uçuşurmuş. Arılar çiçekten çiçeğe konar, insanlara faydalı, lezzetli ballar yaparmış.
>
> Bu şehrin güzelliğine güzellik katan harika bir bahçesi, bahçede ise çok özel çiçekleri varmış. Bu çiçeklerin açıp, güzel renklerini göstermeleri için, insanların iyi davranışlar yapmaları lazımmış. Çünkü bu çiçekler, renklerini, yapılan iyiliklerden alırlarmış.
>
> Çiçeklerin bu özelliğini bilen şehrin çocukları hep iyilik yaparlarmış. Birbirlerine gülümser, tatlı tatlı oynarlarmış. Oynarken oyuncaklarını birbirleriyle paylaşırlarmış. Anne, baba ve öğretmenlerinin sözlerini dinlerlermiş. O şehre gelen insanlarda onların iyiliklerini örnek alır, onlar gibi olurlarmış.
>
> Böylece günler mutluluk içinde geçip gitmeye, iyilik yapan çocuklar iyilik yapmaya, çiçekler de hiç solmadan, rengârenk açmaya devam etmiş." der.

Öğretici hikâyeyi bitirdikten sonra: "Çocuklar birlikte iyilik çiçekleri dramasını canlandıracağız. Hazır mısınız?" diyerek, çocukları sınıfın ortasında toplar. "Şimdi hepiniz bir çiçeksiniz. Haydi, bahçedeki çiçekler gibi, yan yana daire şeklinde dizilin." diyerek çocuklardan, bir bahçede yan yana bulunan çiçekler gibi dizilmelerini ister. Çocuklar sınıfın ortasında daire şeklinde dizilirler.

Öğretici; "Çocuklar, çiçeklerin açmadan önceki hâline tomurcuk denir. Sizler şimdi bir tomurcuk olacaksınız, tomurcuk olan çiçekler kapalıdır. Haydi, ellerimizle yüzlerimizi kapatalım." der. Çocuklar yüzlerini kapatırlar.

Daha sonra öğretici, "Şimdi yüzünüzü açmanız için sizi mutlu eden bir iyilik davranışı söylemeniz gerekiyor. Herkes sırası geldiğinde kendisini mutlu eden bir iyilik davranışı söyleyerek sırayla açılsın." der. Çocuklar söylenen yönergeye uyarak yüzlerini açarlar.

Örneğin; "Arkadaşım oyuncağını benimle paylaşırsa mutlu olurum." gibi. Hatırlayamayan çocuklara öğretici hatırlatarak onun da açılmasını sağlar. Drama, her çocuk bir iyilik söyleyene kadar devam eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Hikâyede anlatılan şehir nasılmış?
2. Bu şehrin bahçesinde neler varmış?
3. Sizler de hayatınızda hangi iyilikleri yaparsınız?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Süsleme Sim

Sim Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, öncelikle çocuklara iyilik yapmanın öneminden, iyilik yapan kişinin etrafındakilere de örnek olduğundan ve bu şekilde iyiliğin yapıldıkça çoğaldığından bahseder.

Daha sonra çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve sınıftan bir çocuk seçer. Yanında getirmiş olduğu simi çocuğun ellerine ve kıyafetine sürer. Diğer çocukları ise iki gruba ayırır. Birinci gruptan, simli arkadaşlarına sürtünmelerini, simli çocuktan ise ellerini arkadaşlarına sürmesini ister.

Seçilen çocuktaki simlerin diğerlerine iyice bulaşması sağlanır. Onlar da kendilerine bulaşan simleri ikinci gruptaki arkadaşlarına sürtünerek ve dokunarak iyice bulaştırırlar. Daha sonra çocuklar yerlerine alınır.

Öğretici etkinlikten sonra: "Gördüğünüz gibi arkadaşınıza sürdüğümüz sim ona yaklaşıp dokunan birinci gruptaki arkadaşlarınıza, sonrada o arkadaşlarınızdan onlara yaklaşıp dokunan ikinci gruptaki arkadaşlarınıza bulaştı. Onlar da başkalarına dokunsalar onlara da bulaşırdı. Yani başlangıçta bir kişide olan sim, ondan pek çok kişiye dağılarak bulaştı. Bizler de iyilik yaptığımız sürece, bu iyilikler bizimle beraber etrafımızdakileri de etkileyecektir. Onlarda bizi görerek yaptığımız iyilikleri örnek alacak, bu iyilikleri yaparak onlar da başkalarına örnek olacaktır." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Daha önce yaptığınız bir iyiliği örnek alan birileri oldu mu?
2. Siz birisinin yaptığı iyiliği örnek aldınız mı?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Yaşlı Tavşan Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara aşağıdaki hikâyeyi okur:

> Sevgi ormanında Tinimini diye yavru bir tavşan varmış.
> Bu şirin tavşan ailesiyle birlikte mutlulukla yaşarmış.
> Kimin ihtiyacı varsa yardıma hemencecik koşarmış.
> Günlerden birgün Tinimini, evlerinin penceresinden bakarken yaşlı bir tavşan görmüş.
> Yaşlı tavşan elindeki havuç sepetini güçlükle taşıyormuş.
> Bu arada Tinimini'nin annesi de yanına gelmiş.
> Yavrusunun gördüklerini o da görmüş.
> Anne ve yavru tavşan birbirlerine bakmışlar.
> Hemencecik onlar da kollarına sepetlerini takmışlar.
> Yaşlı tavşanın yanına gitmişler
> Önce selam verip hatırını sormuşlar.
> Sonra "Duyduk ki ihtiyarlık pek zormuş
> Elinizdeki ağır sepet de sizi pek yormuş,
> İzin verirseniz havuç dolu sepetinizi alalım.
> Gideceğiniz yere kadar sizi bu yükten kurtaralım." demişler.
> Yaşlı tavşan gülümsemiş:
> "Ne mutlu sizin gibi sevgi dolu olana.
> Çünkü Allah karşılıksız iyilik yapanları sever
> Onları yüce kitabında över." demiş.

Öğretici hikâyeyi okuduktan sonra, isteyen üç çocuğu drama yapmak için seçer ve rollerini anlatır. Hikâye drama yöntemiyle canlandırılır. Öğretici dramanın sonunda; iyilik yapmanın insanı çok mutlu ettiğini ve karşılık beklemeden iyilik yapanları Allah'ın çok sevdiğini, söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Tinimini ve annesi yaşlı tavşan için ne yapmışlar?
2. Yaşlı tavşan onlara ne söylemiş?
3. Yardıma ihtiyacı olan birini gördüğünüzde siz ne yaparsınız?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni, Makas, Renkli Karton, Kalem, Kravat, Şapka, Eşarp vb. EK-85, EK-86, EK-87, EK-88

İyilik Güneşi Draması

Etkinlik:

Dramada kullanacağımız şiirimiz, çocuklara okunarak birkaç defa tekrar edilir ve ezberletilmeye çalışılır.

HAZİNE

Bende bir hazine var
Isıtır çevremi
Bende bir hazine var
Aynı güneş gibi

Bende bir hazine var
Işıtır çevremi
Bende bir hazine var
Aynı ışık gibi

Öğretici, iyilik güneşi dramasındaki, oyun halkasının ortasında durarak iyilik güneşi rolünü canlandıracak çocuk için, renkli karton ile çocuğun başına takılabilecek güneş şapka kostümü hazırlar. Daha sonra öğretici, hayal gücü ölçüsünde oyun halkasındaki her bir çocuk için yine kartonu boyayarak ve şekiller vererek papatya, gül, arı, kelebek, tavşan, ayıcık, aslan, ağaç, böcek vb. maskeler hazırlar. Bu rollere girecek olan çocuklara giydirir. Ayrıca çocukların evlerinden getirebilecekleri kravat, yelek, şapka, eşarp, gibi giysileri kız-erkek rollerine girecek olan çocuklara giydirir.

Öğretici, "Çocuklar, şimdi hep birlikte biraz önce öğrendiğimiz şarkımızın oyununu oynayacağız." der.

Daha sonra öğretici sınıfın ortasında bütün çocukların, güneş rolündeki İyilik Güneş'ine sırtları dönük bir vaziyette elele tutuşarak oyun halkası olmalarını sağlar. Halkanın ortasına iyilik güneşi olan çocuğu yerleştirir. Oyun halkasının içerisindeki iyilik güneşi olan çocuk öğrettiğimiz şiirimizi kendi ekseni etrafında dönerek söylemeye başlar. Kendisine sırtı dönük olan varlıklardan (arkadaşlarından) bir tanesinin sırtına hafifçe dokunur ellerini ona doğru uzatır, ışınlarıyla ısıtır ve kendisine doğru çevirir. Şarkıyı söylemeye devam

ederken, tekrar canlıya dokunur, ellerini ona doğru uzatır, ona ışığını yayar ve kendisine doğru çevirir.

Arkası dönük olan canlılar üzgün bir şekilde dururlar, iyilik güneşi onların sırtına dokunup ışınlarıyla onları ısıtıp, enerjisini yayarak, yüzlerini kendine doğru çevirir. Bu enerjisinden dolayı kendisine çevirdiği canlıyı tebessüm ettirir. Bu böylece devam eder.

Bütün canlılar (çocuklar) yüzlerini iyilik güneşine döndükten sonra hem İyilik Güneş'i, hem de çevresindeki canlılar şarkıyı bir defada birlikte söyleyerek dönerler.

Öğretici çocuklara; çocuklar bakın burada güneşin, kâinattaki bütün varlıklara ışığını yayarak, enerjisini vererek birbirinden ayırmaksızın eşit bir şekilde iyilik yaptığını görüyoruz. Biz de etrafımızdaki bütün varlıklara eşit bir şekilde, ihtiyaç duydukları zamanlarda iyilik yapmalıyız. Ancak bu şekilde içimizdeki hazineyi bütün varlıklara gösterebilir ve bu şekilde bizler de birer iyilik güneşi olabiliriz, der.

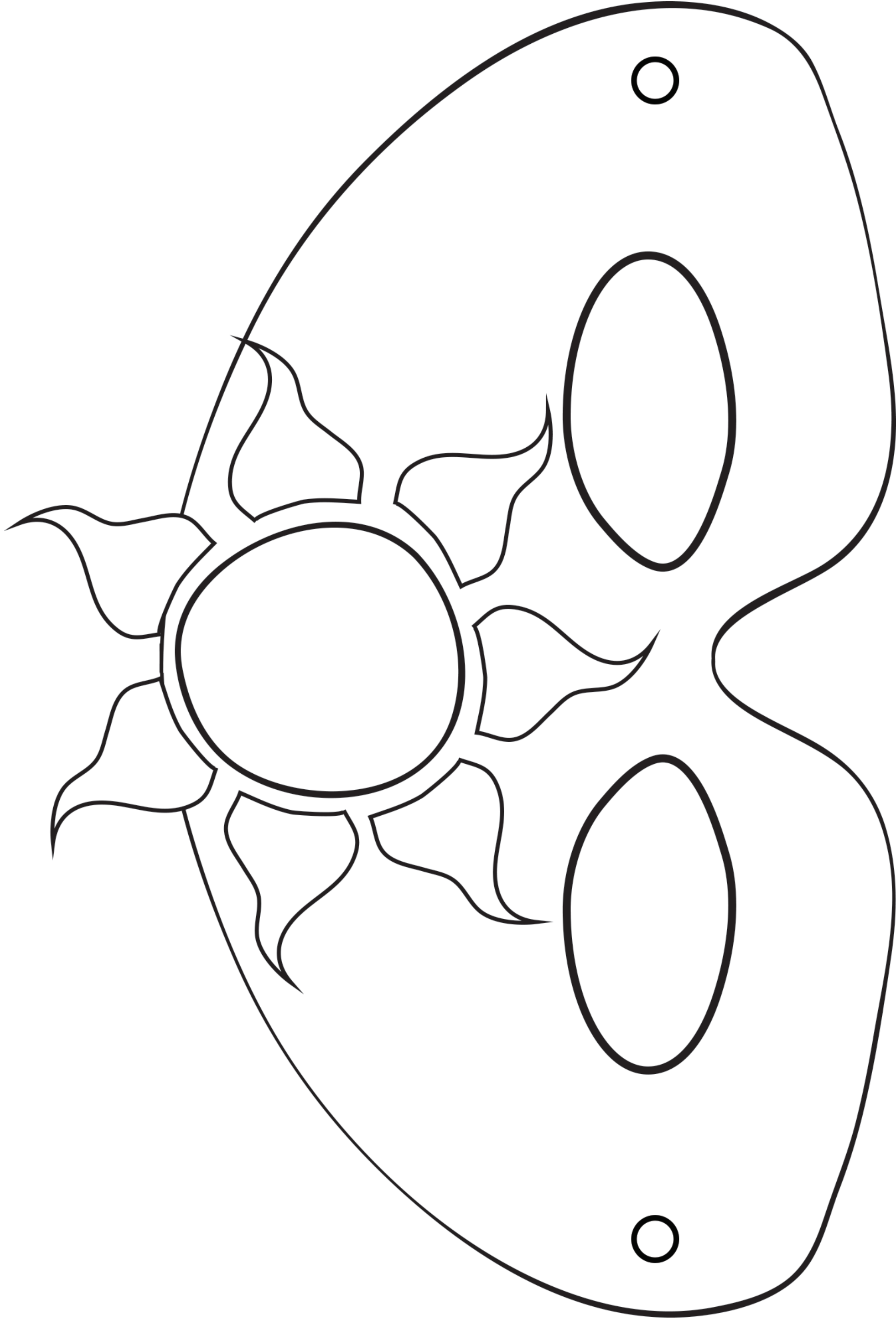
Öğretici çocuklara, tuvalet sırasında daha acil ihtiyacı olana sıra vermenin, arkadaşının bir eşyası yere düştüğünde ona yardımcı olmanın, insanlara günaydın merhaba, gibi sözcükleri kullanmanın, gerektiğinde teşekkür etme, izin alma, özür dileme ve benzeri davranışlar sergilemenin, annemize, babamıza, arkadaşlarımıza, öğretmenlerimize, yaşlılara, yardımcı olmanın ve insanın bütün varlıklara karşı iyi olmasının Allah'ın sevdiği iyilik davranışları olduğunu söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

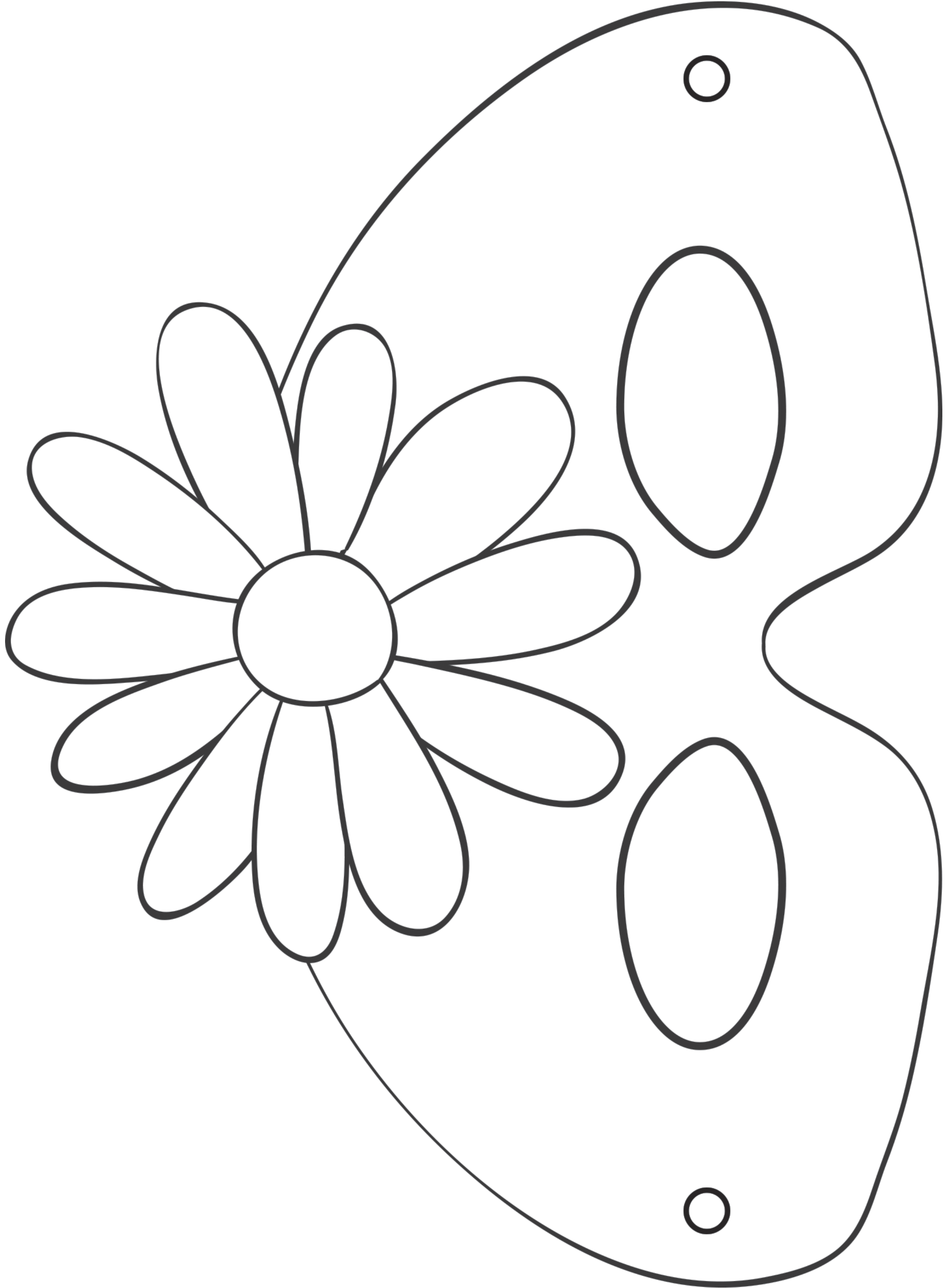
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İyi insan olmak bize ne kazandırır?
2. İyi İnsan örnekleri verebilir misiniz?

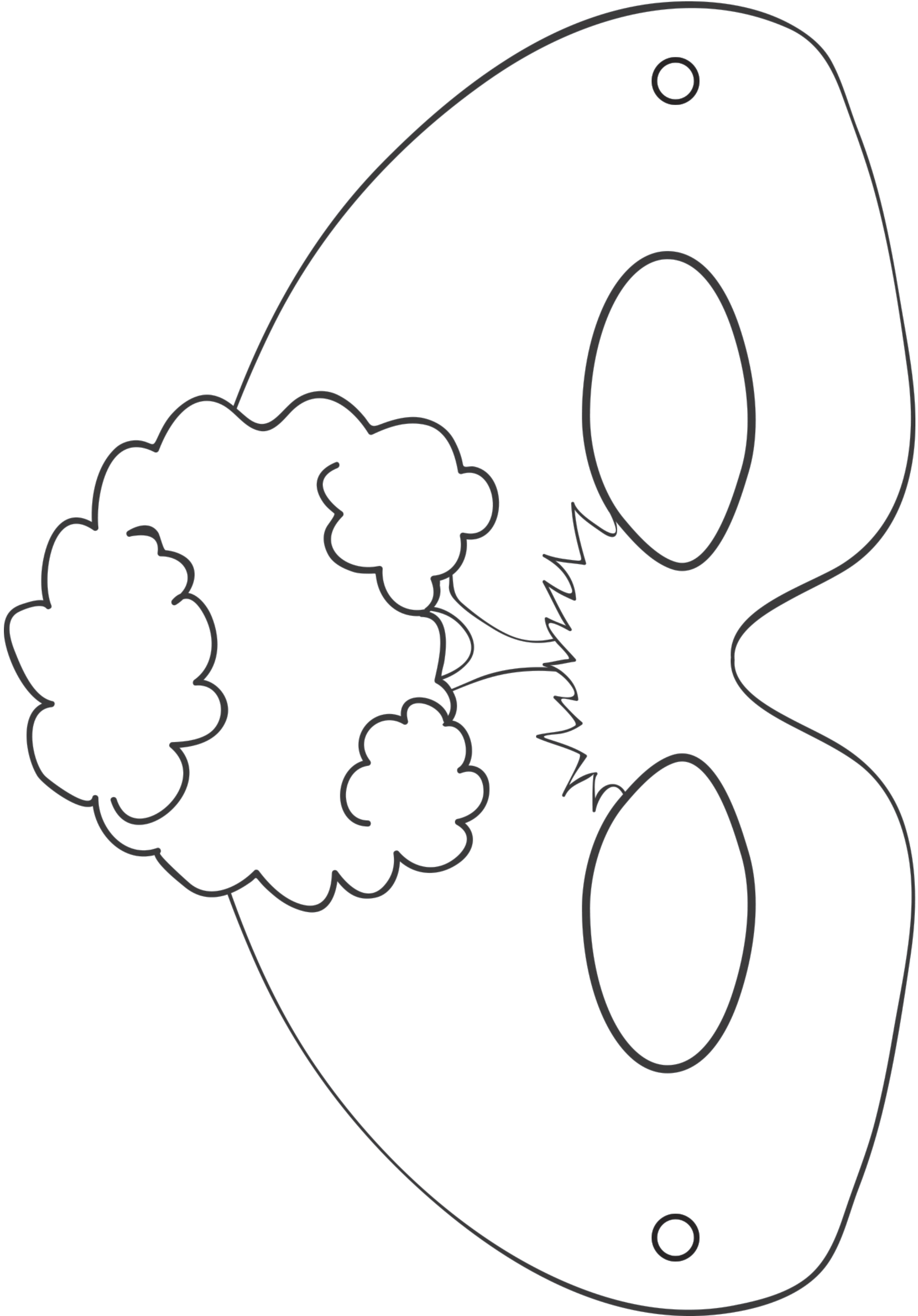
EK-85: İyilik Güneşi Draması

EK-86: İyilik Güneşi Draması

EK-87: İyilik Güneşi Draması

EK-88: İyilik Güneşi Draması

08

DOĞRULUK ve DÜRÜSTLÜK

KAZANIMLAR

1. Dürüst bir insanın özelliklerini bilir.
2. Ailesine her zaman dürüst davranır.
3. Arkadaşlarına her zaman doğruyu söyler.
4. Dürüst olan ve olmayan davranışları ayırt eder.
5. Çevresine karşı her zaman dürüst olur.
6. Dürüst olmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.
7. Peygamberimizin doğru ve güvenilir bir insan olduğunu bilir.
8. Müslümanın güvenilir insan olduğunu bilir.
9. Doğru ve dürüst olmanın olumlu sonuçlarını fark eder.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni, EK-P9, EK-P10, Küçük Kutu

Doğruluk Treni

(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, EK-P10'daki lokomotif resmini keserek bir kutuya yapıştırır ve kendisi için bir vagon hazırlar. Hazırladığı vagona kendisinin de doğru ve güvenilir olduğunu bildiği kişilerin fotoğraflarını yapıştıracağını söyler. Çocuklara EK-P9'daki yazı verilerek, performans ödevlerini ailelerine ulaştırmaları sağlanır.

Çocuklar, evde hazırladıkları performans ödevleri olan doğruluk vagonlarını, haftanın sonunda kursa getirirler. Çocuklardan gönüllü olanlar, vagonlarına yapıştırdıkları kişilerin kimler olduğunu ve neden onların resimlerini yapıştırdıklarını arkadaşlarına anlatırlar.

Öğretici, birlikte bir oyun oynayacaklarını söyleyerek, çocuklardan kendisinin arkasında sıra olmalarını ister. Çocuklar sıraya geçerken performans ödevlerini ellerine alırlar, öğretici ise lokomotif resmi ile hazırladığı kutuyu elinde tutar. Sonra hep birlikte aşağıdaki doğruluk şiirini okuyarak trencilik oynarlar.

DOĞRULUK TRENİ

Çuf çuf trenim
Doğru yolda giderim
Yolumdan ben hiç şaşmam
Kimseyi yolda bırakmam

Ne yaparım?
Hep doğruyu söylerim
Ne yaparım?
Kimseleri kandırmam

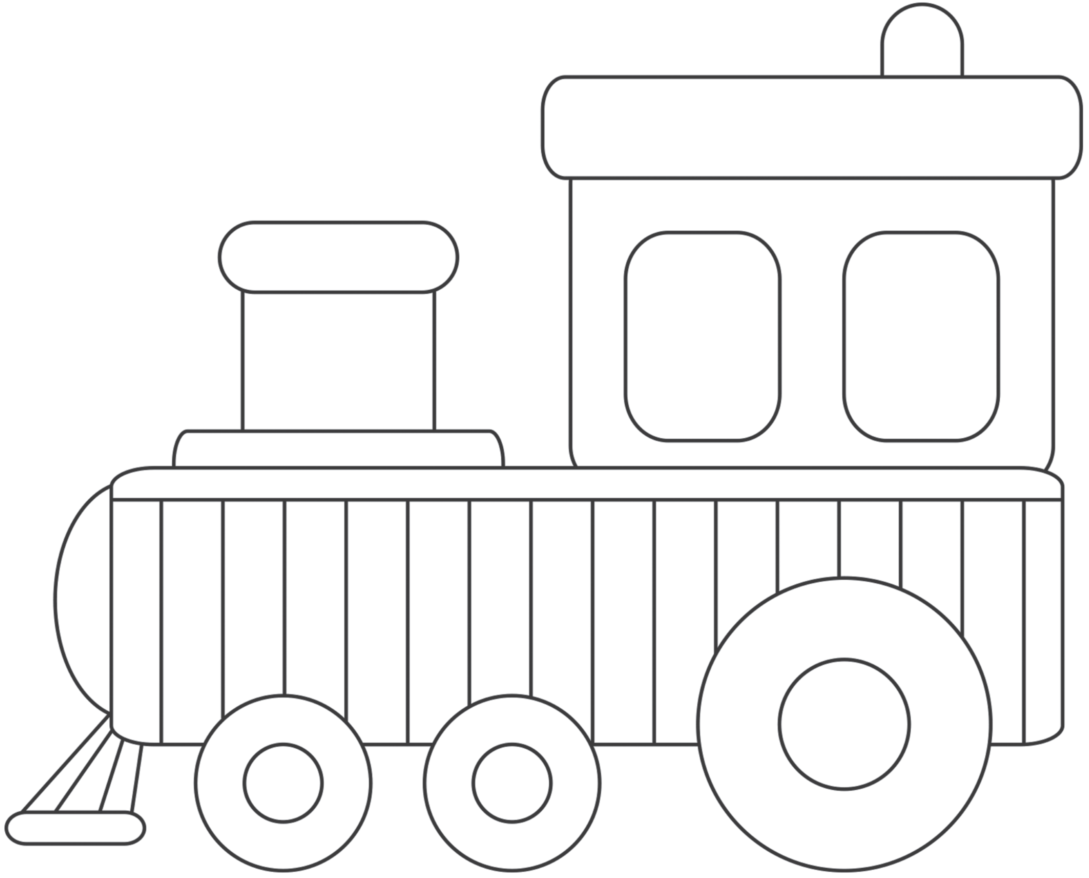
Öğretici şiiri okurken önce "Ne yaparım?" sorusunu sorarak, çocukların cevap vermelerini bekler, bilememeleri durumunda kendisi de onlarla birlikte söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Dürüstlük ve doğruluk nedir?
2. Neler yaparsak dürüst bir insan oluruz?
3. Dürüst ve doğru insanların özellikleri nelerdir?

EK-P10: Doğruluk Treni

Öğretmen için hazırlanmış lokomotif resmidir, eve gönderilmeyecektir.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D8

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara doğruluk ve dürüstlüğün ne olduğu sorularak etkinliğe başlanır. Ardından, çocuklara ağaç maketini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

"Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız iyi davranışlarla bembeyaz bulutlarımız olmuştu. Bu hafta da doğru ve dürüst davranışlarımızla bulutlarımızdan yağmurlar yağacak. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta yaptığımız doğru ve dürüst davranışları için size birer yağmur damlası resmi vereceğim, siz de bu resmi bulutlarımızın altına yapıştıracaksınız. Böylece bulutumuzdan yağmurlar yağacak." der.

Öğretici hafta boyunca çocuklara doğru ve dürüst davranışları için küçük bir yağmur damlası resmi verir. Verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı doğru ve dürüst davranışı yazar. Çocuğun bu resmi bulutun altından sarkan iplere yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde sergiledikleri doğru ve dürüst davranışlar sorulur, onlar için de birer yağmur damlası resmi verilerek buluttan sarkan iplere yapıştırılır.

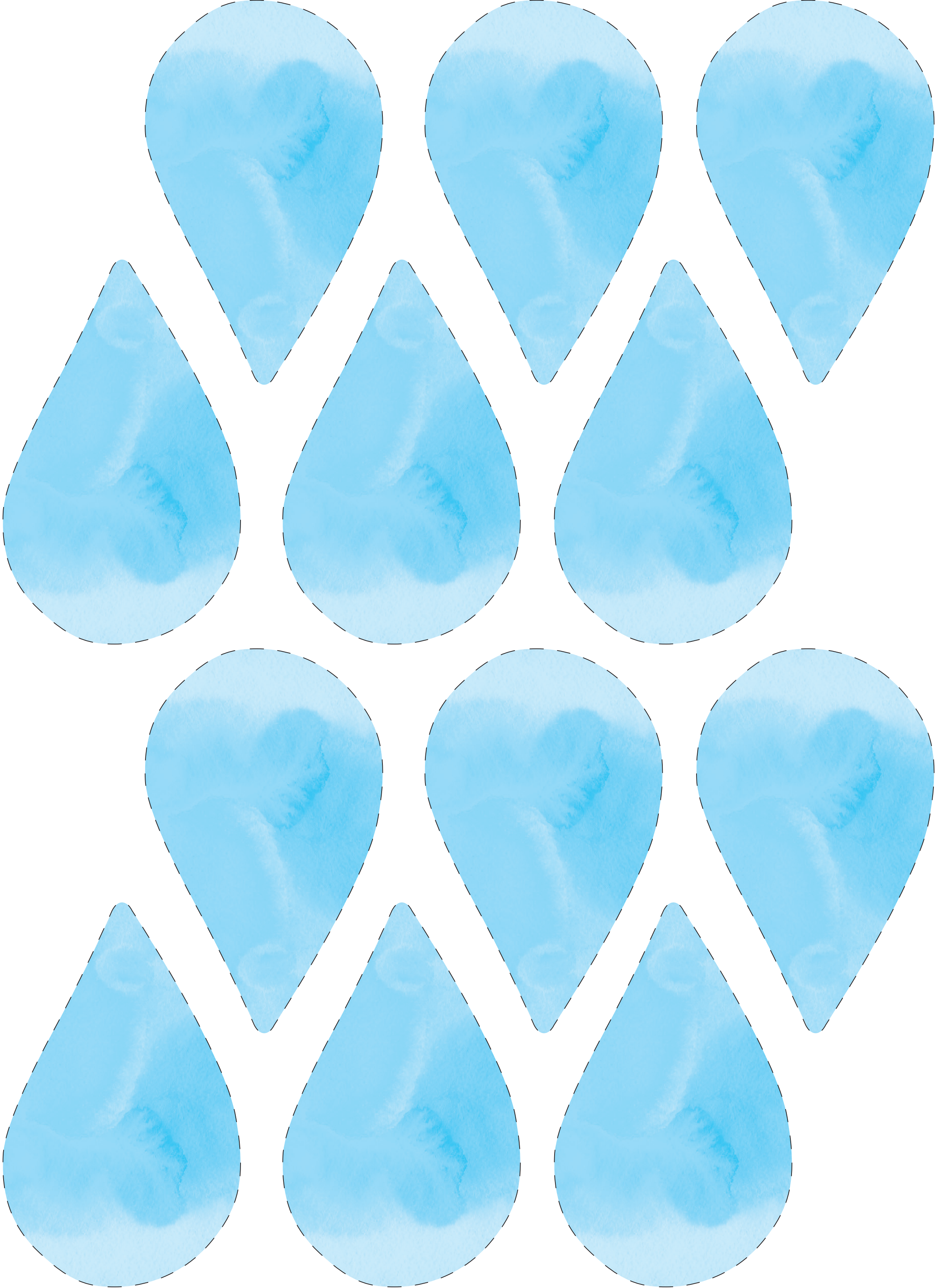
Haftanın sonunda öğretici, ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Doğruluk nedir?
2. Doğru olmak neden önemlidir?
3. Biz neden doğru olmalıyız?
4. Doğru olmazsak neler olur?

EK-D8: Değer Ağacı Proje Ödevi

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni, EK-89

Müslüman Doğru Olur Şiiri

Etkinlik:

Öğretici, Doğruluk şiirini okur ve ezberlemeleri için tekrar eder:

MÜSLÜMAN DOĞRU OLUR

Müslümanlar doğru olur
Hep verdiği sözde durur
Kim doğruyu söyler ise
Hep kalbinde huzur bulur

Daha sonra öğretici, şiiri çocuklarla birlikte tekrar eder.

Müslümanların doğru sözlü olması gerektiğini ifade ederek, doğru sözlü olmanın insanı mutlu ettiğini söyler. Çocuklardan da kendi hayatlarından doğru sözlü olma ile ilgili bir örnek anlatmalarını ister.

Öğretici çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ve çizimi boyamalarını ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Müslüman kimdir? Kime Müslüman denir?
2. Size verilen sözler tutulduğu zaman ne hissedersiniz?
3. Sizce sözünde durmak niçin önemlidir?
4. Sizce doğru sözlü olmak niçin önemlidir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

İki Yavru Ayıcık Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici sınıfa girer ve çocuklara; "Şimdi size bir hikâye okuyacağım ve hep birlikte güvenilir ve doğru insanların özelliklerini öğreneceğiz." diyerek, aşağıdaki hikâyeyi okur.

> "İki küçük yavru ayı, bir yamacın üzerinde oturmuş, kardeş kardeş konuşuyorlardı. Biri, diğerinin omzuna elini koyup: "Sana çok güveniyorum, neden biliyor musun?" dedi.
>
> Diğeri, meraklı gözlerle arkadaşına bakıp: "Neden bana güveniyorsun? Biraz anlatabilir misin?" diye sordu.
>
> Yavru ayı şöyle cevap verdi; "Her zaman doğruyu söylüyorsun, sana ait olmayan eşya ve oyuncakları kendininmiş gibi koruyorsun, sırlarımı seninle paylaşabiliyorum ve senin yanında kendimi güvende hissediyorum. Sen benim bugüne kadar gördüğüm en iyi arkadaşsın. Sen benim dostumsun." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. İki yavru ayı ne yapıyorlardı?
2. Yavru ayı arkadaşına neden güveniyordu?
3. Güvenilir insanların özellikleri nelerdir?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Parolayı Bul Oyunu

Etkinlik:

Aşağıdaki şiir birkaç kez okunarak çocuklarla birlikte tekrar edilir.

Doğruluktan hiç şaşmam
Görevlerimi aksatmam
Ben güvenilir biriyim
Yanlış işler hiç yapmam

Her zaman doğru söylerim
Hiç kimseyi kandırmam
Ben emin biriyim
Dürüstlüğü bırakmam

Ardından çocuklara, birlikte bir oyun oynanacağı söylenir. Öğretici, çocuklara sınıfımızın bir saray olduğunu ancak bu saraya girebilmek için kapıdaki nöbetçiye doğru parolayı vermemiz gerektiğini söyler.

Parola doğru insanın özelliklerinden biridir, bu sebeple birkaç tane parola olabilir. Önemli olan çocukların düşünerek doğru insanın özelliklerini bulmasıdır. Öğretici, çocuklara bulunması istenilen parolaların şiirde yer aldığını hatırlatır. Çocuklar sıraya girerler, öğretici onlara saraya giden yolda yürüdüklerini söyleyerek, sınıfın içinde bir süre gezdirir. Son olarak sınıfın kapısına geldiklerinde, öğretici nöbetçi rolünü alır ve çocuklardan parolayı ister. Parolayı bulan çocuk kapıdan geçer, parolayı söyleyemeyen çocuk bir kez daha dener. Öğretici, çocuklara şiiri mırıldanarak minik ipuçları verir ve parolayı bulmasını sağlar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Doğru insanın özellikleri nelerdir?
2. Doğru insan neden diğer insanlar tarafından sevilir?
3. Emin ve güvenilir olmak için neler yapmak gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Örnek Olay İncelemesi, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Yırtık Kitap Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici sınıfta aşağıdaki hikâyeyi okur.

> "Ayşe öğretmen, kütüphaneden birgün çok önemli bir kitap almış. Öğrencilerine bu kitabı dikkatli kullanmalarını söylemiş. Teneffüste öğretmen sınıftan dışarı çıkmış. Öğrencilerinden Ahmet, su içerken bu kitabın üzerine suyu dökmüş. Suyun kitap üzerine döküldüğünü fark eden Ahmet, kitabı mendil ile kurulamaya çalışmış, silerken kitabın bir sayfasını yırtmış. Öğretmen sınıfa geldiğinde kitabın sayfasının yırtılmış olduğunu görmüş. Ayşe öğretmen, öğrencilere dönerek kitabın sayfasını kimin yırttığını sormuş.
>
> Öğretici hikâyeyi okumayı burada bırakır ve "Çocuklar! Bu hikâyenin sonunda sizce ne oldu?" diye kurstaki çocuklara sorar. Çocuklardan cevaplarını alır. Çocukların cevapları üzerine konuşurlar. Daha sonra öğretici hikâyenin devamını anlatır:
>
> Ahmet; "Ben kitabın üzerine su döktüm, kurulamaya çalışırken sayfayı yırttım öğretmenim." demiş. Ayşe öğretmen, Ahmet'e doğruyu söylediği için teşekkür etmiş ve Allah'ın Kuran-ı Kerim'de "Doğru söz söyleyin." (Ahzâb, 33/70) emri ile insanlardan her zaman doğru sözlü olmasını istediğini söylemiş."

Öğretici, çocuklara Allah'ın istediği gibi her zaman doğruyu söylemek gerektiğini açıklar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Sizin başınıza böyle bir durum geldi mi?
2. Eğer başınıza böyle bir şey gelseydi ne yapardınız?
3. Doğru sözlü olmanın ne gibi yararları vardır?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Ayşegül'ün Kedisi Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir hikâye okuyacağını söyler ve dinlemelerini ister.

> "Güzel bir bahar sabahı Ayşegül, minik patilerin ellerine dokunuşuyla uyandı. Bu onun sevimli ve afacan kedisi Pamuk'tu. Onu, abisi doğum gününde hediye etmişti. Ayşegül Pamuk'u çok seviyordu ve onun bakımına oldukça özen gösteriyordu. Beraber arkadaş gibi oyunlar oynayarak güzel vakit geçiriyorlardı.
>
> O akşam babası eve geldiğinde onlara bir sürprizi olduğunu söyledi. Hafta sonu hep beraber köydeki babaannelerini ziyarete gideceklerdi. Ayşegül bu habere önce çok sevindi ama daha sonra aklına kedisi Pamuk geldi.
>
> Onlar köye gittiklerinde Pamuk evde yalnız kalamazdı. Onu güvenebileceği birine emanet etmeliydi. Biraz düşündükten sonra komşularının kızı Fatma aklına geldi. O hem güvenilir, hem de kedileri çok seven birisiydi. Ayşegül Fatma'ya giderek durumu anlattı. Kedisine iyi bakacağı hususunda kendisine güvendiğini söyledi ve Pamuk'u ona emanet etti.
>
> Fatma bu duruma çok sevindi. Hafta sonu bu sevimli kediyle güzel vakit geçirebileceğini düşündü. Pamuk, arkadaşının emanetiydi ve kedisine iyi bakacağı konusunda arkadaşı ona güvenmişti. Bu nedenle Fatma iki gün boyunca Pamuk'la çok güzel bir şekilde ilgilendi. Her gün yemeğini ve suyunu verdi. Onu zararlı şeylerden korudu. Asla canını yakacak şeyler yapmadı ve sevip okşadı.
>
> Ayşegül köyden döndükten sonra kedisini almak için Fatma'nın evine gittiğinde Pamuk'u orada çok mutlu gördü. Bu durum karşısında o da çok mutlu oldu. Fatma'ya kedisine çok iyi baktığı için teşekkür etti. Onun gibi güvenilir bir arkadaşı olduğu için çok şanslı olduğunu söyledi. Ayşegül oradan ayrılırken Fatma da çok mutluydu. Çünkü kendisine güvenen bir dostu vardı."

Hikâye bittikten sonra öğretici, çocuklara;

Efendimiz'in *"Müslüman, diğer Müslümanların elinden ve dilinden güven içinde olduğu kimsedir."* (Buhârî, Îmân,3) hadis-i şerifini okuyarak güvenilir, emaneti koruyan bir insan olmanın Allah'ın emri ve Peygamber Efendimizin tavsiyesi olduğunu söyler. Daha sonra da güvenilir kişilerin Allah ve diğer insanlar tarafından çok sevildiğini, bu nedenle de onların her zaman mutlu olduğunu ve başkalarını da mutlu ettiğini ifade eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Ayşegül kedisini neden Fatma'ya emanet etti?
2. Fatma kendisine emanet edilen kediye nasıl davrandı?
3. Eğer Fatma kedi ile ilgilenmeseydi ne olurdu?
4. Hikâyenin sonunda Ayşegül, Fatma ve Pamuk neden mutlu oldu?
5. Güvenilir ve doğru bir insan olmak neden önemlidir?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap

Trafik Polisi Draması

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara birlikte çok güzel bir drama yapacaklarını söyler. Çocuklara trafik polislerinin görevinin ne olduğunu, trafik polislerine güvenip güvenmediğimizi ve nedenini sorar. Ardından çocuklara dramayı anlatır. Çocuklardan biri trafik polisi rolünü alır, diğer çocuklar ise trafikte yol alan arabalar olurlar.

Arabalar, trafik polisinin komutlarına göre yol alacaklardır, öğretici burada trafik polisinin görevinin önemine vurgu yapar. Trafik polisi görevini doğru yaptığında neler olacağı, trafik polisinin görevini doğru yapmaması durumunda neler olacağını sorar. Öğretici drama etkinliğini başlatır, çocukların isteğine bağlı olarak trafik polisi olma görevini farklı çocuklara vererek oyunu birkaç kez oynatır.

Trafik polisi görevini doğru yaptığında herkes ona güvenecek, hiçbir kargaşa yaşanmadan araçlar mutlu bir şekilde yol alacaklardır. Ancak trafik polisi görevini doğru yapmadığında, araçlar bir kargaşa durumu yaşayacaklardır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Trafik polisi görevini doğru yaptığında neler oldu?
2. Trafik polisi görevini doğru yapmadığında neler oldu?
3. Görevimizi eksiksiz bir şekilde yapmak bize neler kazandırır?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Doğruluk Şiiri

Etkinlik:

Öğretici, Müslümanların güvenilir ve doğru insanlar olduğunu, "Peygamber Efendimizin doğru ve güvenilir oluşu, bütün insanlara örnektir. Bizler de Peygamberimizin bu güzel davranışlarını örnek almalıyız." diyerek açıklar. Öğretici çocuklara doğruluk ve güvenilirlikle alakalı bir şiir öğreneceklerini söyler ve şiiri önce kendi okur, sonra da çocuklara tekrar ettirir.

Dürüstlüğü severim
Doğru yolda giderim
En güzel örneğim
Güvenilir Peygamberim

Öğretici, çocuklara Allah'ın istediği gibi her zaman doğruyu söylemek gerektiğini açıklar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Davranışlarımızda kimi örnek almalıyız?
2. Güvenilir insan nasıl olur?

Yöntem ve Teknikler	: Anlatım, Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Zarf, Bebek ve Hayvan Resimleri İçerikli Kartpostallar, Çocuklara Verilecek Olan Küçük Hediyeler

Hz. Ali'nin Doğruluğu

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara doğru ve güvenilir bir insan olmanın çok önemli olduğunu söyler. Kendileri gibi çocuk yaşta olan Hz. Ali'ye Peygamberimizin çok güvendiğini hatta Mekke'den Medine'ye hicret ederken kendisine verilmiş olan bütün emanetleri Hz. Ali'ye bıraktığını ve onları koruyarak sahiplerine vermesini istediğini anlatır. (İbn Hişâm, Sîret, III, 11) Öğretici, daha önce çocukların sayısınca hazırlamış olduğu, içinde kartpostallar olan kapalı zarfları ortaya çıkararak çocuklara;

"Çocuklar Peygamberimizin Hz. Ali'ye güvendiği gibi ben de sizlere çok güveniyorum. Bu zarflarda benim çok değer verdiğim bir şeyin parçaları var ve bu zarfları sizlere emanet etmek istiyorum. Onları çok iyi koruyup bana tekrar geri getireceğinize inanıyorum." der ve zarfları çocuklara emanet eder.

İki gün sonra çocuklar zarfları geri getirir. Zarfları çocuklardan alan öğretici onlara çok iyi baktıkları ve korudukları için teşekkür eder ve onları bir hediye ile ödüllendirir.

Toplumda güvenilir insanların herkes tarafından sevildiğini ve takdir edildiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Size emanet ettiğim zarfları nasıl sakladınız?
2. Bir emanet taşımak size neler hissettirdi?
3. Emaneti korurken size birileri yardım etti mi?
4. Siz en çok kimlere güvenirsiniz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Eğer Vermeseydin

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; "Çocuklar size bir soru soracağım. Size birisi söz verdiği hâlde, sözünde durmazsa ne düşünürsünüz?" der. Çocuklardan gelen cevapları dinler. Sözünde durmanın çok iyi bir davranış olduğunu söyler. Eğer insanlar verdikleri sözde dururlarsa bu davranışın hem kendilerini hem etraflarındaki diğer insanları mutlu edeceğini anlatır.

Öğretici ardından çocuklara;

"Bütün peygamberler gibi Peygamberimiz de bir şey için söz verdiğinde, verdiği sözde mutlaka durur, gereğini yerine getirirdi. Peygamberler ve bizim peygamberimiz Hz. Muhammed doğru ve güvenilir insanlardı. Ayrıca Peygamberimiz, doğru olmayan sözden ve hareketlerden hoşlanmazdı. Özellikle çocuklara verilen sözlerin yerine getirilmesini isterdi." der ve aşağıdaki metni okur:

> Peygamber Efendimiz birgün, çocuğu olan bir aileye misafir olmuş.
>
> Bir ara annesi çocuğunu:
>
> – Gel sana bir şey vereceğim, diye çağırmış. Peygamberimiz çocuğun annesine,
>
> – Çocuğa ne vermek istedin, diye sorunca çocuğun annesi,
>
> – Hurma verecektim, diye cevap vermiş. Bunun üzerine Peygamberimiz,
>
> – Eğer ona bir şey vereceğim deyip de bir şey vermeseydin, sana bir yalan günahı yazılırdı. (Bu Allah'ın hoşuna gitmezdi yani doğru olmazdı.) demiş. (Ebû Dâvûd, Edeb, 80.)

Öğretici, çocuklara bütün peygamberlerin doğru ve güvenilir insanlar olduğunu anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Annesi çocuğu neden çağırmıştı?
2. Peygamberimiz çocuğun annesine ne söyledi?
3. Peygamberler nasıl insanlardır?
4. İnsanlar neden peygamberlere güvenirlerdi?

Yöntem ve Teknikler	: Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Müzik, Beyaz Tebeşir veya 5 Metre Uzunluğunda İki Adet, Kalın Beyaz İp

Doğruluk Çizgisi Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, derse önce Doğruluk Çizgisi Oyunu ile başlar. Oyun için gerekli olan düzenek, eğer dış ortamda oynama imkânı varsa tebeşirimizle yere 5 metre uzunluğunda birisi düz, diğeri Z şeklinde, ikisi de aynı ölçüye sahip iki çizgimizin olmasıdır. Eğer oyunu oynayacağımız ortam ders yaptığımız alan olacaksa, aynı düzeneğimizi 5 metre uzunluğundaki mevcut olan iplerimizle hazırlarız.

Oyun sırasında oyuna daha fazla hareket katmak için hareketli bir müzik çalınabilir. Oyunun başlangıç kısmında çocuklarımızı ikişerli gruba ayırırız. Her çocuk birlikte yarışacağı arkadaşı ile aynı anda başlamak suretiyle yarışır. Yarış bu şekilde ikişerli olarak devam eder, ta ki her çocuk iki çizgide de birbiriyle yarışmış olana kadar.

Düz çizgide yürüyen grubun daha sonra da zikzak çizgisinde koşması, Z çizgisinde yürüyen gurubun da düz çizgide koşması istenecektir. Bütün çocuklar iki çizgide de koşma işlemini tamamladıktan sonra sonucun değişmediği yani genel olarak hep düz çizgide koşan çocuğun yarışı kazanacağı belirgin bir şekilde gözlemlenecektir.

Öğretici, çocukları bir süre dinlendirdikten sonra, “Bakın çocuklar yüce Allah Kur’an-ı Kerim’de, *‘Doğrusu, Rabbimiz Allah’tır deyip, sonra da dosdoğru gidenlere korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.’* (Ahkâf, 46/13) diyor.” der.

Güvenilir ve doğru olmak; doğruyu söylemek, dürüst davranmak, kimseyi kandırmamak ve verdiğimiz sözü tutmak demektir. Bu oyunda doğru yolda yarışan arkadaşlarımız hep birinci oldular değil mi? Güvenilir ve doğru bir insan olduğumuzda doğru yolda yürümüş oluruz ve bu bizi her zaman daha başarılı yapar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Doğru yol ile Z yolu arasındaki fark nedir?
2. Her iki ipin uzunluğu aynı olduğu hâlde, neden düz çizgide yarışan sürekli birinci oldu?
3. Hangi yolda koşmak daha zordur?
4. Doğru yolda yürümek bize ne kazandırır?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Canım Ablam Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara güven kavramını anlatmak için en çok kimlere ve neden güvendiklerini sorar. Gelen cevapları dinler ve onlara güvenilir insanların Allah tarafından sevildiğini söyler. Kardeşlerin birbirlerine güvenmesi gerektiğini vurgulayan aşağıdaki hikâyeyi okur:

> "Elif ile Zeynep birbirini çok seven iki kardeşti. Elif, Zeynep'ten birkaç yaş daha büyüktü. Anneleri onlara her zaman birbirlerini çok sevmelerini, birbirlerine güvenmelerini, zorluklar karşısında birbirlerine destek olmalarını söylerdi.
>
> Onlar da annelerinin sözlerini dinler, birbirlerini hiç üzmezlerdi. Günler bu şekilde mutluluk içinde geçerken, birgün anneleri hastalandı. Birkaç gün hastanede kalması gerekti. İki kardeş de bu duruma çok üzüldü. Komşuları Ayşe teyze anneleri iyileşene kadar onlarla ilgilenmek için, Elif ile Zeynep'i kendi evine götürmek istedi. Ayşe teyze, güvendikleri bir komşu olduğu için, çocuklar anneleri iyileşene kadar Ayşe teyzenin evinde kaldılar.
>
> Ayşe teyze çocuklara annelerinin yokluğunu hissettirmemek için çocukların sevdiklerini bildiği yemekleri yapmıştı. Ayşe teyzenin çocukları da Elif ve Zeynep'le birbirinden güzel oyunlar oynamışlardı.
>
> Ama Zeynep'in üzüntüsü yüzünden okunuyordu. Elif, kardeşinin kendisi gibi üzgün olduğunu fark edince, kardeşini kucaklayarak ona şöyle dedi: "Canım kardeşim, sakın üzülme ben seninle beraberim. Bana her zaman güvenebilirsin." Zeynep de ablasını kucaklayarak: "Biliyorum ablacığım iyi ki sen varsın." dedi. Zeynep'in üzgünlüğü az da olsa gitmiş yerini sevimli bir gülümseme almıştı. Ablasının yanında olması, ona sarılması, ona destek olması Zeynep'e güven veriyordu. Kısa süre sonra, anneleri iyileşerek evlerine geri döndü." der.

Öğretici, çocuklara Müslümanın güvenilir insan olduğunu, herkes tarafından sevildiğini ve arkadaş olarak tercih edildiğini, zor zamanlarda insanlara destek olduklarını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocukların annesi onlardan kendisi yokken nasıl davranmalarını istedi?
2. Zeynep Elif'e neden güveniyordu?

3. Çocuklar annelerinin hastanede olmasını nasıl karşıladılar?
4. Çocuklar Ayşe teyzenin evinde ne konuştular?
5. Çocuklar Ayşe teyzenin evine neden gittiler?
6. Ayşe teyze çocuklara nasıl davrandı?

09

ADALET

KAZANIMLAR

1. Kendisinin ve başkalarının haklarını korur.
2. Adil olan ve olmayan davranışları ayırt eder.
3. Çevresine karşı adil davranır.
4. Adil olmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan biri olduğunun farkına varır.
5. Allah'ın adil olduğunu bilir.
6. Peygamberimizin herkese adil davrandığını bilir.
7. Adil davranışların olumlu sonuçlarını fark eder.
8. Karşılaştığı problemlere adil çözümler üretir.

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-P11, Resim Kartonu, Çeşitli Canlı Resimleri

Güneş Panosu
(Performans Ödevi)

Etkinlik:

Çocuklara EK-P11'deki yazı verilerek performans ödevlerini ailelerine ulaştırmaları sağlanır. Çocuklara yapılacak güneş panosu hakkında bilgi verilir, "Değer Ağacı"mız için hazırladığımız "Adalet Güneşi"nin başka bir sürü şeyi aydınlatabileceği söylenir. Öğretici resim kartonunun ortasına bir güneş resmi koyarak panoyu hazırlar ve bu güneşin adalet güneşi olduğunu söyler.

Çocuklar performans ödevlerini kursa getirirler, öğretici resimlerin altına çocukların isimlerini yazar. Resimler "Adalet Güneşi"nin altına yapıştırılır. Allah'ın "Adl" ismi ve Allah'ın adaleti ile ilgili sohbet edilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Allah Güneş'i, yağmuru, çiçekleri kimler için yarattı?
2. Güneş'in ne gibi faydaları var?
3. Kimler Güneş'ten faydalanıyor?
4. Hepimiz Güneş'ten eşit bir şekilde yararlanıyor muyuz?

Yöntem ve Teknikler : Sanat Etkinliği, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-D9, Sarı Karton

Değer Ağacı
(Proje Ödevi)

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara adaletin ne olduğunu sorarak etkinliğe başlar. Ardından, ağaç maketini gösterir ve aşağıdaki açıklamayı yapar:

“Çocuklar bu ağacı hepimiz biliyoruz bu sınıfımızın değer ağacı, geçtiğimiz hafta yaptığımız doğru ve dürüst davranışlarla bulutlarımızdan bereketli yağmurlar yağmıştı, bu hafta da adaletli davranışlarımızla gökyüzünde kelebekler uçuşacak. Nasıl olacağını merak ediyor musunuz? Bu hafta gösterdiğiniz adalet davranışları için size birer kelebek resmi vereceğim, siz de bu resmi ağacımızın etrafına yapıştıracaksınız, böylece rengârenk kelebeklerimiz olmuş olacak.” der.

Öğretici hafta boyunca çocuklara her adaletli davranış için küçük bir kelebek resmi verir, boyamalarını ister. Verilen resmin üzerine çocuğun adını ve yaptığı adaletli davranışı yazar. Çocuğun bu resmi ağacın etrafına yapıştırmasına yardım eder. Hafta boyunca zaman zaman evde sergiledikleri adaletli davranışlar da sorulur, onlar için de birer kelebek resmi verilerek ağaca yapıştırılır.

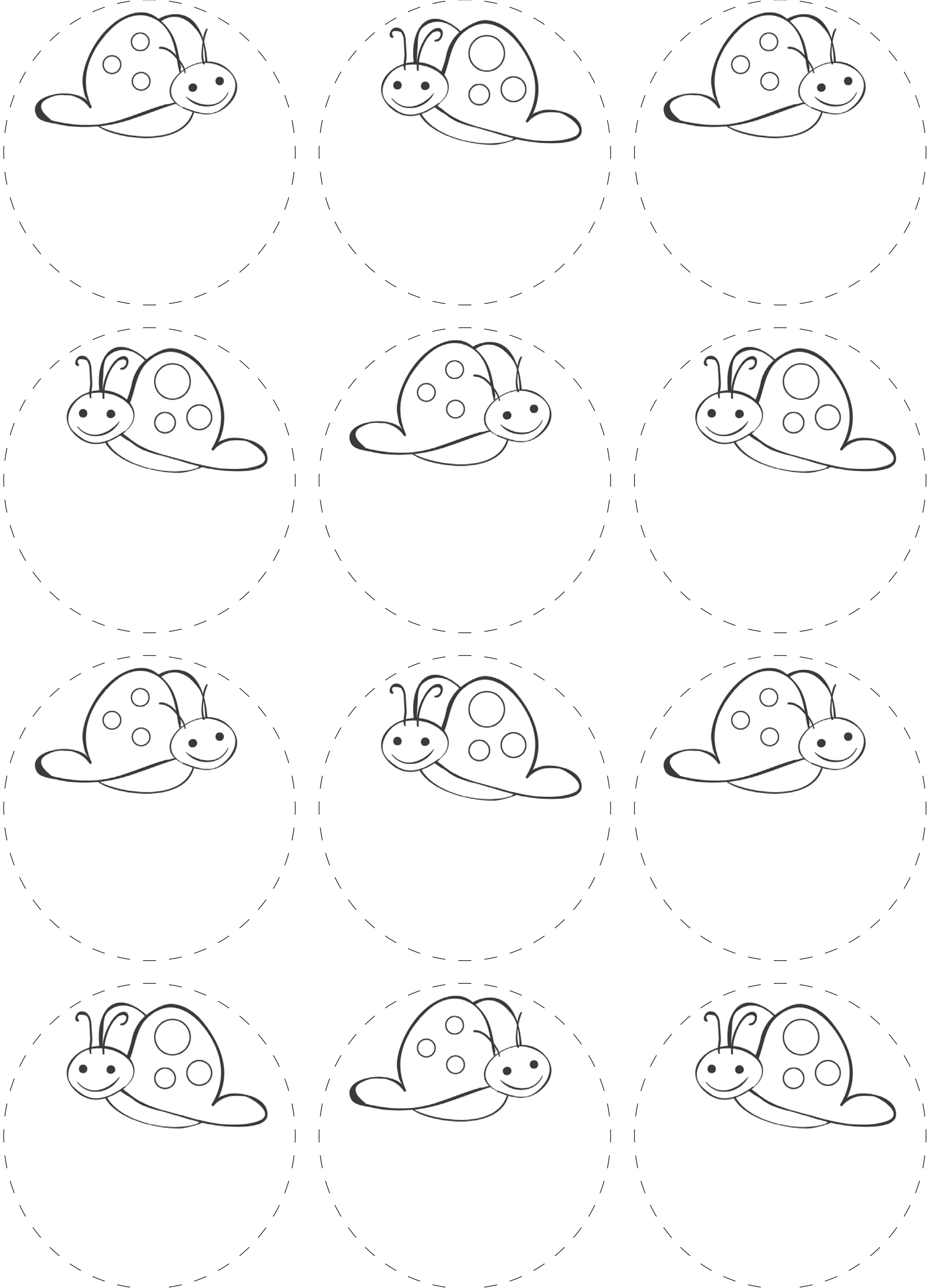
Haftanın sonunda öğretici, ağacın yanında çocuklarla bir fotoğraf çekilir. Çekilen fotoğraflar sınıf panosunda sergilenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Adalet nedir?
2. Adaletin olmadığı bir dünyada yaşasaydık neler olurdu?
3. Nasıl davranırsak adil davranmış oluruz?

EK-D9: Değer Ağacı (Proje Ödevi)

Yöntem ve Teknikler : Dramatizasyon (El Kuklası), Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : 1 Adet Poşet veya Şekerlik, Çikolata ve Şekerler, EK-90a, EK-90b, EK-91a, EK-91b

Haksız Hakkı Draması

Etkinlik:

Öğretici EK-90 ve EK-91'deki kuklaları hazırlar ve ellerine takar. Kuklalardan birinin adı "Adil Ahmet" diğerinin adı ise "Haksız Hakkı" olur. Öğretici önce çocuklara kuklaları tanıtır ve konuşturmaya başlar:

> Haksız Hakkı "Merhaba çocuklar! Bugün çok neşeli görünüyorsunuz. Ben de sizin bu neşenize neşe katayım ister misiniz? Haydi, herkes gözlerini yumsun, ellerini de iyice açsın!" der.
>
> Haksız Hakkı'nın elinde, içinde çikolata ve şekerler olan bir poşet vardır, poşetinde bulunanları çocukların avuçlarına farklı miktarlarda bırakır. Kimine az, kimine çok verir, kimine de hiç vermez.
>
> "Tamam! İşte bu kadar! Sakın ha itiraz etmeyin! Benim adım Haksız Hakkı! İstediğimi yaparım!" der.
>
> O sırada Adil Ahmet devreye girer. Öksürür. Onu fark eden Haksız Hakkı, poşetini bırakır kaçar. Adil Ahmet, poşeti yerden alır ve çocukların ellerindekileri poşete geri toplar. (Öğretici kuklaları sırasıyla eline takarsa rolünü daha kolay oynar ve şekerleri dağıtmada ve toplamada diğer elini de kullanır.)
>
> "Merhaba çocuklar! Çok şaşkın görünüyorsunuz. Galiba buradan Haksız Hakkı geçti, nasıl da kaçtı beni görünce? Şimdi, sizden bir şey istiyorum, sanırım burada bir karışıklık olmuş. İster misiniz bu karışıklığı giderelim? Elinizdekileri bırakın bakalım poşete! Bana, Adil Ahmet derler. Herkese hakkını veririm! Şimdi avuçlarınızı açın bakalım, gözlerinizi kapatmanıza da gerek yok! Şimdi, başlayalım."

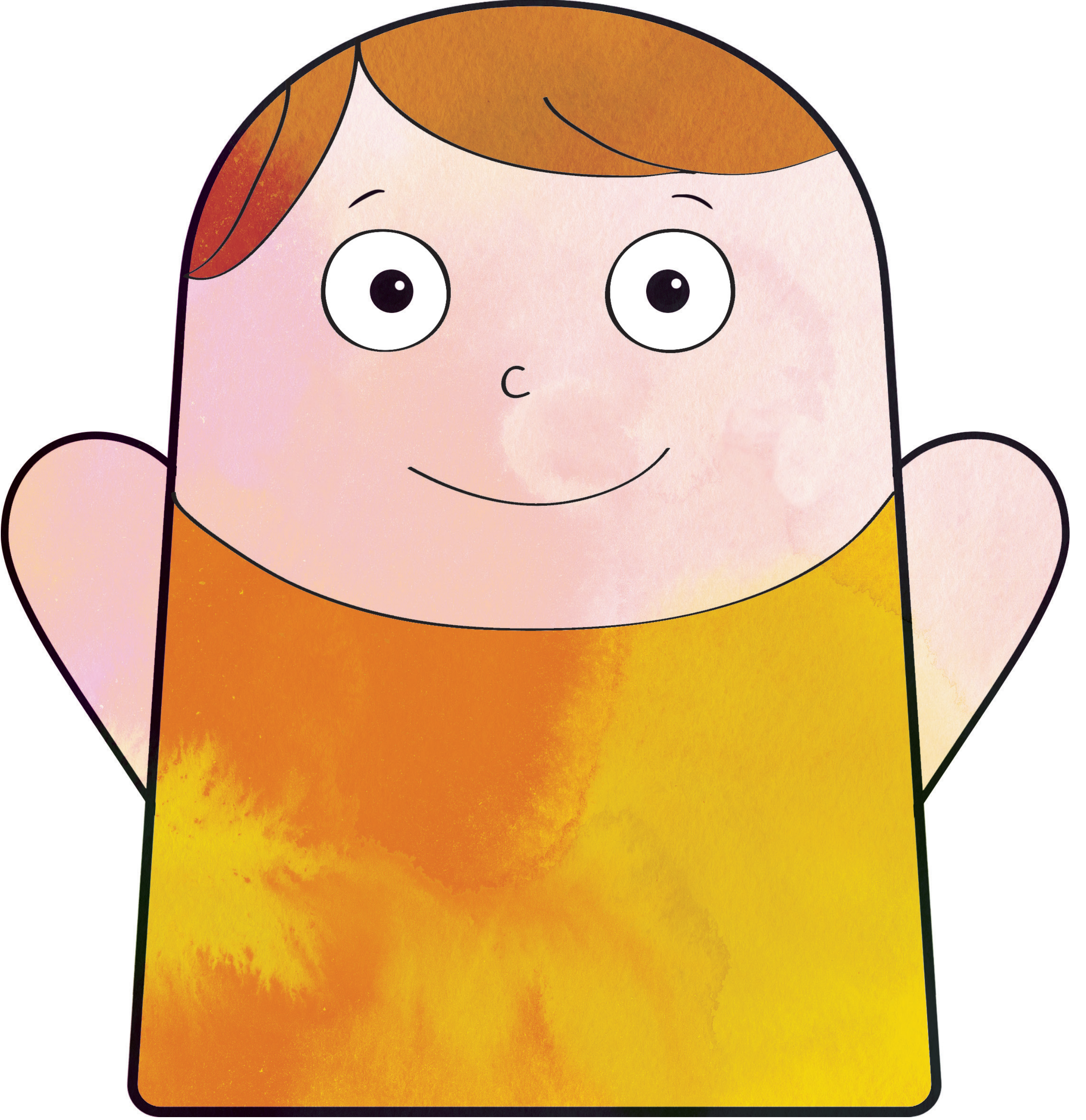
Çocuklara sevecen bir tavırla, şeker ya da çikolataları eşit olarak dağıtır. Allah'ın adil olduğunu ve adil olanları sevdiğini söyleyerek, konuyu tamamlar.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

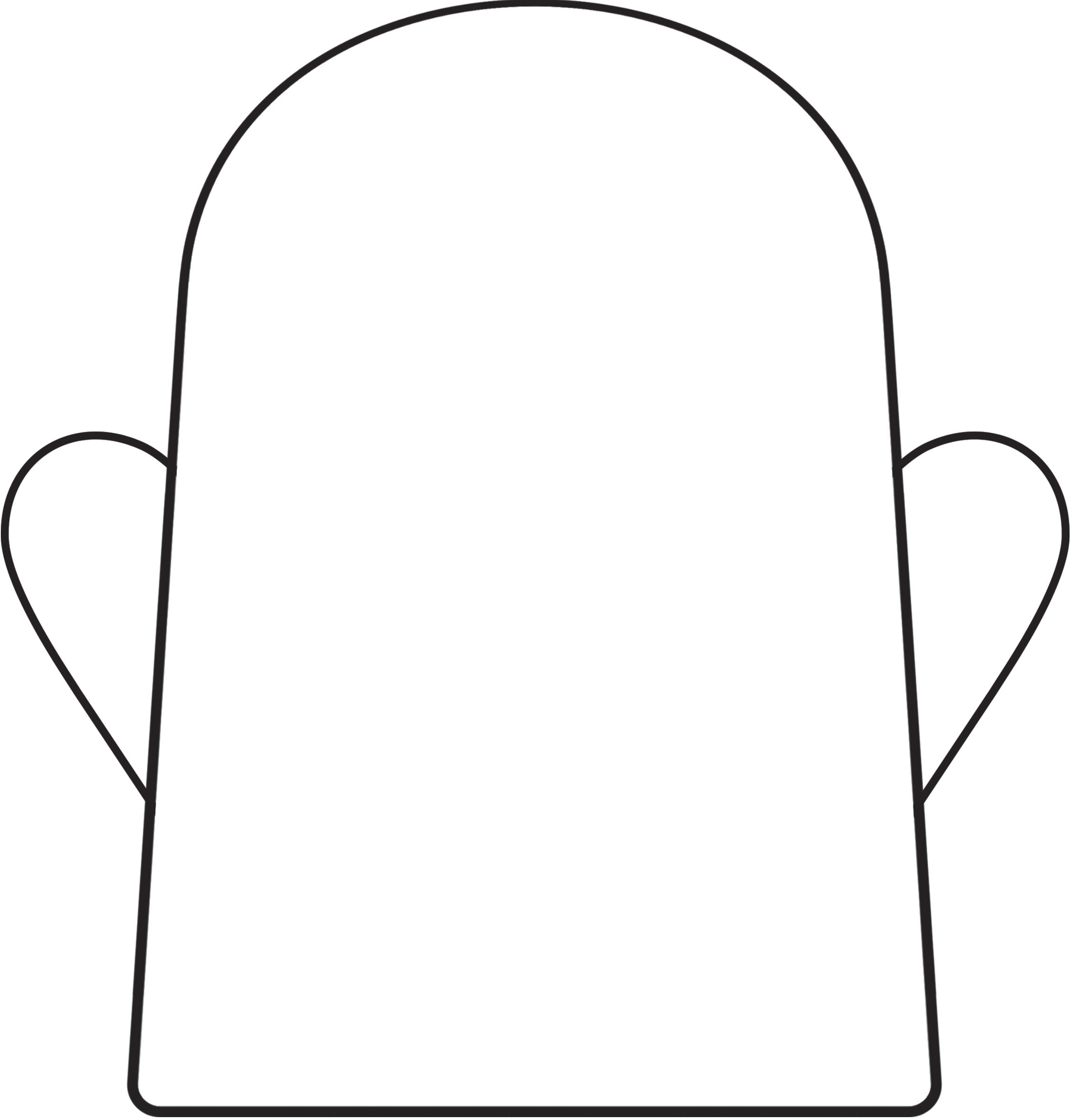
Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Haksız Hakkı şekerleri size adaletsiz dağıtınca neler hissettiniz?
2. Adil Ahmet şekerleri size adaletli dağıtınca neler hissettiniz?
3. Adaletli olmak insana neler kazandırır?

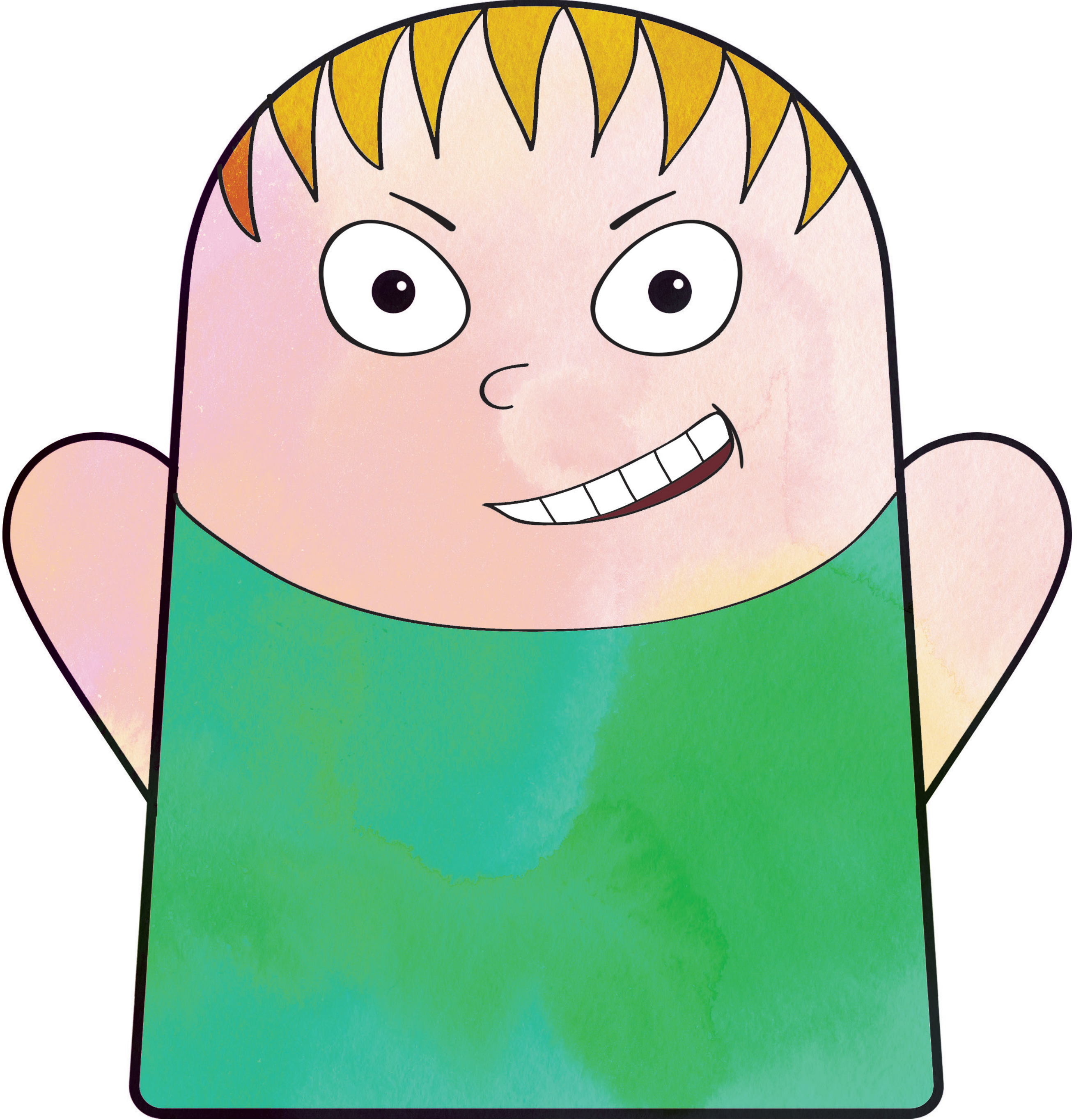
EK-90a: Haksız Hakkı Draması

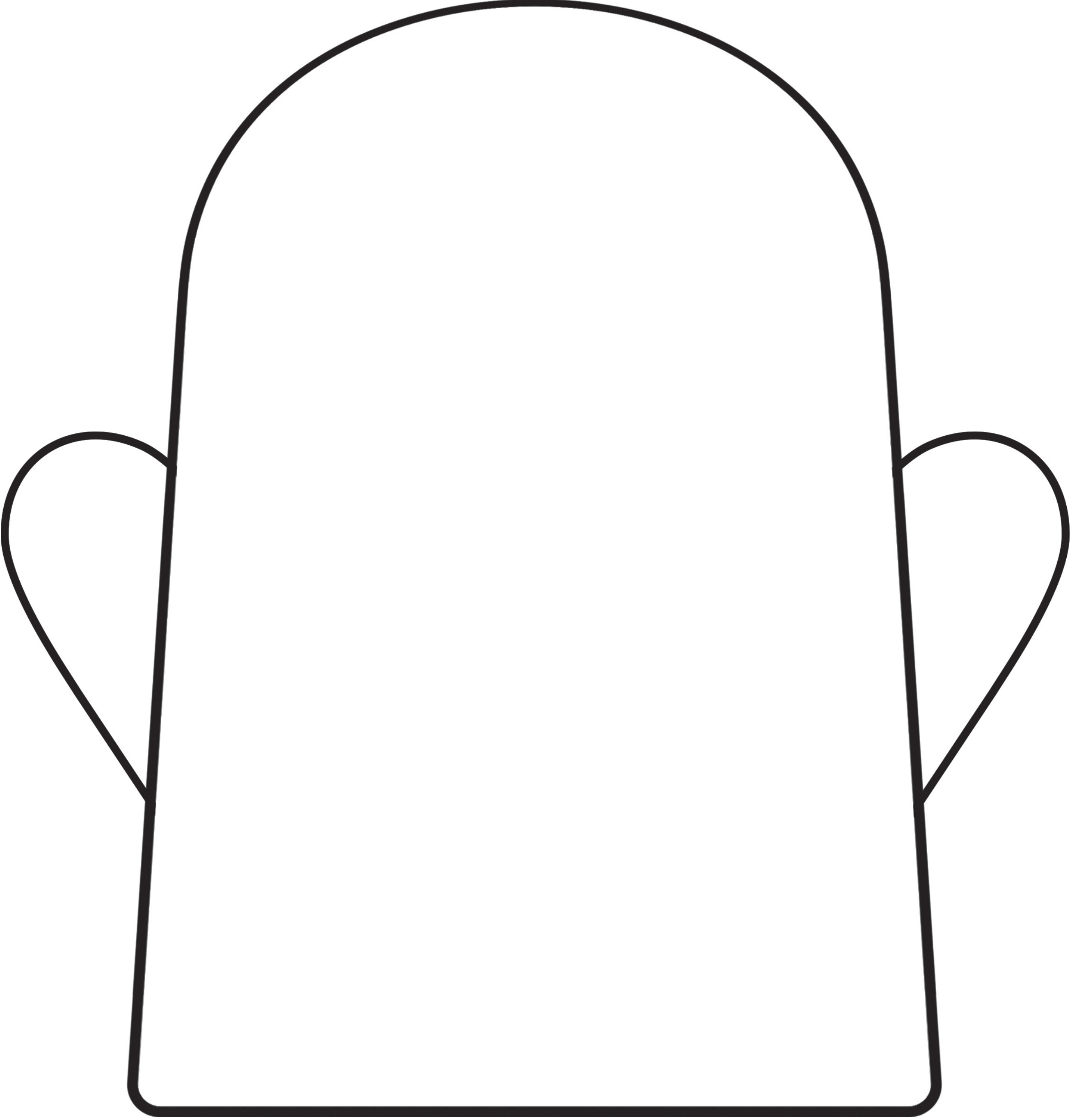
EK-90b: Haksız Hakkı Draması

EK-91a: Haksız Hakkı Draması

EK-91b: Haksız Hakkı Draması

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Susayan Hasan

Etkinlik:

Öğretici, "Sevgili çocuklar eğer babanız kardeşinize hediye alıp size almazsa ne hissedersiniz?" diye sorarak derse başlar. Öğretici adaletle ilgili başka sorular da sorabilir. Verilen cevapları dinler. "Adalet ne kadar da önemli değil mi?" diyerek adaletin önemini vurgular. "Şimdi sizlere çok adil birinden Peygamberimizden bahsedeceğim." der ve metni okur.

> Peygamberimiz birgün kızı Fatma'yı ziyaret etmişti. Akşam olmuş, torunları Hasan ve Hüseyin uyumuşlardı. Hasan uyanmış ve su istemişti. Hasan Peygamberimizin büyük torunuydu. Peygamberimiz suyu getirip Hasan'a vermek için uzatırken, Hüseyin de uyanmış ve su istemişti. Peygamberimiz suyu Hasan'a verdi.
>
> Fatma: Ya Resûlullah, sanki bu ikisinden Hasan'ı daha çok seviyorsunuz. Yoksa Hasan'ı daha mı çok seviyorsunuz, diye sordu.
>
> Peygamberimiz: "Hayır, suyu Hasan'a onu daha çok sevdiğim için vermedim. Hasan suyu daha önce istedi." der. (Zehebî, Siyer, IV, 335)

Öğretici adaletin önemli olduğunu ve Peygamberimizin herkese adil davrandığını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimizin hangi torunu ilk önce su istemişti?
2. Peygamberimiz neden suyu önce Hasan'a verdi?
3. Peygamberimiz torunlarına nasıl davrandı?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Herkesin Hakkını Koruyalım

Etkinlik:

Öğretici çocuklara kendi hakkını korumak kadar başkalarının hakkını da korumanın adil bir davranış olduğunu açıklar. Ardından çocuklardan gündelik hayatta yaşamış oldukları adil davranış örneklerinden bir tane anlatmalarını ister. Çocukları dinledikten sonra bir oyun oynayacaklarını söyler ve aşağıdaki "Çünkü Oyunu"nu oynamaya başlarlar.

Öğretici, çocuklara kendilerine sorulan soruların cevaplarını "çünkü" deyince parmak kaldırıp cevaplandırmalarını ister ve çocuklara aşağıdaki örnek sorular gibi çeşitli sorular sorar.

- Neden arabamızı kendi evimizin önüne park etmeliyiz? Çünkü…
- Neden yediğimiz yiyeceklerin kabuklarını ve ambalajlarını çöpe atmalıyız? Çünkü…
- Neden başkalarının eşyalarını izinsiz kullanmamalıyız? Çünkü…
- Neden başkalarına ait yiyecekleri izinsiz yememeliyiz? Çünkü…

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Başkalarının hakkını neden korumalıyız?
2. Bizim hakkımız korunduğu zaman ne hissederiz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni

Öğretmenin Adaleti Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara "Adalet ne demek biliyor musunuz?" sorusunu sorar. Bir süre adalet kavramı hakkında sohbet eder ve aşağıdaki hikâyeyi çocuklara anlatır:

> "Zeynep öğretmen çocuklara o gün bir ödev vermişti, ertesi gün ödevini hazırlayıp getirenlerle bahçeye çıkacaklarını, ödevini hazırlamayanların ise onlarla birlikte bahçeye çıkamayacağını söyledi. O gün çocuklardan bir kısmı ödevlerini büyük bir özenle hazırlarken, bazıları ödevlerini önemsemeyerek oyunlar oynadılar.
>
> Ertesi gün öğretmen çocukların ödevlerini topladı. Ancak Nuriye, Süleyman ve Emir ödevlerini getirmemişlerdi. Öğretmen ödevlerini neden getirmediklerini sorduğunda ise hiçbir cevap veremediler, çünkü ödevlerini önemsememiş ve yapmamışlardı.
>
> Öğretmen ödevlerini getiren çocukları bahçeye çıkarmak için hazırladı. Çocuklar sıraya girdiler. Artık bahçeye çıkmaya hazırlardı. Öğretmen, "Ödevini yapmayanları bahçeye çıkarmayacağımı söylemiştim. Eğer ödevini yapmayanları da bahçeye çıkarırsam adaletsizlik olur." dedi.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Öğretmen bazı çocukları neden bahçeye götürmedi?
2. Nuriye neden ağladı?
3. Zeynep öğretmen adil bir karar verdi mi?
4. Neden adil olmak gerekir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Okuma Metni

Bütün İnsanlar Eşittir

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; "Çocuklar bugün sizlere Peygamberimizin yaşadığı bir olayı anlatacağım" der. Aşağıdaki metni okumaya başlar.

> Peygamberimizi daha önce görmeyen bir adam varmış. Onu görmek için yanına gitmiş. Fakat böylesine önemli bir insanla karşılaştığı için çok heyecanlanmış ve titremeye başlamış. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz onu rahatlatarak "Sakin ol! Ben bir kral değilim." demiş. (İbn Mâce Et'ıme,30)

Öğretici, çocuklara;

"Peygamberimiz kendisini hiçbir zaman diğer insanlardan farklı ve üstün görmez, kendisini bir insan olarak onlarla eşit görürmüş. Ayrıca kendisine ayrıcalıklı davranılmasını istemezmiş. Böylece herkes onu çok severmiş." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz adama nasıl davranmış?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Bir Kutu Hurma

Hurma Sepeti

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara; bütün peygamberlerin insanlara adil ve eşit davrandıklarını, bugün Hz. Muhammed'in adaletine ve eşitliğine örnek vereceğini söyler. Çocuklar Hz. Muhammed, Müslümanlarla birlikte bir arada olduğunda kendisine hediye olarak getirilen yiyecekleri, orada bulunan insanlar arasında pay eder ve en son kendisi tadına bakardı, bazen tamamını paylaştırırdı.

Öğretici, Hz. Muhammed'in insanlar arasında eşit davranmasını örnek almamız gerektiğini söyler. Dolabından çıkarttığı bir kutu hurmayı, (hurma bulunamadığı takdirde herhangi bir tatlı kullanılabilir) bir çocuktan eşit olarak arkadaşlarına paylaştırmasını rica eder. Son olarak öğretici eşit ve adil davranan insanları Allah'ın sevdiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimiz yiyecekleri nasıl paylaştırırdı?
2. Size adil davranıldığında ne hissedersiniz?
3. Sizler arkadaşlarınıza adil davranmak için neler yapıyorsunuz?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Örme Eldiven, İp

Eldiven Örneği

Etkinlik:

Öğretici o gün sınıfa örme bir çift eldiven ve iple gelir. Çocuklara eldiveni gösterir ve "Gördüğünüz gibi çocuklar, ellerimizde beşer tane parmak var ve bu parmakların hepsi farklı boydalar. Bu nedenle, eldivenler parmakların boylarına uygun olarak yapılır." der.

Bu açıklamadan sonra öğretici eldiveni eline giyerek parmaklarıyla uyumunu gösterir ve çıkarır. Sonra çocuklardan ellerine bakmalarını ister. Ardından eldiveni onların da sırayla giymelerini ve uyumsuzluğu fark etmelerini sağlar.

Daha sonra da eldivenin parmaklarını ortalarından eşit hizada ip ile tek tek bağlayarak hepsini eşit boya getirir, tekrar eldiveni kendisi giyerek eldivendeki uyumsuzluğu gösterir. Çocukların da eldiveni giyerek, parmaklarında meydana gelen darlığı fark etmelerini sağlar. Etkinliğin sonunda eşitliğin, iki şeyin her yönden denk olması olduğunu, adaletin ise her hak sahibine hakkının verilmesi demek olduğunu şu şekilde açıklar:

"Gördüğünüz gibi çocuklar, eldivenin parmakları boy ve kalınlık olarak eşit değildir. Serçe parmağımız; "Ben de orta parmağın boyunda istiyorum, benim eldivenimi de uzun yapın, bana küçücük örüyorsunuz bu hiç adil değil." diyebilir mi? Ona da orta parmağın boyunda örülseydi, adil olunur muydu? Gördüğünüz gibi parmaklarımızın boyu ve kalınlığı da aynı değildir. Bu sebeple eldiven örülürken her parmağın boyuna ve kalınlığına göre örülür. Eldivenin parmaklarını eşit olmaları için aynı boya getirdiğimizde ise elimize tam olmayarak, hem çirkin görünmekte hem de bizi rahatsız etmektedir." der.

Öğretici, çocuklara: "Şimdi sizden, küçük bir kardeşiniz olduğunu düşünmenizi istiyorum. Henüz bebek olduğu için anneniz onu kundağa saracak, altına bez bağlayacak, mama yedirecek ve emzik verecektir. Peki, anneniz, kardeşiniz ve sizin aranızda eşit davranmak için sizi de kundağa sarsa, altınıza bez bağlasa, mama yedirse ve ağzınıza emzik verse… Bu durumda ne hissederdiniz?" der.

Öğretici tüm çocukların cevaplarını dinledikten sonra:

"Anneniz size ve kardeşinize eşit davranarak adaletli davranmış olmadı mı?" sorusunu sorar. Çocukları dinledikten sonra konuyu toparlar ve:

"O hâlde bir şeyde eşitliğin olması adaletin olduğu anlamına gelmiyor. Çünkü adalet, bir şeyin aynı olması değil, ona uygun olanın yapılmasıdır." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Eldivenin parmakları neden farklı boydadır?
2. Eğer eldivenin parmaklarının boyları eşit olsaydı ne olurdu?
3. Farklı boyda olmaları sizce adaletsizlik midir?

Yöntem ve Teknikler : Örnek Olay İncelemesi, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Hikâye Metni, EK-92

Hayvanlar Âleminde Yarış Hikâyesi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara aşağıdaki hikâyeyi okur:

> Birgün Aslan Kral, hayvanlar arasında yarışma yapmak ister. Bu yarışmayı dört farklı alanda yapacağız, der. İlk yarış yüzme yarışı olacak der. İkincisi koşma, üçüncüsü tırmanma ve dördüncüsü ise uçma alanında olacak der. Aslan Kral ormandaki tüm hayvanları çağırır ve herkesin birinci yarışma (yüzme) için hazırlanmasını emreder. Orada bulunan hayvanlar yarışmaya hazırlanırlar. Zürafa, sincap, serçe, fil, balık, yılan, su aygırı ve birçok hayvan yarışma alanında toplanır. Tüm hayvanlar denizin kenarında sıraya dizilir ve aslanın başla komutunu bekler.

Burada öğretici hikâyeyi yarıda keser ve çocuklara: "Sizce bu yarışmanın birincisi kim olabilir?" diye sorar. Çocuklardan gelecek cevaplara göre bu yarışmayı ancak balığın kazanabileceği ve neden sadece balığın kazanabileceği üzerinde durulur ve tartışılır.

Çocuklar kuşun yüzmekte zorlanacağını veya filin balık kadar hızlı yüzemeyeceğini söyler. Çocuklar bu nedenden dolayı bu yarışmanın çok adil bir yarışma olmadığını söyledikten sonra öğretici, o zaman ikinci yarışmaya geçelim, diye okumaya devam eder.

Birinci yarışmada olduğu gibi Aslan Kral, tüm hayvanların ikinci yarışma (koşma) için hazırlanmaları söyler. Hayvanların hepsi sıraya dizilir ve burada öğretici yine: "Peki bu yarışmada sizce kim birinci olabilir?" sorusunu sorar. Çocuklardan aldığı cevaplardan sonra öğretici aynı yöntemle üçüncü ve dördüncü yarışma için aynı soruyu sorar ve çocuklarla beyin fırtınası yapar.

Bu örnek olay incelemesiyle, öğretici, çocuklara bazen eşit davranışların aslında, adil olmadığını söyler ve yukarıdaki örneğe vurgu yapar. Çocuklara etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açtırır ve resimde gördükleri adaletsizlik hakkında hep birlikte konuşurlar.

Adaletin olmadığı yerde, hiç kimsenin mutlu ve memnun olamayacağını hatta tartışma ve kavganın yaşanılabileceğini söyler. Allah'ın bizlerden adil olmamızı istediğini söyler. Allah'ın kendisinin de adil olduğunu ve adil davranışları sevdiğini söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yarışmalar sizce adil miydi?
2. Yarışmanın adil olmayan yanı neydi?
3. Yarışmalarda adalet nasıl sağlanabilirdi?
4. Siz hiç haksızlığa veya adaletsizliğe uğradınız mı ve neler hissettiniz?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Selam Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve sınıftan dışarı çıkar. Döndüğünde sınıftan birkaç kişiye isimleriyle hitap edip selam verir. Sonra yeniden sınıftan dışarı çıkar ve döndüğünde birkaç çocukla tokalaşır ve selam verir. Öğretici üçüncü defa sınıftan dışarı çıkar ve döndüğünde sınıftaki tüm çocuklara sarılır ve selam verir.

Öğretici çocuklara bu oyunda neler yaşandığını ve ne anladıklarını sorar. Çocukların cevaplarını dinledikten sonra kendisine selam verilen çocukların, neler hissettiklerini sorar. Daha sonra selam verilmeyen çocukların neler hissettiklerini sorar. En sonunda hepsine sarılıp selam verdiğinde neler hissettiklerini sorar.

Çocukların cevaplarını dinledikten sonra öğretici, oyunda olduğu gibi hayatımızda, insanlarla olan ilişkilerimizde adil ve eşit olursak bunun güzel sonuçlar doğuracağını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Adil davranıldığı zaman neler yaşanır?

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Taş, Örtü, Kâbe Maketi

Hacerülesved

Etkinlik:

Öğretici, dersten önce taş, örtü ve Kâbe maketini (büyük bir karton kutudan hazırlanabilir) hazırlar. Peygamber Efendimizin gençliğinde Kâbe'nin bir kısmının sel suları ile yıkıldığını ve onarıma ihtiyaç duyulduğunu anlatır.

> Onarımı sonrasında Hacerülesved taşının yerleştirilmesi gündeme gelir, kabileler arasında taşı yerine koyma konusunda anlaşmazlık çıkar. Kâbe'nin köşesine, her kabile, taşı kendisi yerleştirmek ister. Tartışma iyice şiddetlenip büyüdüğü için birisi bir fikir sunar. Kâbe'ye gelen ilk kişi, hangi kabilenin taşı yerleştireceğine karar versin, der. Beklemeye başlarlar. Birden herkesin yüzü güler çünkü gelen kişinin Peygamberimiz olduğunu görürler.
>
> Peygamberimizin adaletli biri olduğunu bildikleri için, karar alırken adil davranacağından emindirler.

Öğretici hikâyeyi burada keser ve Peygamberimizin nasıl bir çözüm önermiş olduğunu sorar. Çocukların verdikleri cevaplardan sonra öğretici büyük bir bez alır ve yere koyar. Üzerine taşı koyar.

Her birinin bezin kenarından tutmalarını ve taşı yukarıya kaldırmalarını ister. Bezi taşıyan çocukları Kâbe maketinin yanına doğru yönlendirir ve öğretici taşı alıp, Kâbe'nin kenarına yerleştiriyormuş gibi yapar. Daha sonra dört çocuğa, herkesin razı olup olmadığını sorar. Herkese eşit davranıp davranmadığını sorar. Alınan cevaplardan sonra Allah'ın adil insanları sevdiğini ve Allah'ın da adil olduğunu, Peygamberimizin de bu şekilde insanları memnun eden bir çözüm bulduğunu söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Peygamberimizin sunduğu çözüm sizce adil midir?
2. Buna benzer adil davranış örnekleri verebilir misiniz?

KUR'AN-I KERİM'i TANIMA

KAZANIMLAR

1. Kur'an-ı Kerim'in özel bir kitap olduğunu fark eder.
2. Kur'an-ı Kerim dinlemeyi sever.
3. Kur'an-ı Kerim'e saygı davranışlarını bilir.
4. Kur'an-ı Kerim öğrenmeye istekli olur.
5. Besmele ve anlamını söyler.
6. Kelime-i Tevhid ve anlamını söyler.
7. Kelime-i Şehadet ve anlamını söyler.

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur'an-ı Kerim

Kur'an-ı Kerim'i Tanıyorum

Etkinlik:

Öğretici, çocukları sınıfın ortasına halka şeklinde oturtur. Her çocuğa birer Kur'an-ı Kerim dağıtır. Çocuklardan Kur'an-ı Kerim'e bakmalarını, incelemelerini ister. Bu sırada öğretici Kur'an dinletir. Kur'an-ı Kerim'in Allah tarafından indirildiğini ve içinde Allah'ın sözleri olduğu için saygıyla dinlenilmesi gerektiğini anlatır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bu kitabın adı nedir?
2. Bu kitabı hiç gördünüz mü?
3. Hiç Kur'an-ı Kerim dinlediniz mi?
4. Bu kitabın içinde ne var?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru- Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur'an-ı Kerim, Bir Adet Kutu veya Sandık, Süsleme Malzemeleri, Minik BonBon Şekerler, Güzel Koku, Kâğıt veya Karton

Hazine Avı Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, önceden bir kutu ya da sandık hazırlar. İçine bir adet Kur'an-ı Kerim koyar ve etrafını gül yaprağı, rafya, grafon kâğıdı ya da benzeri materyaller ile süsler. Yanına da bonbon şekerlerden koyar. Kapatmadan önce çocukların hoşuna gideceğini düşündüğü güzel bir koku sürer ve sandığı uygun gördüğü bir yere saklar. Daha sonra sandığın bulunduğu yerle ilgili bazı ipuçları hazırlar ve her ipucunu diğerini işaret edecek şekilde uygun yerlere yerleştirir.

Bu ipuçları: "Halının altına bak, bizi ısıtan aletin üstüne bak, mis kokulu bir bitkinin dibindeyim, on adım sağ tarafta, aşağıda…" gibi ifadeler olabilir. Ardından karton ya da kâğıtlardan ok işaretleri keser. Bu işaretleri bir noktadan başlayarak ilk ipucunun bulunduğu yere kadar yapıştırır.

Daha sonra öğretici çocuklara kursta bir hazine sandığı saklı olduğunu, onu bulmada kendisine yardım etmelerini istediğini söyler. Meraklandırıcı ifadeler kullanarak çocukları heyecanlandırır. Ok işaretini takip ederek ilk ipucuyla beraber tek tek bütün ipuçlarını bulurlar ve hazine sandığına ulaşılırlar. Öğretici ve çocuklar besmele çekerek sandığı açarlar. Öğretici sandığın içerisinden çıkan Kur'an-ı Kerim'i alır ve onu öpüp alnına koyar. Sandıktan Kur'an-ı Kerim'le birlikte çıkan şekerleri çocuklara dağıtır ve çocuklar şekerleri yerken onlara bu kitabın ne olduğunu sorar. Gelen cevapları dinler. Bilen çocukları onaylar ve kısaca kendisi tanıtır. Daha sonra da çocuklara sırayla verir ve incelemelerini ister.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Hazine sandığından ne çıktı?
2. Kur'an-ı Kerim'e nasıl saygı gösterebiliriz?
3. Bu kitabın içinde ne var?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Şiir Metni

Besmele Şiiri

Etkinlik:

Öğretici, bütün çocuklardan halka şeklinde oturmalarını ister. Bismillah şiirini söyleyerek ve tekrar ettirerek onlara ezberletir. Çocuklara besmelenin anlamının ne olduğunu açıklar.

BESMELE

Allah'tır ilk sözümüz.
İman dolu özümüz.
Yatarken her akşam,
Uyanırken her sabah,
Derim hemen bismillah.

Bir şey yerken, içerken,
Kitabımı açarken,
Dersime çalışırken,
Oyunuma başlarken,
Derim hemen bismillah.

Allah ile başlarım,
Yönelirim Rabbime,
Kuvvet gelir zihnime.
Sevgi dolar kalbime,

M. Asım Köksal

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Ne zaman bismillah deriz?
2. Bismillah ne demektir?
3. Bismillah demenin faydası nedir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-93, Boya Kalemleri

Besmele Etkinliği

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ister. Besmelenin Arapça yazılışını incelemelerini söyler. Ardından, "Çocuklar, önünüzdeki şekil neyi ifade eder, nedir bilen var mı?" diye sorar ve gelen cevapları dinler. Sorularla doğru cevabı buldurmaya çalışır. Sonra kendisi yazının ne olduğunu açıklar.

"Bu sayfada 'Bismillâhirrahmânirrahîm' yazıyor. Yemek yerken, su içerken, dersimize başlarken, akşam yatmadan önce, sabah yatağımızdan kalktığımızda, bu cümleyi söyleriz, buna besmele denir. Manası ise 'Rahman ve Rahim olan Allah'ın ismiyle' demektir. Çocuklar şimdi de hep birlikte Bismillahirrahmanirrahim diyelim." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Resimdeki yazıyı daha önce gördünüz mü?
2. Besmelenin manası nedir?
3. Bismillah demenin faydası nedir?
4. Ne zaman bismillah deriz?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-94

Kelime-i Tevhid

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara Kelime-i Tevhid cümlesini öncelikle kelime kelime, sonra da tamamını tekrar ettirerek ezberletir. Çocuklar Kelime-i Tevhid'i kendi başlarına söyleyebilme becerisini kazandıktan sonra öğretici, Kelime-i Tevhid'in manasını açıklar.

Öğretici, çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ister ve çocuklara aşağıdaki soruları sorarak etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Resimdeki yazıyı daha önce gördünüz mü?
2. Kelime-i Tevhid ne demektir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-95

Kelime-i Şehadet

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara Kelime-i Şehadet'i öncelikle kelime kelime, sonra tamamını tekrar ettirir. Çocuklar Kelime-i Şehadet'i kendi başlarına söyleyebilme becerisini kazandıktan sonra Kelime-i Şehadet'in manasını açıklar. Öğretici çocuklara, Kelime-i Şehadet'i söylemenin Müslüman olmanın ilk göstergesi olduğunu söyler ardından: "Allah'a ve peygamberimiz Hz. Muhammed'e (s.a.s.) inandığımızı bu cümle ile söylemiş oluruz." der.

Öğretici, çocuklardan etkinlik kitabındaki ilgili sayfayı açmalarını ister ve çocuklara aşağıdaki soruları sorarak etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Resimdeki yazıyı daha önce gördünüz mü?
2. Kelime-i Şehadet ne demektir?
3. Kelime-i Şehadet'in manası nedir?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur'an-ı Kerim

Kur'an Allah'ın Sözü

Etkinlik:

"Allah'ın sözü en yücedir." (Tevbe, 9/40)

"O Kur'an çok şerefli bir elçinin (Allah'tan alıp tebliğ ettiği) sözüdür." (Hâkka, 69/40)

"Rabbinin sözü doğruluk ve adaletle tamamlandı. O'nun sözlerini değiştirebilecek hiçbir kuvvet yoktur." (En'âm, 6/115)

Öğretici verilen ayetlerden istediğini okur ve Kur'an'ın Allah'ın sözü olduğunu söyler. Allah'ın Kur'an'ı ilk olarak Hz. Muhammed'e (s.a.s.) bildirdiğini, Kur'an'ın Peygamberimiz tarafından biz insanlara okunduğunu ve anlatıldığını açıklar. (Vahiy, vahyin geliş şekilleri ve melekler konusuna değinilmeden anlatılır.) Allah'ın sözlerinin dünyanın en güzel sözleri olduğunu, bu sözleri okuyan insanların kendilerini daha huzurlu ve mutlu hissedeceklerini, dinleyenlerin ise saygı ile dinlemesi gerektiğini anlatır.

Kur'an Rabbimin sözü
Sevgidir onun özü
Kur'an'ı okuyalım
Onu hep koruyalım

Öğretici bu şiiri okur. Çocuklarla beraber tekrar eder. Bu şiir melodi eşliğinde de söylenebilir. Öğretici Kur'an'dan bir sure veya birkaç ayeti kendisi okuyarak örnek verir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kur'an kimin sözüdür?
2. Kur'an'ı ilk defa, Allah kime söylemiştir?
3. Kur'an'ı insanlara ilk defa kim açıklamıştır?
4. Kur'an-ı Kerim'i dinlediğinizde kendinizi nasıl hissettiniz?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-96, İp

Trafik İşaretleri Oyunu

Etkinlik:

Çocuklara, birlikte bir trafik oyunu oynayacakları söylenir, öğretici sınıfın uygun bir yerine artı (+) işaretine benzer bir yol çizer, bunu yere ipler sererek yapabilir.

Eline daha önceden EK-96'dan yararlanarak hazırladığı kırmızı, yeşil ve sarı daireleri alır, kartona yapıştırarak uçlarına çubuk takar ve yolun kesişim noktasına geçer. Çocuklar arabalar olarak görev alırlar ve yola çıkarlar. Çocuklara trafik ışıklarının ne işe yaradığı kırmızı, sarı ve yeşil ışıkta neler yapıldığı sorulur.

Öğretmen, yatay çizgide duran çocuklara kırmızı ışık gösterirken dikey çizgideki çocuklara yeşil ışık gösterir. Bir süre sonra tam tersini yapar. Oyuna bir süre devam edilir, öğretici oyunu trafik ışıkları olmadan oynadığımızda neler olacağını sorar ve bu şekilde bir kez daha oyun oynanır. Trafik ışıkları olmadığında arabaların çarpıştıkları, yoldan geçiş esnasında sıkıntılar yaşandığı hep birlikte gözlemlenir.

Öğretici: "Çocuklar, Kur'an-ı Kerim'de Müslümanların hayatını kolaylaştırmak için bazı kurallar vardır. Bu kurallar bize nasıl davranmamız gerektiği ile ilgili bilgiler aktarır." der ve hayatın kurallarla düzenli bir şekilde yürüdüğünü söyler.

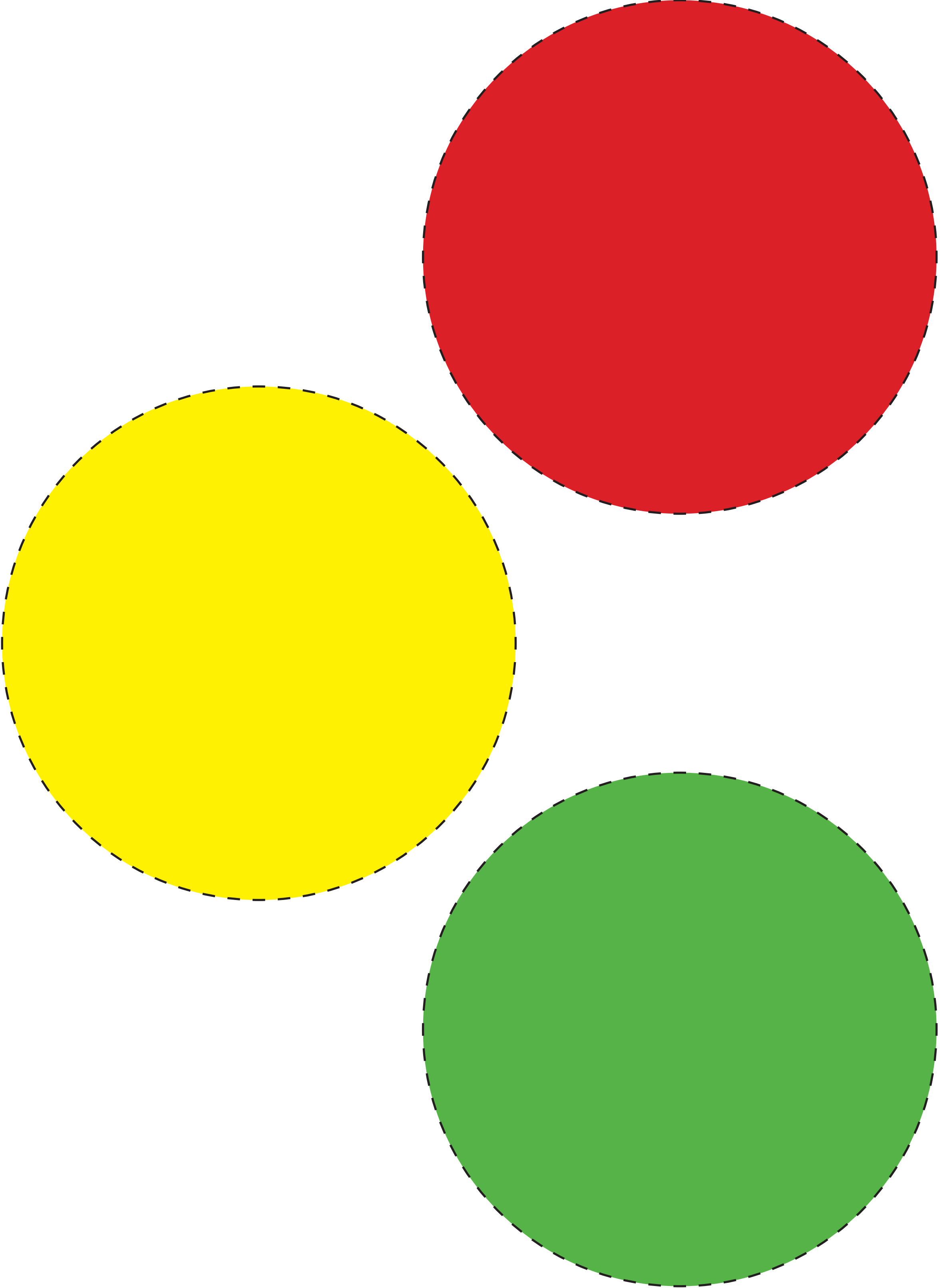
Çocuklara Kur'an-ı Kerim'de bulunan kuralların hayatımızı düzenlediğini ve bizlere huzurlu bir yaşam sağladığını söyler.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Çocuklar bizim hayatımızda hangi kurallar vardır? (Trafik kuralları, sınıf kuralları, görgü kuralları vb.)
2. Bu kuralları kim koymuştur? Bu kurallar olmasaydı neler yaşanırdı?
3. Trafik oyununda trafik ışıkları varken neler yaşadık?
4. Trafik ışıkları olmadığında neler yaşadık?
5. Kur'an neden bazı kurallar koymuştur?
6. Bu kurallara uymak bize ne kazandırır?

EK-96: Trafik İşaretleri

Yöntem ve Teknikler	: Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller	: Çocukların Sayısınca Hazır Kek, Meyve Suyu, Kek Pişirme Malzemeleri, Tepsi, Fırın

Çocuklarla Kek Pişirme

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara getirmiş olduğu hazır kekleri ve meyve sularını dağıtır. Keklerini yiyen ve meyve sularını içen çocuklara keklerin tadını nasıl bulduklarını sorar. Olumlu geri bildirimler aldıktan sonra öğretici, çocuklara: "İsterseniz biz de bu beğendiğiniz keklerden pişirebiliriz ne dersiniz çocuklar?" diye sorar. Masanın üzerine kek malzemelerini ve hamur kabını yerleştirir.

Çocuklara: "Şimdi birlikte kek pişireceğiz. Sizce masanın üzerindeki malzemelerden ne kadarını hamur kabına koymalıyım?" der ve koyulacak malzemelerin miktarının ne olacağını teker teker sorar. Çocuklarla birlikte, gelen cevaplarda en çok istenilen ölçüye göre malzemeleri hamur kabına koyup karıştırmaya başlarlar. Çocuklardan bazıları yumurtaları kırar, biri şekeri, biri unu, biri yağı katar. Öğretici kekin hamurunu hem çocukların istediği ölçülerde hem de onların yardımını alarak hazırlar. Hamur, kıvamına gelince tepsiye döküp kursa getirilen fırına yerleştirir. Çocuklara: "Biz de kek pişene kadar Allah'ın sözlerinden okuyalım." der.

Çocuklara Kur'an-ı Kerim'den şu ayeti okur: "Kur'an müminler için bir hidayet rehberi ve müjdedir." (Neml, 27/2) ve anlamını çocukların anlayacağı bir şekilde açıklar.

Öğretici, çocuklara Kur'an-ı Kerim'in, insanları dosdoğru yola ileten iyiliğe ve mutluluğa götüren bir kitap olduğunu anlatır. Kek piştikten sonra öğretici çocuklara; "Hadi çocuklar kendi ellerimizle hazırladığımız keki yiyelim, hepimiz birer dilim tadına bakalım." der ve fırından çıkarılan keki çocuklara paylaştırır.

Tabii tarifine göre pişirilmeyen kek kabarmamış ve istenilen şekilde pişmemiştir. Öğretici kekin tadına bakan çocuklardan az önce yemiş oldukları lezzetli keklerle kendi pişirdikleri kekin tadını kıyaslamalarını ister. Çocuklar pişen kekin hiç güzel olmadığını söylerler. Öğretici tam bu noktada çocuklara "Kekin neden güzel olmadığını, niçin istenildiği gibi pişmediğini sorar. Çocuklardan çeşitli cevaplar gelir.

Öğretici, çocukları doğru cevabı bulmaları için sorular sorarak yönlendirir. Çocuklardan "kek tarifine göre pişirilmediği için güzel olmadı" cevabı gelince, öğretici çocuklara; "Bakın çocuklar, kek tarifine göre pişirilseydi lezzetli bir keke dönüşecekti. Hayatta her

şeyin bir tarifi ve rehberi vardır." der. Eline Kur'an-ı Kerim'i alır ve havaya kaldırarak "Biz insanların da rehberi bu kitaptır. Eğer hayatımızı bu kitabın rehberliğinde yaşarsak ilk yediğimiz kekler gibi hayatımız çok lezzetli ve güzel olur. Fakat hayatımızı yaşarken hiçbir kurala ve rehbere uymadan yaşarsak, fırında pişirdiğimiz tarifi olmayan kek gibi kötü ve tatsız bir hayata dönüşür." der.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Yediğimiz kekler neden lezzetliydi?
2. Bizim hazırladığımız kek neden güzel olmadı?
3. Bilmediğimiz bir konuda bir iş yaparken kime sormalıyız?
4. Bilmediğimiz işleri kimseye sormadan yaptığımızda neler yaşanır?
5. Kur'an'a uyarak yaşayacağımız bir hayat nasıl olur?

KUR’AN HARFLERİNİ TANIMA ve EZBER

KAZANIMLAR

1. Kur’an-ı Kerim harflerinin okuma yönünü farkeder.
2. Kur’an-ı Kerim harflerinin isimlerini bilir.
3. Kur’an-ı Kerim harflerinin şekillerini tanır.
4. Kur'an-ı Kerim harflerinin şekillerini/seslerini birbirinden ayırır.
5. Kur’an-ı Kerim harflerini seslendirir.
6. Başarı duasını ve manasını söyler.
7. Sübhâneke duasını ezbere okur.
8. Salli ve Barik dualarını ezbere okur.
9. İhlâs suresini ezbere okur.
10. Kevser suresini ezbere okur.
11. Tahiyyat duasını ezbere okur.
12. Rabbena dualarını ezbere okur.
13. Fatiha suresini ezbere okur.

Yöntem ve Teknikler : Drama, Soru-Cevap

Harflerin Draması

Etkinlik:

Bu etkinlikte öğretici, çocuğun hangi harfi öğrenmesini istiyorsa önce tahtaya o harfi yazar. Öğretici tahtaya yazdığı harfin ismini mahrecine uygun bir şekilde söyler. Harfin ismini mahrecine uygun bir şekilde söylemenin yanında harekesiz, cezm ve şeddesiz bir şekilde harfin çıkış yerini yakalatarak sesin çıkarılması oyuna ilave edilebilir. Örneğin; şın harfini çalışıyorken "şşşşşşşşş" sesi çıkarttırılır. Çocuklara koro hâlinde harfin ismi, mahrecine uygun olarak birkaç defa söylettirildikten sonra, çocuklardan ayağa kalkmaları istenir.

Öğretici, çocuklara: "Harflerin draması oyununu oynayacağız." der.

Oyuna ön hazırlık olarak önce çocuklara "Haydi çocuklar şimdi bir güneş olalım." der ve kendisi de çocuklarla beraber ellerini daire hâline getirerek güneş olurlar. "Şimdi bir ağaç olalım." der ve iki elleri yanlarında dümdüz olurlar. "Haydi, bir de bulut olalım." der ve iki kolunu yanlara açarak dalga hareketi yaparlar. Böylece öğretici çocuklara vücutlarıyla nasıl şekil alabileceklerini gösterir. Bu ısınma aşamasından sonra öğretici, çocuklara bu oyunu harflerle yapmalarını istediğini söyler ve oyuna dair bilgileri verir.

Çocukları sınıfın boş bir alanına çıkartır. Tahtaya haftanın harflerinden ilkini yazar ve yazdığı harfin ismini mahrecine uygun olarak söyler. Sonra çocukların da bu harfi mahrecine uygun bir şekilde telaffuz etmelerini sağlar, ardından tahtadaki harfin şeklini dikkatlice incelemelerini ister. Çocuklara, üçe kadar sayıp parmağını şıklatacağını, parmağını şıklatırken bir harf söyleyeceğini belirtir. Çocuklardan tahtadaki harfin şeklini almaya çalışmalarını ister. Tahtaya, haftanın ikinci harfini yazar ve harfin ismini mahrecine uygun olarak söyler. Üçe kadar sayıp, parmağını şıklatıp, çocuklara harfin ismini söyleyerek şeklini alma komutunu verir.

Çocuklar harfin şeklini aldıktan sonra, öğretici onlara yaptıkları harfin şeklini almaları konusunda olumsuz bir sözcük kullanmaz, (olmadığını ya da benzemediğini söylemez) bilakis onları her defasında cesaretlendirir. Çünkü burada amaç çocuğun harfin şeklini tam olarak almasını sağlamak değil, harfin şeklini zihinsel olarak kavramalarını sağlamaktır.

Oyun haftanın harflerinin tamamı için aynı şekilde oynanır, pekişene kadar devam eder. Öğretici oyun bittikten sonra haftanın harflerini öğrenip öğrenmediklerini kontrol eder.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kur'an harflerini niçin öğreniyoruz?
2. Bugün hangi harflerin draması yapıldı?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur’an Öğreniyorum Seti (Ahşap)

Harflerdir Lazım Olan

Etkinlik:

Öğretici bu etkinlikte “Kur’an Öğreniyorum Seti (Ahşap)”nin hem bul-tak hem de mıknatıslı harflerini kullanabilir.

Öğretici, çocukları sınıfın uygun bir yerinde yere halka şeklinde oturtur ve bir oyun oynayacaklarını söyler. Bu oyunda bir tekerleme kullanacaklarını söyleyerek şu tekerlemeyi oyuna başlamadan önce birkaç kere tekrar ederek çocuklara öğretir.

Yüce kitabım Kur’an
Onu okumak için
Harflerdir lazım olan

Çocukların tekerlemeyi öğrendikten sonra öğretici, hepsinden avuçları yukarı bakar bir şekilde, sağ elleri arkadaşlarının ellerinin üstünde, sol elleri arkadaşlarının ellerinin altında olacak şekilde bir düzenleme yapar (oyun çatlak patlak oyunu formatında). Daha sonra çocuklara şu açıklamada bulunur: “Bu tekerlemeyi söyleyerek arkadaşımızın avucumuzun içindeki eline vurarak tekerlemeyi söylemeye devam edeceğiz. Tekerleme kimin elinde son bulursa ben o arkadaşınıza bir harfin adını söyleyeceğim ve o arkadaşınız da masamın üzerindeki o harfi bularak yerleştirecek.”

Bu açıklamadan sonra oyun başlar ve her çocuk harfi bulup yerleştirene kadar devam eder. Öğretici oyun esnasında çocuklara zorlandıkları bulmalarda yardımcı olabilir. Çocuklar harfi bulup yerleştirdikten sonra alkışlanarak da motivasyonları arttırılabilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün hangi harfleri öğrendik?
2. Bu harfleri nasıl öğrendik?
3. Oyunumuzda kullandığımız tekerlememiz nasıldı?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-97a, ..., EK-97z

Çizgileri Birleştir

Etkinlik:

Öğretici bu etkinliği bütün harflerin öğretimi için kullanır. Hangi harfi öğretiyorsa çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ister ve çizgi çalışmasını yaptırır.

Öğretici, harfi çizgilerden oluşmuş şekliyle tahtaya yazar. (Burada harfi önce tam yazıp, silgiyle harfi belirli aralıklarla çizgi çizgi silerek harfin çizgili şeklini yapabilir.)

Öğretici öncelikle harfin ismini mahrecine uygun söyler. Öğretici, harfin ismini mahrecine uygun olarak çocuklara da koro hâlinde söyletir, bunu birkaç defa tekrarlatır.

Öğretici ses ve mahreci verme işinden sonra çizgilerden oluşan harfi kalem ile birleştirmeyi çocuklara gösterir. Çocuklardan bu işlemi ellerindeki çalışma kâğıdında gerçekleştirmelerini ister. Öğrencilerden harfleri birleştirdikten sonra boyamalarını ister.

Öğretici harf tam şeklini aldıktan sonra harfin ismini bir kere de mahrecine uygun olarak söyler ve çocuklara da koro hâlinde söyletir, bunu birkaç defa tekrarlatır. Öğretici oyun bittikten sonra çocukların, haftanın harflerini öğrenip öğrenmediklerini kontrol eder. (Öğretici çizgileri birleştir etkinliğinde ki bütün harfleri bu şekilde yaptırır.)

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün hangi harfi çizgilerle birleştirdik?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Çeşitli Bakliyatlar (Fasulye veya Nohut)

Harfleri Bakliyat ile Yazma

Etkinlik:

Öğretici, harfi tahtaya yazar veya harfin yazılı olduğu kâğıdı sınıfa asar. Çocukların daha önceden getirmelerini istediği bakliyatları çocukların masasına dağıtır ve çocukların bakliyatlarla gördükleri harfi yazmaları istenir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün hangi harfi oluşturduk?
2. Harfin şekli nasıldı, tarif edebilir misiniz?
3. Bu harfte nokta veya benzeri başka işaret var mıdır?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-98a, ..., EK-98u

Hafıza Oyunu

Etkinlik:

Öğretici etkinlik kitabımızdan EK-98a, ..., EK-98u'duki harf hafıza kartlarını keser, her birini aynı ebatta kartona yapıştırır, diğer yüzüne de logoyu yapıştırır. Sınıfta çocukların etrafında halka oluşturabilecekleri uygun bir masada ya da yerde oyunu oynatır. Öğretici, kutusundan çıkardığı kartları amblemli yüzü üste gelecek ve karışık olacak bir şekilde dizer.

Çocukların kartları görebilecek bir şekilde yer almalarını ister. Oynayacakları oyunu çocuklara şöyle anlatır: "Her biriniz sırasıyla kartları açacaksınız. İki defa kart açma hakkınız var. İlk kartı açtığınızda karta bakıp, hangi harf varsa o harfin şeklini ve yerini öğrenmenizi istiyorum. Bir sonraki hakkınızda aynı harfi bulup eşleştirmeniz gerekiyor. Bu kartların altındaki harfleri eşleştirirseniz daha sonra kaç kart eşleştirdiğinizin sayılması için o kartları bir kenara koyuyorsunuz ve iki defa daha kart çevirme hakkı kazanıyorsunuz. Eşleştirme yapamadığınızda oyun sırası arkadaşınıza geçecek, ancak kartın yerini aklınızda tutarsanız bir sonraki kart çevirme hakkınızda daha kolay eşleştirebilirsiniz. Oyun sonunda kim en çok eşleştirme yaparsa arkadaşları tarafından alkışlanarak ödüllendirilir."

Bu açıklamadan sonra oyun başlar. Öğretici, çocuğun açtığı her karttaki harfin adını mahreciyle söyler ve çocuklara tekrar ettirir, oyun ortada eşleşmemiş hiçbir harf kalmayıncaya kadar devam eder. Oyun sonunda çocuklar kartları defalarca açtığı için harflerin şekillerini tanımış, isimlerini öğrenmiş ve harfleri birbirinden ayırmış olur.

Öğretici bu oyunu çocukların öğrendiği harf sayısınca oynatmalıdır. Bütün harfleri öğrendiklerinde bütün harflerle oynatabilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Hafıza kartlarıyla hangi harfleri öğrendiniz?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : EK-99a, ..., EK-99m, 3 Adet Renkli Düğme

Nokta Koyma Etkinliği

Etkinlik:

Bu etkinlik sadece noktalı harflerde uygulanır. Arap alfabesinde 14 tane noktalı harf vardır. Çocuklar harfleri birbirinden ayırmakta zorluk çekebilir. Çünkü birbiriyle aynı formda olup sadece noktalar koyularak birbirinden ayrılan harfler vardır. Yapılacak olan bu etkinlik, çocuklara bu sorunu aşmak noktasında yardımcı olur. Etkinlik şöyle uygulanır:

Öğretici, çocuklardan, evlerinden üç adet düğme getirmesini ister ve EK-99a, ..., EK-99m'deki harflerin noktasız formlarını, o hafta hangi noktalı harfleri öğretmek istiyorsa ilgili sayfayı etkinlik kitabından açtırır. Daha sonra kendisi harfin noktasız formunu tahtaya yazar, harfi o hâliyle ve harfin noktasız hâliyle de seslendirir. Fakat harf noktasız seslendirilemez. Tekrar harfin noktasını koyarak seslendirir, böylece harflerin isminin ve sesinin değiştiğini onlara gösterir.

Öğretici harfleri; şekli, sesi ve mahreciyle çocuklara tanıttıktan sonra, o hafta öğretmek istediği noktalı harflerin, noktasız formlarını çocuklara dağıtarak öncelikle boyamalarını ister. Boyadıkları harfi noktasız hâli ile seslendirmelerini ister. Öğretici çocuklardan boyadıkları harfi evden getirdikleri düğmeleri kullanarak, yeniden telaffuz etmelerini ister. Bu şekilde çocukların noktalı ve noktasız harfleri birbirinden ayırt edebilmeleri sağlanır. Noktalı olan bütün harfler için aynı yöntem uygulanır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün öğrendiğimiz noktalı harfler nelerdi?
2. Noktalar harflerin neyini değiştirdi?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Boya Kalemleri, EK-100a, ..., EK-100h,

Harfleri Yuvarlak İçine Alma

Etkinlik:

Öğretici, çocuklardan ilgili sayfayı açmalarını ister ve renkli boya kalemlerini çocuklara dağıtır. Sonra öğretici, çocuklara: "Ben size bir renk söyleyeceğim ve siz o renkteki boya kalemini elinize alacaksınız. Sonra sizlere hangi harfin adını söylersem, elinizdeki kalemle o harfi yuvarlak içine almanızı istiyorum." der. Bu açıklamadan sonra etkinlik başlar ve şöyle uygulanır:

Öğretici: "Çocuklar, şimdi kırmızı renkli kalemi elinize alıp ا harflerini yuvarlak içine almanızı istiyorum." der. Öğretici, çocukların harfleri yuvarlak içine almasını bekler. Çocukların işaretlemeleri bittikten sonra öğretici, çalışma kâğıtlarına bakarak çocuğun doğru yapıp yapmadığını kontrol eder. Yanlış veya eksik işaretlenenleri çocuklara gösterir. Sonra "Mavi renkli kalemi elinize alıp ب harflerini yuvarlak içine almanızı istiyorum." der.

Öğretici, çocukların yuvarlak içine almasını bekler. Çocuklar harfleri yuvarlak içine aldıktan sonra onlarla birlikte kontrol eder. Eksik ve yanlışlar gösterilir. Daha sonra "Yeşil renkli kalemi elinize alıp ت harflerini yuvarlak içine almanızı istiyorum." der. Öğretici çocukların harfleri yuvarlak içine almasını bekler. Yanlışlar ve eksikler düzeltilir. Son olarak öğretici, çocuklara: "Turuncu renkli kalemi elinize alıp ث harflerini yuvarlak içine almanızı istiyorum." der. Öğretici, çocukların harfleri yuvarlak içine almasını bekler. Sonra yanlışlar düzeltilir, eksikler gösterilir. En sonunda yuvarlak içine aldıkları harfleri boyamaları istenir.

Bu yapılan etkinlik bütün haftalarda bulunan harfler için aynı şekilde çalışılır.

Alfabenin tamamen tanıtılmasından sonra ise bütün harflerin bulunduğu EK-100 ile bu etkinlik yapılır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Kırmızı kalemle hangi harfi yuvarlak içine aldınız?
2. Mavi kalemle hangi harfi yuvarlak içine aldınız?
3. Yeşil kalemle hangi harfi yuvarlak içine aldınız?
4. Turuncu kalemle hangi harfi yuvarlak içine aldınız?

Yöntem ve Teknikler : Eğitsel Oyun, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Çocukların Önceden Boyadığı Harfler

Harf Olalım Sıraya Girelim Oyunu

Etkinlik:

Öğretici, bu etkinlikle o haftanın harflerini alfabetik olarak tahtaya yazar. Ardından harflerin ismini mahrecine uygun söyler. Öğretici, harflerin ismini mahrecine uygun olarak çocuklara da koro hâlinde söyletir, bunu birkaç defa tekrarlarlar. Harflerin ses ve mahrecini verme işinden sonra çocuklara "İçinizden kim tahtaya yazdığım harf olmak ister?" diye sorar. Seçilen çocuklar tahtadaki harf olur. Harf olurken önceden çocuğun boyadığı o harfin şekli eline verilir.

Öğretici, çocuktan kendisini o harf olarak arkadaşlarına tanıtmasını ister ve bu konuda ona yardımcı olur mesela: Ben ج harfiyim, sizlerle tanıştığıma memnun oldum, gibi. Sınıftaki her çocuk bir harf olana kadar yukarıdaki işlemler devam eder. Harf sayısı az ve çocuk sayısı da çok olduğunda aynı harften birkaç çocuk olabilir.

Öğretici bundan sonra bir oyun oynayacaklarını söyler ve oyunu çocuklara şöyle açıklar: "Bu harflerin tahtada gördüğünüz gibi alfabetik bir sırası var çocuklar ve sizler de harfler olduğunuza göre tahtadaki sıraya göre alfabetik olarak dizilmelisiniz."

Dersin başında ilk öğrenilen harfi öğretmen söyler, tahtadan gösterir, koro hâlinde çocuklara söyletir ve o harf olan çocuğun gelmesini ister. Çocuk elindeki harfin yazılı olduğu kartonu arkadaşlarına göstererek tahtaya çıkar. Oyun her harf olan çocuk tahtaya gelip alfabetik olarak dizilene kadar devam eder.

Bundan sonra bir harften birkaç tane çocuk olduğu için bütün ج'ler şu köşede toplansın, bütün ح'lar burada, bütün خ'lar burada diyerek oyun devam ettirilebilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün hangi harfleri öğrendik?
2. Öğrendiğimiz harfleri alfabetik olarak sayabilir misiniz?

Yöntem ve Teknikler : Uygulamalı Eğitim, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur’an Öğreniyorum Seti (Ahşap)

Harfler Yarışıyor

Etkinlik:

Öğretici hangi haftanın harflerini öğretiyorsa onların şeklini tahtaya yazar. Öncelikle harfleri isimlerini mahrecine uygun olarak öğretici söyler. Ardından harflerin isimlerini mahrecine uygun olarak çocuklara koro hâlinde söyletir, çocuklar harfleri kavrayana kadar bunu birkaç defa tekrar ederler.

Bundan sonra öğretici “Kur’an Öğreniyorum Seti (Ahşap)”nden bul-tak materyalini alır ve öğrendikleri harfleri yerlerine takar ve çocuklara da “Harfler Yarışıyor Oyunu”nu oynayarak harfleri yerlerine takabileceklerini söyler.

Öğretici masasına tüm harfleri koyar. Masanın karşısına gelecek şekilde sınıfın diğer ucunda uygun bir yere de bul-tak materyalini koyar. Çocuklardan 3 kişi seçer ve onları bul-tak materyalinin yanına alır. Diğer çocukları da bu oyunu rahatça izleyebilecekleri bir şekilde sınıfa yerleştirir. Seçilen çocukların her birine ayrı ayrı, öğrendikleri harflerden birinin adını söyler ve 3’e kadar sayıp 3 dediğinde masasına doğru koşup herkesin kendisine söylenen harfi bulup getirmesini ve yerine takmasını ister. Çocuklar bu yarışı bitirdiğinde 1.’nin, 2.’nin ve 3.’nün kim olduğu sorusunun cevabı harfin adıdır. Çocukta harf bir obje olduğu için onu eline alması, yarıştırması çocuğun harfe dair bilgisini pekiştiren bir unsurdur.

Mesela; o hafta ج, ح, خ harfleri öğreniliyorsa, öğretici seçtiği çocuklardan birine ج, birine ح, birine de خ harfini bulup getirmesini söyler. İlk önce ج, sonra ح ve son olarak da خ harfi gelip yerleştiyse, öğretici sınıfa “Hangi harf birinci oldu?” sorusunu sorar. Sonra ikinci ve üçüncü olan harfleri sorar. Hem oynayan hem de izleyen çocuklardan cevaplar alınır.

Bu oyun sınıftaki tüm çocuklar oynayana kadar devam eder. Öğrenilen harf sayısı arttıkça oyun daha zevkli ve heyecanlı bir hâle gelecektir. Bu oyun mıknatıslı harf materyaliyle de uygulanabilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Bugün hangi harfleri öğrendik?
2. Harfin şekli nasıldı, tarif edebilir misiniz?
3. Harflerin yarışması sizi eğlendirdi mi?

Yöntem ve Teknikler : Anlatım, Ezber, Soru-Cevap

Rabbi Yessir Duası

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara: “Çocuklar şimdi sizinle beraber okuyacağımız dua sizin yapacağınız her işte başarılı olmanıza yardım edecek dualardan biridir. Biz de her gün dersimize bu duayla başlayacağız.” dedikten sonra duanın anlamını çocuklara söyler. Anlamı üzerinde gerekli açıklama yapılıp, çocukların da yorumları dinlendikten sonra dua aşağıdaki yol izlenerek okunur:

Öğretici ilk kelimeyi söyler ve çocuklara koro hâlinde söyletir. Dinlerken doğru telaffuz ile okunmasına dikkat edilir. Bütün dua kelime kelime böylece tamamlanır.

Arapça metinden sonra Türkçe anlamı da aynı yöntemle ezberletilir.

Bu dua, çocuğun ilk gün öğrenmesi hedeflenen davranışlardan biri değildir. Çünkü her derse bu dua ile başlanacağından zamanla öğrenilmesi gözetilir. Böylece çocuk her güne dua ile başlama alışkanlığı kazanacaktır.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Başarı duası ne zaman okunur?
2. Başarı duasını okumak bize ne kazandırır?

Yöntem ve Teknikler : Ezber, Soru-Cevap
Kullanılan Materyaller : Kur’an-ı Kerim ve Dua Kitabı

Dua ve Sure Ezberi

Etkinlik:

Öğretici, çocuklara dua, sure ve salavatı öğretirken önce bir bütün olarak bir cd’den dinletebilir. Sonra kendisi kelime kelime okur ve çocukların okunan kelimeleri tekrar etmesini ister. Çocuklar sure, salavat ve duaları bütün olarak okuma becerisine ulaştıklarında tamamını talim ederler. Bu dua, sure ve salavat talimleri sürekli tekrar edilerek çocuklara ezberletilir. Daha sonra dua, sure ve salavat manaları kelime, kelime verilerek çocuklara öğretilip ezberlettirilir.

Öğretici, çocuklara aşağıdaki soruları sorar ve etkinliğin değerlendirmesini yapar.

Etkinliğin Değerlendirilmesi:

1. Salavat nedir, ne zaman okunur? Manası nedir?
2. Dua nedir, biz hangi duayı ezberledik, ne zaman dua ederiz? Manaları nedir?
3. Sure nedir, biz hangi sureyi ezberledik? Manaları nedir?